

mibullio.in media pte ul par ul non pfecte bullo. Combullio.i. simul cu abo bullio. Et debullio .i. ualde bullio.ul bullire cesso. Bullio cu omibz suis cōpositis ē neutrum. et p geminū l scribitur. **B**ullio.onis.tumor aque bulientis. et dī a bullo. is. Inde bulliunculus.li.diminitium.

Bulliunculus.li.dimini.parvus bullio.

Bullor.ons tuor aq buliens. et dī a bullio is. **B**umasta.a bos dī h bumasta.e. et h bumaste res. uitis ul vua magna.in similitudine mamme bquis. vñ et dī bumasta quasi bouis mamma. **B**uo.is.ere.utū.ubum actū.i. p̄fundere. et nō est in usū. et deriuatur a bubo. is. **B**uo compo nitur imbuo. i. p̄fundere. Et combuo. is. i. siml p̄fundē. Et nota q̄ imbuo et combuo magis pro prie accipiuntē in malo q̄ in bono. sepe ramen et in bono. Item nota q̄ imbuerre inuenit p̄ inicia re. H̄p̄ enim imbui dī ana noua p̄mo sacrificō de dicata et pfusa. Itē delibuo. is. componit̄ a de et oleo ul liquore et buo ul imbuo. h quodāz. Qui dī ramen dicunt q̄ buo. is. nichil est. nec inde com ponūtur predā uba sed imbuo et combuo com ponūtur ab in et con et uo uis qd nō est in usu et intercipit̄ b. De delibō dicitur intra.

Burdigallia.a burgus et gallus dī h burdigall quedā ciuitas. q̄ hūc burgum galli būerunt p̄us. Vnde h et hec burdigalens et hoc burdigalense. **B**urdo ē animal quod ex equo nascit̄ et asina. h pap̄. ut mulus ex eq̄ et asino. Et dīr huiusmo di animalia bigena. Reḡ iiii caplo v dī. Concede mīchi seruo tuo ut tollam onus duou burdonū. de terra. vnde dicit magister in histonjs. Est autē burdo ex equo et asina h̄m quodā. tulit terram ut steneret eam in templo ydolorū. ut stans sup ea; adorant dīi teire iſi ad. ne offendere dīi su um h̄ piter non adoraret. h̄ uerius uide q̄ ex ea fecit altare dīo ad immolandū. Vñ subdit̄. Nō figet sensus tuus ultra holocaustum ul uictimā.

Burgundio.a burgus q̄ **R**ois alienis nisi dīo dī h et h burgundio.onis. pro nomine cuiusdā gentis. Nam olim deuicti a romanis homines illi us gentes. ab ipsis romanis p̄ burgos sunt diuisi et ob hoc burgundiones dicti sunt. Vnde h bur gundai. die. terra illa. vnde: mō sumit̄ h et h bu gundai. onis. gentile qui ul que est de terra illa. **B**urgus. q̄. mas. gen. castu et castra crebra. qui dī p̄ limites habitacula constituta burgos uolgo uocant. et inde burganus. na. nū. et h et h burg. s̄. et hoc burgense in codem sensu.

Buris.a bos dī h buris. ns. longū et curuatum lignū in aratro. uel pocius curuatura ligni illius q̄ bouis uros. q̄ curua sit ad similitudinē caude bouis. Et desinit accusatiuus singularis in im tñ et abltis in. l. xvij. Im tantū facut h quartū no mina casum. Vim burim tuſſim magidēz q̄ si tigi. Pap̄ uero dicit. Buns curuatura aratn.

Burfa. se. marsupium dicitur a bursa. se. quod ē conum bouis. quia de cono fiat.

Burſella.le.diminitium parua bursa.

Burſo. las. i. bueras facere. ul in bursa reponere. Et deriuatur a bursa. se. Et componit̄ cum in et fit imbuso. las. in bursa reponere.

Burſula. le. dimi. parua bursa. Et cor̄ p̄nl.

Bustanus. nij. ille qui corpora cremat. ul sepilit. A **B**usticeta.a bustū dicit̄ h et hec **B**ustū dicitur busticeta. te. qui sepulchra struit.

Bustifragis. q̄. p̄nl cor̄. ille qui frangit bustū .i. sepulchru ut spoliet mortuū. Et componitur a **B**usto. ras. i. sepelire. uel **B**ustū et frango. q̄. cremare mortuū. Et dicitur a bustum.

Bustulū.li.dimini paruum bustum.

Bustū. ti. dī ignis ul lignou strues. ubi cor̄ora mortuou cremant̄. Et dicitur bustum q̄ si ustum ab urendo. Et bustum id est sepulchrum.

Bustura. re. i. sepultura. a bustum dicitur.

Butanicū. ci. a buo is ul buro. dī h butanicū. q̄ dī liber medicina qui et herbariū dī q̄ ibi hei

Butiz.bos componit̄ cu uetus ul h̄ be notent̄ h̄nis qd est caseus et dī h̄ butirū. n. quoddāz qd fit ex lacte. Et dī butirū q̄ bonis uerue. ul tiḡ et h̄m utramq̄ compōnem cor̄ p̄nl. Potest eciam butirū denuari a buo. onis. quod est animal lacte multū abundans. et sic p̄od̄ p̄nl. s̄ melius est ue eam cornipiat et teneat̄ ut p̄mo dictū est. ita dī h̄uz. Magister autē bene dicit. De butiro dubita tur quod dī a bove et tiros. qd est caseus siue angusta. Est enim butirū pinguedo lactis. sed a tiros greco uenit̄ quedā cornpiencia. I. ut artotira. et h̄ tirus. n. pro quadā p̄umia siue terra. et quedā p̄ducēt̄. ut tiro tiros. et trocinū dicimus qd usus habet q̄ producat̄. Virgil̄ tamē in quodā opūsculo cor̄ pen̄ de butirū. ira dicens. Lac mīneū butirū q̄ nouū cu melle comedī. ita dicit magister bene. Vides ergo q̄ h̄m diuīs compōnes potest p̄nl cornipiat et p̄duci. V̄sus tamen cōunis hab, q̄ p̄nl producat̄ Quod ea. i. doctrinale wlt dī v̄s I sup̄ r̄ binis ramen excipis inde butirū. In auro r̄ ecī dī. Quod non est mirū stillat p̄ lacte butirū. **B**uto. onis. mas. ge. qd **R** num. sup̄ ecī h̄ dicit dīm genus animalis. qd ualde in lacte abundat et dicitur a buo buis. vnde butinum.

Butio. onis. mas. ge. iuuens. a buo. is. dicitur.

Buxus. pixos grecc latine dī buxus. Et iiii nos corrupte dicimus buxus. xi. quedā arbor. Vnde h̄ buxū. lignū ul fructus illius arbors. V̄trūcū tamē indūter inuenit̄ tam pro arbore q̄ pro ligno. Item a buxus buxeus. ei. eum. et hoc eum etūm. n. locus ubi buxi crescunt.

Auct̄ penitencia ul pacientia.

Caballus. a cabō dī h̄ caballus. li. dimi. i. uilis equus. Vnde cabal

linus. na. nū. p̄nl p̄od̄. ul caballū dī q̄ cauallus. q̄ pede cauat̄ terrā ul q̄ pedem habet cauū ut dextre r̄nus. unde in equis. Pap̄ ecī dicit. Caballus dīt̄ q̄ vngula terram cauat̄. Vel a cauis pedibus. h̄ eūm sonipes dicitur.

Cabro. as. i. būm actiū. i. p̄forare. a cabō dīt̄

Cabro. a cabō dī h̄ cabro. onis. et h̄ scarabaeus q̄. et sunt diuīs genē animalia. et dīr tam ca brones q̄ scarabei a cabō. q̄ de putndis carniō equoq̄ sepe naſcunt̄. Ita dicit h̄uz. Pap̄ uero dīt̄ Cabro iūnis dīt̄ a cabone. i. equo q̄ ex eq̄ cree tur. et sic cabro sine. r̄. scribit̄ in p̄ma sillā. ponit̄ eciam pap̄ cabro. ita q̄ r̄ est in prima sillā et se cūda. Vnde dicit. Cabro iūnis dīt̄ a crabne ex q̄ naſcī. i. equo. et h̄ lā inuenit̄ in m̄līs bībleis deū viij. In sup̄ et crabōne mittit̄ et dīs deū tu us in eos. Quedā autē bīblii habent̄ ibi s̄. et dici tur scrabro scrabones. Ita q̄ R̄ est in p̄ma et se cūda sillā. Sed pap̄ wlt q̄ scabrones ient̄.

sine. R. in prima sillaba. scabrones uel longiora crura habentes. Si ursi sequi papiam dicas qd inuenient cabro sine. r. in prima sill'a. et hoc etiam bug uide uelle in cauo. as. Itez inuenient crab ita qd. r. sit in pma et secunda sill'a. et hoc pro eo dem animali. Inuenient etiam scabro p. s. in prima sill'a et sine. r. si cu. r. in secunda sill'a. et hec uideatur.

Cabul in lingua phenicu sonat dis iuxtor liā plicere. Vnde tercū reg ix dī. qd lyfan appellavit opida que dedit ei salomon terram cabul. Displi cuperunt enim ei. Et accentuatur in fine.

Cabus. bi. nomē est mēsure. de qua reg li iiiij c. vi. Quarta ps cabi steroris columbaꝝ. Et ut dicit Josephus hoc condiebant abos pro sale. Itez in historijs dī. Tradunt quidā nomine steroris dici uesculat columbe in qua recipiebant gna deforis.

Cacobus. bi. mas. ge. pn̄l cor. i. lebes. Vallata a sono feruoris dñs est. feruendo enim exprimit habet sonū. ca. ca. fm hug. Pāp dicit. Cacab⁹ uas de terra et etiam de eramento.

Cacepharon. sicut dicit hug Cacephatus. si id est turpis sonus. a caros et phone qd est sonus. uel fatus. Inde cacephatus. ti. turpis sonus. uel turpis fatus. qd et alio nomine dicitur cacophonia et cacepharon. Et potest scribi p ph ul p. f. Et de hoc uide sup̄ in iiiij pte. a. in capitulo de uicijs.

Cacethes. thibis. i. malus mos. mas. ge. et cōpōitur a cathos et ethis qd est mos. Juuenal' in viij satira. Insanabile multos scribendi caceribes.

Cacexia. ie. ul' cacosia dī grec mala uexato. qd danī passio est. et dī a cacos et oxi quod est acutū. ul' ethis qd est mos. qd acutū malū. ul' qd malus mos fm hug. Pāp uero dicit. Cacexia nomē sumpdit a corporis habitu. illa grec malū ul' uexatio dī. fit enī intemperancia egrantis ul' meditantis.

Cachinnor. ans. ubum depo. quod antiqui dicebant cachinno. as. i. n̄deo. Vnde hic cachinnus. ni. i. n̄sis inutilis. ul' cachinnus componit a cou et agnq. quod est albus ut mix propter dentes qui uidentur albore in n̄su. vnde ubum pdictū est. et h̄ et hec cachinno. onis. qui ridet.

Caco. as. aui. are. a. cacos quod est malū dī. et est facare egerere malum humorē malam subam malam possessionem deponere.

Cacodem on. onis. i. malus angelus. qd malū sciens. a cacos et demon. uide in demon.

Cacopsonia. nie. pn̄l prod. De h̄ require in or̄ta parte in capitulo de uicijs annexis.

Cacos interpretatur malum.

Cacosindēcon est uiciosa compō dōnum. uide in quarta pte in capitulo de uicijs annexis.

Cacumen. mis. neu. ge. i. summitas. Vnde cacumino. as. aui. are. i. acutere. a summo sublimare. et qd sp̄nit mi. Sunimas qd cacuminat aures.

Cacus. ci. dī a cacos malū. qd fuit malus. fuit enim seruus euandri et malus fur.

Cadauer. a. cado. dis. dī h̄ cadauer. eris. qd stare nō p̄t. Omnis mortuus aut funus est aut cadauus funus si sepeliaſ. a funibus actensis. i. candel sic dictū. quas ante feretū papinis terra circumdatas forebant. Cadauer si inseptultū iacet. Itez funus dī in domo. Cadauer dū portat ul' sepelit ul' cremat. reliquias conditū. iam sepultū corpus consuetudine dī et a cadauer cadauerofus. fa. sum. qd autem dī ca dauer caro dara ubimis etymologia ē. et prod

pm̄ cadauer. Job ix dicitur. de aquila ubicumq; fugit cadauer statim adest.

Cadax. acis. omnis generis. i. claudus. qui lepe qd. Et dicitur a cado. dis.

Cades. a cado. dis. dī h̄ cades ul' h̄ cades indecl. i. locus ul' fons ubi erit iudicium. et acutū in fine et interpretat sanctū ul' sanctificans ul' sanctificacō.

Cadex. os. mas. ge. i. truncus. a cado. dis. ēsi casum dans. qd et candex dicitur et codex.

Cadiolus. b. diminitiuum panius cadus.

Cado. dis. cēdi casum ubum neutrū componit cū ad. et mutata. d. in. c. dī accido. dis. p̄ euēire.

Item cū con et cī concido. is. i. simul cadere. Itez cū dī et dī decido. dis. i. deorsum cadere. Item cū ex et dī excido. dis. et est extra cadere. uel ex aliq; cadere. Item cū in et dī incido. is. i. in aliq; cadere.

Vnde in luc. Incidit in latrones. Item cū inter et dī intercidō. dis. i. inter aliqua cadere. Itez cū p̄ et dī p̄cido. dis. i. aū cadere ul' in anteriorē p̄tē cadē.

Item cū pro et dī p̄cido. dis. p̄cul cado ul' aū. Itē cū ob et dī octido. dis. i. contra ul' circū cadē.

Itez cū sub et dī succido. is. i. subtus cadere. Et nota qd cado et omnia sua composita sunt neutrū. et omniā a dñr p̄ cadere. nisi quedā p̄sones addite signāt quādā circūstāncias. sicut distincū est. Itē omnia cōposita a cado carent supini excepto occido qd facit occasum. Et omnia mutant. a. in. l. et omnia faciūt p̄is in dōo et p̄tentū in cīdi. pn̄l cor. tā in p̄ntū qd in p̄tentō.

Et scias qd cado facit cēdi n̄ cādi. ne si cādi dicamus nomen esse p̄utē fm̄ ps.

Item nota usus compositoruꝝ a cado. Occidit ex cōpro caruerunt cincta supino. Quot sunt a ubo simplice nata cado. Et scias qd cēdi cor. penl a cado. dis.

Sed cēdi a cēdo. dis. eam prod. iij reg. xij. Pater meus cēcidit uos flagellis. ego autē cēdam uos scorpionib;. w. De cado dic cēdi casū de cēdo cēdi. Cēsum de cēdo cēssi cēsus qd supinū.

Caducarius. in caducus exponitur.

Caducator in caduceum est.

Caduceum. cci. iuga incunij cū qua discordiam

faciebat cadere in pacem. et sompnū. et dī a cado

dis. et a caduceū h̄ caducator. vns. p̄pē caduce

atores dicitur legati pacis. sciz qui gracia pacis

ferunt legationem inter aliquos.

Cadufer. fera. feu. i. ferens caduceū talem se;

Caducus. a. cado. dis. dī ca. II. uigam. et cor. pn̄l

ductus. a. iiii. dī etiam id qd cadere facit. ut cadu

cus morbus. qui eq. i. comicial dī. et hoc caduci.

i. i. illa hereditas que contingit alicui ex morte

alicuius parentis herede. Vnde h̄ caducarius. et h̄

caducana ille ul' illa cui h̄ contingit. Itez qd accipit ca

ducū. Caduca etaz dñr folia malou. ui noires qd

greci qntinas uocant. fm̄ hug. Pāp dicit. Caducū

dī quod ab uno cadit in alterū p̄ hereditatē. ui dī

Cadula. loz. i. gutte que cadūt ex. in legati.

pingui carne cū assaf. ul' eq. i. ex. cēro. et cor. du

Caducū. a. cado. dis. h̄ caducū. ci. i. tentonū. qd

facie cadat. quod et caducue inuenit. Itez caduc

cū est membrū uirile. ul' pocius feminī. Nam p̄pē

caducā sunt uel dñr summitates nature feminine

sicut uiroꝝ p̄spicia. Alij spondā lculi esse dicit. et denatur etiam tunc a cado. dis.

Cadus. di. uas quod wigo dī barrile. et ut di

cunt uas est vinariū continens tres urnas. et alio nomine dī situla. et inde cadulus. li. et radiolgi h̄

Cadū.li.fm pap scribitur. **D**ambo diminutiva
p ae dprongon. Vnde secunda lā est. a. et tercia
e. si q̄ fm modnos in huiusmodi dprongis ca-
ntis. sc̄z ae ut caelū. et oe ut foenū. ract̄ pma no
calis quo ad sonū. et etiam quo ad integras. ideo
iēquens cōmūne usum determinabo de celum ubi
e. sequit̄ c. et ita de consimilibus intelligas. tamē
scias q̄ in secūda uocali que pfectur fit infra in
medio quoddā signū. ad notandū q̄ est ibi dprongus tacita. Vnde caelū sic modo scribitur celū
et foenū sic fenu. tamē in pap et in libris antiq̄
scribunt̄ ambe uocales dprongi. sicut caelum fo-
enū. scribit eoam nichilominus pap celum ubi e
sequitur post. c. et sicut sine. a. scribit.

Cafarnāū interpretat̄ ager consolacōnis. ul uil-
la p̄nigredinis. et scribi p̄ f. in pap. Potest etiā
caiphas. caiphe p̄nl cor. Vñ ac p̄ ph̄ scribi.
centus debet poni sup p̄nī hilam. interpretatur
investigator. ul sagax. uel uomens ore. Inq̄ enī
ore suo iustum dampnauit. quis hoc misterio p̄
p̄blicali annūciasset. Aurora. Ad caiphām p̄p̄t̄
consiliū q̄ tenet. Et potest scribi p̄. f. ul per ph̄
Et sc̄ias q̄ dca bñ conueniūt caiphe. nam fuit in
uestigātor sive inuestigans. sc̄is p̄ maliciā. la. z̄e
p̄ astuciam. ore uomens p̄ detractōnem et cōfiliū
impieitate. Cum dixit. Expedit uobis ut vñ mo-
natur homo p̄ populo et non tota gens pereat
ut habeat Job xj c. Et p̄nt intelligi predicta uba
duobus modis. Vno mō fm p̄uam intencionē ca-
iphe. q̄i dicat. expedit uobis ut vñus moriat kō
. i. ut vñius hominis uitā p̄curemus ad mortem
p̄ populo. sc̄ liberando. et non tota gens pereat
romanoꝝ crudelitate. Nam ut dicit aug. Judei tē
poralia p̄dere timuerunt. et uitā eternā noui cura
uerunt et sic utruncq̄ amiserunt. Nam et romani
post dñi passionē et glorificacōnē sc̄ post xlī
annos tulerunt eis locū et gentē expugnando et
transferendo. Et in predcō sensu intellexit predcā
iiba caiphas. Et fuerunt mala et a caiphe libero
arbitrio. Vnde q̄tum ad intencionem caiphe p̄c-
camit caiphas et nō fuerunt p̄p̄cia. Alio modo
p̄nt exponi predcā uba fm q̄ fuerunt a spū sc̄o
et p̄p̄cia. Expedit uobis et. q̄i dicat. Expedit uo-
bis q̄tum ad liberaconē a culpa et q̄tu ad ia-
nue celi ap̄cōnē. ut vñus moriat homo sc̄ilicet
xp̄us dei filius fm sc̄p̄ homo. q̄ libum inq̄tu
libum non est passum. fm aug. et b̄ figuratiū est
in gen xxij. p̄ b̄ anes ē immolatus et r̄lācō i.
xp̄us filius abrae. i. dei patris liberatus est p̄ po-
pulo. i. p̄ salutē p̄pli. et nō tota gens pereat sc̄ ad
infernum ul limib⁹ descendendo. et celestem requi-
em non ingrediendo. et sic predcā iiba fuerunt p̄
p̄ficia p̄lata p̄ caiphā pontifice non ea intelli-
Calabria. e. pumia iuxta apuliam. **D**gentem
Caladrius. dnj. auis quedā d̄r eiāz caradnon
leuī xj. Sed deus xiiij d̄r caladnū ne comedatis
Aurora. Garula caradnon auis ē illos q̄ figūt̄
Et ut dicunt. caladnū et caradnū p̄o eaē aue
actipiūt̄. si constat q̄ scriptura d̄r̄t̄. vide infra
Calamacus. a. calamus. mi. d̄r b̄ in caradnon
calamacus. ci. quoddā genus stricte nutre. et dici-
tur calamacus q̄i calorem machinans. eo q̄ stni-
ta sit et capiti impressa. et est ethrmologia. Vnd
iōsephus in ij. Sup caput gestat pileū in modū
Calamariū. rj. cornu ubi tenet̄. p̄ qui calamaci
incavitū. et dicitur a calamus. mi.

Calamistraculus in calamistratus nō.
Calamistratus. ata. tū. i. calamistro ornatus. Et
d̄r a calamistū. et a calamistratus d̄ndit calamis-
traculus. la. lū. dimi p̄nl cor. Vnde Iero. in q̄dā
ep̄la. Pueros cincinnulos et calamistraculos et
peregrina vnguenta olentes deuita

Calamistrum. a calamus d̄r b̄ calamistrum s̄t
l. atus ferrea ul alterius metalli. in similitudine
calami facta. qua crines obtorquuntur ut crissi fiāe
quā in cinere ul igne calefacere solent qui capil-
los crispant ut calamistrati sunt.

Calamitas. tatis. misena d̄r a calamo cāna. q̄
est inanis et uacua instar calanii. p̄p̄e quidem ca-
lamitas est. qñ aliquis nec habet in spe nec in re
nec exterius nec interius. sic cāna uana et uacua
est intenus et extenus. Vel d̄r calamitus a cala-
mis stipulis. cui enim calami segitū frangunt̄ et
inde onus famēs et miseri. tunc est calamitas
Vnde et quidā dicit̄. q̄ calamitus d̄r q̄i calami-
tate. a cado. d. mutata in. l. q̄ndo ita calam. cāna
et frangunt̄. si pocius uidet̄ esse ethrmologia p̄
compositio. Et coenp̄t̄ mi.

Calamites. mitis. mas. ge. genus rane dictus a
calamus. quia moretur in calanis.

Calamito. a calamitas d̄r calamito. r̄s. libum
actū. mestihcare. infelicitare. calamitosum facere

Calamitosus. sa. sum. i. miser. et ca. et cor mi-
lamitate plenus. et dicitur a calamitate.

Calamizo. as. i. lera cantare. a calamus dicitur
calamus. mi. est canna ul stipula segitis. q̄ sus-
tinet spicam. et d̄r a caleo. les. q̄ ex immenso fla-
tu calecit. fm hug. Item fm pap. calamus dicit
penna scriptoris. a calo. as qd̄ est uelū ponere q̄
calat. i. ponat incaustum sup cartū. Item cilum⁹
est p̄p̄ium nomi arboris. a canendo i. fundendo
uoces uocatiū. Item calamus in ezech xl est men-
sura sex cubitorū et palmi. Item calamus ē flum
us campanie. Item calamus species est aromaticā
Item calami haste candelabronim facti in modū

Calana. rie. nauis q̄ ligna. **C**alamoꝝ. et cor la-
portat. a calo. n̄s. ul a calon.

Calatus. ti. a calon qd̄ est lignū d̄r b̄ calatus n̄
q̄ fit ex ligno. ul d̄r d̄r a calo. las quod est pono q̄
ibi ponat pensa ul aliud. et est calatus calamistru-
ul quoddā genus poculorū. Pap̄ dicit. Calati ciati
canisti de iugis augusti i fundo. lati in ore. et cor

Calcaneus. a cali ul callus. b̄ calcaneus ē la-
idem est quod calx. et est aliud p̄ calus. lū calus
est sub cruribus. Idem et talionus. et sub calo est
calcaneus ul calx fm hugacionem.

Calcar. anis. ge. neu. d̄r a calcaneus. q̄ in calce
ul calcaneo religat̄. et prod̄ ca. et dñr calcaria s̄t-
mūs animalū. Ouidius. Nil nocte admitti subde-

Caledonius. pallidam ignis ha- calcar equo.
bet effigiem. subrutile in publico. fulgoreni dat
in nubilo. iūtē fert fideliū octulite famulancium
Gemma est fm pap̄. Glosa autē sup apocal xxij
dicit. Calcedonius q̄i pallidus ignis lucerne nitet
et fulget sub diuo et non in domo. signat fl̄mas
cantatis interne que in abscondito bona agit sed
cū alijs prodeſſe iubet̄ mox appet quid fulgoris
bēat̄ intus. sculptibus resistit icu sohs ul digi-
torū attritū excandens ad se paleas trahit. i. a n̄llo
cōquintū queunt̄. immo ad fragiliores trahunt.

Calco. a calx. cis. d̄r calcio. as. quod exigit cal-
ciamētū. ul a calco. as. quod exigit b̄ calctus

Calcio componit disfalcio. cas. excalcio. si
et recalcio. cas. Et sunt actiua.
Calcitro. cas. traui. trare. dī a calx. cas. et ē cal
citrare calce prutere. et est actm. ul resistē. et tunc
est neutrū. Vnde h̄ calcitro. onis. i. rusticus qui in
tempate calcat. h̄ hug. Et pāp dicit. calcitrare q̄i
calce retro ferire. et corripit o naturaliter.

Calcitrones in calcitro est.

Calco. as. ubum actiū. Calco componit cū con
et dī conculco. as. Item cū de et dī deculco. as. qđ
et decalco. as. inuenit. i. opus rectorū. Salbare. Itē
cū ex et dī exculco. cas. Item cū in et dī inculco
as. Item cū pro et dī pculco. as. Item cum re et
dicitur reculco. as. et sunt omnia actiua.

Calcos grec. latine es ul fex.

Calcula. cul. i. lixa ul seruus militū. ul nūcū
cū satilis. Vñ plantus Video calculā militariam.
Calculati. i. nominatiz adiūbiū. uide in calculis
Calculus. a calco. cas. h̄ calculus. li. lapis leuis
pius rotundus et durissimus. dcūs sic q̄ hūitate
sui sine molestia calct̄. cui contrarius est scrupus
iapillus minutus et aper. qui si incident in calci
amentū nocte et est molestus animo. Vnd animi
molestiam scrupulū dicimus. Hinc et scrupel ul
scrupulosa saxa. i. aspera. et a calculus ppter simi
litudine calculi dñr scaqui. q̄ leues sunt et rotun
di. ul dñr a callis. q̄ p uias ordinales eant. i. per
calles. h̄ calculou p̄im ordine mouent̄. Vñ et or
dinari dicunt p̄im uage. Vnde et uagi dñr aut
qui omnino moueri non possunt inciti dñr. Vñ
et egentes homines inciti uocant quibus spes ul
tra procedendi nulla restat. Item a calculo lapide
dī h̄ calculus racō. nūs. computacō. quia antiqui
hūuimodi lapillos in manu tenentes. solebant
numeu computare. Vnde calculo. as. ubum actiū
. i. numerare et cor̄ tu vnde iibalia et calculatim
. i. numeratim Item a calculus ppter sui puitate
h̄ calculus. li. i. lapis qui in uesica fit. Vnde calcu
los. sa. sum. qui talem patē infirmitatē h̄ hug
sum calculus lapis ignitus sive carbunculus. vñ
dicit glosa v̄sa. vi. Et in manu eius calculus et ce
tera. Calculus inquit est lapis ignitus uel carbū
culus qui ppter flammē colorem igneus dī. xv
Calculus est racō numerus sentencia carbo. Calcu
lus est pondus nummus lapis ensis acutus

Calcus. a calculus ppter sui puitate dī hic cal
cus. ci. i. quarta ps obuli. et est mīma pars ponde
ris. Item calcos dicit̄ greci. et. o. mutari. iii. u. iti
tur in latinū et dicitur calcus. ci. i. fex ul es.

Caldaria. e. uas quod dī caldaria. a calidis dī
Caldus. calidus sincopat̄ et dī caldus. da. dum
Calefactū. cas. calere modi infinitū. **C**alidus
componit cū facō et cū fio et dicit̄ calefacio. as.
et calefio calcis. et aruit̄ pñl in secunda et tercia
psona. licet sunt bues ut calefacis calefacit. uide in
Calleo. es. ui. ubum neutrū. et caret **facio** facis
sup. i. ec ul fieri calidū. Et cōponit recalleo. es et
caleo. les. et concalleo. les. sil. calere. ps. Concaluit
cor meū intra me. Et tan̄ ab istis dī a suo p̄mi
tuo sunt inchoatiua. ab eis formata calesto es
recalesco. incalesto. Et cor̄ p̄mam caleo. Vñ ouid
epi. Qui calet in cupido pectore prestat amor.

Caleptra in capullulum est.

Calerarius. ri. i. minister ferens ligna. a calon
Calerio. as. aui. ubum neutrū. i. ppterare **Ligno**
ul ligna portare. et dī a calo. onis. ul a calon

Calib. ibis. ge. cōmuni. quida; populus. a ca
leo. es dictus. eo q̄ semper caleat. fodiendo illud
genus ferri quod uulgo dicit̄ acier. ul azal quod
multū abundat apud eos. Vnde h̄ calib. bis. dī
illud genus ferri et cor̄ pen. Lucanus in iiiij. siō
calibē gentes penitus fugiente metallo. eruerant

Calicu as. i. bibere. potare. et dī a calix. cia.

Calicula. le. uide in caliga.

Caliculus. li. diminitiuum. parvus calix.

Calidus. da. dñi. dī a caleo. les. et compatur ca
lidior. i. simus. Vnde calide. dius. sime. adiūbiū. et
hec caliditas. Et sincopat̄ calidus et dī caldus. Et
ut dicit pāp. Calidus calore affectus scribitur pe
vnum. l. cor̄ enī primam sicut et caleo. les.

Caliendū. dñi. i. mitra. uel generaliter quidqđ
capit̄ inuoluit. ut maioren calorem contrahat.
et dī a caleo. les. Orac̄ in sermonibus. Altum
Caliga. a calco. as. h̄ cali **lacane caliendū**
ga. ge. calciamentū crux. sive sit de pāno sive de
ferro. ul dī a colligo. as. q̄ calige ligant̄ Vel dī
a calo pedum. Inuenit̄ et calicula p̄ eodem simi
liter a callo. Et cor̄ pñl. Vnde in aurora. Sume
tibi caligas et uestem stringe sequendo.

Caligatus. a caliga dī caligatus. ta. ti. qui cali
gas habet. Vnde et milites caligati dñr a quibus
dī am caligis febreis quas solebant habere. Vnde
quidam neronū dñs est caligula. quia a puericia
inter milites sit iisatus. Caligula etiam potest dī
a parua caliga diminitiuum.

Caligo. as. iibuni actiū. i. caligis induere. a cali
ga. ge. dī. et cor̄ pñl sicut caliga. Item caligo gas
dī a caligo. ginis. Et est caligare obscurari. obse
ri. obtenebrari. et p̄d. li. uide in caligo. ginis. Itē
caligo. as. qñ sicut caliginem prod̄ p̄mam. sed qñ
p̄met ad caligas eandem corripit.

Caligo. ginis. fe. ge. dī a caleo. les. et est caligo
obscuritas et umbra aeris spissitudine facta. et et
caligo dī fuligo. et dī sic. quia maxime calore a
eris ul ignis signat̄. ps. Caligo sub pedibus eius
unde caliginosus. sa. sum. i. obscuris. caligine ple
nus. et caligo. as. ubum neutrū. et producit. li.

Caligula parua caliga. uide in caligatus.

Calimatus. ci. pñl cor̄. p̄pum nomen cuiusdam

wini. de quo ouid̄ de remedio amor̄. Calimaci nu
merus non est dicendus achilles.

Caliope. pes. accentuat̄ in fine. et ē una de no
uem musis. q̄i calophone. i. bona sonoritas. et dī
a haco quod est bonum. et potest scribi per. k.

Calix. cis. mas. ge. quoddā genus poculou. qđ
olim ex ligno fiebat. vnde a calon quod ē lignū
teriuaf̄. ul potest tenuari a caleo. les. solebat̄ ei
calidam et frigidaz pocōnem miscere in calice vñ
et calix dcūs ē a calida pocōne. et miscere dictū
est p̄ ministrare et p̄pinare vinū. et eam adhuc
miscemus calida frigidis. et econūso. q̄ vinuz et
aqua et econūso. et cor̄. li. Vnde orač. tecundi ca
licis quem non fecere disertū. et desinit in ix cor̄
naturaliter. s̄m pñstianum.

Calleo. a callus. li. dī calleo. es. ui. ubum neutrū

et caret supino. i. durere. ul callide scire. vnde
quida; Callet durere denotat et sapē. vñ calesco
as inchoatiū. **C**alleo componit concalleo. es. i.
simil callere. et occalleo. es. et recalleo. es. i. iterū
callere. uel remollescere. et a callo cessare. Et scri
bitur calleo per duplex. li.

Callesco. as. inchoatiū. i. incipit callenz.

Callidus.a callo.les.dī callidus.da.dī.1. sub dolis.ul per exercitacionem artis instructus. et sic callidus nō p astuto tantū. si eciam p astute docēto dī. Dic et ūsūtus dī. q̄ animū cito itat. et facile ad quālibet fraudem. Job xxxvi. Simulatores callidi p̄uocant iram dei. Et compatur. callidior issimus. Vnde callide. dius. me. adiūtum. et h̄ caliditas. ratis. Inueniē eciam calidus calore affūs si tunc scribī p vnum. l. si callidus astutus p duō. vñ et p̄maz pōne prod̄. Aurora. Callidus ergo dolus fraudes in pectore uoluit.

Callis.a callus.li.dī h̄ callis. lis.1. semita callo pecidū pdurata stricta et angusta inter montes. et est callis iter pecidū p̄p̄e. semita hominū. uel calles est limes callide iacens. et s̄m h̄ dī a callo p̄ callide strō. Inueniē ecā h̄ callus. li. dtūs p̄lis callis. xv. Callus duricies dicatur semita callis. **C**allosus.a callus dī callosus.osa.sum.1. durus fortis. pinguis. carnulentus. callis plenus. et hinc h̄ callositas. ratis. duricies. fortitudo. pinguedo. **C**allus.a calo as dī h̄ callus. li.1. duricies pe dūz quo terram calcamus. et ecā manū dūca et interior dī callus. et cutis lardi.

Calo.a calon qd̄ est lignū dī hic calo. onis. ille qui fert ligna. Calones ecā dīr galee militum et prod̄ p̄mam. Sed calo. as. eandem cor. xv. Ponere dico calo sed sunt michi pondera calo.

Calo. as. aui.1. l̄xare. deponē. et dī a kala ḡco qd̄ s̄me dī laxa. **A** Et componē intercalo. as.1. inf̄p̄ere. vnde ubalia et cor p̄mam s̄ue ca. ut pro **C**alobalsamī. mi.1. lignum) bauī in calo onis ballami. ul̄ liquor emanās de ligno eius trīo. et componē a calon quod est lignum et balsamum. **C**alon grece. lignum latine.

Calopodiū. calon componē cū podiū quod ē baculus quo terre innititur. ul̄ pos qd̄ ē pes. et dī h̄ calopodiū.1. baculus ligneus. ul̄ pes ligno. **C**alor. ons. dicitur a caleo. les.

Caluaria. a caluus h̄ caluaria. ne.1. locus patēs sup̄ duo sup̄olia. vñ ut ex eu. īgēlo habet. locus in quo decapitabāt latrones locus caluarie appellabāt. ppter sc̄z caluicū abscisōz capitū q̄ ibi iacebant. ul̄ ppter ossa calua exūcia ibi. et dī he **C**aluaster. stri. masculini gen. braice golgata ns. dicitur a caluus calui.

Calucies. a caluus dicēt hec calucies. cici. et h̄ caluicū. cī. in calucies est.

Calumnia. nie. accusatō falsa. crīmē falso obiectū. n̄gū alienē litis. et dī a caluo. uis. et a calūnia denūiae calumnor. aris.1. reprehendere fallo accusare. ul̄ consumē. terrere. ul̄ exigere. detinere. cān. frustrari. ludificare. sed antiqui dicebant calumno. as. et calūniōsus. sa. sum. plenus calumnia.

Calumniator. onis.1. falsi criminis accusator. et

potest habere easdem significaciones sicut et calūnior. et dicitur a caluo. uis ul̄ a calumnia.

Caluo. as. aui. are.1. facere aliquē caluū. sed nō est in usu. h̄ inde dī h̄ caluo. ui. et adiective inueniēt caluo. ua. uū. Caluo componitur de caluo as.1. caluū facē. ul̄ decapitare. et caluanū auterē.

Caluo. uis. ui. caluē.1. decipe. uibum actī. et caret sup̄ims. debet enim facere caluū sed non inueniē. et est tractū a caluo qui quodāmodo decipit uidentes. ppter galeu suum ul̄ aliquo cooptō. et dī a caluo. ui. Et inueniēt calui p̄teritū. et ḡtis de caluo. xv. Si non uis calui fugias con-

sors calui. et a caluo dī caluillo. as. p̄ caluillo.

Calus.1. uas uiminaū ul̄ de salice per qd̄ musca colantur. et dicitur a colo. las.

Caluulus. li. dinninitium parum caluus.

Calx. a callus. h̄. dī h̄ calx. cis. p̄ma p̄s plantē. ul̄ pocius postrema que et calcaneus dī. Sed h̄c calx calcis.1. cementū. et dicit tūc a calidus. qua si calix. q̄ ex lapide calefacto et adusto fit. Calx eāt ponēt pro fine cuiuslibet rei. Sicut dī in calcc libri.1. in fine libri. Et ē calx p̄ pede sive calceo mas. ge. licet ugilius posuerit autoritate sua in feminino. p̄ cemento ergo est fe. ge. xv. Pars pedis est h̄ calx combustus calculus h̄ calx. et ut dicit p̄p̄. Calx lapis coctus aqua attenditur oleo.

Cama a camī h̄ camī. me. genus v̄ extinguitur iecī brevis et circa terram. qd̄ et h̄ camā. tis. inueniēt in ambrosio de officijs. P̄p̄ ecā dīt. Camā **C**ambio. bis. p̄s. me. p̄sum. aliqđ v̄lēs brevis cōmūrando p̄ aliqua re dare. vnde campor onis et campso. s̄as. fre a campis. u. in. o.

Cambis. sic. prod̄ penl̄. Vnde in aurora. Rex n̄bugndonisor cambis dcūs in anno.

Camelion. ontis. mas. ge. quoddā animal dīn a camelus. Et dī sic. q̄ licet sit aspersus albis māculis ut pardus collo equo simil. pedibus bubal capite tū camelo est simil. h̄ bugic. P̄p̄ autē dīt Camelion similis lacrite quadrupes sc̄z sub aspec̄tu mutat colorem et viuit de aere. uide in salqmā

Cameleopardus dictus q̄ camelo et parvō dra do similis sit. secundum papiam.

Camelus. a camī qd̄ ē breue ul̄ humilis dī hic camelus. li. q̄ cū cameli onerant ut breviores et humiles fiant actuabant. uel a camur qd̄ ē curuū dī camidus q̄i curuū. q̄i curuū est dorso. Itēz camelus. li. humis est nauticus. et prod̄ me. Et scias q̄ camelus non coit cū matre. sicut dicā in equis Item ut dicit basil in viij omel hexamer. Came lus habet semp mentonā malou. et ad iracundiā ḡuis et p̄seuerans est. deniq̄ si fuerit p̄cessus diu dissimulato dolore cū reppit oportunū tempus il latam p̄tinus impendit iniunctā. h̄ hunc nulla de mannis beluis r̄mitat Audire iraq̄ iracundi bo mines qui recordatō dudū lesionis accepte pro uitae maxima affat̄is. cui belue s̄iles habemis

Camena. a cano. n̄is. dī h̄ camena. ne.1. cantile na. ul̄ musa. q̄si canens amene. uel q̄si canens me los. et prod̄ penul̄. Oracius. Surge et inhumane sequunt deponē canene.

Camera. a camur quod est curuum et dī camenag. ra. rū.1. curuū. vnde h̄ camera. re. curuatura vnde et camera. re. dī locus secretus ubi cubam̄ eo q̄i idam curuaturā solet habere in supiori pte q̄i ad modū celi. que et testudo dī et lacunar ul̄ p̄t dici camera a camur. et a camera dī hic camenarius. n̄j. vnde h̄ cameraria. ne. Item a camera cameratus. camerata. tū.1. curuatus uel came ris ornatus. et componēt bicameratus. ra. tū. tri.

Camerero. ras. raui. uibum ac c̄ cameratus. ra. tū. tū.1. curuare. ul̄ cameratas facere uel cameras p̄p̄.

Camillus. a camera dī h̄ ḡ rare. ul̄ distinguire camillus li.1. puer ingenius. q̄i camerā solet fre quītare. Hinc q̄ et h̄ camilla. le. dī. p̄ pueilla ingenua. Inueniūtur etas hee due ptes in alio sensu. sc̄z pro pueris sacerdotū. Vnde macro de saturnali bus. Camillos inquit et camillas appellabant flaminū et flaminaq̄ p̄ministros. et h̄ tantū ualeat ca

millus optum minister. et camilla optum ministrum
Vnde et mercinue muenit appellari canillus qd
laminus. ni. mas. ge. pnt p. lmmister e deoq
ducta. ignis ul fornax. et dī a tampos. sas. quod
est flectere. qd flamas in se reflectat. hm hug. Vel
fm papilini dicitur a caumate.

Camisia. sic. dī a cama. me. qd in ea dormimus
in camis. i. in lectis nostris ul stratis. ul dī sic. qd
olim habebat de canabe. Vnde camisatus. ta. tum
.i. qui habet ul indutus est camisia.

Camisiola. le. dimi. parua camisia.
Campana. ne. dī a campania prouincia qd eius
usus hm ibi regtus est. Vn campanula. le. et h
campanella. ambo diminitiu. et h campanarius
nj. qui facit campanas. vñ h campanaria eis ux
or. ul que campanas facit. et hoc campanile. his
tumis in qua morantur campane. et pdicunt. pa.

Campagna. i. campus sive camporum planicie in
qbz sita ē dī h cāpania p̄uincia cuius caput ē ca
pua. ul dī capu a capi eius fundatore. de cuius
nomine ciuitas dī ē capua. ul a capacitate. qd
eius terra omnian fructū uite capiat. vñ cāpania
ul a campanou planiae dī. at iñ campinus. a. u

Campestre. a campus dī. ne. in campana est
h et h campeser uel campesins. et h re adiectū. et h
campestre. tns. i. uelis gladiatoꝝ qua tantū geni
tibia tegint. dī sic qd iuuenies dī nudi in cipo
marcio gladiaturam exercabant illa ueste pudendū
cooperabant. Dicunt ecīa campestra lumbana
succinctona penzomata. f hug. Pap uero seqñs
ps dicit. campeller in campo se hñs h campester
ul campesins et h re. Itē campestra succinctona
dī. qd hñ qui in campo contendunt hñs genita
lia tantū coopiunt. hec penzomata dī. Scias dī
qd nūc fm coniunctem ulūm dī h campester h cā
pestre h campestre. Et sunt huiusmodi nomina
que faciūt mas. in cr. fe. in is. neu. in e decimi. ut
dixi supra in quarta pte in capitolo de casu sive
dclinacōne nominis qd in principio.

Campio. onis. mis. ge. gladiator. ul in campo
duellū exercens. scz pugnator. et dī a campus pi
Campso. sas. ubum actiū. i. flectere. plectere. Itē
inuenit campo in alia significacōne. cambio enī
facit campsi. sum. su. et mutata. u. in. o. fit cāpso
sas. frequenter cambire. et inde campor. ons.

Campus. a cami quod ē breue et humile dī h
campus. pi. ppc planties teraq. lic dī. quia sit
humilis et breuis peccibz non erectus. mō ut mōs
si. iactens. vnde et grec pedion diatur. et iñ cam
pus. li. et h campellus. li. ambo diminitiu.

Camur grec latine dī curu. vnde camurus ra
ni. i. curu. et hñ camures camurū i. boues alti
et decunati. Vel denuatur a cami quod ē breue
quia habent cornua brevia.

Camures in camur uide.

Canabū. bi neu ge. a canna dī ppter similitudi
nem cāne. ul a greco canabin quod dicunt greci
vnde h canabis. bis. p eodem et p corda iñ fcā.
et cor perl. Parisius. tunc mare transiliens ut cor
Canal. lis. fe. ge. et h cana. da canabe fultū
le. lis. dī. et decunat a cana. qd cana sit Ad modū
Cancellarius. a cancellus dī. Hāue. et prod pnt
h cancellarius. nj. ille qui facit cancellos. et cācel
larius dī in curia impatoris ab illa significacōne
fm quā cancellus dī ala palaci. qd semper habitat

in cancelllo. i. in ala palaci. Cum enim thesaunus
impartoris esset in custodia ipsius ipse iuxta the
saun manebat qui erat repositus in cancelllo. uel
dī cancellarius a cancelllo fm illam significacōne
fm quā cancellus dī intersticium muralium. et fuit
hoc tractū a palestina regione ubi recta desup ca
cuminata non erant. h iacebant in planū prostra
ta. eleuabant uero pietes circumquac ad modū
muralium. illa uo intersticia que sunt inter propug
nacula dī. prie cancelli. Qui uero ep̄las missas
recitare uolebat populo in regione palestina an
tiquitus ascendebat sup rectū et de cancellis recita
bat. Et iñ inoleuit usus qui lās p̄cipibz missas
habent exponere cancellarij usitato nomine dī
vnde h cancellaria tam p illa que habet illud of
ficiū qd p uxore cancellarij et eius dignitate.

Cancellus. li. est dimi. de cancer. cn. et est cācel
lus ali. palaci. pūn foramen pietis. intersticium in
ter pugnacula murali. panetes sive tectura sicut
qui claudūt choꝝ. et a cancellus cancelllo. as. i. cā
cellos construē. fm hug. Pap uero dicit cancelllo
cantoꝝ excellens locus. Vnde cancellarius qui in
cancellis p̄mus est. h pap. Dicē ecīa cancellus fe
nestra reticulata. Proii. vii. De fenestra enī domo
mee per cancellos p̄spexi.

Cancer. a conci dī h cancer. cn. quia sit concia
Et scias qd cancri viuūt de carnibz oscereq miro
mō et ingemo. nam qd ualidā testam eorū aperi
re non p̄t explorant qd oscrea claustra testar a
piāt. et tūc canc latent lapillū injicit et spedita
conclusionē oscreorū carnes corrodit. Et ut dicit
ambi in hexamer. Sūt homines qui cancri usu
in alienē usū circūscriptōnes irrepant et infirmita
tem. p̄pē iūtis astu quodā suffulciūt fratri dolū
necant. et alterius pascitūr erumpna. tu autē p̄
is esto contentus. et aliena te dampna non pal
cant. bta est si bona sua nouent cū ueritate pau
ptas. et omnibus p̄ferenda thesaunis. utamur er
go ingenio ad querendā grām. et salutē tuendam
non ad alienā circūsenbendā innocentia. licet no
bis uti exemplis maritimis. ad profectū nostre sa
lute. non ad ahene pīculū. Item ut dicit pap̄ cā
cer cancer al. dictū qd intestina in modū concavus
habet. Cancer ecīa est quartū signū in celo. dictus
qd cū ad eū sol uenerit retrogrādūt in modū cancri
Dicē ecīa cancer p morbo. Et hñ antiquos fint
neu. ge. Et facit ḡtis cancens. W. Est anīal signū
iūq̄ cancer qd malignū. Cancer. ns. morbus cīn

Candatis quedā regina Ucr. cri. stella qd pīcīs
fuit. et est. fe. ge. et prod pnt. Vnde in aurora dī
Candatis uiꝝ regina direxerat istū. Et ut dicit in
historio. onis regine ethiopum dicebant regine
candates sicut romani imperatores dicebant cesar
es. nec habebat regimē regio illa nisi a fmis.

Candela. le. dī a candeo. es. qd accensā candeat.
Indeo. des. ui. ubum neu. et caret supino. i. al
bere ul calere. Xvg. Candida res candet et ferri la
mina candet. et est tractū a ferro qd candere ponat
ur p calere. qd fernum dīto candidius ranto cali
dius. et a candeo candesco inchoatū. Candeo cō
ponit ex candeo. es. i. walde candeo. Inde excādes
co. Incandeo. i. intus ul walde candeo. Inde incan
descō. Recandeo. des. i. iteq candeo. hñ recandesco
inchoa. Et est neutq candeo cū omnibus suis cō
positis que non mutant cōjugacōrem. Iteq com
ponit cū ad et dī attendo. dis. et cū con et dī cō

cendo. dis. et cū ex. et dī excendo. dis. i. ualde accēdere. et cū in et dī incendo. dis. Cum p̄ et dī p̄cēdo. dis. i. ante ul' ualde attendere. et cū sub et dici tur succendo. dis. Et sunt omnia composita a can deo. q̄ mutant coniug actiua. uide in studio stude

Candebabū. bri. penl' naturaliter cor. a candela dī quasi candelafo. q̄ ferat candelam. Vel dī tur candelabrum quasi candele lator.

Candido. as. aui. are. ubū neu. i. candere. uel ali q̄tulū candere. ut sit dimi a candeo. des. et cor dī

Candidarius. nj. pelipari. qui coria facit alba a candeo. des. dī. Candidarius etiam uocatur qui lauat pannos. vnde hec candidaria lotrix.

Candidatus. ra. tū. dealbatus. a candidus dī

Candidulus. la. lū. paꝫ candidus. Inuenit ec̄ cā diculus. la. lum. i. candidus. ul' candidulus. Vnde marbatus in libello de Lapidibus. Tertia candidul' tnbus est inscripta litturis.

Candidus. a. ū. a candeo. des. et compatur cādi

dīor illimus. vñ candidē. dius. sime. adūbium. et differt candidū ab albo. Album enim de natura est. candidū de artificō et studio. Vnd et candidū dī q̄ candori dattu studio. Item albū quodā; pal

lore pmixtū. h̄ candidū quadā luce respersum. A

candidus dicitur candido. das. ūbum actiū. i. fa

cere candidum. et cornipit penultimam.

Candor. oris. mas. ge. a candidus dicitur.

Candulus. a candidus dī candidulus. la. lū. di

minimū. Vnde candulus. la. lum. p̄ sincopā. Vnd iuuenāl. Prebenda est gladio pulchra est et cādū

Candus. candi. masculini generis la coniunx. uelbs regia. a candeo canes.

Caneo. a candeo. des. dī caneo. nes. nui. ūbum neutrū. et caret supino. Vnde canesco. cis. inchoati

uum. quod et canisco. cis. inuenit q̄i a ūbo tercie coiugacōnis. Caneo componē concaneo. nes. si

mul canere. Intaneo. es. i. ualde canere. Precaneo

es. i. tempestive canere. Recaneo. es. i. iteꝫ canere ul' retro canere. ul' simpliciter canere. Et prod ca.

h̄ canes nomen eam cornipit. Vnde quidam. Desi

ne uelle canes postō per tempora canes

Canicies. ei. et h̄ canitudo. dimis. in eodem sensu

a caneo. nes. h̄m hug. Pap uero dicit. Canicies se

nequis. quasi canicies. a candore dicta.

Canicula. a canis. nis. dī h̄ canicula. le. et h̄ ca

niculus. li. ambo dimi. Canicula eciā dī quedam

stella in quā h̄ poetas mutata fuit canicula i can

Vnde h̄ et h̄ canicularis. et h̄ re. ut dies canicula

res in quibus canicula regnat. h̄m hug. Pap uo

dicit. Canicula uel canis nomen stelle que uicina

est thauro. que et sinus dī esthius mensibus ī me

dio centro celi est. et dū sol ad eam ascendent du

plicat calor. et dissoluunt corp̄a. Vnde canis dī

q̄i corp̄a morbo afficiat. Et scias q̄ caniculares

sunt dies h̄ij. in quibus moleste sunt purgacōnes

a pridie p̄dus iulij usq̄ p̄dus nonas septembrie

xw. Incipiūt pridie iulij p̄dus caniculares. Et pri

die nonas septembrie fine resultant.

Caniculans in canicula exponitur.

Canis. a cano. is. ul' canor. oris. dī h̄ et hec ci

nis. Vnde canicus. ca. cū. et caninus. na. nū. Quid

eciā dentes dīr canini. uide in dens. ul' canis dī a

cinos greco qđ canis dī latine. Et facit ḡtū plis

canū. et actis pluralis in es tantū canes. sicut iu

uenes et panes. Et scias q̄ canis nomen non mu

tauit accentū ad dīām buius ūbi canis. q̄ scilicet

utraq̄ est ps p̄ncipalis. et certa habet dīām p̄p̄t accīcia sua. et neutra dependet ab altera. sed ubi dīāia habet locū debet vñ ab altero p̄ origīne dependere. Item p̄t in consimilibus dī. Itē canis animal latrabile marinus p̄scis. sidus celeste eq̄ uoce dī. xw. Nam canis in ponte. latrat extra fil ger in alto. Item canis. is. ūbum et canis nom̄ cor̄ p̄mam. h̄ canis dīis et abltis plis de canis na. nū. prod̄ p̄mam. sicut caneo. es. Vnde quidaz Cum latrat ille canis canis et tu cantica canis Et scias q̄ ysl̄ xij etby dicit. Sustul sagacius canibis. plus enī sensus cetens animalibus habent nā soli sua nōina recognoscūt. dīōs suos diligunt dīōz recta defendūt. p̄ dominis suis se morti ob h̄cūt uoluntarie. cū dīo ad p̄dam currunt. Corpus dīi sui etiā mortui custodiūt. et n̄ rlinquūt quorum postremo nature est extra homines esse non posse. Hec ysl̄. Quis ergo ut dicit amb̄sius in hexamerū non erubescat grām bene de se mēnibus non referre cū uideat etiā bestias refugere crimen ingratisudinis. et ille imptite alimonie seruant memorī tu non senias salutis accepte.

Canisco. cis. incipio canere. et canesco etiam dī

Canistū. tri. a canna dī. quia h̄ uide in caneo. es

de canis fissis texitur. uel dī a canis. a. ū. p̄ ca

na. i. ponia que sunt cana. i. lanuginosa ibi ponū

tur. vnde h̄ canistrellum. li. dimi. h̄m hug. Et dī

canistrūnū sportula quasi cānis textum.

Canitudo. dinis. fe. ge. i. canices. a caneo canes

Canna. ne. dī a cano. is. quia ea canit̄. Et sīgt

plura. Nam canna ponitur pro arundine. pro can

na. cule. pro quodam fluvio.

Cannella. le. dīminitū. parua canna.

Cannetū. ti. ge. neu. locus ubi canne crescūt. et

Canula. le. dīminitū. pua can dī a canna

na. Item cannula. le. i. fistula.

Cano. nis. cecini cantū. ūbum est polissenū ml

ta enim sīgt. Nam cano aliquā simpliciter sīgt cā

care. qñq̄ diuinare. qndoḡ dicere. aliquā laudare.

qndoḡ mentice describē. et est poetaꝫ. sicut dicere

est p̄saicou. Et in duabus p̄mis significacionibus

est neutrū. In alijs actin. Cano componē acti

no. nis. actinui accentū. i. iuxta ul' iteꝫ. ul' cōcor

diter canē. Vnde h̄ accentus. tus. Item p̄cino. nis

vnde p̄centor. Item octino. Item octento. tas. fre

qntatiū. Dic̄ quoq̄ occano. nis. occanui. Vnde

salustius. Occanere tubis. Item componif̄ recino

suctino. Vnde succentor. succentoris. Et nota q̄

omnia ūba composita a cano mutant in p̄nti. a.

in. i. h̄ in supino in. e. excepto octano. Et omnia

sunt neutra. Recino tamē potest esse actin. p̄ reci

care. Si tamē composita a cano redoleat aliquā

ul' utramq̄ illaq̄ significacionum h̄m quas cōsui

mus cano esse actin. sine dubio erunt actiua. Iteꝫ

cano geminat p̄teritū et facit cecini. qđ non facit

ad dīām huius ūbi caneo. ev. ui. Composita uero

faciunt in ui diuisas. ut concinui. et habent in su

pino e ante tū ut p̄centum. h̄m ps. Item nota q̄

cano componē cū cornu. et dī h̄ cornicen. nis.

qui canit cū cornu. Item cū tuba et dī h̄ tubicen

nis. qui canit cū tuba. Vnde h̄ tubicina p̄ femi

na. Item cū fidis et dī h̄ fidicen. qui canit cū fide

.i. corda. Vnde h̄ fidicina. ne. Item cū lira et dī h̄

lircina. Item cū cicuta. et dī h̄ cicuticen. cintis. qui canit cū cicu

ra. Vnde h̄ cicutina. ne. p̄ femina. Item cū tibia e

Si tibicen penit prodest. Omnia enim composita ab hoc ubo cano. is. et nominibus instrumentorum sunt mas. ge. et omnia cor. penit excepto uno solo quod prodest penit. scilicet tibicen. canis. qui canit cum tibia et due vocales breves illi conglutinantes in. I. longam. unde h. tibicina femina que canit cum tibia Componitur etiam cano cum os et de oscen. in. qui ore canit vel folijs vel alio modo. ut aues decipiatur. Et cor pma cano. is. si caneo. es. eam producit Unde quidam. Dum barbis canes ubula pauca canes. Distrio vult canem. senior canere videtur. Item Scuranites canis et citharista canis. Carmina nam canis amosa est tempa canis. Laudo cano modulor descendo vaticinor est. Lau de scri dico modulor cano vaticinor est.

Canon canonis mas. ge. est latine regula. contumido approbara. sive institutio. sum pap. Et sciatis quod canon in recto non debet in fine accentuari et corripiat penultimam obliquorum.

Canonius. a canon de canonius. ca. cu. i. regulans. quod substantiae de h. canonius. et hec canonica. tam per feminam regulari est pro ecclesia ubi regulares morantur. quilibet tamen ecclesia inuenientur dici canonica. Nam in qualibet regulariter viventibus debent. Et sciatis quod improprie de canonius regularis. quod est quod canonius canonius. regulares regularis. Similiter improprie de canonius secularis. et canonici regularis. Quidam tamen in his operatibus vocibus utuntur. causa diversitate ad canonicos regulares ad minus regulares. vel quasi consacrae sunt世俗ares. unde dicitur tales canonici regulares. tales sunt canonici secularis. et satis potest tollerari et dicitur. sive enim per dictiones incongrue iunctas in tellacem congruentem gena.

Canopeum. canobus. bi. fuit gubernator. Mus meielui. et mutata. b. in. p. de quendam ciuitatis egypci h. canopus vel canopia. unde h. canopeum pei. i. cortina subtilissima instar retium plexa texa et fenestrata. unde lecti nobilium ornantur ad arcendas culices et muscas. et de sic. quod in egipcio huius reperiatur habeatur. Unde Juvenal. Ut testudineo tibi laile canopeo. In eodem sensu inuenitur in iudith xiii. Abstulit canopeum eius a calunis. Vel canopeum ut alii dicunt deriuat a cono quod est summitas galee. et tunc canopeum de quod coni petens. quod ad similitudinem coni a lato tendit in acutum. ad modum reticulorum que cum ascendit pulueris super altaria collocantur. et tunc scribis canopeum p. o. in prima fila. Et prodest penit canopus sicut canopeum. Theodosius Barbarus famoso non credit turba canopo. Et in aurora de. Reticulum sericum scriptura vocat canopeum. Pap autem dicit. Canopeum recte subtilissimum. quod rapel lunus culices et muscas circa laulos dormientium.

Canopus in canopeum est. honor. orig. mas. ge. i. song a cano is. et p. o. non honor. ra. r. suavis. dulcis. cantu gratius. a cano. is. addita. r. u. Nam ut dicit p. o. in iii. libro in rus denominativa sive pauca ubalia inuenitur que penit prodest honor honoris. odor odoris. cano canorus. sono sonorus. Quorum regula impromptu. Nam nomina us. uestra rus assumunt.

Cantaber. a. ii. et h. cantaber est populus hispanie a nomine urbis et hiberiammis cui insidet sic. Cantabri. bri. neu. ge. i. purgamentum frumenti. vel farine. vel cibus caninus quo canes pastantur. n. mas. ge. quoddam uas us. canticum

manu. scilicet crater. et de a cano. is. qui cantando potatur. **C**antibus. n. j. equus castratus turritus. a cano. n. s. hec cantus cantum. i. histule organorum in quibus cantus tempatur. vel ut mariano placet. Cantus dominus deo ornamento. **C**antus. cas. ubum fre. frequenter cantare. **C**anticum. a cano. is. de h. cantum. c. uox cantatum in leticia. laus. Item cantum psalterij est cuius id quod organum modulatur postea cantus loquitur. Quidam etiam libri salomonis intitulante cantica cantorum. per excellenciam. eo quod omnibus cantibus preferatur. et de hebraice sirafim.

Cantilena. ne. fe. ge. p. m. prod. uide esse compositionem in cantus et lenis. Non enim de cantilena nisi sit cantus dulcis et lenis. suavis et non asper. h. hugo pap. et dicit. cantilena catus lenis. catus compo.

Canto. as. ubum fre. et formam a cantu supino de cano. is. u. in. o. et est cantare frequentiter canere.

Et componit cum ad et fit actanto. cas. item ut iuxta cantare. Item componit concerto. as. i. simul ut cum alio cantare. vel simul plura cantare Decanto. cas. i. cum vel ualde cantare. et discanto as et excanto. cas. i. discantare. et incanto. cas. et recto. cas. i. iterum vel retro cantare. **I**n antus. a cano is. h. catus. us. ui. Itē de h. catus. n. p. catus vel me ditulio rote. vel quod melius est catus est curvatura et circumferencia rote. scilicet lignum quod terram calcatur cui radius infigitur. Parsius. Vertentes se frustre sectabile cantum. et in ista significacione est secundum declinationis. per melodiam cantorum est quarte. Et non quod augustinus de cantu ecclesiastico in x lib. confessionum dicit. Cum michi accidit ut me amplius cantus quod res que canit moueat. penaliter me peccare confiteor. et tunc mallem non audire cantantem uide in psalmodia. Et bernardus super cantum. in xlviij sermone. Vos moneo dilectissimi pure semper ac strenue diuinis interesse laudibus. Strenue ut sicut reverenter ita et alacriter domino assistatis. Prece uero ut nil aliud dum psallitis quod psallitis cogitatis. nec solas dico uirandas cogitationes uinas et ociosas. uitande sunt et ille illa dumtaxat. hora et illo loco quas officiales fratres per communem necessitate quam necessario frequentiter admittere compelluntur. sed ne illa quidem perfecto recipe tunc consumuerim que forte paulo ante in clausstro seddetur in codicibus legeratis quia et nunc me viua uoce differente ex hoc auditonia spiritus sancti recencia reportatis salubria sunt. Sed minime illa salubritate terpellendu reuoluitur. spiritus enim scilicet illa hora gratia non recipit quidquid aliud quod debet neglecto eo quod debes obtuleris.

Canus. a caneo. nes. canus. na. n. et compatibilior. issimus. unde canis. nius. issime. adubium et canutus. ta. tu. et h. canus ta. per illo qui canet de. per capillo qui in capite canet. Canus componitur incanus. na. num. i. non canus. vel ualde canus et per canus. na. n. ante tempus congruum canus. Sap. iii. Cani sunt autem sensus hominis. et eras secundus. uita immaculata. et prodest primam canus h. canis eam cor. xv. Notus uoce canis dicitur.

Capa. pe. de a caput. quod sit or. non bene canis namentum capitum. vel de a capio. pis. quod capiat totum hominem. Et inde capatus. capara. capatii. qui habet vel induitus est capa. et hoc capucium. q. capaculus. la. l. dimi. i. aliquotulum capax.

Capadocia est quedam ciuitas. unde re

gio in qua ē illa ciuitas dñi est capadocia. Vnde h̄ et h̄ capadox doce. tam gentile q̄ patnū. et corripit pnt. Iuuenal. Quamq; et capadoci faciant equites q̄ uicini. Et hm pap. capadoci orti sunt a magoth filio iaphet.

Capans. ne. uilis casā palea coopta. dī a capio pis. q̄ capiat tantū vnū. ut in vineis custodiē die licet alie dicant capane. sī improprie. fini huguc. Pap eccl̄ dicit. capana a rusticis dñi q̄ vnū tātū capiat. Idem et tugunum.

Capapellis. huius. lis. componitur ex abltō et nro. sicut legenis quod in rethoros inuenit̄ quia dī capapellis. quasi pellis cū capa. Et ideo mento decinatur in fine siue rectus tantum.

Capax. a capio. pis. dī h̄ et h̄ capax. q̄ ali quid in se potest capē et continere. Et comparatur capacior simq; vñ capaci ius me adūbiū et h̄ capa pectoris. tatis. i. domus ul̄ alterius rei. Aplītudo uel

Capedo. dinis. fe. ge. i. ingenii. sūt Incontinencia diū. ul̄ spaciū. et dī a capio. pis. Vnde p̄ cōposi cōnem h̄ intercapedo. dinis. i. dist. uicia localis in ter duos parietes. fm hug. Vel ut dicit ps in iij lib de denominātiō. Huiusmodi nomina denomi nativa in do si a n̄ib; uenunt secūdaꝝ terminacio nes p̄sonaq; i e. p̄d ūtant. et accepta do faciūt dī u. atm. ut inter capio. is. inter capedo. turpeo. es. no pedo. et sic intercapedo est figure decomposita. xv

Ingenium studium spaciū reputato capedo.

Capella. le. dimi. tā p̄ p̄ua capa q̄ pro p̄ua eccl̄esi. que nec habet baptismum nec cimiteriū. et dī sic q̄ olim calinaculū de pellibus capraq; erat cooptum. Vnde et h̄ capellanus tam p̄ sacerdote illius eccl̄esi. q̄ p̄ probiano. Vnde h̄ capellana inuenit̄ etiā capellanus lana. lanū. adiective fm hug. pap̄ sic dicit. Capella diminutū est a capra capella uero p̄ eccl̄esi dñi. q̄ capiens laos. i. po

Capellula. le. diminutiuū parua capelli.

Capillus quod et h̄ capellū inuenit̄ a capillus dī. q̄ capillos tegat ul̄ caput. Vnde capellatus a um. et capello. las. capello regere. q̄ aut̄ dī capel lus. q̄ capitis pell̄ ethimologia est non compō.

Caper. pn. mas. ge. i. hircus. dī a capo. pis. q̄ capiat ūgulta. ul̄ a capio. q̄ capiat anus ul̄ asperma. Vel dī sic hm quoldam a strepitu crux. vñ h̄

Capesso. sis. ubū desideratiū a capio is Capra et inuenit̄ p̄ capo cū desiderio. et p̄ cupe. et facit p̄teritū capessi a capesso. o. in. i. licet capessi inuenit̄. et supinū facit capessitū pnt prod. Sed qui

dam solent p̄fere hoc ūbum in sc̄o. capesco. cū quod sine dubio nichil est. h̄ capesco. pis. dicen dñi est. et est inchoatiō. Ex hoc patet q̄ dicendus est capessens et capessendus p̄ genitū. s. Et formā a capessens capessentis. tis in dus. Vnde q̄i scribunt̄ p̄tē hostie in calice debet dici. Nec sacrosancta cōmixtio corporis et sanguinis dñi nos tri ihū xp̄i fiat michi et omnibus sumentibus fa luc mentis et corporis ad uitā eternā p̄merendā et capessendā p̄parat̄ salutaris. Quidam tamen ibi scribunt̄ et p̄nūciant capescendā p̄. sc̄. h̄ per duo s. scribi debet fm ueritatē. De capesso etiā supra dixi in quarta p̄te ubi eḡi de p̄teritis ūbouꝝ terci e coniugacōis desinenciuū in so. et formā a capis ūcūda p̄sona de capio. is mutata in es. et addita

Capi. ge. neu. indeclinabile. quedam mensu. so

m. a capio capis dicitur

Capicū. oj. os tunice ul̄ alterius uallis vnd ei put mittit̄. et dī a caput. Job xxx. Quasi capicio tunice sustinxerunt me. et a capicū denuāl capi do. as. capicum facere.

Capidula. le. pua capis dimi. Vnde p̄ in vi li ubi agit de desinentibus in is dicit. hic capio capis cuius dimi est capidula penultima correpta

Capillamentū. ti. i. capillatura. m̄l coma arboꝝ p̄illlicium. cij. i. ca het dicitur a capillo. as. capillatura. et dicitur a capillus.

Capillo. as. a capillus dī. Et est capillare capiliati facere. ūbum actū Et componit̄ decapillo m̄l. ualde capillare ul̄ capillos auferre.

Capillus. li. dī a capite q̄i capitis pilus. vnd h̄ capillulus. li. dimi. et capillosus. sa. sum. et capillatus. ca. tu. qui multos ul̄ longos habet capillos. et est capillus tā uiri q̄ mulieris. xv. Est coma q̄ onupedis colubri iuba siue leonis. Cesaries hominis crinis xp̄e mulieris. Huius et illius bñ dī es

Capiro. pis. cept̄ capē ptū. ūbus ac se capillus mūl. i. obtinere. inuadere. circūuenire. Et cōponitur cū ad et dī actipio. pis. Item cū ante et dici p̄t̄ aū capio. pis. et antcipio. as. in eodem sensu. i. preoccupare p̄uenire. Item cū con et fit cōcipio. Itē cū circū et fit circūcapio. Item cū de et fit decipio. Item cum ex et fit excipio. Item cū in et fit impio. is. Item cū inter et fit intercipio et intercapio. is. Itē duo in eodez sensu. i. inf̄ aliq̄ ul̄ medio capē. Item cū ob et dī octipio. is. i. incipere. Itē octupo ex ob et capio. Item cū pre et dī precipio. Item cū p̄ et dī p̄cipio. i. p̄fecte capē. intelligere. Item p̄cipio. i. ante capio. In quo sensu inuenitur et precipio. pis. Vnde orat. Quidqd p̄cipies esto brevis. Item cū re et dī recipio. Item cum sussum ul̄ susluz et dī suscipio. Et scias q̄ capio et ab eo composita omnia sunt acta. Et omnia q̄ sunt tercie coniugacōis faciunt p̄teritū in cepi. et supinū in ceptū. Et omnia mutant in p̄tū a in. i. p̄ter aū capio et circūcapio. intercapio et precapio. Item composita a capio faciūt genitū in pis. h̄ cōpōta a caput faciūt in tis. ut biceps bicipitis. xv Componendo caput genitiū te faciemq;. A capi o natis pis genitiūs erit.

Capiro. idio. fe. ge. a capio. pis. dī. quoddaz uas elt. wlḡo dī caza. Et dī capis q̄si capiens rdon. i. aquā. et est ethimologia. et facit actis plis in es et in as. capides ul̄ capidas. Vnde magis dīt̄ esse ūndit̄. cū in as faciat actuſatiūl pluralem sicut wlt̄ p̄nitanus in sexto libro.

Capisco. oj. incipio capē. ūbum inchoa. et formatur a capio. pis. addita. co. vnde de leone dic̄ quidā. Tunc q̄si viuiscit tūc sensus q̄inc̄ capiscit.

Capisteriū. ri. ge. neu. uas quoddaz cū quo frumentū purgatur. et dī a capio. pis. quod fractus bñis benedictus nutrit flenti integrū restituit. ut habetur in dialogo gregorij.

Capistū tri dī a caput. q̄ caput iumentoz ūngat. Vnde capistro. as. ūbum actiūl capistro ligare. et est capistrum in singulari numero tantū ge neu. h̄ in plurali est mas. et neu. ge. ut capistri et

Capital. talis. ge. neu. ul̄ capitale tā Capistra p̄ pecunia ul̄ pena capitali q̄ pro sentencia de capite puniendo. et dicitur a caput capitisi.

Capitale. a caput dī h̄ et h̄ capitalis et hoc le res capitisi ul̄ p̄tinē ad caput. et h̄ capital ul̄ ca

pitale substantie tamen pro pecunia vel pena capitab
et per sententia de capite puniendo. ut vult hugue
Pap uero sic dicit. capitalis afflatus usus super
nus. capitale caput pecunie vel sors.

Capitatum quasi per capita aduerbum remissi
um vel qualificatiuum. et dicitur a caput.

Capitatus. a. u. p. esse nomen a capite q. habet
caput et potest esse propriu. ubi passiu. huius uer
bi acti capito. ras. qd. est alicui caput facere.

Capitecensius. caput vel capite componit cū cō
fus et dī. h. capitecensius us. ui. i. corona que in ca
pite gerit vel taxacō possessionū. et adiectue capi
tacensius. sa. sum. qui de suo capite annuat; reddit
censum. i. tributū. vel qui in capite gerit coronam.

Capitellū est dimi de capitulum in qualibz sui
significacione. viii et capitella dicunt que supponit
tur colūnū. q. colūnā sunt capita. quasi sup col
lum. caput greci dicitur epistila.

Capito. r. n. m. a. g. quid. p. scio. a quantita
te capitū sic dūcis. vnde et a caput denatur

Capito. ras. tau. alicui caput facere si non ē in
uili. et denuar a caput. Et componit cū de et dī
de capito. as. et ab utroq ubalia. et utroq est actū

Capitolum. na nū. p. n. prod de capitolio exis
tent. vel capitolio senienc. et denuar a capitolū

Capitolū hī dī a capitulū. quia ibi conuenit. it
seniores. sicut in capitulo claustrales. uel dicitur
a caput. q. si quasi caput ioniane ciuitatis. vel q.
ibi conueniat caput ciuitatis. vel q. sarcinū p. st
dū capitolij fundamēta apiret in loco fundamēti
caput hominis his tuistis notatū inuenit. et inde
capitolū appellatū a caput et laos quod ē plūis

Capitulans. a. capitulū dī hī et hec capitularis
et p. re. quod conuenit capiti vel capitulo.

Capitulū. hī. p. u. caput. dimi de caput. capitu
lū etiam dī q. ille p. u. locus in que conueni
ut claustrales. q. illa congregatio claustralium
q. aliq. distinctō breuis in quolibet libro. Vnde
iusus distinguit minuit locat et coll. fertur. Et
inde capitulo. as. i. capitulis aliquid distinguē. viii
capitulat. i. distincē p. capitula. et recapitulo as
. i. p. dī ad memoriā reducere. Item a capitulū hī
capitellū dimi. in qualibz sui significacione s. hug
Pap etiam dicit. capitulū dī q. alterius senten
cie caput. capitula librou dī q. breuiter capiant
et contineant aliquā sentenciā. sive q. caput et ty
tulus maioris scripti. Vnde capitulū dericorū die
tum q. capitula ibi exponantur.

Capo in capuo uide.
Capparis. a. ceras dī hī capparis ris quid. hī
vel u. gultū est simile lentisco. q. hēat in summici
tibus rotunda seminū capitula. sicut dicit hugue
Diastorides uero dicit q. ē frutex spinosus expas
sus sup terram vncinē plenus. Et dicit q. durici
ani splenis sup omnia medicamina iuuat. et habet
multas radices et magnas. nascit in locis aridis
et duri et maxime in muis. Semen eius si cum
sale componit escis aptuz est. uentrem mollit. co
mestum urinā prouocat. radix eius bibita yahiti
nis minifice prodest. menstruis impat. Semen eius
cū acetō coctū et ore retentū dolorem dentū miti
gat similibet et conū radicis omnia ista facere pē
Radix si mastice dolorem dentū mitigat. succus
eius auri infusus iumes occidit. Capparis cor p. n.
et p. m. pōne prod. Vnde marcial. Capparis ut
putnepas allece natantes. Et scribit p. c. et p. R

fm q. eius origo greca est. Vnde eccl. xiiij. Dissipa
bitur capparis debet in penultima cornipi.

Capra. e. domestica. a caper dī. cap uero filiati
ca dī q. capiens audua. Vnde dicit ps in iij lib
Capriolus uide a nō caprius esse. cuius femininū
in usu est caprea. Nam cap a capro fit. ex quibz
capillus et capella sunt diminutia.

Caprinus. nj. q. custodit capē. a caper vel cap dī
Caprea. pree. cap silvestris. dī q. capiens audu
a. Capree ut dicit pap sunt ibices q. si auicces eo q
instar auī alta petant. Hęe si q. adiūcates; fera
rum vel boniū p. senserint de altis cacuminibus
se p. cipitantes suis le cornibus recipiunt illesas
Capreolus. li. dimi. tā cap. Quide etiam in ducas
dī caprei. viii hec capreola humiliiter dimi. ram ca
pre q. capree. et cor. o. uide in capnolus.

Capreus. a caper uel capra hī capreus capri. i.
silvestris caper. quia sit similis capro. Vnde hī cap
a silvestris capra. Et scias q. caprei et capree dīr
cor cades et etiam ibices.

Capricornis. ni componit a caper et cornu qd
diminutum est qd innoceros et egoceros dī. Et
dī capricornus q. caprina hī cornua. Capricornus
ecī im dī quoddā fidus celeste. cuius cauda in effi
cie p. scio format ut in extrema sui p. te pluuias

Caprificus. a. fe. ge. a capro. pis. que designat
dam herba sic dī q. parietes quibus innascitur
cāpit. et fodit et erumpit extra et latebris quibus
conceptra est. uel dī a fico. q. ficus arbor eius re
medio fecundet. Vnde p. l. Et que semel intus
innata ē rupro iecore exierit caprificus. fm hug
Pap sic dicit. Caprificus infructuosa arbos in fax
is monumenti nascit. caprificus arbor appellata
eo q. parietes quibz innascit cāpit. et corripit fi.

Caprogenus na nū p. n. cor. quod melius dī hic
et hī caprogena. scilicet pecus genitum a capra

Caprilis in caprinus exponitur.

Capnus. a capra vel caper dī capnus. na. num
et hī et hī caplis et hī le. in eodem sensu. p. n. prod
et hoc capnle. lis. stabulum caprarum.

Capriolus. li. a capio. pis. et sunt caprioli cinqui
ni sive vncinuli quibus se innecere vel suspendere
arboribus solent uites. sic dicti quia capiant arbo
res. sive hug. Et pap dicit. Capoli dicti q. capiant
arbores. sunt enim cincinni sive vncinuli quibus
se innecere et suspendere arboribus solent uites. ut
sine lapsu sustineant fructis suos. Sz capoli sunt
hī pap filii capre. qui acutū uisum hīt herbas eli
gunt quas comedunt ad alta nitunt. Sed fm hu
gucom capriolus est dimi tam capri q. caprei. ut

Caprona. ne. fe. ge. anterior. In suo loco dixi
uba equi. q. capiti prona. et denuar a caput.

Capsa. fe. i. cesta ubi aliquid reponit quod et pro
quilibet p. u. domo dī. et dī a capio. is. fm hug
et dī capsā q. caput in se atq. senet aliquid vii
pap. Capsā dī. q. capiat in se atq. senet aliquid.

Capsella. le. diminitium parua capsā.

Capsula. le. dimi. p. u. capsā. et cor. penultim. i.

Capsus. si. mas. ge. a capio. pis. i. caruca vndi
q. correcta. quasi capsā. quia multa capiae.

Captencula. le. fe. ge. i. subtilis uiborū deceptio
sicut sunt sophisata. et dī a capio. pis. viii mar
ianus capella. Captenculis ludis illigantibus.

Captinus. ua. uū. a capio. pis. dī q. captus ul
q. capite diminutus. Vnde et sic dī apud legistas
Ingenuitatis enim fortuna excedit ab eo. vnde hī

Captiuas.tatis. et captuo.uas.ūbum actuum.
Capto.as.aui.fre.quod frequenter capte et cu
pe dī. et formā a capio captu.u.in.o.vnde cap
tacō rumor aura populans.p̄s.Captabūt in ani
Captura.re.i.capcō.a capio.pis.dī **I**mā iusti
Luce v.Stupor arcū de derat eum et omnes et ce
tera in captura piscium quam coperant.

Capua.capue.quedā ciuitas.uide in campania
Capula.le.dimī.pn'l cor.i.parua capa.

Capularis in capulug est.
Capullulū.a caput dī h capullulū.luli. et capo
dulū. et h caleptra in eodem sensu.scz mit' tegēs
caput. que et alio nomine dī pilleus.galerus.ca
lamacus.caliedū.comatum.catilulum.caleptra
tamē proprie dicitur cufia equi.

Capulus.a caput dī h capulus.puli. qui caput
est gladij.ul' a capio q̄ ibi capif gladius ut tene
atur.Vnde capulo.las.ūbum actū.i.scindere ul'
secare.Vnde in decretis pontificū.Lingua delatoris
capuleū.Capulus etiā dī lūs in quo mortui de
ferunt. q̄ sup capita hominū deferañ. xv.Est gla
dij capulus capulus q̄ cadauera portat.

Capus falco avis a capiendo.fīm papiam.
Caput.itis.dī a capio.pis.q̄ om̄is sensus et ner
ui ab eo iniciū capiant.Et ex eo omnis uigendi
cā oriat.Ibi enim om̄is sensus apparent.Vnde ip
sius anime que corpori consulit p̄sonā quod.āmō
gent fīm hug. Et pap dicit.Caput dcm̄ quia capi
at om̄is sensus.Caput mente signat que caput est
anime fīm hug. Et ponit q̄nq̄ pro principio.Vñ
xp̄ha in capite libni scriptū est de me.Q̄nq̄ ponit
tur p̄ fine.Vnde eccl xxixi.Habeat caput n̄lsum
tuū.Ponif etiā q̄nq̄ pro dn̄atu.xv.Principium
caput est p̄s corporis et dn̄atus.Et est finalis litte
ra.t.quod patet ad genitū.Caput componit cum
bis et tris et dī biceps pitis.triceps.pitis.ge.oīs.
qui habet duo ul' tria capita.Inuenit etiā h bici
put et h triciput.i.geminū ul' trinū caput.Et co
ponit etiā caput cū occiduū et dī h occiput pitis
.i.occidui et postrema p̄s capitūs.Vel occiput co
ponitur ab ob et caput. et dī sic q̄i contra caput
q̄i sit capiti retrosum. et idēz dī occipicū.Item co
ponit cū sincerus et dī sinciput pitis.i.prior et ā
tenor p̄s capitūs.quasi sincera et pura et patens
pter capillou absenciam.Item componit cū pre
et dī p̄ceps. et cū am et dī anteps.Et nota q̄ co
posita a capio faciūt genū in pis. ut p̄ceps p̄nci
pis.Sz cōposita a caput faciunt in tis. ut dixi in

Carabrio.genus avis muse similiſ.
Carabus p̄ua scapha ex vimine frā et crudo co
rno contexta ut est nauicula discurrens in pado.
Caracter.tens.gree v̄magō.nouis.woltus.eſ
figies.forma.ul' ſtilus.figura.littera.ferz̄ quo no
te peconibus inuincit Vnde et ipsa nota ul' ſignū
caracter dī. et est mas.ge. et coī pn'l genītī.Sed
potest quen. quid sit caracter et in quibus ordini
bus imprimatur.Ad hoc dico.Caracter fīm theo
logos est distinctū ſignū quo quis ab alijs distig
uit ad aliquid ſpūalia deputatus.Sed ad spiritua
le p̄t aliquis triphat deputan. Vno mō ut alijs
in ſpūalia p̄cipet. et ad hoc quis deputatur i
baptismo.q̄n̄ iani deputatus p̄t eſte p̄cipit om
nis ſpūalis recepcōnis.Vnde caracter baptismalis
est q̄i quedā ſpūalis potencia passua.Alio modo
ut ſpūalia quo in noticiā ducat.p̄ xpi fortem co
fessionē. et ad hoc deputat̄ quis in confirmationē

Vnde etiā tempe p̄secuōnis eligebat̄ aliqui qui
debebat in loco p̄secuōnis romanere ad publice
nomen xpi confitendū.alijs occulte p̄cedentibus
ſicut patet in legenda bñ sebastiani.Tercō mō ut
etiā ſpūalia credentibus tradat et ad hoc depu
cit aliquis p̄ sacramentū ordinis.Et ideo ſicut in
baptismo confeſt̄ carater et in ordine Ica et in
confirmacionē.Et h̄ tria ſacmenta ſez baptismus
cofirmacō et oīdo in qb; ſc̄feſt̄ carater n̄ p̄nt ite
rari.cī h̄eant effm̄ ſy manente ſi in iuriā ſac̄m̄ti
Et ſciat q̄ distinctō huius carateris in ueteri le
ge figurata est.In distinctione enim filioq̄ iſrael
ab egipciis figurabat̄ carater baptismal. In diſ
tinzione timidoq; a fortibus in bellis.carater con
firmacionis.In distinctione leuitaq; a fratrib; ſuis
carater ordinis. De degradato an p̄tatem cōſe
crandi amittat dicemus infra cū de missa dicitur
Et corrigit p̄mam carater.Vnde quidaꝝ.Exunt
ſignat res diſtinguendo carater.

Charactensmus.mi.descripcō forme alicuius.Et
dicitur a carater.

Characto.caractas.id est ſcribere a carater dī.
Charadriōn avis alba tota cuius interiora ocu
los caliginosos curant.Si viuere debet infirmus
appropinquabit ſibi.Si uō mori fugit ab eo per
medias noctes in ſublime celi dicē uolare.Signat
xpm̄ Ica dicit pap. In bb autē de appetitibus et
naturis reū dī ſic.Caladrius fīm phīn est albi co
loris>nullaz habens p̄rem nigredinis cuius pars
inferior ipſius femoris pugat caliginem oculou
Cuius natura est tal q̄i aliquis qui inquit in
firmitate ſi egritudo fuerit ad mortē kaladrius a
iuit faciem ſuaz a ſic egrante. et ſine dubio tūc
monit̄ homo.Si autē infirmus debet cōualeſcere
figit uīſum in ipīn et intendit in eū q̄i applaudēſ
ci. et potest ſcribi p.c.ul' p̄.k.caladrius.Differit
autem caladrius ab auicula que dī calandra q̄ est
avis ſonora et canora ſicut merula.Sicut dicit glo
xij deut ubi dī differt r̄c.uide in caladrius.

Caragma aris ge.neu.i.impp̄ſio ul' ymagō uel
bā.Vnde amanuſ. Sicut nūmū habet caragma
cesaris ſic habet homo caragma dei. et denuatur
Caraxis.is.feminini generis.i.uo **I**la carater
caſo.Et dicitur a carater.

Caraxo.as.i.scribere.a carater dī fīm hugi
p̄prias dicit.Caraxare exinanire.scribere.

Carbasis.a careo.26. et basis dī hic carbasis ſi
h̄ in pl̄i carbasa neu.ge.i.uellū.ql̄i carens basi id
est ſuſtentamento ab inferiori.Carbasis etiā dī
quoddā genus uelis ſubnilissima.Inde carbaseus
a.um.fīm hug. Et ut dī h carbasis in ſingulari
uelis ſinosa que tamē uiro ul' mulieri cōuenire
potest.Sed carbala ſou. ad uela nauī ſtinet. Et
coī pn'l.Vnde ouid̄ epp.Vidi p̄cipiti carbala ten
Carbo.bonis.a carpo.pis. q̄ ab iḡ **I**la nocto
ne carpa.ul' pōcūs dī a careo caſes. quia fl̄ma
careat. q̄i acēſus eſt dī pruna.cū pruna exēcta
fuerit carbo uocat̄ et iñ carbonari. iij q̄ facit car
Carbuncles.a carbo dī h carbuncles.li.tā **I**bones
p̄ p̄uo carbone q̄ p̄ quodā lapide p̄cōlo ignito
ut carbo cuius fulgor nec nocte uincit. et p̄ quo
dam morbo. quia in ortu ſuo rubeus fit ut ignis
poſtea niger ut carbo extintus.xv.Eſt lapis eſt
morbus carbo carbunculus exrat.

Carcanus nomen ciuitatis uel loci.Et corrigit
Carcan.calamo.ap̄bat.enach. **I**pēnultimam

Quintiles in oriente sunt

Cancer. a coecro. et. dī. h̄ cancer cenis. eo q̄ re
os coiceat. In sinḡ p̄p̄ ubi rei claudūtur. Sed s̄
pli vnde quadrigē emittuntur. ul̄ repagula antepo
sica. et dī cancer q̄ capiens reos. et ē etymoloḡ
Vñ h̄ cancerianus. n̄. qui carcerem facit ul̄ custo
dit. et h̄ et h̄ carceralis et hoc carcere.

Carthesia pocula a loco carthesi. ul̄ spēlūca ul̄
summitas arboris nauis fū pāp̄. Grec. ast instru
mentū dicas carthesia nauis. Huḡ nō sic dīt. Car
thesia sunt in cacumine arboris trochae. q̄i f. litte
ra. p̄ que fines trahunt. Vnde et quod. i uasa ad
similitudinē illorū facta carthesia diūr. Trochae au
tem sunt uocata q̄ rotulas habent. Trochos enī
grecē rota dī latine. Item carthesiū summitas ma
li. m̄ qua corde concurrunt. Vnde lucanus. Arq̄ u
ter summi curuet carthesia malī.

Cardiomomū. mi. herba quod. i est ḡnum quod
dam sp̄cs aromatis. Et prod̄ mo. sicut amomū ci
ardia. die. quidam morbus scilicet namonū
cordis pulsus. Et dicitur a cardian quod est cor.

Cardiatus. ca. cil. pn̄l cor. i. cordis pulsū paci
ens. q̄i cor ardēns habēs ppter sitim. et dī ab ar
deo et cor p̄ compōnē. uel dī a greco cardian qd̄
est cor. Vnde iuuentalis. Cardiaco oatiū nūp̄ mis
lurus amico. ul̄ sit compositū a cor et h̄yo. q̄i cor
biens ppter sitim. et tūc dicit̄ cordiacus non car
diā. in fine.

Cardinalis. a cardine dī. h̄ et h̄ cardinalis et h̄
le. et cardinalius. ria. nū. in eodem sensu. scilicet qd̄
ad cardinē pertinet et h̄ cardinalis. lis. ablat̄ a car
dinali. quia p̄ eos mūdus debet regi. et gubernari
et mouen sicut hostiū p̄ cardinē. Quidā eiā iitu
tes dicūtur cardinales ad similitudinē cardinis i
quo motus hostiū firmat̄ quas nimiq̄ iitutes ut
dicit ḡg in iii omel̄ esechiel. tūc uersat̄ actip̄
mus cū euī ordinē custodimus. Prima quidē pru
dencia. secunda fortitudo. Tercia iustitia. Quarta tem
pacia est. Quid enī p̄dest prudencia si fortitudo
desit. Scire enī cuiq̄ quod non potest facere pena
magis q̄ uitus est. S; qui prudenter intelligit qd̄
agit et fortiter agit quod intellexerit iam procul
dubio iustitia est. Sed iusticiā tempacia se q̄ debz
q̄ plēq̄ iusticiā si modū non habet in crudelita
tem cadit. Ip̄sa ergo iusticia uero iusticia ē que se
tempacie freno moderatur. ut in zelo quo q̄sq̄
ferient sit et tempans. ne si plus ferient p̄dat ius
ticiā. cuius seruare moderamina ignorat. Et ut di
cit auḡ in xiiij lib̄ de trini. Iusticia est in subueni
endo miseriis. prudencia in p̄cauendo insidijs. forti
tudo in p̄fendis molestijs. tempacia in coercē
dī delcācionibūs p̄uis. De his dī in lib̄ sap̄. So
brietate et prudenciā decet iuiciā et uitutē. Hob
erat uocat tempanciam. et uitutem uocat fortitu
dinem. uide eciam in dos dōis et in uitutē.

Cardo. dinis. incertū generis dī. a carpo. is. quia
ūtendo carpat̄. ul̄ dī a cardian. et ē cardo una p̄
hostiū scilicet cuneus qui in foramine ūtitur. Vñ et
cardo dī ip̄m foramen aliquā. et dī cardo a cardian
quod est cor. q̄ sicut cor hominē regit et mouet
Cardo eciam dī extremitas rei. Vnde et cardines
celi dicūtur extreme p̄tes axis. sic dicti. quia per
eos ūtitur celum. Cardo eciam ponit̄ p̄ oportuni
tate ul̄ articulo. Vnde p̄ubliaſ ſolet dici. res est
in cardine. i. in articulo ul̄ oportunitate. qui enī

in cardine est leviter potest intrare ul̄ exire. Vñ
ūciliuo. Aut tanto ceſſabit cardine renum.

Carduelis. lis. fe. ge. quedā avis. dī a carduus
qui a carduis et spinis pascatur.

Carduus. dui. dī a carpo. pis. q̄i carpus. Regū
lib̄ iiiij. caplo xiiij. Carduus libani misit ad cedrū
et est carduus genus herbe spinose. cuius natura
mordax et austera est. Et ieo ſuctus eius allo
pias. i. capillonum fluxus curat.

Carectū. ti. locus ubi crescit carex ul̄ reponitur
et deniuā a carex. Virgil in buč. Titire cogē pecq
tu post carecta latebas. Job viij. Aut p̄t crescere

Careo. res. p̄tentī habet et carectū ſine aqua
ſupplecōnem p̄tentī. et duo ſupina ſclz canii cari
tus ul̄ cassus. caritum. tu. quod probat caritunus
et cassum cassu quod p̄bat cassus ſa ſum carens
caritus ul̄ cassus caritunus ul̄ cassunus. quod pro
bat cassus. et ē idēm carere qd̄ non habere. et est
neutru cū omnibus ſuis compoſitioſ. ſi alio ab eo
ūiba compoſita inueniant̄. h̄ huḡ. et coī ca. Ouid
epr. Quod caret altema requie durabile non ē ſi
carus. ra. nū. prod̄ ca. xv. Semp amore care ne te
careas michi care. Pap̄ dicit. Careo. res. nū cassus
quid caritunus. ra. nū. faciat p̄cipium. et h̄ h̄
carijnis irregulat̄ formatur.

Carex. n̄is. fe. ge. quedā herba. et ut dicit̄ can
na palustris. et dī a careo. res. q̄ robore caret. h̄
huḡ. Pap̄ uero ſic dicit. Carex herba acuta w̄lgo

Caria. n̄e. i. caries. uide in caries. lista. et coī n̄
anacharibe que et hebron dī. interpretatur cui
tas q̄tuor. abe enī q̄tuor. chariath ciuitas. q̄ ibi ſe
pl̄q̄ est ad. i maximus. abraaz piac et iacob cū
Mariasperher interpretatur uilla d̄ uxoriis ſuis
pulchritudinis. uel ciuitatis litterarum.

Caribdis. a carina dī. h̄ caribdis quoddā p̄cidū
marmū. ſic dicti. qui carinas abdat. i. absorbeat.
aquaſ enim actip̄it ut uomat. uomit ut actip̄at
Vnde ouid̄. uomit et potat dira caribdis aquas
Vel caribdis fuit quodā uetula uomacissima. q̄ q̄
boves herculis furata est a ioue fulminata est et
in mare p̄cipitata antiquas ſibi exercet rapinas.
Vnde ille locus dicitur caribdis et eit. b. eiusdem
ſillē cū. d. ul̄ caribdis ut dicit pap̄ mare ē uenig
nosum in ſicilia. dī grece q̄ iugib⁹ acutis na
ues absorbeat. ter in die ſtrigit fluctus et ter uo
mit. et dī caribdis q̄i carias abdens. q̄ eas i man
ſubingit. uide in ſilla. et definiſt accuſatiuſ in im
et abſtīn. i. ut caribdi.

Carica. a copia dī. h̄ carica. ce. i. fructus palme.
et ficus ſicce. ul̄ pocius maſſa illaſiū. vnde a copi
ositate ſunt nominate. q̄ multe ſunt in una maſſa.
ul̄ dī a caris quod est gracia. q̄ tales fructus
graciosi ſunt. Et coī penultimam. Ouidius. Quid
w̄l palma ſibi w̄lgosa carica dixi.

Caricia. cie. in caricas est.

Carentiſios uide in iiiij pte in e de tropis.
Caries. a careo. es. dī. h̄ caries cariei. i. putredo.
q̄ caret ſoliditate. Sed caries est p̄p̄ lignorum
Putredo uero aliaꝝ reū. et dicit̄ ſic quia eueniaſ
lignis ſoliditate et iutre caretibus. et h̄ caria n̄e
Carina. a caro caris hec carina d̄ eodem ſensu
canne. media p̄s nauis. quia currens diuidit cuꝝ
renis aquas. ul̄ pocius dicit̄ ſa curvo. n̄s. carina
q̄i curvina. et ē carina p̄p̄ media p̄s nauis. ſcilez
uenter. ſi ponit̄ quādo p̄ ipſa nauis. q̄ autē dī
canna q̄i carens n̄ma etymologia ē nō compo

nis ostensio. Et propter pml. Vnde quidam. Dic larg
esse ratem ventrem dic esse carinam.
Charinator. ronis. i. conciator et maledicus. Et
charino. as. ubum neutru. i. az. a canino. nas
guere. ut conciatori ut illudere. et dicitur a careo caries
charinus. ni. quidam uir in terencio inductus. qui
carens nov. i. mente et sensu. a careo et nov. Vel
sit hec ethymologia. Et denuetur a careo es.
Chario. rias. i. putrescere. et est lignorum. et deriuat
chario. ns. i. dividere ubum actuum a caria. ne
chariosus. a caria ut caries de cariosus. sa. sum.
i. uetus. putridus. Et comparatur.
charis grecu. et interpretatur gratia. Et accentu
atur in fine. et potest scribi per. R.
Charisia. sie. i. lena uetus et litigiosa. Et dicitur a
careo. res. Vnde et fallaces ancille caris dicuntur
Charisma. atis. ge. neu. i. gra. Log. ueritate caritatis
ut donum gracie. et dicitur a caris quod est gratia. et
cor pml genitivi. Vnde quidam. Vultus crux lucia ci
nis et carismata dia. op det uota pia quanta sequens
Charistum. stei. ge. neu. genius malumoris feria
vindicta. a caris quod est gratia sic datur. op sit gtu
sculptoribus. eius enim vindictas reficit oculos.
Charista. tie. in caritas uide
Charisto. a caritate dicitur. as. i. fulgere. uel ca
ritate. i. gr. as referre. ut lerari. et sicut huius dicitur a caria
Charitas. a caris quod est gratia dicitur huius caritas id est
dilico. ut regis empco difficilis quod magis propter dicitur
huius caritudo. datus. et huius caristia quod eccl. dicitur festus
graciosus dies. et eccl. suauitas et dulcedo et gracia
et huius caritatis in eodem sensu. Pap. eccl. dicit. Caristi
a dies festus inter cognatos. Dicitur autem caritas
qui cara uirtus. qui nos uinit caro. Vnde dicit apostolus
quod caritas est vinculum perfectonis. i. perfecte unionis
Signum autem caritatis. est gaudere cum gaudientibus. et flo
re cum floribus. Item excusatio et opimentum delicti
pxi qui ut dicit petrus. caritas operis in Iustitudine per
catorem. vñ qui frater diuulgat delictum proximi maxi
me ubi non potest esse correctum signum est nullum ut
pue caritatis. qñ autem libenter operis et excusat se
cum dñi signum est caritatis. Sed potest queri. An
mali siue peccatores sint diligendi ex caritate. Di
co quod in malis est duo considerare. scilicet naturam q
homines sunt. et maliciam qua mali sunt. Quia ei
go sunt ad imaginem dei creati et uite domine sunt
capaces. Ideo sicut naturam suam sunt ex caritate
diligendi. Malitia autem ipsorum est contra diuinam
uite. et ideo ipsa in eis odienda est. Vnde augustinus dicit.
Sic diligendi sunt homines ut eorum non diligantur
enones. Scindit autem quod in peccatoribus quod
diu sunt in hac uita adhuc racione nature manet
possibilitas ad gratiam. Non autem in dampnatis et
demonibus. et ideo non est simil ratio de peccatoribus
et dampnatis. Vnde patet quod dampnati non
sunt diligendi ex caritate. sicut peccatores in hac
uite ex caritate diligi debent. nec eccl. pro dampna
tis est orandum. Et quod dicitur diligere inimicos uos
benificite hi qui odernunt uos. et orate pro peccato
bus et calumpnantibus uos intelligitur donec
sunt in uita ista. in qua orationes nostre eis prodest
potest. Vnde dicit gregorius moralis xxxiiij. Orant sancti
pro inimicis suis eo tempore quo potest ad fructuosa
penitentiam eorum corda conuertere. atque ipsa conuersio
ne saluare. uide in dilico et in zelua et in scandalum
et in perfecto et in inimicis. Item ad quid uale
ant opera extra caritatem facta habens in opus. uide

eccl. in preceptum. Ites quod caritas est porta para
disi habebes in romptea. Ites uide in uita. Sicut
hic quod opera in caritate facta et si teneant actu ma
nent tamen optimum ad mentum in dei acceptacione
et sicut huius quod manent huius efficaciae optimum in ipsis
est induendi faciente ad uitam eternam. et sic dicuntur
viua remanere. Sed quod huc effectum in peccatore non
huius est per accidens propter peccatum. quod facit pecca
torem indispositum ad principiendum effectum procedenti
um meritorum. Non autem quod ab ipsis operibus aliquid
deuiait cum in suo fieri efficaciae probatam obtinuerit
hoc ipso quod ex caritate sunt elicita. quod eis sequens
peccatum auferre non potest. Et ideo remota huius
potest a peccatore per penitentiam opera illa procedencia
effectum suum in ipso iterum habere incipit. et sicut huius
viuificari datur. non ergo opera prius viua moriuntur
in se. si moriuntur per accidens quo ad istum et ideo re
to illo accidente. viuificantur dicuntur. Si autem post
peccator moriat in peccato mortali tunc bona procedencia
non permanet sibi ad meritum uite eternae. prosunt
tamen iustis praeteritibus in penitencia et ecclias
brevis. Vnde in apostolice 111. Tene quod huius ut nemo
accipiat coronam tuam. Quod duobus modis potest
intelligi. Si autem intelligatur de corona prius iusticia
et dicitur corona eius alius accipe. dum opera ipsius in ca
ritate facta que sibi et aliis procedunt huius quod spissis ca
ritatis facte communia merita sanctorum ipso peccan
te sibi praedestinatae definit ad meritum uite eternae. eorum
tamen fructus in illis manet qui in gratia praeve
runt. non autem ita que eadem modo gratia que est
in uno ipso peccante in altero fiat. Similiter eccl. exponit
si intelligatur de corona future glorie. quod sci
in patria existentes gaudent de omnibus meritis sanctorum
qui in mundo sunt. Vnde aliquo peccante cuius
nulla merita praeservantur gaudiu illorum meritorum in
eternum manebit in beatitudine. quod ipsis peccando ami
fit. et non ita quod gloria praestituta unius alteri detur.
Opera autem que sunt in mortali mortua sunt. et
iustitia adueniente penitentia illa bona non reuiniscitur. XV
Illa reuiniscunt que mortificata fuerunt. viuunt non
potest que mortua nata fuerunt. An penitentia pos
sit iterari habens in penitencia. Utque inuidens frat
et iustus dolens possit esse in caritate uide in inuidendo
et iustitudo. datus. in caritas exponitur.

Carmelus. qui habet uice cherundus dicitur. mons est in co
minio palestine atque fenicio non ille de quo nabal
carmelus. Ille enim mons est galilee in fratre pmissiois
Carmen. minis. dicitur a carmentis dea carminum. ut
dicitur carmen qui carens mente. quod illi qui illud caner
bant mente carere credebat. Vel dicitur a carpo pis
quod carptum pronunciat. et dicitur carmen quidquid pedibus
continet. Carmen eccl. scriptus de aliquo delici
bili cum metro. ut in boecio. Carmina qui quondam
studio florente pegi. Carmen eccl. dicitur qui libet can
tus cum metro. Vnde liber odior intitulat liber car
minum. i. cantuum. quia quelibet eius distincto canta
bilio est. Vnde carmineus. nea. neum.

Carmen. tie. dea carminum. fuit ens ma
ter euandri. et dicitur a carpo.

Carmino. nas. ut carminor. anis. i. carmina fac
et dicitur a carmine minis. et eccl. ad lanam pertinet. ut car
minare lanam quasi carpere ut purgare.

Carnalis. in caro est..

Carnarium. r. locus ubi carnes reponuntur. et dicitur
carnicus. nea. neum. in caro uide. **C**arnicula. le. carniculum parua caro.

Carnifex. fidei. communis generis. i. homida. ul
matellator. et dī a carnifico. cas. Et si cor sū hu
gue. Pap uō dicit. Carnifex dī op̄ carnem faciat
Carnificina. ne. prod̄ pn̄l. fe. ge. i. macellū. et dī
a carnifex. Vnde auḡ in quoddā sermonē stephani
Carnificinā itaq̄ sui furoris uidens exercuit. Sed
ouem suā dauid noster de ore frementis excusit
Carnificiū q̄ officiū ul̄ actus carnificis. et dī a
carnifē. as. pn̄l cor̄. i. facere carney. **C**arnifex
ul̄ interficere uel lacerare. Et componit a caro et
fac̄o. Et componit carnifico cū ex et dī excarnifi
co cas. i. dilatare ul̄ cruciare.

Carnulentus. ta. tū. componit a caro et lenitos
quod̄ ē plenū. et ē carnulentus plenus carnis sc̄
pinguis. crassus. Et compatur. vñ h̄ carnulenta.
Caro carnio. fe. ge. dī a creos. cie. i. crassitudo
ul̄ creos. vñ. Vel dī caro q̄ caro est. Et ē caro ex q̄
tuor elementis composita et compacta. Ita terra
in carne ē. aer in alitu. humor in sanguine. ignis
in calore uitali. Et dī p̄p̄e caro que viuit. Ide et
corpus. Corpus quod̄ nō viuit. Idem nō caro. S; iam laxius utinur isto uocabulo caro. Item p̄p̄e
caro in singulai humana. Carnes in pli q̄libet alie
sc̄ pecorine ul̄ die. Vnde carneus. nea neu. quod̄
ē ex carne ul̄ pm̄gns. et carnosus. sa. sum. i. effus
et compatur. vnde h̄ carnositas. ratis. i. crassitudo
Item a caro h̄ et h̄ carnal et h̄ le. i. carneū. ul̄ qui
sequit̄ fragilitatem carnis. q̄i fragile. ul̄ quod̄ p̄t
net ad carnē. vñ carnaliter adūbium. Et h̄ carna
lis. Et habet pm̄m biuem caro. h̄ carus. ra. nū;
pm̄m prod̄. Vnde quidam. Vilis sepe caro mea
fit p̄ munē caro. Et scias op̄ apliug cū dic̄. Caro
et sanguis regnum dei non possidebunt. carnis et
sanguinis nomine non subām ueni corporis sed cor
ruptionem mortalitatis signat. sicut ipse conseque
ter exposuit dicens. Nec corruptione incorruptelam
possidebit. Quod enim dixerat caro et sanguis dī
at corruptō. Quod dixit regnum dei nūc dicit in
corruptionē. Alter namq̄ sūm ḡḡ caro in scriptū
sacra iuxta naturam. alter iuxta culpam. Alter
iuxta corruptionem mortalitatis que ex culpa co
tingit appellat̄. Juxta naturā quid cū dicit in ge
nesi. Hoc nunc os ex ossibus meis et caro de car
ne mea. Et sibim caro factū est et habitabit i no
bio. Juxta uero culpā dī. Caro concupiscent adū
sus sp̄m et sp̄us adūsus cunez. Juxta corruptionibili
tatem autem cū dī p̄ prophetā. et memoratus ē q̄
caro sunt. i. fragiles et morbundi. Vnde et recte
subdit̄ et sp̄us uadens et non rediens. Regnū ita
q̄ dei caro non possidebit. i. caro iuxta culpā uel
mortalitātē. et tamen caro iuxta naturā regnum
dei possidebit. uide in homo.

Carolus. li. penultima correpta rex francie fuit
Carpentanus. nj. qui facit ul̄ qui ducit carpētū
dicit tamen gen. aliter omnis artifex lignariū cui
pentanus. et dicit̄ a carpētū. ti. et a carpētanū
hic carpētarolus diminitiuum.

Carpētū. n̄ a carpio. is. h̄ carpētū. ti. quoddā
genus cernū. op̄ autē dī carpētū q̄i carus pom
paticus q̄ in pōpis solet haberi poculis uide ethi
mologia op̄ compositionis ostensio.

Carpo. pis. carpsi carpētū ubū actiū. i. capere
ul̄ reprehendē. diminuē. scindere. dissipare. p̄p̄. irare.
purgare. auferre. Vnde quidā. Carpētū diminuit ca
pit auferit et reprehendit. **C**arpo componitur dis
cerpo. pis. decerpo. pis. excerpo. pis. et ab istis oī

bus uibalia. Et sunt actiua sicut et p̄mitiuum
Carpobalsamū. Balsamū componit cū carpos
ul̄ xiros. quoq̄ utq̄o interpret̄ fructus et dī hoc
carpobalsamū ul̄ h̄ xirobalsamū. mi. i. fructus si
ue semen balsami. ul̄ liquor qui fit ex eius fruc
to. **C**arpoforus. a carpos quod̄ ē. tu sue semini
fructus ul̄ semen et foros quod̄ est ferre. h̄ carpo
foris fori. quidā deus paganoq̄. qui latine incer
preatur fructifer uel ubernimus.

Carporo. ras. i. laudare. ferire. et dicit̄ a carpos
quod̄ magis uidetur deriuari a carpo. pis.

Carpos grece latine fructus uel semen.

Carpit̄ adūbium. i. spar̄sim. distinctim. dnuisj.

a carpendo elingenter. et dicitur a carpo. pis.

Carruca. a carrio. ris. quod̄ ē diuido dī h̄ carru
ci. et. q̄i currendo diuidat terram. Isa. lxviij. Et ad
ducent omnes fratres ur̄os et̄. et in lectis. et in
mulio et in carnibus. Item a carno carnis h̄ curr̄
eadem racōne. Quidam tamē dicit̄ op̄ carnis dici
tur a cardine rotarū sūm huḡ. Pap uero dicit. car
num. ri. a cardine rotarū quartuor. ul̄ q̄ currendo
carus h̄ huḡ mas. geni. h̄ Soner. ul̄ q̄i currus
pap h̄ caru. ri. uide in carnica genus est uehiculi
art. te. dī a careo. res. q̄i careat pilis et carni
bus. Vnde h̄ cartula penl̄ cor̄. et h̄ cartularius q̄
cartas facit et preparat.

Cartago. inic. a carta et ago agis dī hec carta
go. q̄inis. quedā ciuitas q̄i fuit circūdata cono do
uis. vnde h̄ et h̄ cartaginensis et adiective dedina
tur h̄ et h̄ cartaginensis et h̄ se. et prod̄ ea. et p̄t
scribi p. R. Et sc̄as op̄ cartaginensis formatur
a gallico cartaginis remota. s. et addita ensis. vñ
p̄atet q̄ habet l̄ in an̄pn̄l. s̄ll'a. ut pistor pistoris
pistoniensis. sicut oñdi in tūa p̄te ubi coḡ de deno
rūināt̄ desinentibus in ensis. Multi tamen subr
hunc l̄ in p̄nūcia tūne causa euphonie. et dicunt
cartaginensis. uide in fenicon.

Cartallū. li. canistū coplinus. ul̄ uas q̄ mortui
efferunt̄. Iere. vj. Coniute manū tuā q̄i vindemi
ator ad cartallū. h̄ hoc melius scribit̄ p. Q. sicut
in suo loco dicit̄. sūm huḡ. Secundū pap dicit̄ h̄
cartallū. mas. ge. Vñ sic dicit. Cartallus. i. copli
nus ul̄ canister. cartallus grece fiscella latine.

Cartilago. a careo. es. dī h̄ cartilago. q̄inis id ē
n.iris ul̄ auris uel alterius rei ossa teneritudo. et
sine medulla. Quod gen⁹ auncile et n.iriū dī cī
men et costarū extremitates h̄nt̄. Et dī sic. q̄i leui
atruu caret dolore dū plectit̄. Et ut dicit̄ pap̄ car
tilago ossis sp̄m habet fortitudinem nō habet si
cū discriminē nariū et auricule. Job xl. Cartilago
illius. Et product̄ penultimā. Vñ allexand̄. Carti
lago riget eadem nūage carne rigescit.

Caruncula. le. dim. p̄u. caro. sūm huḡ et papia
rus. a canis quod̄ ē gracia dī carus. ra. ri. in
duabus significacionibus. carū dīlectū. Carum cuiq̄
empcio est difficilis. Et compatur canor̄ illius
Vnde care. rius. me. adūbium. et prod̄ ea. h̄ caro
asa. se. fe. ge. p̄u. domus. **C**anis pm̄m cor
et dī a cadus. dī. sūm huḡ. lap. xj. Et iñ locis de
stis fixerunt casas. Vel sūm pap̄ casa ē agreste ba
bitaculū palis uigilis arundinibus q̄i contextus
quibus possunt tueri a ui frigoris ul̄ caloris

Casdei in caldei uide.

Caseolus. li. diminitiuum panus caseus.
Caseus. sei dī a caseo. is. q̄i facile cedit. et cedat
ul̄ dī a careo. q̄i sepe caret. quali careus. et p̄d̄ ca

Vñ qdā. Caseus Aquilla mortis cibus ille uel illa.
Casia. a cado. is. qd̄ h̄ba cuius flos aro cadit. vñ
cañā flos illius ul̄ liquor iñ fcūs. et scribi deb̄ p
vnū. s. ut in ps. Mira gutta et casia. et in iob ul
timo p eius secunda filia. cor̄ enī ca. Vnde p̄suis
in ultima satra. hic sibi corrupta casia dissoluit
oliuo. Vñ ourd xv metam. Qui similas casias et
nardi leuis aristas. Item in aurora de secunda filia
iob d̄. Que redolent casia ḡmana secunda uocatur
et ponitur inter species aro: naticas ab ysidoro.

Cassia. nouemb̄ mens q̄ est noug. et accentuat
alma. atis. ge. neu. i. porticus aens. in fine
wlgare est et ē grecū. latine d̄ fulgetra. Vñ cas
matisso sis casmatissere. ibuz excepte actōnis soli
deo conueniens. h̄ hug. Pap̄ uero dicit. Cainia hy
atus terre dum rumpitur terra.

Cassatissimo. sis. in casina est.
Casoma. some. acus mulieris. quia mulier caput
scarpit. a cado. is. d̄cā eo q̄ cadē faciat inimunda
Cassabūdus. da. dū. i. cassus. frustratus. et d̄ a
Cassianus. nj. i. retiarius. qui cassus. i. uanu
retia facit. a cassio dicitur.

Cassicula. le. a cassie. sis. d̄ b̄ cassicula. le. p̄uiz
retbe. qd̄ et cassilis d̄. Vel dicitur cassius a careo
quia careat soliditate in foraminibus.

Cassida in cassis uide.
Cassidilis. lis. fe. ge. et b̄ cassidile. dilis. neu. ge.
d̄r faculus pera sarcipium sitacis marsupiū mo
culus loculus crumenaria. f̄ hug. Pap̄ eaā dicit cassi
dilis pera pastoralis. et pro d̄ p̄nl. Thob. Cassidili
perfert auxiliare iecur. Et cor̄ penl hic. b̄ hoc acci
dit causa metri. Quidam tamen legūt ibi p. ii. In
tob viii d̄. protubuit de cassidili suo p̄tem iecoris
Et ita inueniēt in antiquis biblijs. et b̄ wlt hug
et pap̄. Quedā biblie noue h̄nt de cassidile suo. et
cor̄ penl. Et declinat. cassidilis. Quidam legūt ibi
cassidili suo declinantes cassile cassidilis. et cornū
p̄nl siue b̄. Quidā eciaā dñt q̄ cassidile d̄ pera au
cupis in modū reticuli sc̄a in qua ponit aues q̄s
in cassette. i. in retbe capit. et d̄ cassidile. q̄ quidqđ
capit in cassette se det inclusum in cassidilibus. ul̄ d̄
q̄s cassis sedile. quia breue est ut sedile id est fun
dus cassis. et simili modo reticulatum.

Cassitis. lis. in cassicula uide.
Cassis. a caput d̄ b̄ cassie idis. i. galea quia ca
put regat. Et est de fezro. et est p̄pē militū. galea
de cono. a galeon qd̄ est conū. et est peditū. et fa
cit cassis actū caīdem uil̄ cassida. vnde et sunt
cassida. de. idem quod cassis. uel d̄r cassis a careo
q̄ intus sit manus et cassa. Regū p̄mo lib̄ capitū
q̄ p̄ij. Cassis erea super caput eius.

Cassis. sis. mas. ge. i. retbe. et ut dicit H̄s. p̄prie
est genus uenatore rethis. Et d̄r a capio. q̄ capi
at. ul̄ d̄r a careo. q̄ careat soliditate in foraminib
bus. Dic̄f̄ eciaā b̄ cassie. idis pro helmo. Vñ uisus
fallit aues cassis munit caput enea cassis. Si cas
sis cassis dicas signat tibi retbe. Sed galea signo
cum cassis cassidis aio

Cassio. as. aui. are. i. frangere. destruē. ad nichilae
uani facere. et ē actū. et deniuat a cassius nomie
Cassius. sa. sum. d̄r a careo. res. q̄ habet p̄teritū
cari. et p̄ suppleconem cassius sum. Et nota q̄
cassius. i. p̄uatus p̄cipium est. Cassius uo. i. uang
nomen est. et inde cassabundus.

Castanea. nee. fe. ge. tam p̄ arbore q̄ p̄ fructu
et d̄r a castro. as. q̄ dū fructus in modū testiculo

num q̄minans intra folliculū reconditus rejicitur
Castellanus. a castu d̄i castellang) r̄gi castratus
na. nū. qui inhabitat castu. et b̄ castellarius. lanj
dominus castri. ul̄ qui preest castri.

Castellū. a castu d̄i b̄ castellū. li. et b̄ castellulū.
b. ambo diminutiva. Castellū ecā d̄i conduct⁹. ul̄
receptaculū aque. ul̄ uas ad aquā recipiendā. Et
uide sic dici q̄ ad modū castri sit dispositū.

Castor. nj. locus ubi remi collocant̄. Et dicit
Castifer. ra. nū. penl cor̄ q̄ la castro ul̄ castra
flacella p̄tat ut castiget. a castus et fero fēs.
Castigo. gas. d̄i a castus. et est ubi actū. et ē
castigare castū facere. ul̄ corrigere ul̄ cōmouē. vñ
in ps. Castigans castigauit me dñs. q̄ autē dicit
castigare. q̄i castum agere. pocius uide ethymol
q̄ compositio. Et producit thi.

Castimonia. a castis d̄i b̄ castimonia. nū. i. cas
titor. oris. mas. ge. quoddā al̄ dictum. Itinas
a castro. as. q̄ dum sentit uenatores seqñtes leip
sum castrat ut euadere possit. sciens se fugari. p̄p
ter testiculos. testiculi enī eius apti sunt medica
minibus. Idem et fiber fibri et beuer et canis p̄o
ticus d̄r fm hug. H̄s eciaā in xij lib̄ ethy. in capi
tulo. Bestijo. dicit. q̄ cū p̄fenserit uenatorē se cal
trat. et moribus uirilia sua amputat. et physiolo
logus b̄ eciam dicit. Quidam tamē opinant̄ hoc
falsum esse. dñtes q̄ castor nō est tante discrecio
nis. q̄ sciret se liberari taliter. Et b̄ cottidie patet
in castorib; qui in diuis locis inueniunt̄. vñ qd̄
dictū est de castracōne castoris non de castoribus
qui fibri dñr b̄ de quibusdā alijs animalib⁹ cas
torib; assimilantib⁹ in testiculis ē foſitan intelli
gondū. Est autem castor al̄ mirabile et monstru
osum. viuit in terra et in aqua. Slatat in aqua ut
piscis. In terra ābulat sicut alia animalia. Cauda
eius in omnib⁹ naturam piscis habet. et sapit. ha
bet enī squamas et spinas quēadmodū piscis. re
liquū corpus carneū est. naturam h̄ns quadrupe
dis animal et non comedit in ieiunijs. Cauda nō
eius comedit in ieiunijs. Est autē castor in mag
tudine ad modū p̄ui canis. habens pedes q̄i cani
nos a p̄te posteriori. cū q̄bus principaliter ābulat
a p̄te uero anteriori habet pedes q̄i anserinos. cū
quibus p̄ncipaliter natat in aqua. dentes habet a
cutissimos. pellem p̄ciosam. Item inueniēt castor.
toris p̄ quodā signo celi. Vnde dicit pap̄. Castor
et pollux apud paganos dīj sunt habitū q̄s eciaā
inter sidera fixerunt quod signū dicit̄ gemi. Item
p̄sidi in tercō li ethy. ubi agit̄ de nominib⁹ stellā
rum. sic ait. Castorem et pollucē post mortem in
ter sidera notissima constituent̄. quod signū ge
mmi dicūt. et cor̄ p̄nl genīt castor oris in utraq
Castoreū. a castor d̄i b̄ castoreū. Significacōne
rei. i. medicamentū quod fit de testiculis castoris
et adiectiue declinat castoreus. rea. reum. ut casto
rea caro id est caro castoris.

Castra sunt ubi milites stetent. d̄cā h̄si casta.
ul̄ q̄ ibi castre libido. Castu uo singulariter opi
dū fm pap̄. hug uero dicit castu. stri. et d̄r a cas
tro. as. q̄ castre licencia ibi habitantiū ne passis
ibi uagari licet et pareant hostibus. Eadē rac
ne dñr et casta in expediōne tantū in pl̄i nūo
ul̄ q̄ ibi tamq̄ casti debent esse. luxuria enim ui
res enerat. ul̄ d̄r castu q̄ in alto loco est sitū. q̄i
Castrametor. aui. i. dīdere ul̄ ponē. casa alta
ul̄ mutare casta. us. castrametati sunt filij isti dīde

id est posuerant castra ut mutauerunt. et est com
positum a castra et metor. ans. qd d: a metior uel
muro. cas. sm hug. Qnq: autem inuenit castra sunt
metia. ita q: sunt due dcōnes. Deut 1. Metibū
autem filii israel. et prod me. castrametor. ans. vñ
Luc in 1. Audax hespereos ueniam metae in agros
Castrensis. a castros ul: castris de h: et h: castren
sis et h: castrense. Et sm pap. castrensis dignitas
Castrensis. gie. 1. concupis. Abusor castro
centia gule. uentris ingluvies. a callus p: contrari
um. quia non facit castos.

Castro. tra. traui. iibum actū. d: gallus castra
fus qn ei amputati sunt testiculi. et inde ubalia.

Castrum castri in castra exponitur.
Castis. ta. tū. d: a castro. as. Vnde dicit pap: et
hug. Castis olim pmo a castracōne dcūs. Postea
placuit ueteribus eciam eos sic nominari qui ppe
tuam libidinis absentia pollicent. Et compas cast
tor issimus. vñ castis. tuis. me. adiibum. et h: cal
titas. tatis. et e: castros ppe corporis incornupto. h:z
continetia e: post corruptione; sexui abrenuciatio
Dicit tamen continens non solū in castitate s: e:
in cibo et potu et ira et coitu et in alijs. Quidaz
castitate in coniugis spūalibus. continentia in nigi
nibz intelligunt. Illa autem e: uera castitas que nec
mente polluit. Consuevit eti: a quibusdā distig
ui triplex castitas. Est namq: castitas nūginalis ma
rimonalis. uiduialis. et in qibz illaq: homo fidelis
Casula. le. dimi. pua casa. Casula saluari potest
eciam dicit wlg: planeta p̄sibet. quia instar p
ue case totum hominem regit.

Casus. sus. sui. d: a cado. dis. Et a casis h: et h:
casitalis et h: le. et iñ casualliter adūbius sm hug
pap: sic dicit. Casus a cadendo dcūs. p: eos enq: in
flexa nomina uariantur et cadūr tam in sensu q: in
littera. De casu accidente nominis sup: require
in iii pte ubi egit de casu nominis. Casus diuīsi
signat. Nam casus e: lapsus. ruina. fortuna. euentus
omne pculū. Casus autem ul: fortuna est cā p: ar
dens ratus eueniētiū in hijs rebus que p: ali
ud aliqd: fiunt. ut q: cā uidendi aiici: exiuit lapid
sua gūitate cadenti e: pculissus. vel ut dicit boen
n v de consol. Casus est inopinatus euentus ex
confluentibus causis in hijs que ob aliud aliquid
gerunt. sicut cū vnus abscondit auq: alter effodi
ens terram ob aliud ide: inuenit. h: ergo fortuitu
credet accidisse. h: non de nichilo. Nam p: has habet
causalis qui posuit p: us. et qui post effodit. Dicit eni
boeg in iii de consol notabile iibum. Quāuis cā;
rante dispōnis ignores qn bonus mūdus rector
tempat. recte fieri cūcta ne dubites. Nam ut d: in
job. Nichil in terra sine causa. Anstotil autem in se
cūdo phisicoru dicit. Casus e: causa agens pter intē
cōnem. Et ideo que causalia sunt simpli loq: non
sunt intenta nec uolūtaria. Et q: omne pec
catū e: uoluntariū sm aug. Conseq: est q: casua
lia inq: tum huius non sunt peccata. Contingit ra
mē id qd non est actu p: se uolūtū ul: intentū per
actis fieri uolūtū et intentū. sm q: causa pacidens
d: remouens p:hibens. Vnde ille qui nō remouit
ea ex quibus sequit homicidiū si debeat remouē
erit quodammodo homicidiū uolūtariū. Hoc autem
contingit dupl. Vno mō qn dans opam rebus
illictis quas uitare debebat homicidium incurrit
Alio mō qn non cohabet debitam sollicitudinem
Et ideo sm iura si aliquis dat opā rū bate debitū

diligenciā adbibens. et ex hoc homicidiū sequat
non incurrit homicidiij reatu. Si uero det opera
rei illicite. ul: eciam dans opam rei licite. nō adbi
bens diligenciā debitā. non euadit homicidiū rea
tū. si ex ore eius mōs hominis sequat. Vnde in
iij c: gen. et in his historijs legit: q: lamedi credens
interficere bestiā interfecit hominē scz cayn. et re
putatū ē ei ad homicidiū. q: uidebit lamedi nō
adhibuit sufficientē diligenciā ad homicidiū uita
dum. et ideo reatu homicidiū non euasit. Nota
l: q: sm q: dicit in historijs. lamedi sm iosephū
res diuinis sciens sapienter uidens Cain commū
pene subiacere. sibi uero debet maiorem penā. p
dixit hoc mulieribus suis sic. Qm occidi uirum i
wlnus meū et adolescentem in liuorem meū. sep
tuaplū dabit ulco de Cain. de lamedi uero septua
gesiesspecies. Lamedi uir sagittarius diu viuendo
caliginē oculoq: incurrit qui hñs adolescentē duce
dū exercet uenacōnem p: delacōne tantum et
usu pelliū. q: nō erat usus carniū an diluuiū ca
su interfecit carn. inter fructora extimans feram.
quē q: ad iudicium iuuensis duxoris sui dirigens
sagittam interfecit. et iratus illi cū arcu uibrauit
eū usq: ad mortem inclusus occidit ergo Cain in
uulnē adolescentem duxorem suū in liuore wln
rie. ul: utq: occidat in wlnus et in liuore suū. i.
in dampnacōnem suam. Et ideo cū p̄m Cain ess
punitū septuaplū suū punitū ē septuagesiesspecies
.1. lxxvij anime que egressi sunt de lamedi in di
luvio pierunt. ul: h: nūo maiortatē tantus pene
notat hebus ut dicit mulieres sue male sepe trac
tabant eum. Vnde ipse iurat dicit eis se pati h:
p: duplī homicidio quod fecerat. tñ frebat eas.
subdendo penas. q: dicat. Cur wltis me occidē. q:
uius puniet qui me interfecit q: qui cayn. Itē
scias q: dñs dixit ad cayn. Maledictus ens sup ter
ram uagus et p: fugis. Merito iste maledictus nō
adam. q: sciens iste penā p̄ine p̄uariacōnis frat
adiū addidit. Timens ergo carn ne ul: bestie eūz
deuorarent. si egredere ab hominibz ul: si mane
ret cū eis p: peccato suo occiderent eū. dampnās
se et desperans ait. Maior est iniquitas mea q: ut
ueniam merear. 1. q: id q: ueniam merear. Quasi. di
cat. Maior ē iniquitas mea omni merito meo ul:
misericordia dei. Cmvis q: inuenit me occidet me
Ex timore h: dicit. ul: oprando hoc dixit. q: utuū
occidat me. Dixit q: cī dñs. Neqq: ira fiat. nō cito
scz moneris. h: omnis qui occidit cayn supple li
berabit eū a miseria et labore. et tūc impsonalit
septuaplū puniet. 1. punicio fiet de cayn dū viuet
in pena usq: ad lamedi vij qd consonat tñlla
cōni lxx. Omnis q: occidit Cain vij genitaciones
exoluit. Quasi dicat. Punicio fiet de te p: vij ḡia
cōnes. Lamedi eni qui septimus fuit ab adam scz
in septima gnacōne interfecit eū. Traditū quidam
penā eius durasse usq: ad septimā gnacōnē. quia
septē peccata cōmisit. Non rē diuisit. Fratni inui
dit. Dolose egit. Vocans in agu occidit. Proscacit
necauit. Desperauit. Nec dampnatus penitenciam
egit. Vel sic. Qui occidit Cain septuaplū puniet.
1. plus q: ipse cayn. p: prohibicōne homicidiij q:
nondū facta fuerat cayn. Item scias q: lamedi
primo induxit bigamiam.

Carta p̄pō greca est et qnq: tantū ual: qptū tñs
ut cataphpho. 1. transcribo. Qnq: qptū p: ut cara
antifrasim. 1. p: antifrasim. Quandoq: qptū iuxta

ul supra. ut cata matheū. Et ponit p breui ut s
Qatancia. si. i. ancilla sup alias v̄i catalogus
dolosa et fallax. et componit a cata qd est sup et
Qatadismus. mi. mas. gen. i. diluuiū. a Xantia
cata quod est per et clima q̄i diluuiū per diuersa
climata. i. mūdi ptes dispersum. Ec̄ xxxix. Et q̄
modo catadismus aridam inebnauit.

Qataresis ul catacnis h̄m quosdaz est species
tropi de q̄ supra dixi in q̄ta pte in cap̄ de tropo
Qatafronicus contumax. contemptor. superbus
Qatapho. as. pñl cor. i. tñscribo. uide i ḡphos
Qataleticus. ca. cū. penl cor cui nichil supabun
dat vñ ille iusus d̄i cataleticus. in q̄ n̄l de metro
supē. Et cōponit cū a ul yper qd est sup. et d̄i a
cataleticus. ca. cū. et ypataleticus. ca. cū. Ille autē
iusus d̄i acataleticus ad cuius pfc̄nem deest una
filla. Itē d̄i et claudus. r̄pataleticus uero est ille
iusus cui supabūdat una filala.

Qatalogus. gi. enumeracō. ordo. series. ul breuis
int̄p̄tacō. alias descripcō. ul iustorū mis. et dicit
a cata qd ē breue et logos qd est sermo ul racō
q̄ sermo ml̄ta breuiter comprehendens. ut omnes
sancti orate p nobis. Catalogus ec̄ā dicūtur xij
libri ueteris testam̄ti. Iero in plogo thob. Quem
lborei de catalogo diuinaꝝ scripturaꝝ secantes

Qatamane. i. iuxta mane sc̄z diluculo. ul in ipo
mane. a cata quod ē iuxta et mane. Et proī ma
sicuit mane adiūtum. Vnde quidam. Quod licet a
maye fieri dicas catamane.

Qataplasm̄a. plasma componit cū cata quod ē
sup̄ et d̄i b̄ cataplasm̄a. atis. inducit. medicamē
q̄ sup̄ formā morbi inducit. Itēz d̄i b̄ implast̄
ul emplast̄ ab en qd ē in et plastes qd ē forma
Qataplectacō interpretatur coniūciū. Vñ h̄m vñ
trahila c̄ nem d̄i obiurgacō. Ec̄ xxj. et p̄t dici ca
t̄plectacō a cata qd est iuxta et plectro. tis. qñ sc̄z
cata est rixa q̄ ferre plectit se. i. pumūt et uber. Et
Nostra lñā dicit obiurgacō et inuine annulabant
sulam. s̄ alia tñflacō habet cataplectacō ut dicit

Qatapuera docta puel. i. gloſa
Qatapulta ē uas ut dicunt ul pocius est sagitta.
q̄ ferro bipēni quā sagittā barbatā uocant.

Qatarracta. te. uia subterranea qua aqua sub ter
ra discunt. Vnde p tñflaconem in celo dñr cata
racte nubes ul discursus et meatus pluuiarū uel
tonitrua h̄m hug. Pap̄ ec̄ā dicit Cataracte fenes
tre celi. i. nubes ul tonitrua. Et corripit primam

vñ in patheon. cataractaꝝ fundit in orbe faron
Qatascopius. Scopin qd est intendere ul specula
n̄ compōit cū cata quod ē p et d̄i b̄ catascop⁹
pi. q̄ et scapha similiter d̄i. q̄i scoph. i. a scopin sc̄z
nauigii. quod latine speculator d̄i. q̄ mittat cā
indigandi et speculandi. Vnde sepe catascop⁹ d̄i
explorator. indagator. circulat⁹r. inuestigator. et

Qatista. re. est pene genus. eculeo si

mīſe. uel lectus ferreis.

Qaratiposis ponit sub scemate a ḡcīmo. de q̄
lup̄ in iiii pte dixi in c de coloribus retoracis

Qatorema. atis. ge. neu. i. p̄dicatū uel signifi

cū. Et d̄i a categoro. as. Et producit re.

Qaregoria. ie. d̄i a categoro. ras. et ac penl. Et
e cathegoria p̄dicamentū ul p̄dicacō. ul significā
cō. Vnde et p̄dicamenta aristotlis dñr categorie

Categorie ec̄ā dicuntur actusationes.

Qatgoro. as. iibum actiuū. i. signe uel p̄dicare

Et uidet compositū a cata et gone quod ē diceat

Vnde categoriso. fas. in eodem sensu.

Qatetia telū d̄i lingua psaq ul galloꝝ. et ut dñe
lancea ul hasta. Vel ut quidā uolunt catetia ling
ua psaq est sagitta barbulata sine hasta qua ut
barbæ hercules. Erat autē cū ligul̄ catetia. et qñ
eam p̄iiciebat itēz cū catenula retrahebat. Virg
Sobti torquere catetias. Quidā libri in donato in c
de barbansmo h̄nt catela. i. iaculū longum qd cū
catena p̄iicitur. et d̄i a catena et telon qd est lō
gū. Si autē dicat catetia pñl cor. cū p̄dicatur fit
barbarolexis ex subtractione temporis.

Qatella. le. dimi. pua catena. Vnde et catello d̄i
cūtē catenule collī inuicem se comprehendentes in
modū catene. Item. catella. le. i. pua catta. et des
cendit a catellus. Inuenit ec̄āz catela p vñ. l. i.
iaculum longum. ut dixi in catetia sup̄ inmediate
Qatellus. a catulus h̄ catellus. li. Vnde h̄ catel
lus li dimi. Matt̄. x. v. Nam et catelli eōt de mi
os. Et a catellus h̄ catella. le. Et a catellulus bee
Qatena. ne d̄i a capio. pis. q̄ capio. q̄ catellula
dō teneat. ul capiendo se teneatur pluribz modis
Et ē ethimologia non compō. sicut et illud. Cate
tēna q̄i captiūos tenens

Qateno. as. catenis ligare. a catena d̄i. Et com
ponitur concatenō. as. In cateno. as. Et sunt acti
ui. Et catē aspiratione. Et product. re.

Qatenula le. diminitium parua catena.

Qatenua. ue. hoīm multitudi. Et deriuari uider

Qatenarius. na. nū. quod p̄ a cata qd ē iuxta
ē caterue. ul quod spectat nō catenā. Catenariq
eoū d̄i qui semp in caterua est et multitudi p̄pli.

Qatenatum adiūtum. i. multipliciter. ul grega
tū. ul p̄ cateruas. ul de caterua. ul ip̄ cateruā. et

Qatēcuminus. ni. pñl cor interp̄ d̄i a caterua
tē instructus ul audiens. q̄ doctrinā fidei audiae

lēdū tamē baptismū p̄cepit. et d̄i a catēzijo as

Qathedra. re. grecū est excelsa sedes iudicis uel
p̄sidentis. et componitur a cathos qd est sedes et
edra sponda. q̄i spondata sedes. A quo h̄ et h̄ ca
thedral' et h̄ le. Vnde cathedraliter cathedralitas

Item a cathedra cathedralitus. ra. tñ. cathedralare ca
thedralicus. ca. cū. cathedralice. h̄m hug. Secundū
autē quosdāi cathedra est doctoris. Vñ in ḡcīmo
Rex soliū. doctor cathedralis. iudex q̄i tñbūmal
Possidet ac sedem p̄sul p̄tor q̄i curule.

Qatheticita. i. determinata. Et cor penultimam

Qathetis ul cathēsis doctrina ul locus doctrine
d̄i latine. Vñ cathēzijo. as. i. confirmare. instruere

edocere. imbūere. redarguē. obiurgare. refutare. A

p̄plus ad gal' v. Cōmunicet autē is qui cathēzat̄
ubō ei qui se cathēzat̄. i. instruit in omnibus bo

nis. q̄ ut d̄i in pma ad cor. Si sp̄ūalia uob̄ semi
nauimus non magnū si carnalia uestra metamus

Et a cathēzijo ul cathēzat̄ deniūt h̄ cathēzizat̄
i. doctor. instructor. p̄ceptor. et cathēsimus mi
instruc̄. doctrina. maxime in fide. Sed p̄t que

An cathēsimus dirimat matrimonii conc̄ti
Ad h̄ dic. q̄ p̄ cathēsimū baptisūt et confirmā
cōnem ep̄i contrabīt̄ compatititas. Differunt tñ
in hoc. q̄ licet p̄ baptisūt et confirmātōnem con
tracta compatititas impedit et dirimat matrimo
niū. Illa tamē que contrabīt̄ p̄ cathēsimū adeo ē
exilis et inualida q̄ uix impedit matrimonii con
tractandū nunq̄ autē dirimit contractuz. Cū enī
baptisūt sit ianua et fundamentū omnū sacra
mentoz. Patet q̄ cathēsimus non ē sacramentū

Perdit namq; baptisn. si. Item an baptisnū non ē filius ecclie. q; si moreret meternū piret quo ad penā dampni. ergo nec spūlis filius. ergo per ca thecismū ul' nulla ul' q; nulla conc̄tra est cōpat nitas. uide in commater et in frater.

Cathēcismus. mi. in cathēsis exponitur.

Catholicon interpr̄atur vniūlale ul' commune Vnde catholicus. ca. cū. i. vniūlal. ut fides catholica fm hug. Secūdū uero pap catholicus. rectus

Catholicus in catholicō uide **P**io pma pms Antilio. a catulus dī h catlio. onis. i. gl̄to. de gulator. qui quadā gulosisitate ad modū catuli p domos discurrit. et catlios. sā. sum. i. audios et gulosis. sicut catulus ē ad escam. fm hug. et fm pap catlio. as. aui. ūbum actm. deglutire. ul' sona **C**atillum catili diminiuuz. i. p re ut catulus uum catinum. secundum hugacionem.

Catinū. ni. uas fistic. fm hug. Secūdū uero rh ethy. xx. Catinū est uas vinariū fistic qd melius neutro genē dī q masculino. sicut salmū uas ap tū s̄li dī. Vnde quida. Quod capiens vinū tene a uas dico catinū. fistic ul' luteū faciens frigere beū. Et in aurora dī. Qui meū uescet ait tāgen do catinū. **E**t scias q quedā nomina lic; inueniant auctoritate ueteri qñq; in masculino qñ; in neutro genē. ut h pūctus h pūctū. et h catin h catinū. non tamē debet dici in certis genis. q masculi nū talū nominū iā cessauit. q; no uimur n̄ neutrō genē istoū nominū. Esto tamen q uteremur hiis nominib; in utroq; genē non tamē essent dī dā in certi generis. q uarias terminacōnes habet fm diuisa nomina. qd in nominib; dubijs nō cōtingit. et ita de stadiis et stadiū et cōsilib; dicas **C**aro. a catu dī hic caro. onis. q astutus fuit ad modū illius animalis. Vñ catonicis. ca cū. et h et h caronista. qui sequif; caronē et sectam illi⁹ **D**uo autē carones dīr fuisse ambo amatores n̄ tutis. Maior censorinus auūculus minoris phōu pitissimus. Minor nepos eius rigidus dcūs est et uticensis. q; utic se interfecit. ul' cato dī a cautus **C**attus quoddā al' ingeniosum **H**m quodā sciliz murilegis. quod abī dicūt **G**attus p. g. si cor rupe. Vñ h catta. tr. Et dī a cautus q sic cautus p sincopā. Et senbitē cautus p animali p geminū t. Baruch v dī. Sup corpus eoꝝ et sup caput uolant noctue et hinundineꝝ et aues et hir et carre. **C**atulaster dimi. pnuo catulus. vñ hec catulas **C**atullus. li. p geminū. l. fuit quidam **I**tra. tre poeta ueronensis. De quo dicit ouid. Mantua u gallo gauidet uerona catullo. Deligne gentis gloria dicar ego. De hoc enā facit mentionē Jeronimus in epistola ad paulinū capitulo septimo.

Catulus. li. penſ cor̄ est dimi de canis. et sunt caroli x̄pē filii canum Abusue tū filij quailibet bestiāꝝ dicūt catuli. Et inde h catula le.

Catus. cautus sincopat et dī qatus ta. tū. id est cautus. fm hug. Pap uero dicit. Catus denomina tur siue denominacōne sumit a cane. i. doctus. sapi pīos. acutus. ingeniosus. Inde cato dicitur.

Caucasus. mons scithie ab india usq; thaurum porcūs. p gentiū et linguaꝝ varietate dcūs. Nam cū in oriente in exedris consurgit caucasus dī q ipsoꝝ lingua p nīue candidū dī. fm pap. Et corripit pn̄l. Vnde quida. Carbasus abbrevias et cau-

casus ē comes illi **E**t scias q ue narrat frat̄ albus. Hic mons ē maior omnib; montib; orienta libus tendentibus ad aquilonē. Significatio super magnitudinē montis huius ē. q; illi qui habitant sub ipso loco inferiori uident radios solis in mōte isto. i. in cacumine donec transeat rectia ps noctis. in sero in occidente et in mane an̄ tres horas ortus diei uident ireq; in oriente in ipso radios solis. Vnde ipsius solis radij non occultant nisi per terras ptem noctis. Hoc est p quatuor horas eq̄ lec. s; q; nox tota diuidit in xii horas. Aliud signū magnitudinis eius est magnitudo fundamenti eius. Nam latissimū et multas terras occupans h; fundimenti. Et restes sunt homines qui habitat sub eo et pcedit ab eo q; ibi multaq; nationum et multaq; sunt linguaꝝ. et sub isto monte cauca s; oriam flumina magna multau aquaz. uide i **C**auda. de. dī a caudo. dis. q; uide cadē **H**mons vnde caudatus. ta. tū. qui habet caudi. et est caudex. a cauda dī h caudex **H**on p extrema. truncus. quia est q; cauda arbors quod et ca dī. dī. et tūc deriuat a caudo q; caudum danc. **C**audice nauicula. dī q; a quatuor usq; ad dī ce capiant homines. fm pap. iii de in trabaria. **C**audix dicit. fe. ge. i. radix que inheret terre et **C**avea. a cauo. cauas dī **H**di a caudex caudis h cauea. uee. locis concavis. ul' ubi aues ul' alia animab; includunt. Caeua etiam dī theatru uel sessio hominū in circuitu cōsentium.

Caveo uet ui cauti. i. obseruare. uidere. p spicē uitare causa uitandi aliqd; cautelū adhibere. Vñ quidam. Virat et obseruat cautelū dat q; cauera **C**aveo componit p̄ca:eo es. ante ul' p alijs cauere. **E**t e actm caudo cū omnib; suis compositis. et cor̄ ca. Vnde prudentius de s̄comachia. Disce supcalū depone. disce cauere. Ante pedes fonei quisquis sublime minaris. Et debent facere supinū cati fine. u. Nam ut wlt ps in ix lib Caevo eo i **I** mutato facit p̄teritū caeo caui. Et ui in tū cauti debonet esse. h facit cauti addita. u. ad differētia; huius nominis catus. ta. tū. sicut et fauce es facit faui fautū ad drām huius nominis firum.

Caveola. le. dimi. pua cauea. Et cor̄ penultimā **C**anem. ne. i. spelunca. Et dī a cauea. Et a cauna dī cauinatus. ta. tū. et cauinatus. sā. sum. in eo dem sensu. scilicet p̄foratus. p̄fossus. inscrabatis. **C**anincula. le. dimi. pua cauna. Et corripit pn̄l **C**auenula. le. diminitium parua cauna.

Cauilla. a caueo. ues. p cauilla. le. que de ligno insent foraminī ad modū clavi. Vnde cauillo las. i. cauillo configere. ul' confirmare. Inuenit ea cauilla p̄ rixa cauillacone contentōne. sed a cil **C**auillo. a caluo. uio. cauill **H**uo. uis. tunc dīdit lo. las. quod et cauillor. ans inuenit. Et est dimi Et debet dici caluillo. h subtrahit. l. et dī cauillo. las. quod est aliqd; tūlū deinceps. Et x̄pē p̄tinet is tūd ūbum maxime ad sophistas qui ueq; scient impugnant. ul' falsum scienter affirmant. Inuenit enā cauill. re. p̄ deridere ul' contempnē. ul' cōuiciose iocari. ul' calumpniani argumētis. tergiūsani

Caula. e. i. ouile. a greco aula. **A**caule pscrutari dī. Greca enī uocant aulas receptacula animalū. Et in caula addita. c. Caula etiam dī cancellis ante iudicē ubi sunt uocati. ul' ingressus. Caule etiam dī cultur munimenta ouium.

Caul. a coalesco. as. inchoatiuo iibo dī h caulf

Causa. et ē cauſa generaliter h̄bān uſ oleum mediū frumento. q̄ w̄lgo oſiſus dī. q̄ a terra ſuſum ḡſcendat. ex q̄ tēni ē ut ſp̄aliter quoddā gen̄ oleum cauſa dicitur. q̄ cīſus iſpius amplius ceteris oleibz coalescit. iſcīt. Inuenit b̄ cauſa le. p ouili. Vñ quid dic cauſes oleum diuinus ouilia caule.

Cauma. tis. ge. neu. i. incendiū. et dī a caminua. Quo. as. aui. i. fodē. Et cōpo. et cōr penſi. ḡni niſ concavo as. decauo. as. i. ualde deoſiſus cauare uſ extrahere. Excauo. as. Job xiiiij. Lapiſes excauant aque. Intercauo. as inter aliqua cauare. Precauo. as. i. aī uſ p alio cauare. Recauo. as. i. iſe rū uſ retro cauare uſ extrahere. Suctauo. uas. i. ſubtus cauare. Cauo et composita ab eo oīa ſunt actua. Et cōr ca. Vnde quidam. Et duniz lapiſes. Caupo. onis. dī a capio. Igitur cīdendo cauat pīs. q̄ capiat viñū uſ aqua. Ecc xxvij. Et nō iuſtificabīſ caupo a peccato labioq. q̄ autē dicitur caupo q̄i capiens potū ethymologia ē et non coſtitutio. qui et alio nomine dī tabanarius et tabenio et ganeo. A caupo dī b̄ cauponarius nī i eod sensu ſez tabanarius. Inuenit eciā b̄ capo. onis. ſine. u. i. gallus caſtratus. Vnde dicit pap. Capo uſ capus ex gallo gallinacio fit caſtratus. Et coi. ca. Cantat nocte capo. viñū uſt uendere caupo.

Caupona. ne. pn̄l prodi. tā. p mulbere tabanaria q̄ pro tabana. Et dicitur a caupo.

Cauponatim adiubium. i. fraudatim. admixtim uſ adulteratim. Et dī a caupo ſolent enī caupo nos admifcere aquā vino et puro uendere.

Cauponor. naris. ubū deponens. i. uendē. et dī a caupo. vñ in decretis romanī consilij. Sit ergo uobi anathēma eo quod ubū ueritatis audet cauopari. Vnde uerbalia cauponatrix cauponatio

Causa dicitur a caſu quo euenit. Eſt enī origo et materia negocij qđ dum pponit cā eſt. dū diſcūtitur iudicium. dū finit iuſticia. cā ſine racōne p̄t eſſe. racō uero non ſine cā. ut dicit pap. Et ſcias q̄ cauſa fm̄ loicū ē ad cuius eſſe ſequit aliud. Et diuidit in cauſam materialē et formalem. Et iſte ſunt cauſe intrinſice. Efficientem et finalē. Et iſte dīr cause extrinſice. Cauſa materialē ex qua aliquid fit. ut ex ferro fit cultellus ferreus. uel in qua ali quid fit. ut in corpe fit albedo. et ita corpus ē materia albedinis et coloris omnis. Cauſa autē materia ex qua aliquid fit diuidit. Nam alia pma net in materialē. ut ferū pmanet in cultello. alia tranſit. ut aqua et farina tranſeunt in panē. et feñū et ſilex in uitro. Materia autē eſt que ē in po‐tencia tantū. Cauſa autē formalis ē que dat eſſe rei et conſeruat eam in eſſe ut albedo ē cauſa formalis albi. et humanitas homis. Cauſa uero efficiens ē a qua eſt pncipiū motus. uſ que mouit et opatur ad hoc ut res sit. ut faber eſt cā efficientis cultelli. et domiſicitor ē pncipiū mouens et operans ut domiſis ſit. Cauſa finalē eſt id ppter qđ ali quid fit. ut bñtudo ē cauſa finalis iuſticia. Et ſcias q̄ ut dicit plato. Nichil fit cuius ortū ca legitima non p̄ceſſerit. Item iob v dicit. Nichil in ter. **C**ausatiuſ. nī. mas. ge. litis ama. H̄ra ſine cā fit. Et uſ reus qui ex alio crimine ad cauſas ducitur. **C**ausatiuſ. a cā dī cauſatiuſ. tū. tū. qđ ex cā ſequit. vñ cauſatiua dicūtur effectus cauſarū. **C**ausidiuſ. ci. q̄ dīc et tractat cauſas. fm̄ hug. Pap uero dicit. Causidiuſ orator defenſor patruſ. Et componit a cā et dico dīc. ſiue ab b̄ p̄teri

to dixi. qđ naturaliter cōr p̄mam licet pōne eam pducatur. Et ideo cauſidiuſ. maledicus uenidiuſ. et conſimilia cōr pn̄l. Vnde quidam. Causidiuſ li‐tes medicus p̄nolitica uite. vlnus amat medicus. **C**ausor. aris. atus ſum. ubū Alpſbiter interitus deponentiale. a cā dicit. et ē cauſari cauſas agē uſ rephendere. calumniani. uſ inculpare. exigere uſ ſ cauſam ducere. conqueri. Ro iiij. Causati ſumq; iu‐dros et grecos omnes ſub p̄co eſſe.

Caustos grece latine incenſum. Et accentuatur cauſula. le. dimi. panua cauſa. **V**in fine

Cauteriatuſ. m. tū. poteſt eſſe pncipiū de cau‐teno as. et tūc bñ ualeſt optum uſtus cauſerio uel diffamatus. Vel poteſt eſſe nomen et tantū uali‐digum dirug. malus uſ ecīa corruptus. Vñ apls thermos i c iiii. Cauteriatā habentas conſciencia; id eſt corruptam uel leſam.

Cauterio as. i. cauſerio inuere. dampnare. et di‐nuat a cauſeriuſ. Et componit in cauſerio. as. Et p translacōnem dicitur in cauſerare. diffamare. **C**auteriuſ. a cauſus dī b̄ cauſeriuſ. nī. ferū que urinē infirmi quaſi cauſuri q̄ caute urat. et quo ecam inuunit dampnati pro ſigno. ut dū uidetur uoluntas refrenetur. vñ cauſenolū dimi. fm̄ hu‐gū. Pap uero ſic dicit. Caueſeriuſ dictum q̄ urat et p̄uida ſit in eo ſeuera q̄ cauſio. ut dū uidetur cuius ſit auaricia refrenet. quod interdū p ſigno interdū p cura adhibet. ut uis morbi ignis ardo re ſcitetur. In te cauſerio. 3as. 3auſi quaſi uro.

Cautes. tis. fe. ge. pteſta diuſiſma. et aspernima dī a cauſus. q̄i cauſa quia caueſ. Theodolus. Lā. bñt animalia cauſē. fm̄ hug. Pap uero dicit. Caueſ ſaxa albera in man. dī a cauendo a nauigant.

Cautiſcus. ca. cū. i. aſper. ſibū. ſclicet q̄i cauſe et dūrū. Et dī a cauſeriuſ. Oacer de uiribus her‐bari. A medicas nite uis cauſica dicitur eſſe.

Cautio. a caueo. es. dī b̄ cauſio. onis. i. cauſela. iuſratio. obſeruacō. Et ponit p ſcripto. quia ſcrip‐tis nos cauemus. Vnde in euangelio luce. Actipe cauſionem tuā. Et ut dicit pap. Cauſio ē breue re cord. acōnis cīrographū. Item fm̄ iuſtias. Caueſ eſt nuda pmissio ſine ſolempnitate iuſmenti. aut i terpōne pignoris aut fideiſſoris. Cū enī inueniū tur in iure ſine adiectuo intelligendū ē de nuda pmissione. Cum uero addit. et dī ydonea cauſio uſ ydonee caueſ intelligendū eſt de cauſone iuſtonia. pignoratoria. fideiſſoria.

Cautus. a caueo. es. uenit cauſus. m. tū. Et eſt eius pncipiū. ſi poteſt eſſe nomē in cā ſenſu. cauſus qui ſibi caueſ. aſtutus. callidus. ḡmanus. vnde caueſ uel cauſim. et b̄ cauſela. Cautus componit in cauſus fm̄ hug. Pap uero dicit. Cautus a caueſ ſollicitus. p̄cauens. In grec ſic dīc. Cautū p̄uifus. quātum ſignat quoq; firmum.

Cauſus. a cauo. as. dīc cauſus. a. um. et ē cauſū natura. cauſū manu. et b̄ cauſus ſubſtantiuſ. pro cauſa uſ foramine vñ b̄ cauſas. tatiſ. et p cōpo‐ne concauſus. ua. uū. Et cōr ca. ſicut cauo. as.

Caxillū li. dī puius callus. Et eſt diminitiuum. Eſci dīc debet non cīdidi. Si enī diceret cīcī di aut pma coiſperet aut pducereb̄. b̄ non poſſet coiſpi ppter regulā que doceſt q̄ nunq; ae dyprongis p̄t mutari in l cōr. ſed nec poſſet pducere ppter regulā que doceſt qm̄ prior ſilla pdu‐cīt quociens aliqua ſilla geminat in talibz ſub traſta ergo a uocali ab hac dyprongo ae. dīc de

bet cecidi pma cor et pn̄l prod. Et est pteritū de
cedo. i. incedo. Et sic sumit reg iij c xii. Pater
meis cecidit uos flagell. ego autem cedā uos sc̄or
pionibz. Inuenit etiam cecidi a cado. dis. Et tūc
cor penl quod facere debuit cadi qd̄ non facit ad
drām cadi noninig. uide in cado dis. Et sic sumit
luce viii. Et aliud cecidit inter spinas.

Cedo. as. aui. atū. i. cecū facere. **E**t componit
excedo. as. et obcedo. as. Et ē actū eu omnibz suis
compositis. Et prod ce. Vnde vindoanensis. Diu
cie multis exccat corda cupite. Et ut wlt alex
ander nequā. Obcedo. as. scribit p. b. non enī mu
tat b. in. c. h̄ eū. Et sic cōmuniter scribit. Sz h̄ ui
def contra regulā ps. op. b. in compōne mutatur
in e seqñte. c. ut occido. occūbo. Sed dico q illa r̄
gula ps habet excepcōem. sicut wlt ipsemē ps
Vñ sic dicit in ij lib ma. op cū consonans. r. b. c.
seqñte. solet pleqz in eam mutari. ut occido. et ce
tera. Non est ergo regula ista grālis. quia ps dic.
Plez. Et ideo quidam excipiūt subcinericius et
Cecula. a cecus dī h̄ cēla. le genus **Hobere** as
serpentis. sic dā. q̄ pia sit et non habet oculos.
Ceculito. a ceco. cas. dī ceculito. cas. ubum acm
. i. ccare. Et qñq ponit absolute. et significat tūc
passione intrinsecus nataz. Vnde plantus. nauim
oculi mei ceculant.

Cecunia. nie. i. noctua. Et dicit a cecus ceci.
Cecus. a ceco. cas. dī cecus. ca. cū. qui neutro o
culo uidet. ul dī cecus a caco. quia caret uisu. Et
tūc a ceco. cas. dī h̄ cecitas. tatis. Cecus componi
tur semicucus. ca. cl. Item a cecus deriuat h̄ ceci
ci. qddā intestinū. et dī a cecus. q̄ sit sine forami
ne et exitu. quod greci filoenteron dicunt.

Cecutio. cecutis. hu. tire. ubum neutr. i. cecum
est ul fieri. Et tūc deriuat a cecis. Vnde cecutio. i.
inlanio. et tūc deriuat a cicuta. cute. Cutis succus
baritus ul facit insanire. ul mortificat fm hugic
Vel fm pap. Cætatio lippio. paq uideo. Inde cecuti
ens. entis. omnis ge. vñ cecutientz dicuntur lippi
entes. parū uidentes. fm pap. Vnde Jero dicit de
ep̄is canonics. q̄ rarus ē qui non in eaꝝ lectomi
Cedar nomē ē loci. et nomē fuit uiri **Iacob** et
Et ē hebreū. Et interpretatur tenebre. fm hug. Et
accentuat in fine. Pap uero sic dicit. Cedar regio
sarmenou. trans arabian sita. Prop̄. Habitauit
cū habitantibus cedar. Iez cedar fuit filius isma
el. Et interpretatur tenebre ul meror. uide in sacra
Cedecula. le. pn̄l correpta diminutuum **Iacob**
parta cedes feminini generis.

Cedes. dis. fe. ge. überatio ul incisio. a cedo ca
di. Actū ix. Saulus adhuc spirans minaq et cae
dig. Et ut dicit pap. Caedes occisio. a cadendo per
Cedo. dis. cecidi. et nūq cecidi ae scribenda est
suz. i. überare. ferire. ul incidere. Et componit cū ī
quod ē circū et dī ancido. m. murata in. n. i. circuz
circa cedere. Et componit cū abs et dicit absido.
dis. Item cū ad et dī actido. is. i. iuxta ul ualde ce
do. Item cū con et dī concido. dis. Item cū circū et
dī circūcido. Item cū de et dī decido. Item cū ex et
dī excido. Item cū in et dī inido. Item cū inter et
dī intercido. Item cū p̄ et dī p̄cido. Item cū ob et
dī obcido. Item cū re et dī recedo. Item cū sub et
dī succido. Cedo actū est et omnia sua composita
similiter actua sunt. Et omnia mutant e in i in
p̄nī. et in pterito et in supino. Et omnia faciūt p̄
mam psonā p̄nī tempis indicati modi in cado

et pteriti in cado. et supinti in cīsum. Et omnia p
ducūt pn̄l in p̄nī pterito et supino. Et ut gn̄līb
dicatur ubiqz p̄d banc sillaz cī. Et scribitur cedo
p̄ ae dr̄prongum. licet h̄ usum una uocalis racca
tur. tam in sono q̄ in scripto.

Cedo. dis. celi cēsum cedere. in qñq significaci
onibus inuenit. Nam cedo. i. do locū. Et fm h̄ con
struit cū dact solo. Qñq cū dact et accō in eodez
fensi. Item est enim cedo tibi q̄ cedo locū tibi. Et
econūlo. Item cedo. i. incedo. ut cedo ad ecclēsiā. i.
incedo ul uado. Et cedo. i. recedo. ut cedo domuz. i.
recedo. Et cedo. i. cōtingo. ut michi bene cedit. tibi
nūc male. Et fm h̄ ponit qñq impsonalit̄ ut
cedo. i. inuenio. **C**edo componitur cū an et dici
tur aīcedo. dis. i. ante cedere. Item cū abs et dici
tur abscedo. Item cū ad et diciē accedo. Item cum
con et dī concedo. Item cū de et dī decedo. Itē cū
dis et dī discedo. Itē cū ex et dicitur excedo Itē
cū in et dī incedo. et ē nobiliū. Itē cū inter et dici
tur intercedo. Item cū pre et dī p̄cedo. Item cum
p̄ et dī p̄cedo. Item cū re et dī recedo. i. retro ce
do Item cū sub et dī succedo. Itē cū se p̄pone et dī
secedo. **C**edo est neutr. et omnia composita ab
eo similiter sunt neutra. Preter aīcedo et concedo
et excedo pro supare. et p̄cedo que sunt actua. Itē
omnia rennent kātūram sui simplicis ubiqz. Item
simplex et composita faciūt pteritū in cesti. et in
cessum sup̄. Et prod ce ubiqz. **E**t scias q̄ disce
dimus p̄ diuocū. abscedimus p̄ absentacōnē. Se
cedimus p̄ singularitatē. Decedimus p̄ mortē. vñ
quidā. Decedit moriens. discedit ab urbe recdenc
Et scribitur p̄ ae cedo. fm papiam.

Cedo cadite. ubum defectū. ubum anomalū. i.
dic dicit. Et denuaē a cedo. dis. Et ē impāt̄ mōi
et secunde psonē singularis nūl cedo. i. dic. Sed ce
dite est pl̄is numeri. i. dicite. Terencius in eunuco
Quid te ergo aliū sollicitat cedo. i. dic. Et cor̄ ce
Vñ scribit p̄ e solam. Inuenit ergo ut patuit ce
do cecidi. Item cedo cesti. et in duobus istis pma
diptongat. vnde p̄ducūt pma. Inuenit eci. z ce
do cedit. i. dic dicit modi impatiū. Et cor̄ p̄m. i
Et est defectiū. Vnde quidam. Cedo cedo cedo
tria sunt que pro tribus edo.

Cedria. a cednis h̄ cedria. drie. vnguentū ex ei
facit. q̄ asperes liniti nō putrescit. ul tēpe ul ūni
Cedronus. a. ū pn̄l p̄d. Ioh. uide etiā in cedrus
de cedro. Et dicitur a cedrus. dn.

Cedron nomē fluuij ul loci. Ioh xviii. tñs tor
rentem cedron. Et interpretatur tenebre. Itē cedron
grece. cedrus latine. fm hug. uide in cedrus. et ac
centuat in fine. Et scias q̄ cedron in ioh. in ē ge
nitius pl̄is grecus. Et ē sensus. trans torrentē q̄
dicit cedron. i. cedroy. Et nominat sic ppter cedro
rūti multitudinē. Et ē ūsis orientē ppter iherusalē
Vnde dicit rabanus sup illud mach iij lib capitu
lo xv. Rex antioch⁹ mandauit edificare cedronē
Cedron inquit ē uallis ul torrens iuxta iherusalē
ad orientalem plagaz. Ibidem etiā ē uilla que dī
gethsemani tñc torrentem cedron. ad radicē mō
Cedrus. dn. fe. ge. i. arbor quā. gre **Iris** oliuget
i uocant cedron quod ē arbor ardente humonis
Et est cedrus imputabilis. Item ut wlt ysidorus
Cedrus est lignū iocundi odoris et diu durans. et
nūq a tinei ul terredine. i. lignoz ūme extimacē
vñ ppter eius durabilē ppetuitatē ex cedris fuit la
tunaria in reatī palacis et in templis. huig nabo

ris gimi sive lacma d^r cedria. que ad conservacionem librorum summe ē necessaria Nam libri ex hac lacma linit nec a tineis corrodūt nec tpe senescunt nascit̄ in terra affrica et sīria et maxie in monte bibani. Et ut dicit rabanus sup psalteriū. Cedrus ē arbor altissima omnī arborū dñā et regina. Est eīa asp̄cū pulchra semp̄ retinens uirorem suū. et insup̄ odorifera. cuius odor fugat serpentes et oīa

Seila ecclie pml̄ cor̄. quidā locus ē de q̄ habet i celamen. inīs neutri generis idēz qd̄ h̄eg xxii celatura. a celo. as. dicitur. Et producit la.

datura. a celo. as. p sculpe ul̄ pingere. b̄ celatura. re. p sculptuā ul̄ pictuā. et b̄ celamē p eod̄ **C**eleber. a celū dī b̄ celeber. hec celebris. b̄ celebre. i. festiuus selemnis. scūs. uotus freqūs freqūtūs. ul̄ ubi celebria agunt̄. ut fōr̄ ecclēsia. Et cōpatut celebrior celebremus. vñ celebriter brius berrime. Et b̄ celebrias. tatis. i. solemnitas. freqūtūa cōuentus. Et celebro. bras. freqūtare. uenerari cole. Et cor̄ naturaliter le. Vnde ouid̄ in pmo de arte amandi. Ut redit atq̄ freqūtū longuz formica p agmen. Sic urit ad celebres cultissima feniā lu

Celebro. as. in celeber est. **H**dos
Celebs. bis. ge. cōmuniſ. celeſtē uitā ducens. Et dīdit a celeſtis p compōnem de media dōne. Et ē ibi. b. loco. u. et de ultima ē ibi. s. Et dī celebs uigo ul̄ castus sive sollicitudine ſeculari. ul̄ uir si ne uxore. q̄i celeſtem uitā ducens. Et format gētiuſ a nō murato. e. in. j. et interpoſita. j. ut celebs celeb̄is. Et corripit li.

Celer. a celū dī b̄ celer b̄ celeris b̄ celere. Genito celeris. i. uelox. Et compāt̄ celerior celerimus vñ celeriter. rius. rime. et hec celeritas. tatis. i. ue locitas. Celer componit̄ pceler. Et pceler. i. ualde celer. Et cor̄ hanc ſillēm cc celer qñ est adiectiuū Sed celer ſubſtantū pro ſenuo romuli prod̄ cc. ut dicit mgr̄ bñ. Et b̄ pap̄ celer dī a cillere. i. mouē. b̄ h̄uḡ dī a celū. uide eciam in celo. as.

Celeriusculus. a celer sive celerius dī celeriusculus. la. lū. pml̄ cor̄. i. aliqtulū celer. Et ē dimi. vñ celeriusculū adiibiū. i. cito. Vnde acero. Strenue quod uolumus oſtendere celeriusculū factum dice mus. Et format a neutrō compāt̄ addita cu us. ut celerius celeriusculus. ſicut meliusculus grandi

Celero. a celer dī celero. **I**usculus. et consimilias.

ras. rauia. ūbūni neutrā. i. maturare. festinare. Et

componit̄ acceler. ras. Precelero. ras. Et ſunt oīa

neutra compoſita ab eo. Et corripit le.

Celeſte. a celū dī b̄ et b̄ celeſtis et b̄ celeſte. et

celicus. ca. cum. in eodem ſenu.

Celeuma. a celū dī b̄ celeumia. matis. i. clamor nauticus. q̄i ad celū deferaſ Dic̄t̄ & gnāliter pro quolibet clamore. Jerem̄ xlviij. Nequaq̄ calcatori ſue ſolitū celeuma cantabit. Vnde celeumaticus. ca. cū. Quod componit̄ pceleumaticus. ca. cū. ſcīz pos constans ex q̄tuor b̄uibus. quia ad tamē clā morem deſcribenduz fuit inuentus. x. Quatuor ipſe breues pceleumatice ſerues. q̄ autē dī celeuma q̄i calcantū omia. i. cantus ethnomologia ē. b̄ h̄uḡ. Pap̄ uero dicit. Celeuma clamor nautaſ. ū carnē ſup̄ mortuos. ul̄ ſup̄ lacū. x. Dicas celeuma que dat vindemia cantū. Editus a nautis clamor celeuma uocatur.

Celibalis est denominatiū de celebs. Et format a celibis genito. is mutata in a longam. et affūp

ta lis. ut celebs celibis celibalū. Juuenis iuuenat̄ Juuenit̄ et iuuenil̄. ut dī p̄ in t̄t̄atu de denīs. **C**elibatus. tus. tui. mas. ge. dī a celebs. et dī ce libatus uiginas. castitas. dōni q̄ celo dignius ſit **C**elicola. le. cōmuniſ. ge. pml̄ cor̄ q̄ colit̄ & quis deos ul̄ celum. ul̄ qui inhabitat celū ut deus. Et componit̄ a celū et colo. lis. b̄m h̄uḡ. Pap̄ uō dī Celicola dōs op̄ celū colat̄ et enim angelicus celi cole celicolaꝝ. facit tamē p confiſionē celicolu qd̄ maxime in compositis fit et p̄onomicis. ut q̄i genū cap̄genū omnigenū encodū vardanidū.

Celicus. ca. cū. pml̄ cor̄. i. celeſtis. a celū dī. Tho dias. Celica ſunt anime pabula corpus alunt.

Celido. dinis. fe. ge. i. birundo. q̄ in celū. i. in aē obum capiat̄. Et dicitur a celum.

Celidonia. a celido dī b̄ celidonia quedaz herba que erumpit in aduentu birundinū. ul̄ quia pulli birundinū ſi paciāt̄ in oculis mater ex hac herba mederi dicatur. et ſtatim uifum recipiūt̄. Et ce lidonia qdā gēma ex birundinū colore uocata. q̄ et celonites dī. Vnde b̄ celidoniacus gladius lati ferri. cuius mucro duplex et bifurcatus in modum caude birundinis formatur.

Celidoniatus. in celidonia exponit̄.

Celidonus quidam ſerpens. uide in c̄lidonus.

Celigena ne pml̄ cor̄ cō. ge. i. genitus a dijs. **C**elites celeſti uitā celeſte; agentes ſcibet dei. et dicitur a celum. Et eſt cōmuniſ genens.

Celitus adiubiū loci pml̄ cor̄. a celites dī. ut gaſtel missus eſt celitus. i. a celo uel deo.

Celium. lij. neutri ge. idem eſt qd̄ celites. quod uigo celionem ul̄ ſcalpellum uocant.

Cella. le. dī a celo. as. q̄ celeſt habitantes. Vnde dicit bern̄. Cella nequaq̄ deb̄z eſſe neceſſitatis ſi domiciliū pacis. Celle et celi habitatio cognate ſit q̄ ſicut celū et cella ad inuicē uidenē habere aliquā cognacōnem nominis ſic pietatis. a celando enim celū et cella nomē habere uidenē. Et quod celar̄ in celis b̄ et in cell̄. quod gerit̄ in celis b̄ et in celis. Quidnam hoc eſt uacare deo. frui deo. ſpiritui oranti. ul̄ eaſā a corpe exciſi a cella in celū lōga ul̄ diffiſilis uia non inuenit̄ A cella enī ſepe i celū ascendit̄. Vix aut nūq̄ a cella in infernum deſcendit̄. niſi ſicut dicit paſtmista. Deſcendent viuentes ne deſcendant morientes. Hoc mō cellaꝝ incole ſepe deſcendit̄ in infernum. Sicut enī affidu e cōtemplando reuifer. amant gaudia celeſtia ut aidenti⁹ appetant ſic et dolores inferni. ut horreant et refugiant. Et b̄ eſt q̄ imprecanſ inimicis ſuis orantes ut deſcendant in infernum viuentes. moriens autē uix aut nūq̄ niſi celo pdestinatus i ea uſcq̄ ad mortē pſiſit̄. filiū enī grē fructū ventris ſui cella ſouet nutrit amplectitur et ad plenitudi nē pſeſcōnis pducit et colloquio dei dignū efficit. Cella terra ſanta et locus ſcīs eſt in qua dīnus et ſeruus eius ſepe colloquitur ſicut uir ad amicum ū ū in qua crebro fidelis anima uero deo iūgitur ſponsa ſponſo ſociat̄ terrenis celeſtia humanis diuina vniuē ſiquidem ſicut ſanctum templū dei ſic cella ſerui dei. et in templo enim et in cell'a diuina ūtā ſeptem. b̄ crebus in cella. uide in oīu. A cella b̄ celica. cc. ſtudens ul̄ ſtans in cella.

Cellariū. a cella b̄ cellarium. rij. Canticū pmo Oe introduxit rex in cellaria ſua exultabim⁹ et letabimur in te memores ubeq̄ tuoz ſup̄ vinum

Vel dī a colligo. qī. qī in eo colligant ministeria mensarū ul' que necessaria uictui suysunt. Et est cellarū paucorū diez. hī p̄mptuarī longi tempis Et a cellarū hī cellarius et hī cellararius. i. custos

Cellos. les. in cello. lis. uide. cellarū

Cellos cellis ceculi ul' cellui cellē culsum uel cel sum ubum actū. i. supare. hī non ē in usu. a qī de riuatur cello les lui. i. p̄esse. neutrū absolutū. Et componit cello ul' celo cū ex et dī excello les ul' excello. lis. Item celo. lis componit cū pre et dī p̄cello lis. Item cū per et dī p̄cello lis. Et cū pro et dī p̄cello lis p̄culi p̄culum. i. p̄cutere. Composita a cello es neutrū sunt. sicut et sūl' sim plex. Et faciūt p̄tentū in lui tantū. Composita ue ro a celo. lis omnia sunt actua. nisi qī excello hī qī construit cū dī est neutrū. Et omnia faciunt v tenitum in culi tantū. et supinū in culsum tantuz nisi qī excello et p̄cello inueniuntur facere exculi excellui. p̄culi p̄cellui. exculsum et excellum. p̄cul sum et precelsum. uide in p̄cello lis.

Cellula le dimi. p̄ua cella. penultimam corripit celo. las. laui. sculpe pingere. Et est in alia sig ficacōne contrariū ad reuelare. et hī hī construit cū duobus diuisis accusatis. ut celo te consiliū me um. Celo componit concelo las simul celare. rece lo. las. i. reuelare. Et est actū cum omnibus suis compositis. Et omnia p̄ducit hanc sūll'am cc. S̄z celo adiectiuū cōr ce. Vnde quidam. Hostia clau de celo ut clausa p̄ hostia celo. Item orač in epp Stultoz incurata pudor malus ulcerā celat. Itē q̄ cismus. Caelo dū sculpo lapides celo coopto. et dī cit pap̄ Caelare p̄ sculpere p̄ ae. Pro absconde p̄ e solum scribitur. Et ubiq̄ habet vnum l.

Celonis in celox uide. **C**elox. a celo dī hī celox. qī. ul' hī celonis. i. uel ox nauis et ad ministeriu classis apta. Ennius latit uincta carina p̄ equora alta celonis. Item plātus in alimaria. Quo hanc celocē conferaras. vnd hī et hī et hī celox dī uelox hī hug. Papias etiā dīgit. Celox genus nauis feminini generis.

Celsus. a celo. is. dī celsus. a. u. ul' celsus dī a celo. qī sublimis sit et alt̄ et qī celestis. et cōpatur celior iſſimus. vnde celo. sius. iſſime. et hī celsitu dī. qī. Et componit celsus cū ex et dī excelsus. **C**eltes. tis. mas. ge. instrumenti ferreū aptū ad sculpendū. et dī a celo. las. p̄ pingere ul' sculpere Job xix. Vel celte sculpancē in silice. Quidā tamē legunt ibi certe. ul' dī celtes a celo. lis. ceculi.

Celiberi exponit in tercia parte in secunda dec. dīcōne et in biberus.

Celticus. ca. cū. i. nobilis. dicitur a celsus. **C**elū. a celo. as. dī hī celū. li. qī celat nos secreta uel a celo. las. p̄ sculpere. qī sculptū ē et insigni tū uarijs stellis. Vel componit a casa et elios qī ē sol. qī sit casa solis. Et est celum et roditū genē. quia in singulari est ge. neu. et in plī mas. Et scribitur p̄ ae dyptongum sicut vlt pap̄. Sed dubitan consuevit. an sit dīndum unus celoz. ul' vnu celoz. Magister bene dīct. qī debet respicere geq̄ quod ibi est. et ita dici debet unus celoz. sic vna epulaz. De hī plenius dīxi sup̄ in iij p̄te in tētatu de genē nominū. ubi egi de nominibz et roditis.

Et sciās. qī hī rabanū septē sunt celi. sc̄z empirē. cristallinū. sideriū. igneū. olimpum. ethenū et aerū. Et insup̄ aliud celū sancte trinitatis. Ipa enī celisudo diuine maiestatis nominatur metapho

rice celū. Itē celū p̄ motū sūl' causat gnācionē et corruptōne in inferioribz. vñ dī rabi moyses qī celū in vniuso est sicut cōr in animali. cuius motus si ad horam quiesceret corporis uita finireb. uide in sp̄era. Quare celum nubēū in mane signifiet pluviā et in sero serenū dicam in nubes.

Cementū. a cedo dis cēdidi. dī hī cementū. ti. i. calx et minutoriū lapidū congregacō. et cēsura lapidum. et fundamentū domus qī cēso lapide sur gat. vnde hī cementarius. nī qī disponit lapides in muro. Cementū etiam dicitur mendacium.

Cena. a cenon quod ē cōmune dī hī cena qua si a cōmuniōne uescendi. Antiqui enī publice et i patulo comedebant nō solitarij et p̄uati sicut mōne singularitas delicijs luxuriā gnāret. Vel dī cena qī scena. A scenon quod ē vmbra. et dī cena p̄p̄e in sero. sicut gentaculū in mane. prandiu in tercia merenda ul' aīcenia in nona. absoniū post cenaz. A cena dī hī cenula dimi. et cenaticus. ca. cū. ad cenā p̄tinens. Cena componit hī et hī incēnis et hī incēne. i. iejunus. quasi sine cena.

Cenaculū. a cena dī hī cenaculum. li. et hī cena tonū. nī. Idem sc̄z locus cenandi. hī hug. Papias uo dīct. Cenaculū domus sup̄ior ps dīctū a cōmuniōne uescentiū. vñ et hī cenobiū congregacō

Cenatarius. nī. mas. ge. qui uictū manūtū. multo; nibus queritat. A cenā dīct. et cēnū dicitur.

Cenaticus. ca. cū. p̄nl' cōr. i. ad cenam pertinens.

Cenatorium in cenaculū exponit.

Cenito. cas. freqūter cenare p̄nl' cōr. Et forma f̄ a cenatu ul̄io sup̄ de celo. nas. a. in. i. mutata

Ceno. nas. nau. natū. i. cēnā sumē et. u. in. o. a cēna dī. Et componit conceno. nas. i. siml' ce nare. Recēto. nas. i. iteq̄ cenare. Et ē neutrū ceno cū omnibus suis compositis. Et producit ce.

Cenobates. tis. mas. ge. qui p̄pter cenā super tūne ambulat. sed potiū p̄ s̄cēb̄z scribi sic in suo

Cenobita in cenobiū ē. Et p̄d̄ bi. Noco dīct.

Cenobiū. A cenon quod est cōmune et habito ris componit cenobiū. bij. i. monasterium. sc̄z cō munis habitacō plurimou. ubi sunt plures cōgregati ad insimul et cōmunitē habitandū et come dendū. vñ hī et hī cenobita qui ul' que illū locum habitat. Quidā tamen solent scribē hī nomen p̄ s̄ ut dicat cenobita a scenon qđ ē vmb̄ qī talis locis soler fieri in vmb̄is locis. et nemorosis. et iñ hī et hī cenobita. hī hug. In pap̄ scribiē p̄ c. cēno biū cenobita. Vnde dīct. Cenobite genus monachor q̄s nos in cō viuentes possum⁹ appellare

Cenodociū. a ceno. nas. dī. hī cenodociū. cī. i. do mud in qua cenandi refugū est paupibz. sc̄līcē hospitale. vñ hī cenodociarius. i. elemosinarius. et iñ hī cenodociaria eius uxor. ul' elemosinaria. sed hī melius scribunt p̄ x ut dicant̄ a xenos. ut dice

Cenodoxus. cenon compo. Itur infra in x hī nīcū cū doxa quod ē glōria et dī cenodoxus ul' hī cenodoxa. qui ul' que est cupidus ul' cupida cēno se et uane glōria sc̄z mūdane. vnde hec cenodoxia .i. uana glōria et cenola. sicut est glōria mūdana. hī hug. Pap̄ uero dīct. Cenodoxia iactantia seu uana glōria. Cenodoxus inanis glōrie cupidus.

Cenofactoria ars est illoꝝ qui operantur de sce no. i. luto. In actibus autē aploꝝ c̄ viij debet dici

Cenomia. mie. i. cōis musca. Scenofactoria p̄ s̄ a actione quod ē cōmune hī hug. Et scribiē per c̄ hī pap̄ qui dīct. Cenomia non canina musca hī

omnino modax p ce scribit non p I. Sed dic q
quam p I scribit sed in alia significacione.

Cenos ul' cenos qce lne noui ul' cōe ul' mixtū
cenos tatis. in cenos uide.

Cenos. A cenoz dī cenos. sa. sum. i. fetidus
sourc. luculentus. birosus. Et compāt. vñ h ce

Cenouetorū. cenū componitur. nositas tatis
cu' netho. is. et dī h cenouetorū. i. instrumentum

q' quo deportatur cenū. et hoc cenouethum.

Censo. ses. sui. sum. iudicare. iubere. statue. sua
dere. deliberare. nominare. extimare. nuare. senten
ciā pferre. Et nota q' censio secūde coniug. et cē
so. is. et cēso. is. quarte in significacione nō dīnt
ul' in simplicitate ul' in compōne. h in l. tura dif
fenint. Nam censio facit pteritū cēsui et supinuz
cēsum. Censo. sis. facit cēsui cēstū pñl' cor. Vnde
pticipiū cēstus. ta. tū. pñl' cor. Censio uero facit
cēsui cēstū pñl' prod. Vnde cēstus. ta. tū. pñl' p
ducta pticipiū. Ergo p uoluntate legentis dicetur
in p̄la cēstus recensitus pñl' cor inceptum uenit
a tercia. ul' cēstus r̄cēstus pēl' pōd inceptum uenit a
q̄rti. Quodlibet p̄dōcū uboq' cōponit cū per et
dī p̄censio p̄cēsui p̄cēsum. p̄censio sui sitū. p̄censio
sui sitū. i. p̄fecte ul' ualde censere. ul' p̄quirere cē
ire. p̄nare. Vnde ouidius metam ij. Et laniata si
nus totū p̄censuit orbem. Itē componit recensio
sui recensū. recenso sis sui recensū. recensio is re
censū recensū. i. nominare. Itē nuare recitare.
recolere rememorare reuenerari. Item componit
succensio succensui succensum. succensio sui sitū
succenso. sui. sitū. i. irasci. Censo. censo. censio
sunt actua. et composita ab eis actua sunt simil'r
pter succensio quod ē neutu p irasci. si forte iue
mat q' sui simplicis redoleat significacionem acti
uū erit. ita dīt hug. Quid uero dicūt q' censio is
tercie coniug est ubū desideratm. et habz pterita
et supina ad mod' quarte. cēsui cēstū. vñ sem
per cēstus recensitus prod' pñl'. Vnde in li nū
num semp legendū ē recensiti sunt pñl' prod. Mi
us opinionis fuit m̄gr bene. et h̄ credo ueq' et h̄
doctrinā p̄s. De h̄ ec' sup' req̄re in iij pte ubi agit
de pteritis et supinis uboq' desinentium in so
censio. sis. in censio exponitur.

Censitū. sis. in censio uide.

Censor. sonis. mas. ge. i. iudicat
de monibus et eos corrigit. et dī a censio ses.

Censorius in censorius uide. Et productus pen-

Censorius. a censor dī h̄ censorius. ri. et h̄ cen
sorius. iii. p̄ eodem. sc̄z censor. Vnde catho dīt

censorius q' moq' erat correptor. Et pñt esse ad
iectua et possessua. ut censoria res. i. res censoris

Item pñt esse deriuativa. A censu h̄ censorius
et h̄ censorius. i. ille q' censu seru. at ul' prauia.

Censual. A censu h̄ et h̄ censual et h̄ le. i. offi
ciabs q' censu exigit. p̄uinciale et qui dat illum

Censura. A censio ses h̄ censura. re. i. iudicū ui
gor. seuitas. m̄sura. vindca. p̄tās. sūia decus. Et p̄

Census. A censio h̄ census. sus. sui. Dicit pñl'
pecunia facultas descripta publice ul' extimata dī
ecia h̄ censu. si. quoq' patrimonia publice annota
ta sunt ul' descripta ul' extimata. Item inuenit cē
sus. sa. sum. pticipiū. et formaz a censio. sui. cēsus

censu addita. s. fit censu.

Centaurus. gigno ul' genitus cōponit cū aura
dī h̄ centaurus. ni. uel centaurus. i. genitus ex

aum. Siquidē h̄ fabulas poetar. pxion secretan
us h̄ unonis eam interpellauit de concubitu. q' cu'z
fibo iouis formauit quandā nubē in sui spēm. et
eam obtulit rxioni. Quā putans ille iunonē esse
effudit semē in nubē. Et inde nati sunt qdā mons
tra in media pte homines. et in media pte scilicet
inferiori. equi. Et dicti sunt centauri q' gentauri.
i. geniti ex aura. Vnde centaureis. rea. reū. Et h̄
centaurea. ree. quedā herba. h̄m hug. Pap̄ dīt. cē
taur a lātis ul' lateq' dicti būitate. Nam ipocētu
ri dicere debemus. ipos subtus. centaunes equus.
q' cū supius essent homines inferius erant equi.
Dīcī autē h̄ nomē siue monstrum confitū fuisse
ad exp̄mendā humane uite uelocitatem. q' equus
fit uelox. h̄m autē h̄istoriā pxion in grecia centū
milites armatos adunauit. qui equites cum ab i
doctis p̄mū uiderent sup' equos vñū animal repu
tati ex homine et equo dicti sunt centauri q' cen
tu' armati. ul' quia centum erant et q' aura citu
uolantes terram non consumebant.

Centenarius. a centū ul' centenus dī centenarij
nia. ni. continens centū. ul' h̄ns centū annos et h̄
centenarius p̄ tali nūo. et h̄ centenarius p̄ quod
pondere centū librau. quod pondus romani insti
tuierunt p̄o p̄fectione centenarij nūmen.

Centenus. a centū dī centenus. na. nū. et in fin
gari tantū ualeat optum suū p̄mitiu. h̄ in plura
li tenet distributus et distribuit per parem nūnic
rum. sicut bini et trini. ut isti incedunt cētēni. Itē
h̄ centenū. ni. quoddā genus ānone sc̄z milii. q'
in plerisq' locis semen eius incrementū frugis cen
tesimū nascatur. Vnde et milii a multitudine fruc
tū. Centesimus. ma. milii. nomen est or. Itē dīcī
dimale. Et dicitur a centum.

Centes adiūbium. i. centum uicibus. A centū dī
centimanus. a centū et manus h̄ centimano uis
ui. In p̄s in vii lib f. Potest tamē decimari h̄ cen
timanus mani ul' adiective centimanus. na. nū. q'
centū habet manus. Et cor pñl'. Pap̄ autē sequēs
p̄s dicit. Centimanus a manu compositū eius ser
uuit decimacōnem. Hic centimanus. huius centi
manus. notaē ergo nullū aliud p̄p̄sum ul' adiecti
uum uel mobile quarte decimationis esse.

Cento. a centū dī h̄ centro tonis. et dicebantur
olim centones qui de carminibus boineri ul' iūgi
li ad p̄pa opera more centenario ex multis hinc
inde compositis in vñū sarciebant corpus. ad facul
tate cuiuscōq' materie. h̄ de ciuiscumq' carminibz
quicq' h̄ mō faciūt centones dicuntur. Et cento
onis dī sartor puluinar ul' uelū de multis pānis
ul' qui facit filz et ipsum filz. Juuenal. Intrauit
callide ueteri centone lupanar. Quid tū dicunt q'
h̄ cento dī sartor ueniens ex assidue libidinis

Centrix A centū ul' cento dī h̄ centrix cētricis
Et dīr cētricis mētrices lupe m̄ltiuiare. diabolares
nonarie. et dicūt a cētū p̄pter multitudinē. uel
a cētonibz. i. filz. q' eis desictabant ul' quia ster
nantur in lupanari ut locus reddatur calidior

Cētu tri. i. pūctū in medio cēuli. ul' alteng rei a
q' escliter distat quelibz p̄s p̄frie ul' cīcūferencie
qd̄ et h̄ centron indeclinabile inuenit et h̄ centro
onis. et dī centu a censio es q' h̄ ipm̄ sumit iudi
cīu p̄frie. continendo semp alter pedē cēuli. Vel
dī sic q' cuncta. q' cunctū ad ipsum uentur.

Centua tue ē mensura terre ul' vinea h̄ns p̄ sim
pulas p̄es pedes centū. Vnde et a centum dicitur

Centū. omnis ge. indecl. et tantū plū nūl. et ē
primitiū ut dicūt ul' pocius deriuat a canto quod
est circulus et circumferencia rote. qd ibi circulat et
curvæ nūs ad pmū. ul' qd ille numerus ē pñcūs
Centipeda. de. fe. ge. genus animal a multitudi
ne pedū dicti. Et componit a centū et pes.

Centuplico. cas. i. centuplo. A centū et plica. ui
centuplus. pla. plū penl cor de in centuplus
.i. cencies tantū. et est compositū a centū et plica
vnde centuplo. plas. idem e qd centuplico. cas. ij
reg xxij. Adaugeat dñs deus tuus ad populum
tuū quātus nūc est ieq qd centuplicet. Vel h̄ alias

Centuna. ne. fe. ge. i. centū bo. **M**ūm cētuplet
mīnes in re militan. Et dī a cēfū; ul' cētūrī. vñ
orat in poētia. Centūrī senior agitant exparsia
frugis. Et cētūrī dī ducenta iugera in agris. sīc
ager ducentorū iugeū qui antiquitus a cētūm iu
genbus cētūrī uocabatur. h̄ post duplicita ē m
sura. et nomē p̄stīnū retinuit. In nūo enī cētūrī
multiplicate sunt h̄ nomē murare non potuerunt
fm hug. Pap ecīa hoc wlt. vnde dicit. Centūrīas
dicimus p̄tēs exercitus in centenos milites dīlas
Vnde et qui hic p̄sunt cētūrīes dñr. Item cētū
rī agri ducentorū iugeū qd apud antiq̄s cētūm iuge
ribz existebat. post duplicita nomen retinuit

Centūrīo. onis. mas. ge. qui cētūm preest uiris
a cētū dī. ul' qui p̄est cētūm militibus. dī a cē
Centūrīo. as. i. ordinare. p̄ cētūrīo fm pap
tinias distibue. Et dī a cētūrīa ut cētūrīo rōnīs
Et componit acētūrīo. nas. i. coordinare ul' adu
nare. et succētūrīo. nas. i. succētūrīe. ul' pociq in
succētūrīm p̄moq post illos ordinare. p̄pē enī suc
centūrīi dicūt qui post p̄mam actiū sunt or
dinati ut ei succētūrīant si necesse fuerint.

Centūssis. as assis. p̄ oblo cōponit cū cētū. et dī
h̄ centūssis. i. cētū assis. ul' p̄cū cētū assis. vñ p
suis. Et cētū gratos ciuīo centūssis licetur. Sed h̄
ponit pro centēsima parte assis

Cenula. le. diminitiūm parua cena.

Cenulentis. ta. tū. plenus ceno. et componit a
cenū et lento grecū quod significat plenitudine;
et cōpat. Vñ h̄ cenositas. tatis. et h̄ ceulentia cie

Cenū. a ceno. nas. dī h̄ cenū p̄ cont. I. i. futur
nū. qd non ceno. Et ē cenū sordidū luti. uorago
p̄fundim. h̄ cenositas. sa. sum. i. fctidus. spurtus

Cepa. a cephas dī h̄ ce. h̄ zicosus. Et compat
pe indecl in sin. Et scribit p̄ ac dīptagon. qd nō
est n̄ caput. In plī hee cepe ceparū dicimus. Inue
nit ecī h̄ cepe. pe. in singulari. Vnde ouid. Cedē
da est ortis enīa cepe meis. et h̄ cepe in sing in

Ceparius. a cepe. dī h̄ ceparius nīj ordi uenitur

tulanus. qui custodit ceparis. ul' qui uendit. Vñ h̄

cepari. i. ortulana. et ceparius. na. riū. possessiū
ut foliū cepari. i. cepe. ul' desigūt mateni. ut oīg

Cephala. ḡia in cephalēa ē cepari. i. de cepis

Cepale. i. lee. pn̄l prod capitis passio. Cephalim

enīm grecē caput dī. fm pap. hug uero dicit. Ce

phalea ul' cephalargia ē humor capitis. a ce

phac dī. h̄ p̄p̄ cephalargia ē humor capitis.

Cephas ul' cephalim greci dicūt caput. Vnd ce

phas dītē est petrus. qd in capite et p̄ncipatu sit

constitut⁹ aplou. Itē cephas hebice. petrus ḡcc. līne

agnoscens. siriace caput qd in capite sit constitut⁹

apostolorum. Vide in petris.

Cepi defectū p̄ ce scribit. Vide in cepio is.

Cepicū. aj. et h̄ cepicius. aj. i. cepe.

Cepidines. a cepi. p̄tentio de capio hee cepidies
cepidoīnū. saxa scilicet in mari. ul' que p̄minent in
pruptis locis. Et cornipit di.

Cepio pis cepi ē ceptū. i. incipē deriuat a prete
ntio cepi de capio. Vnde terenē. Sex rotis mēsibz
obfreatem qd ille quidēs ceperet. Sed p̄n̄s huius
ubi et que formantē a p̄ntī obsoliunt. Preteritū nō
et que formantē a p̄tentio adhuc retinēt et huius
modi p̄tentii qños accipitur p̄ p̄ntī. qños in ui p̄
tent. Et scribiē cepi defectū p̄ ce. similiter coep
tus ab eo dīdens. Sed ineptus ab incipio pis p̄
e solam scribit. Et sunt quatuor uba defectiū qd
h̄nt sensum p̄ntis et p̄tent. Vx. Bis duo sunt odi
noui cepi memini qd. Que retinent sensum p̄ntis
Ceptus. per. oe scribitur sicut coepi. p̄tent. qd
tus. defectiū. uide in cepio.

Cera cera ab aue qd dī apes fit. Et ut dicit pap
Cera a greco ceros quod id est. Itē cera matenes
fuit illarū līarū que puulorū nutrices fuerunt.

Ceramus. mij. i. figulus. qui sicut ceram ita fin
git argillā. et cōponit. a cēl et ago is. ul' a cera et
Ceranus. nj. a cera h̄ ceranus. nj. qui limus.
facit ul' uendit ceram. ul' qui in ea operatur.

Ceras̄tes ul' cerasta. mas. gen. serpens cornutus
Gen xlix. Ceras̄tes in semira. Et dī a ceros quod
ē cornu. eo qd in capite cornua habeat anetū. Vñ
lucanus in vi. Aut viuentis adhuc libbie mensure
Ceras̄sus. si. te. ge. ciuitas fuit p̄tēt quā ceras̄te
ciuitatē cū luallus deluissit quoddē genus pomii
inde aduexit. et dītē ē arbor h̄ ceras̄sus. et fructus
eius h̄ ceras̄sum. Vel dītē ceras̄sus a cerite oppido
ubi abundat. Et cornipit ra.

Ceratim indecl. quoddē pondus. sc̄ media p̄s
obuli habens siliquā vnā et semis. Hunc latini se
niobulū uocant. ceratim grece latine siliqua cor
Ceratus. A cera dī ceratus a Ipnū interpretatur
ū. et differt a cereus. res. reū. qd ceratū est qd rotū
ex cera constat. Ceratū quod limitū ul' incrustatū
ē cera. Vnde et cerate dicūt tabule in quibz sen

Cerannia. Ceros compontur cū animis. Ubitur
et dī pluraliter cerannia. nīoq. i. acutones ul' ex
altacōnes vndaq in tempestate. qd amnes cornuti
Vnde lucan in v. Mouit qd cerannia nautis. Vñ
cerannia ditūtur laxa p̄minentia in mari. inst. et co
nuī. Item a cera hee cerannie ceranniaq. i. uites
ul' uue. qd sint subrubē ut cera. ul' cerānios grece
latine dī fulmē. et inde hee cerannie cerānianuz uite
ul' uue. qd rubeant ut ignis. et h̄ cerānianā qdā
gemma sic dicta qd alibi non inuenit nisi in loco
fulmine icto. et h̄ cerannū nīj nota sic facta
et ponit quādo multi uīsus improbanē nec per sin
gulos obelantur. et h̄ cerannia nīoq p̄rupte sum
mitates montū dīr. a creb̄ fulminacione. qd cō
ponit cū acros quod ē mons et dī acrocerānia
qd illud idem. qd montes fulminati. Vnde et cerā
nīj ul' acrocerānij antonomasice dīr montes epi
ni ppter altitudinē et assiduos ictos fulminū.

Cerānos grece latine fulmen.

Cerberus beri. mas. ge. canis infernal. qd creos
baros. i. carnes uorās. Et componit a creos et
baros agros qd ē tractus. Dī enī carnes uorare h̄
ossa refuerare. et eis incubare. quod nichil aliud ē
nisi qd cerberus ē terra que carnes mortuouq cōsu
mit. h̄ ossa consumere non potest. Vñ et sarcoph
agus dī sepulchru honiinis. qd comedens carnes h̄
hug. Pap uero dicit. Cerberus inferorū canis. tria

capita habere dicitur ppter tres erates. In sancta. Juventute. senectute. Et cor pulm. Virg eneyd vii. d. Ceribus huius ingens latratu regna trifanti. Item grec. Cyparus omne uorans tria possidet ora canina.

Ceropha pe. cō. gr. i. certator. Et componitur a cō. as et copia. Vñ ceropha quasi certans copiose Cerdo. Cerdon interpretatur conū. Vñ cerdo onis qui parat cornua sicut calcifex. Unde p̄s. tolle sua munia cerdo. Cerdo eccl̄a dñs ē quidam hereticus. Vnde cerdoniani dicti sunt quidam heretici. Vel cerdo denuntia a certus. ea. tū. s̄ quosdā. Itē cō. dñs suor. vñ dic p̄p̄. Cerdonei sutoros. Et producit do

Cerdon interpretatur conū.

Cerdoniani. quidam heretici. vide in cerdo.

Cereagius. gj. i. pistor q̄ ad modū cere deducit pastram. Et componitur a cera et ago agis.

Cerealis uide in cereis.

Cerearium h̄j genens neutri. locus ubi panis et abus paratur. Et dicitur a cereis.

Cerebellum. li. dimi. parvum cerebrum.

Cerebrosum. sa. suz. iracidus. ul qui uiciū habet in cerebro ul in eo patitur. Et dicitur a cerebrum Cerebri. bni. ps capitis pul cor. Et p̄p̄ medulla capitis appellat cerebri s̄m p̄p̄. Et inde ex cerebro as interficere. extra cerebri ponere. Iaie lxvi. q̄i qui excerebrat canem.

Cereolus. li. dimi. pius cereus penul cor.

Ceres. A creo. as. dī h̄j cereis cereis. dea frumenti et sepe ponit p̄ ipso frumento. Et dī sic q̄ creat fruges. ipsa est et terra op̄s op̄s. q̄ melior sit terra op̄. et p̄spina. quia ex ea serpent fruges. et uesca eccl̄a dī. vñ h̄j et h̄j cerealis et h̄j le. q̄ autem p̄ cereum intelligat frumentū sive partis habet in illo exemplo terencij quod inducit donatus i caplo de tropo. Sine inquit cerere et libero uenit friget. i. sine pane et vino deficit uoluptas. et cor

Cerere. a chere dī h̄j cere. re. uide eccl̄a in cere te ceretis quedam ciuitas. dñi enim romani oīz militarent iuxta aquilinam ciuitatem quesierunt a ciuibus quid esset nomine ciuitatis. Illi uero expertes lingue latine utpote greci se a romanis esse salutatos credentes responderunt chere quod ē salutis tūc romani chere nomine ciuitatis esse credentes subtexerūt. h̄j et addiderunt hanc s̄llam te. et dicebant h̄j cere. tis p̄ nomine ciuitatis. pul prod. vñ antiqui sumpererunt nomine patnū h̄j et hoc ceretis. et h̄j. cerete pul p̄d. s̄ postea romani antiqui cā dñcie ad p̄mitiuū corripuerunt deniūtū. mutantes et p̄ nultimā in J. et dixerunt h̄j et h̄j ceretis et h̄j cerete similiiter pul prod. postea modī amplius nomine corripuerunt patnū in nō isto mas et fe. ceretis subtrahentes tū s̄llam p̄ sincopā et dixerint h̄j et h̄j ceres et h̄j cere. Gōd ceretis ul ceretis pul p̄d. Sed cā dñcie ad p̄mitiuū tam in e q̄ in J. pul in uenit in isto nomine cor. apud autores. Cū ergo in p̄mituo inuenitur. J. pul cor. nimis impropere et sola poetica licentia ponit. ui de eciam in centis

Cerethi. et phelet nomia sunt indeclinabilia. et accentuant in fine Erant autē cohortes sive legiones pugnatoꝝ. et sonat serethi extimatores. phelethi admirabiles. H̄j erant pugnatores fortissimi mi. iij reg. c. viii. Banalias filius Ioiade super cere thi et pheleti. H̄j erant custodes capitis dauid. ut dicitur in historijs. Vide in pheleti.

Cereus. a cera dī cereus. rea. reū. quod fit de ceremonie. a cera ul cerus p̄pa. et h̄j cereus. rei

deceremonie. niaq. festa facta cū ceris. Vel ceremonie dñr q̄i carmonie. a carendo quibusdā esis quibus olim in dei in festis abstinebant. vel quia homines carent usu illaq̄ rex que in sacrificijs diuinis offendunt. Et inde ceremonia. nioq ipsa sacra. et h̄j et h̄j ceremonial et h̄j le. i. festivus. religiosus dñg fēs ul sacrificiā s̄ hug. p̄p̄ uō dī. Ceremoniū et cessione pluralis dñc. q̄ nos uicij care re faciant. In historijs dī. Nota solēnitates dñas ceremonias a cereis. i. luminaribz ul a carne et ne ne quod ē defectus. q̄ tunc dñt in nob̄ fortes deficere. et ita dicitur ceremonie q̄i carimoie. ul a carendo munij. i. officijs seruilibz. nā h̄j muniū idē ē quod obsequiū ul officiū. Item possunt dici ceremonie a caris qđ ē gracia et mene quod est defūs. q̄i defūs grē. q̄i huiusmodi obseruaciones de se grām non conferebant. Et nota q̄ in lege et prophetis q̄nos erant quoq̄ noticia ualde necessaria est. sc̄i moralia. iudicitalia. ceremonialia. pmissa et sacramentalia. Moralia erant p̄cepta decalogi de quibus hētū exodi xxx. Judicialia erant illa de qbz habet exodi xxij. Si emeris seruū hebreū. Et huiusmodi pertinet ad pacē inter homines coheruandam. Alia erant ceremonialia. et hec erant in dñis sacrificijs. in disrecreōe ciboz. In expiacione immundiciaz. in obseruacione solēnitatiū. De quibus hētū in leuitico fere p̄ totū. Promissa at erant ad illiciendū. sicut promissio terre manantis lacte et melle. Exodi iiiij. Et pmissio angelice custodie. Exo. xxij. Ete ego mittam angelū meū q̄ p̄cedat te. et custodiat in uia. et inducat ad locū quē paraui. Et pmissio de omnī bonorū multipliacione. Leuit xxvj. Si in p̄ceptio meis ambula ueris et mandata mea custodientis. et feceritis eadabo uobis pluuias in tempibz suis. et terra gignet germe sūi. et pomis arboreis replebunt. Et sacramentalia autē erant figure sacramentorum noue leges. Sicut ē sacramentū phasē. Exo. secundo. Tollarum quisq; agnum p̄ familias et domos suas. Et c. Et sacramentū uitule rufa. Nūi xix. Precepit filiis israel ut adducant ad te uactam rufam etatis īte ḡe in qua sit nulla macula. et cetera.

Cerinciani. quidam heretici. a cerinto quod dicti h̄j inter cetera circūcisionem obseruant mille annos post resurreccōē in uoluptate carnis p̄dicat futuros. vñ et grece ciliaste. latine sunt appellate.

Ceritis exponit in cere. Et Eccl̄a in miliaste trīa p̄t ubi agitur de denominatiis in te.

Cernida. A cermo. is h̄j cernida. nide. signū sup̄ qđ ducit tarantara. et cernida dī tarantara quia discernit pollimen a furture.

Cerno. nis. creui creti. i. uidere. considerare. pponere. iudicare. statuere. Cerno componit concerto. i. simul cerno. Discerno. is. i. dividere. separare. discutere. Detno. is. iudicare. pponere delibare. statuere. colligere. sc̄nno. i. sepo. Cerno et cōposita ab eo sunt actiua. Detno tamē p̄ configere ē neu. Itē cerno differt a video. q̄ cernimus longinū. uidemus p̄xīa. Item cerno et composita ab eo faciunt p̄terita in creui. et supina in creti. sicut creui et composita ab eo faciūt. s̄m hug. Et Cerno solet facere creui creti q̄ supinū. sic creui creti vlt tibi cresco dare. Consuevit tamen dici q̄ cerno caret p̄teritis et supinis s̄ ea sumit a cresco. ag. sicut et quedam alia uba. que continent in hijs usibus. Sido filio tollo seruo furo q̄ cerno. Gaudent nō p̄pis s̄ precentis

alienis. Et ē dīā infētō et consido. q̄ ut dīc ḡt
Corporis oculū tno consido m̄tr. uide in secerio.
Cerulus a ū. i. inclinatus ul̄ ingeniosus a tno
ernuis. a tno. is. dī cnuus. a. um. i. adi n̄is
uis. humil̄ pronus in capite ruens. Cernui edī di
citur sciti sine solea. Cerinus ecīā dī magnus in
tēro. a cera dī tēro. as. i. cera implere h̄finitus
ul̄ dīmire. Et componit inctio al̄ p eod̄. Et p̄d̄ ce
teroferarius. a cereus et fero fers h̄ ceroferari
us qui cereū portat. ul̄ acutus. ul̄ qui defert ad
ceroma. a cera dī h̄ ceroma matia. uendendū
quoddā vngentū quedā confectio ex melle herb
et cera qua palestrice capillos suos inungebat ut
essent labiliores. vñ ceromaticus ca cū. i. ceromate
ceromaticus in ceroma exponitur. **C**eritus
ceros grecē cornu latine.

Cerotū. ti. neu. ge. idem quod ceroma ul̄ cōmix
tio b̄baꝝ et vngentū. Et dī a cera cere.
Ceritus. a ceras dī cōritus ta. tu. interposita. r
ne si dicetur ceritus p vñ. r. puraret a cera. Et
dī cōritus qui habet frumentū. ul̄ insanus. q̄ qñ
sacerdotes ceras eis sacrificabant solebant in lani
re. Vel dī a cerebꝝ. sc̄z fumosus qui cerebꝝ habet
cōmotū. Et prod̄ n. Grec. Ceritus dī cē que uesa
nia torquet. De hoc supra uide in tercia parte ubi
agitur de denominatiōis in tūs.

Ceridrus. a c̄son quod ē terra et idron quod ē
aq̄ dī h̄ chidris quidaꝝ serpens qui alternāt mō
in terra mō in aqua morat. et idem dī chelidrus
et ab eisdem componeꝝ q̄i chidrus. Lucanus tam
uide uelle q̄ aliud genus serpentis sit chelidrus
q̄ chidrus. Et fm̄ h̄ componeꝝ a chelon quod est
curuū et idron quod ē aqua. q̄ semp curuatur et
morat in aqua. Vnde h̄ chelidrus dī lignū ul̄ la
pis teres et longus inuolubil̄ ad modū illius ser
pentis quo area adequat̄. Vide q̄ quidaꝝ solēt p
ferre has dictiones corrupte. dītes celidrus. cīlin
drus. chilindrus. h̄ barbarismus ē in his omnibꝝ
Chilindrus tamē inuenit sed in alia significacōne
sc̄z quedā figura quadrata. sicut dī in geometria.
h̄ns supius semicirculū. et dī sic a pōco lapid ul̄
pente apter equalitatē. vñ h̄ chilindrōdos dicit̄
vmb̄ equaliter crescens in longū h̄ hug. Papias
etiam dicit. Chilindrus in geometria figura q̄dra
ta habens supius semicirculum in solidō.

Cerison dicunt greci terram.

Certifico. cas. facere certū iūbum actū. Et cōpōi
tur a certus et facio. Et corripit hi.

Certioro. a certior onis compato dī certioro as
iūbum actū. i. certificare. licet et compatiae possit
tenet ex ui positui sui. ut dicat̄. Ille me certifica
uit. h̄ ille me certiorauit. i. magis me certū reddi
dit. fm̄ hug. Et p̄duct̄. o. Ante. r. sicut peioro as
Certo. tas. tui. deniāt a certus. ta. tu. et ē cta
re litigare. pugnare. Certi enī; Solenius litigāt̄. vñ
dī certare q̄i certū se dicens hic vñ iūbalia. et hoc
certatim adūbium. **C**erto componit contro tas
. i. simul ul̄ cū alio certare. Decerto. tas. i. ualde ē
rare. Recerto. tas. i. iteꝝ certare. **C**erto. certas et
composita ab eo omnia sunt neutra.

Certus. a cermo is dī certus ta tu. x̄p̄ enī c̄tu
dī qui certit rem de qua certificat̄ licet q̄nq̄ ad a
nimā referat̄. Et compat̄ certior iſſimus. Vñ cer
te c̄tu. me. adūbium. Et h̄ certitudo. inis. Certus
componit q̄ certus. i. ualde certus. Incertus ta tu
. i. non certus. Et compatur. Vnde h̄ inititudo inis

fm̄ hug. Pap̄ dicit. Cetera clara manifesta. Et scias
q̄ c̄ratudo nichil aliud ē q̄ determinacō intellectus
ad vñ. Item Cetera discussione non egent. uide
Ceruca. ce. fe. ge. i. alapa. ul̄ cola. **N**on consiliū
phus. Et dī a ceruix. Et producit ui.

Ceruical. alio. ge. neu. i. puluinar aureale. qd̄ et
ceruicā dī. Et dī a ceruix. Et producit penl̄ fm̄
bug. Et ut dicit pap̄. Ceruical dī q̄ sub cūce po

Ceruicatus. ta. tu. i. supbus. fumosus. **N**natur

contumax. a ceruix dicitur.

Ceruicosus. a ū. supbus. arrogans. et diuāt a c

Ceruinus. na. nū. pn̄l producta. res ceruix **N**on

ul̄ de cenio. A ceruus ui dicitur.

Ceruisia. e. genus pocōnis A cerē dī h̄ papiani

Ceruix. A cedo is dī h̄ h̄ux icis posterior pars
collī. sicut anterior guia. q̄ ibi ceduntur capilli. q̄
autē ceruix dī q̄i cerebri uia. q̄ y eam p̄tem cēbꝝ
ad medullū spine dirigit. ethimologia ē nō cōpō
ul̄ diuacō. h̄ux ecīā acipiē p̄ supbia et maxime
in pli. Et qñq̄ et in sin. Job xv. cucurrit adūsus
eū erecto collo. et pingui tuice armatus ē et proō

Ceruleus. in cerulus exponitur. **N**on

Cerulus. a cera dī cerulus. li. lū. pn̄l cor. fuluḡ
instar cero. uiridis. niger. glaucus. x̄p̄ quidez ceru
lum est uiride cū nigro ut ē mare. Vñ ceruleus. a
um. pn̄l cor. Et ut dī pap̄. Cerulus dī ipse colo.
Ceruleus uero quod ex cerulo constat. Itē cerulus
nature. ceruleus fingitur.

Cerusa quedā materies apta ad pingendū. que
ex plūbo franno q̄ conficit̄. fm̄ pap̄. Hug uio di
ot. a ceroma dī h̄ cerusa se. quoddā genus coloris

Ceruulus. li. dimi. puuis ceruus. vñ h̄ ciula. le.

Ceruus. a ceros quod ē cornu h̄ ciuus p̄ pn̄l cor
iii. vnde h̄ ciua. ue.. Et ut wlt ambr̄. Cernus eger
oleo ramulos mandit. et sanat̄ Et ut dicit pap̄
Ceruus fugiens spineta penetrat illesus. oculis ca
ligintibus serpentē deuorat. et in eo estu et uenī
ardore ad fontē uadit. m̄sus q̄ in eo caliginē et q̄
q̄ supflua exuit. adhuc cū amoris incendio detine
tur priore subsequentis caput sup renes suos sus
tentante natando ul̄ y deuia siluarū ad extremas
regiones deueniūt. fideles significant. Et fm̄ r̄id
xiiii ethy. Cerui erectis auribꝝ acute audiunt. sub
missis audiūt nichil. Greg etiam dicit moř xxx li
exponens illud Job. Vel pturientes tuis obſuas
ti. Ceruus inquit moris ē inuentos serpentis exīg
uere. eoꝝ q̄ membra mortis dilaniare. fertur
autē q̄ si qñ flumina transeat capitū suou onera
dorsos p̄cedentiū supponit. sibi q̄ inuicē succedē
tes laborem pondens omnino non sentiūt. m̄grī
spūales cerue uocati sunt. Ipsi enī more ceruarū
interemptis uicijs q̄i extinctis serpentibus viuunt
et de ipsa extincōe uicioꝝ ad fontē uite actius in
adescunt. Ipsi ecīā dū labenta burusmodi tēpali
tatis momenta q̄i quedā flumina tēseunt. cōpaci
entes caritate onēa iūa sibi muiē supponit. quia
tanta obſeruacōne custodiūt id quod scriptū ē In
uicē onā iā portate. et sic adimplebitis legē x̄pi

Cesar cesaris dī a cedo dis recidi. q̄ abstractus
fuit de ceso utero matris. ul̄ q̄ fortiter cedebat
lios in prelio. Vel quia primo fecit cesarien̄ si
bi. Vel quia cum cesarie sit natus. Vel a ceso dī
atut̄ quod est elephas. q̄ in singulari certamine
deuicit eleph. int̄. et fuit cesar p̄minus impator ro
māus. a q̄ qlibz rōanus impator dūo ē cesar. sic
et augustus ab augusto. Et a cesar cesareus. rea. li

possessiuit. et cesarius. ria. riū. vñ cesarianus. a. ii.
et h̄ et h̄ cesariensis. et h̄ se. Inuenit autē cesar ab
qñ in pli. Vñ ouid. Cesariis utus contigit aū diē
Cesaraugusta. re. fr. ge. i. teatricensis hispanie
opidū a cesare augusto situm et nō nominatum.

Cesarea. ree. ul̄ cesaria. rie. dī. uide in cesaria.

Cesaria. rie. quedaz ciuitas. Et sunt plures cesa-
ria ul̄ cesaree omnes a cesare nominate. s̄m huḡ
Cesaries. A cedo. dis. cecidi dī h̄ cesaries rie. co-
ma capitis. et ē p̄p̄ uiros. Decez enī uiuē esse tōsus
h̄ non mulieres. Versus grec̄. Est coma quadrupe-
dis. colubri iuba siue leonis. Cesaries hoīs. crinis
xp̄e mulieris. Huius et illius bñ dī esse capillus.

Cesia. A cedo. is. cidi. h̄ cesia. sic. i. lenticula. Vñ
cthus. sia. siū. i. lenticulosus. qui enī lenticulosus
ē colorē non integrū h̄ intercūsum habet. h̄ huḡ
Pap̄ etiā dicit. Cesia lenticulosa. Cesius lenticulo
Cesim adūbiū. i. diuīsim sus. q̄i leius facie
actuāt. Et dī a cedo. dis. cecidi h̄ huḡ. Pap̄ uō
dicit Cesim p̄ cedes. quō uicissim p̄nices limate q̄i
ul̄ dolate uel gradatim.

Cesoniamonator quodō scēma est quod melius
scrīb̄ p̄ se in p̄ma silla. vnde in s̄ de eo dicam et
supra in quarto dixi in capitulo de scēmate

Ceso. sonis. mas. gen. qui de uentre matris ceso

ignititur. Et dicitur a cedo. dis. cecidi.

Cesoniam. A cedo. dis. cecidi dī cesonia. rie. quod
canūcula in fronte equini pulli cū pmū p̄dit ex
alio vnde mulieres faciūt quandā potionē mor-
tiferam. Item cesonia fuit xp̄um nomen cuiusdaz

Cesor. oris. mas. ge. i. incisor. a cedo. i. mulieris

dis cecidi. Parali iij. li. c. xxiiij. At illi cōducabant

ex ea cesores lapidum.

Cesp̄es cesp̄is mas. ge. terra cū herbis auulsa.

ul̄ frutex. ul̄ uigilū. Et dī sic q̄i circa pedes. Vñ

cesp̄ito. tas. i. fodere ul̄ cadere offendere. Vnde et

equū qui sepe cadunt cesp̄itatores dicuntur.

Cesp̄ito. tas. taui. in cesp̄es exponitur. et cor̄ spi-

Cesim adūbiū. i. cedendo ul̄ gradatim

Cesso. A cedo. dis. cestum cessu. u. in. o. fit cesso-

sas. i. freqūter cedere. Et inuenit p̄ peccare. vnde

ubalia. et cessabūdus. da. dū. i. simil' cessanti. ul̄ il-

Cesso. sia. siū. ubū desiderati. Ne qui sepe cessat

uū quod non ē in usū in simplicitate. Et descendit

a cedo cessi cestum.

Cestulus in cestus tus exponitur

Ceston. in cestus. ti. uide.

Cestus. ti. A castus dī h̄ cestus. ti. ul̄ cestos et h̄

ceston indeci. i. angulū ueneris quo actingunt et

utunt in legitimis nuptijs. et dī ceston quasi cas-

ton quia in feminis maritatis signū castitatis fie-

Vñ ponit qñq̄ pro legitima copula et maritali

cōcordia ul̄ castitate. s̄m huḡ. Pap̄ dicit. Ceston

Cestus. a cedo. is. cecidi dī h̄ cestus. i. sona ueneris

tus. tus. tui. i. coriū cū plūbo infuso quo manus

suas pugiles muniūt. et se inuicē cedunt. Cestus ec-

dī bacillus pugilū qui corio et corrīgīs soli esse

cicūdatus. Ecīā gn̄iliter arma pugilū dicit cest-

tus. Vnde uidet dici cestulus. li. circulus in capi-

Cesura ē finalitas dicti. Ut cū aliquid portat

onis in principio pedis. ita q̄ seq̄uis dicit a longa

possit incipē ul̄ a breui. non autē sit in primo pe-

de. quis possit incipē a monasilla dōne. q̄ mōa

filla dō non habet aliquid ante se a quo cedatur

licet illa cedatur. i. separetur a seq̄nti. ut si dicas

Non minor est utus q̄ querere p̄ta tueri. De hoc

eadem require in membris.

Cetus. sa. suz. p̄cussus. incisus. maculatus a cedo
Cetaria. vinaria in quibus cete et a dī dis cecidi
lij pisces sunt. ul̄ officina in qua liquamē ex pis-
cibus conficit. a ceto dicitur.

Cetarius. a cetus. ti. dī h̄ cetarius. ri. qui cetum
pisces capit ul̄ uendit. et inde h̄ cetariū. ri. locus
ubi uendunt cete ul̄ capiunt et abundant. quod

et p̄ ipsis et quibuslibet pisibus ponit

Ceteri reliqui ex eodem numero s̄m papiā-

eternim nani sed.

Cethus p̄nl̄ prod̄ interpretat̄ absclisus s̄m pap̄.

Cethi quidam sapientes inuentores ueborum

Cethura interpretatur cimama. uxor fuit abrae

polt zaram. Et s̄m regulā debet p̄nl̄ p̄duci. sicut

lcūra. bethsura. armatura. Gen xxv. Abraam uō

aliam duxit uxorem nonine cethuram.

Cetus. A cedo. dis. cessi dī h̄ cetus. tus. tui. id ē
congregatio hoīm p̄ contrariū. q̄ non cedat. uel
melius dī a coēundo. q̄i cōetus. Vnde p̄ oe dyptō
gum debet scribi. Inde denūat h̄ cetus. ti. p̄. e. solā
m. a. ge. in singlū uō. In pli uero est neu. ge. et in
decī. Pluralites hec cete hoīq̄ cete. Vñ in genesi i
Creauit q̄s deus cete grandia. p̄ quodā pisces mag-
no marino quia copiosus sit instar coetus. Vnde
ūsus. Est hoīm coetus. h̄ viuit in equore cetus

Ceu adūbiū similitudinē. sicut q̄i quēadmo-
re lup̄. i. culū mouere. ul̄ crimen agitare. sicut fa-
ciūt i cōtibēdo. et xp̄e cteū ē q̄d faciūt hoīs sup̄i
us. sic cōsan q̄d faciūt mīles inferius xv. ē cteū ui-
ni h̄ crissari mulieb̄. Vel cteū ē uiros inter se cē-
san mulieb̄ inter se. Iulienal. Ego te cteūtē siste

Chaldei. Caseph filius fuit dū uerebor s̄m huḡ

Chathor fratri abrae. vn caldei dicti sunt. q̄

nūc caldei dicūt̄ur. sc̄z mutara. s. in. L. et interpretat̄

chaldei feroces ul̄ captiuantes ul̄ q̄i demones. Et

sc̄ias q̄ chaldei potentissimi fuerunt. et mīras ter-
ras destruxerunt. Tria enim fuerunt potentissima

regna sc̄z regnū caldeoū. grecōū et romanōū. Vn-

de dīat glo sup̄ illud Is xxiiiij. Ecce terra caldeo-

rum talis p̄plus non fuit. i. usq; ad mortem na-

bucbodonosor fuenint fortissimi chaldei et assiri

postea p̄lus romanōū et grecōū fortior fuit. Pre-

dīa autē tria regna p̄pter sua p̄ct̄ subiugata sūt

Chaleph interpretatur canis. ut dicam in pena

ul̄ q̄i uiride siue cor. aut q̄rā omne cor.

Cham. calidus uel calidus siue calor aut calli-

ditas. Et ut dicit huḡ. Cham interpretatur calidus

ex p̄slagio futuri sic dīs. posteritas enī eius eam

grem terre possedit q̄ uicino sole calentior. vnde

et egip̄tus usq; hodie in linḡ egip̄tioū cham dī.

Chami grec̄ dicūt breue et humile. Et accentu-

Chamos pdolum moabitānum dūatur in fine

pm̄ papiani. Et accentuatur in fine.

Cham' interpretat̄ siugens dolor. ul̄ necellane p̄

turnē. ul̄ calens dolore. aut caliditas p̄turnentis.

Chamus mi. a chami q̄d ē breue et humile dici-

tūt h̄ chamus mi quoddā genus freni. ul̄ ps sc̄z

quod w̄lgo dī molmet. ul̄ camus capistrū est. uel

detinat̄ a campso sc̄s quod est reflectere q̄ reflectat̄

equū huc et illuc. Reg iiiij c xix. Ponā itaq̄ circu-

lū in naribus tuis et chamus in labijs tuis

Chana uicus ē galilee. vnde symon dōnū est ca-

naneus. Job ii. flupcie facte sunt in chana galilee

Cet interpretatur zelus vel emulacio. seu possidet eos
Quanam interpretatur possit. Aut possessio eorum
de domo uel emulator gracie
Quanus interpretatur emulator uel zelotes si
ue preparatus aut negotiator.

Qhaos neu ge. indeci. Chaon etiam de hic chaus
et. et h[ab]it[us] chaos. i. profunditas fossa vel con-
fusa caligo vel confusio reg. vel iniciu[m] reg. scilicet re-
in qua omnia fuerunt confusa et commixta et a quo
omnia sunt hug. Pap uero dicit Chaos etiam de
matrem et terrae confusam.

Quarram interpretatur ira vel lira. siue furore aut
foramina. Hobo xij de. Peruenerunt ad chauram.
que est in medio itinere circa niniu[m]. Et accentu-
atur in fine. Et scribitur per genitum. r.

Qhaldei in chaldei exponitur.
Qhassen interpretat spes eius. vel sperans in eum
hele dominus brachia scorpionis propter curvitate[m]
Item chele chelaq inueniunt per signo libre. quod ex
pedibus rigidis et b[one]tis scorpionis efficitur. et de
a chelon sunt hug. Pap etiam dicit. Chele brachia
scorpij que faciunt libram.

Qhelonis quidam serpens. in celidonus exponit
Chelis. a chele de h[ab]it[us] chelis lis. i. orihara. quia in
modum brachiorum curuata est.

Qhelon grec. latine de curu[m]. Vnde esse chelos.
latine de brachium siue crus propter curvitatem
Qhere interpretatur ave laude vel gaude. Et prod
che. Vnde p[ro]ph[et]us. Quis docuit psaltes suu[m] chere. i. su-
am salutacionem. Et in compone sincerus sed magis
Qhermid hebraice de qui et carme. Unde bene
luis mons est in confinio palestine et fenicias. et in
interpretatur molle vel tener. siue agnus tener aut
agnitio vel scientia circumcisionis. Isa xxix. Conuicta
tur libanus in chermel. et chermel in saltu reputa-
bitur. Alia lxx est in charmel. hoc est predicacione a
postolorum. libanus. i. gentes candida et mude per
baptismu[m] conuenti in chermel. i. in scientia uere
circumcisionis. Et carmel vel chermel. i. iudei exteri-
us circumcis conuenti in gentes silvestres et infatu-
tuosas. libanus enim candidato. charmel uero scia
circumcisionis interpretat. ut ibidem dicit glosa plenius
Qherub cherubis cherubin cheruba cherube. et
pluralis cherubib[us] per omnes casus. mas. ge. et per
scriptu[m]. Item cherub indeci. in sing. et in plu. pro
cedem. Item h[ab]it[us] cherubim indeci. mas. ge. et scrip-
tu[m] per modum. et tantu[m] sing. multo. et significat vniuersum
libet angelorum de illo ordine. et tunc debet dici. Scilicet
cherubim ora per nobis. Item pluralis h[ab]it[us] cherubim
et indeci et neu. ge. et tantu[m] in pli scribitur per n. et
significat illu[m] ordinem angelorum. Et tunc debet dici.
Scilicet cherubim orate per nobis. Sed sunt plena dedi-
cationem per dicere. Scilicet cherubim orate pro nobis. Et
interpretatur plenitudo seu multitudo scientie. qui
illi angeli vicinius positi deo diuina scientia apli-
ca et tens inferorum ordinum pleni sunt.

Qheruchus cheruchi. i. summitas mali. scilicet illius
quod instar uexilli mali supponitur et sunt uenti-
mouer. lucanus Instabit summis minor uera che-
ruchi. Quidam tamen dicitur. quod cheruchi sunt capi-
ta et cornua antemnae uel funes in mali.

Qhem signati vel metu seu formidates aut ir-
sanentes interpretatur.

Qhidon interpretatur scutum uel clipeus.
Pilindroidos de uirbra equilater crescent in
longum. Vide in celidonus.

Qhilindrus exponitur in celidonus.
hile cum aspiracione est labium.

Qbillones cum aspiracione homines bunionibus labijs
bios insula sira lingua de. quia ibi uocantur
mastix gigante. sicut enim masticum chion uocant. et
i[n] chios. a. u. penitentia. que in primitu[m] corripit
Item chios de filius. Item chios chij quid locus
de quo dicit actu[m] xx. sequenti die uenimus etiam chi-
um. sum uero pap chios insula est in quod bonum vinum
nascitur quod chios de in quod fons est ebetes faciens.
chios chij vel chium chij. fe. vel neu ge. per esse

Qhoia ecclesia vel congregatio in Ien chios est
interpretatur. Et accentuatur in fine.

Qhobal contempnac[u]o vel contempnatus interpretat
hodora[m] or interpretat qui genera manipuli. vel
qui habens decorum manipulum.

Qhodeth hebreice grec ecclesiastes. Inne coctionator
homor interpretatur lassessens vel prouocans. siue
lassessiones aut prolocationes.

Qhonenias interpretatur processus domino vel processu[m]
choraula. chorus componitur cum aule et a domo
quod grece de cannula. et de h[ab]it[us] choraula. aule. qui
cho[re]t[us] dicitur. vel qui in cho[re]to cum canul[us] cantat. qui
aliter de chorales. et eisdem componit. Vel cho-
raules componit a chorea et ago gis se; qui agit
choram sunt hug. Pap etiam dicit. Chorales pri-
meri chorus vel qui cum canul[us]. i. fistulis cantat in cho[re]o
chorae nomine. fe. ge. i. ludicris cantilenas vel saltaci-
o. et de a chorus. n. Et acuit p[ro]n[un]ciationem. Pap uero dicit
Chorea sonus ludorum cantus vel carmina.

Qhoreb interpretatur mensa vel missa. siue temp[or]is
chorae interpretatur ira. tangunt aut temptatione
cundus vel liber aut de foramine.

Qhonianus. ni. mas. ge. a chorus de. qui canit
in monachis vel cum choro. et cor p[ro]n[un]ciationem. Et componit a
chorista. te. mas. ge. a chorus. Unde chorus et cano
dicitur qui canit in cho[re]o vel cum choro.

Qhorolus idem mas. ge. i. prius chorus. et cor plus
chorus. ni. mas. ge. est multitudo in sacris colligata
dicit tamquam et chorus locus ubi canunt qui de cho-
ro sunt. et de a concordia. Alij dicitur quod chorus de
riuare a corona. quod olim in modum corone etas
starent et canerent. Sed melius uide ut corona de-
riuare a chorus. Vel chorus de a concordia. qui concordio
num cantus vel societas. vel locus. A chorus autem
deriuare h[ab]it[us] chorus. ni. quidam uentus collateralis ze-
phiro. qui uentus circulum claudat et qui cho[re]t[us] faciat
Item chorus de quedam mensura detinet modi
h[ab]it[us] hoc ex hebreo dicit. qui vocat hora ad simili-
litudinem collis. Choria enim hebreice colles appellatur.
Coacutus enim modus triginta instar collis ui-
dentur et onus cameli efficitur sunt hug. Et ut dicit
magister bene. Chorus per uento non aspirat. In a-
lis uero significacionibus aspirat. Et p[ro]m[un]t[us] cor sed
per uento p[ro]n[un]ciat p[ro]mam. Vnde ille. Consona turbis
chorus quadrans est aera chorus.

Qhous choi. mas. ge. per celum qua celum continet
vel ipsum celum. Et de a cho[re]o ex cho[re]o puraue-
nunt quidam celum esse formatum. Inuenitur chorus
choi per quidam loco de quo de actu[m] xxij. A recto
cuso uenimus chorus.

Qhremes. a cremona mas. deriuare h[ab]it[us] h[ab]it[us] etis
u[er]o cremonis apparet nomen cuiusdam personae introduc-
te in comedie quod cremoniebat symone denegando fil-
iam suam filio illius. et sunt hoc certe aspiracione. Si

uero habeat aspirōnem chremes non ē tūc nōmē
latinū.nec denuatur a cremo mas sūm huḡ.Quā
do uero p̄s in p̄mo ma dicit q̄ aspirō ponit post
e in chremes.dicas q̄ ibi chremes non ē latinum
Chreticus.A chrisis quod ē iudicū dī h̄c chre
tūc a i. iudex ul' medicus.q̄ sūm cr̄sim iudicat
de infirmo.an debeat euadere nec ne.Et chreticus
ca cū.i. dies in quo sumit infirmitatis iudicūz q̄
q̄ iudicat et iudicat hoīem an dēat libāri nec ne
Chriseus.A crisis quod ē auq̄ dī chriseus a uim
Laureus.Et criso sas.i. deaurare.Vñ cr̄satus.i.
Abnis grece latine dī secretū uel Ideauratus
iudicū ul' auq̄.Xv. Auq̄ iudicū leterū dat tibi ē
Chrisma ē grecū.Et scrib̄ sis.Et acutē in fine
bitur aliqñ p̄ x sic xrisma.q̄ hec figura x r̄nit
apud grecos dī.Et scrib̄ eciā p̄ dī chrisma.uide
in chrisma.Et dī chrisma vñctō latine.Et denua
tur a chrisis quod ē auq̄.xrisma iubente dño In
exodo moïses composuit.quo p̄mi aaron et filij
eiuis in sacerdotū puncti sunt.Sed postq̄ xp̄istō
uerus rex ac sacerdos celesti ac misticō vñguero ē
dibbutus Jam non solū reges et pontifices sū om
nis eccl̄sia vñctōne xrismati consecrat̄ pro eo q̄
ē memb̄ eterni regis.ac sacerdotis ui de in vngu.
Chrisopat̄ti mas ge.lapis p̄tōsus silis auo cū ma
rini coloris similitudine.ac dī a chris qd̄ ē auq̄ et ut dī
remiḡ in apoc.ēsolut̄ q̄i auq̄ fulḡ.et uide emittē
ex se quasdam ardentēs scintillulas.cuius sp̄c sig
ficant̄ hi qui in luce supne patrie resplendent su
as ututes atq̄ sentencias cū ubo exhortacionis ue
lut scintillas in pximos effundūt.quibz ad amo
rem dei et pximi alios accendant.

Chrisopassus quidā lapis p̄tōsus. A chrisis qd̄
ē auq̄ et passos quod ē color.q̄ sit aurei coloris
Remiḡ uero dicit.q̄ aurei coloris et uiridis.et
significat dīcōs sapientia resplēdentes.et in uiridi
tate h̄c semper ad celestia tendentes.

Chrisopat̄sius lapis p̄tōsus ethiopicus quem
lux celat p̄dit obscuritas.Nocte enim igneus est
die aureus sūm huḡ.Et dī a chrisis quod ē auq̄
Chrisostomus.A chrisis quod ē auq̄ et omos
quod ē os dīcōs est chrisostomus.i.aureū os.uide
componit a thomos quod ē diuīsio.Os enī nich
il aliud uide esse q̄ diuīsio labiorum ab iniūcē
Christeleison.ab hely quod ē deus.dī quod
dā libum grec̄ sc̄z helerson.quod ē miserere.Vñ
dīqtur Christeleison.i.christo miserere

Christianismus.mi.cultus et ritus xp̄ianorum
Et componitur a christianus et mos moris.
Christianus ni.Christiam a xp̄o dicti sunt sicut
Iudei a iuda.seu de vñctōne deductum est nomen
Quod nomen p̄niū in antiochia p̄ petri p̄dicatio
nem exortū est.ut habetur actuū xi.

Christicola.le.pn'l cor.xpm̄ colens.cois genēis
Christus.a chrismate dī chrisius.chrismate unc
tus.Chrisma enim grece latine dī vñctō.Qd̄ no
men olim erat cōmune et sacerdotibus et regibus
q̄ et hi qui uocabant̄ ad regnū et qui ad sacerdoti
um inungebant̄.De regibus habet̄ in psa.Dicite
xp̄o meo tiro.De sacerdotibus dī in psa.Nolite tā
gere xp̄os meos.Vnde dīs noster antonomatice
xp̄o nomine dīcōs est xp̄us qui uerus rex et sacer
dos fuit.et chrismate vñctus in vii donis sp̄us sanc
ti plenarie delibutus. Et nota q̄ hec figura x a
pud grecos repletat dī. Vnde chrisma xp̄us scri
bunt̄ p̄ x.quia dīcōnes grece sunt.(Quare nō di

catur.xpe ora p̄ nobis.h̄ exaudi nos dicā in ora
tūc Item in xpo suerunt om̄s ututes et usus u
tutū.sicut dicam in utus. Item de formaone
corpis xp̄i et de infusione anime dicā in extradi
cc. Item quod xp̄us accepit aliquid de omni sta
tu hominis dicā in liber.na.num. Item de scientia
anime xp̄i et potentia dictū est in antixp̄us. Itē
uide in ubum. Item in xp̄heta dicā quod xp̄us
ex p̄plo iudeo et gentili natus ē Item de ymagie
faciei xp̄i quā xp̄us misit abagaro regi dicam in
bus interpret̄ ethiops ul' tenēbrosus. Item
busan interpret̄ tenebrans domū ul' nigro
busauralatbaim tenebrosa in ḡtificationis
louitas ul' nigredo impietas interpretatur.
busi interpret̄ secretū ul' silentiū siue archanū
aut p̄funditas.Et acutē in fī
Iatus ti mas.ge.uas ē ad bibendū. Et xij ci
ati vñctō sextariū faciūt. Itē ciatus puḡ cib⁹
cibculus porrectorius.Et cor penultimam
cibariū.a cibo bas dī b cibarium.i.cibus. et c
banus.ria.nium.quod p̄tinet ad cibum.
cibatus.tus.mas.ge.i.comestio.a cibo.bas. et
adiectiue potest declinan cibatus.ca.tum.
Cibe auq̄ pl̄is nūi.i.tessere quadrage sc̄z taxilli.
Cibes.a cibo cibas b cibes ci dī a cibo cibas
beb̄.ul' cibele cibes mater deoꝝ. Itē terra que
cibaria confert.Vel pocūs deniāt a cubon quod
interpretatur solidū ul' firmū.q̄i cubele quia inter
dementa nullū sit firmius et solidius illo.ul' dī
sic a cibelo monte in quo colitur. et a cibele ul' c
ibello cibellus.la.lū posselliū. et cibeleus lea leū.
Cibō.bas.baui.cibos dare dī a cibus.bi.vnde
ubalia et cibatorius.ria.nū. Cibo componitur
conibo.as.i.simul cibare.Decibo.bas.i.ualde o
bare.ul' cibū auferre.Excibo.bas.p̄fecte cibare.p
cibo.bas.in eodem sensu.Recibo.bas.i.iceu aba
re.suctibo.bas.i.laterter ul' paꝝ cibare. Cibo
et omnia ab eo composita sunt actiua.Et toripi
unt hanc illam ci. Vnde quidam.Caleus angūl
li mortis abus ille uel illa.

Ciborium ri quoddā uas ad cibos deferendos
Cibos.a cibus dī ciboris sa. Et dī a cibus
sum.i.cibo plenus.Et compatur.Vñ b cibos
tatis plenitudo ciborum.

Cibus.bi.a capio dī. q̄ autē dī cibus q̄i capto
dī. q̄ capiat̄ ore ethimologia ē sūm huḡ. Itē
sūm pap̄.Cibus grecū est.Est autem figura in geo
metria que longitudine latitudine et altitudine co
tinetur.sic q̄ corpus solidum b eciā texera dī bis
bini latine cubus.Huḡ eciāz dicit q̄ a cubon qd̄
interpretatur solidū siue firmū dī b cubus.bi.figu
ra solidā.Dē hoc plenius dicam in cubus.

Cibus ḡc latine dī cubus. uide in cibus bi.
Cibūti.ni.i.achia cibaria.Et dī a cibus cibi
cicada.de.dī a cuculus.li.q̄ ex cuculorū nasci
tur sputo.Vel dicit̄ sic a sono q̄ē faciūt.Et b
seruū non durat uita eoꝝ nisi p̄ diem.Dicit enī
q̄ eodem die quo cicada oritur morit̄.Vnde qui
dī. Mors et uita dies una cicada tibi.Sed aut fal
sum dicit̄ apte.aut alia animalia uocauit cicadas
q̄ nos uocamus.q̄ autē dī cicada q̄si canendo ca
dens ul' cito cadens ethimologia ē non compō tū
pn'l prod̄.Vnde ouid̄ in j de arte.Vere p̄us race
bat uolucres estate cicade.femina quā iuueni blā
da temptata repugnet.ut ibi plenius.

Cicatnōsue.sa.luz.plenīg cibaz.a cibatrix dī

Cicatrica. le. dimi. pua cicatrix. Et corruptit eu.
Cicatrix. A cœo. cas. h̄ cicatrix. tricis. i. uestigium
obductio vulnus. sic dca q̄ recet et obducatur q̄i
cicatrix. q̄ autem d̄r cicatrix esse carnis tritio ethi
mologia est. Et producit tri.

Cicendela. a candea. des. d̄r h̄ cicendela. i. lunula
genus scarabeou. quia uolans candeat. i. luctat.
Cicendulū. li. ge. neu. i. tinibulum ul̄ licinus. et
ponit p candela. et a candea. des.

Cicidas. a cicidus h̄ cicida. le. et h̄ cicidas. adis. qd̄. i.
genus pallij circutextū et continens multos inter
textos cicdos. et h̄ cicidas. adis. d̄r insula que cū q̄
busdā alijs in oīlo disposita est. Ciclades enī sue
runt lxii insule circa delū in orbe sita. Et ideo sic
dce tunt. non q̄ in orbe sunt digeste. s̄ ppter sco
pulos. qui circa easdem sunt. s̄m hug. Pap̄ ecias
dicit. Ciclades insule sunt in egeo mari. dce q̄ i ci
do. i. in orbe sunt posite. Cicidas. adis. genus uestis
a rotunditate dca. suisum stricta. dorsu ampla. vñ
inuenit in legenda bte agietis. Induit me dñs ci
date auro texta. Et cor̄ pn̄l genitū sue cl. Statim
adilleidos. Puppis et innumeratas mutabant cicla
des auras. Et in grec. Est cicidas pānus. cīcūdat a
clada pōtus. Et ita tenet ppter a media ante. d. cor̄
fortunatus tamen eam prod. dicere. Brachia gē
mata cicladem filo catenant.

Cicopea laxa in quibus cicopes habitauerunt
in italia. s̄m pap̄. uide ea in ciclops. q̄ declinat
Ciclops ciclopis. mas. ge. d̄r Ciclopeus. a. uni.
a ciclus cicli. Ciclopes nascuntur in india. et in sithi
a. olim sic dicti erant. q̄ vñ orbem. i. vñ oclm
habere in media fronte phibent. hij et agnoscij
de dñr. quia solum ferinas carnes edant

Cicopes dicti sunt est fabri Iouis. et fabricare
fulmina eius in etna monte siccicie. vnde ciclope
usea. eū. vñ hec cicopea laxa dñr in quibus ciclo
pes habitauerunt in siccicie. Et pn̄l prod. ciclopes
Vnde uḡl viij enerđ. ferum exercerbat uasto ci
clopes in antro. Et theodolus. fulmina ciclopes io
uis impio fabricantes. Et ut dicunt quidā. Ciclopes
si ē comune gentile prod. pn̄l. Si uero sit ap̄p̄ eā
tor̄. Et sati p̄babilit̄ h̄ dicit. Item inuenitur ci
clop̄pis p̄. r. Et tūc cor̄ pn̄l in obliquis. Vñ the
odolus. Egregio ciclopi debetur causa iterandi

Ciclus cīcli d̄r a cīclus p̄ sincopā. ul̄ a greco ci
clon quod greci rotundū ul̄ orbem uocant. Ciclo
componit ep̄cīclus. semicīclus. hemicīclus. ab he
mis et cīclus. i. medius cīclus vñ emicīclus quādo
q̄ d̄r sedes dimidiū cīclū habens. i. aīcū. Et pro
ducit. ci. Et s̄m coniūstas. Ciclus ē spaciū aliquā
anno in se rediens s̄m aliquos numeros. Et d̄r ci
clus q̄i cīclus p̄ duplē sincopam. et ē semicīclus
dīvidiūs cīclus. A semis et cīclus

Ciconia. nie. d̄r a sono quo trepitat. q̄i cicania.
quia sonus poculū ē oris q̄ uocis quia eū quatiens
te rostro faciunt. Vnde et ciconiā quod et ciconiū
d̄r uocant hispani lignū longū quo in oris hau
nit aquā. quia r̄mitatē naturam ilbus auis leuan
tis et deponentis rostrū dū clangit. Eandem ortula
ni telona; uocant. tale lignū inuenit mō sup̄ q̄s
dam putoes cathena ferrea. Et scias q̄ h̄ auis
a quibusdam appellat̄ pia auis. ppter pietates q̄
erga parentes ostendit. Vnde dicit amb̄r in hexam
v. Depositi patris arcus p̄ longeū senectutis plu
maq̄ regimine alarū remigio nudatos circumstans

soboles ciconia pennis xp̄is fouet. Et quid dicas;
collaro cibo pascit qñc ecia ipsa repat natuē dis
pendia. ut hinc atq̄ inde subleuantur senes fulcro
alarū suaq̄ ad uolādū exēcāt. et in p̄stimos usus d̄
sueta iaz reuocent patris membra. Quis vñ leua
re eḡ non fastidiat patrem quis fessum senes su
is humens non imponat. qd̄ in ipsa historia vix
credibile habetur quis ut pius sit nō hoc servilis
mandat obsequiū. Atuero auiibus non ē ḡue qd̄
pietas ē plenū. non ē onerosum quod soluīc na
ture debito. Aues non erubescunt reverendi senis
membra portare. Est enī noctura pieratis. q̄ eouf;
a frequenti resificatione p̄crebuit. ut congrue nice
dem renuneracōnē inuenient. Nam romanou usu
pia auis upcatur. et q̄ uix vni impatori cōsulto
senatus delatū d̄r. Hoc iste aues in cōmūne merue
runt. Habent ergo aues iste decreta pat̄. ac xp̄rie
in signe clementie. Pios enim filios pat̄ p̄uo op̄

Cicur placidus mansuetus. Aut iudicio pdicari
prudens. Pl̄r cicures placidi quieti. s̄m papiam
Cicunus. curij. mas. ge. prudens. gratus. cautus
alitius. uafur. placidus. mansuetus. Vñ cicuro aō
1. prudenter mansuete se continere militare man
Cicuro. as. in cicunus ē Prod. cu.) suete facē
Cicurns. ris. mas. ge. i. porcus natus ex apro si
ueltri et domestica porca. Et d̄r a cicunus. s̄m hug.
Pap̄ uero dicit. Cicuris domesticus sus.

Cicutē. te. pn̄l prod. quedam herba est. a cīcū
dca. q̄i cīcuta. q̄ eius succus nocet scul. Vel quia
in tīso geniculato nodos babet occultos ut cana
siḡa dicitur fossa cīcū que occulta est.

Cicutē. A cīcūta et cano. is. componit hic ci
cūtē. inis. qui canit cū cīcūta. Vnde h̄ cīcūtēna
ne pn̄l cor̄. femina que canit cū cīcūta. Et cor̄ pn̄l
cīcūtē. inis. tam in nominatiōnē q̄ in obliquis.
Cīdaris. ris. fe. ge. pilleus pontifical. Et ut dñt
mitra Cīdaris et tiara idem est. Et cor̄ da.

Cidon. onis. mas. ge. puerou amator. s̄m hug. Et
ut dicit pap̄. Cīdones pueroū amatores.

Cidonia ciuitas creten̄. Cidonia genus pom̄. Itē
cidonia mala ab oppido quod est increta dca ex q̄
primo cīdoniū conficit. fit q̄ ex eo vinū q̄ lang
uentū desideria fallunt. Nam vinū representat.

Ciceo cīces et cīo cīs idem habent p̄teritū. scilicet
cīci. et idem supinū. scīz cītum. nisi q̄ s̄m q̄ dñndit
a cīeo quarto cīouagātōnis prod. pn̄l. s̄m uero q̄
descendit a cīo cīs cīouagātōnis cor̄ eādē. W
A cīeo cītū non uenit ymo cītū. Itē cīo et cīeo eā
dem habent significatōnē. scīz uocare mouē como
uere. congregare. Cīeo. es. tamē accipit̄ in alia sig
ficatōnē. scīz festinare. p̄pinare. in qua non accipit̄
cīo. Cīeo et cīo componit̄ cū ad et d̄r actīeo es
et actīb actīs. i. appellare. aduocare. Itē cīi con Et
d̄r concīeo et concīo. Item cīi in et d̄r incīeo et in
cīo. Item cīi ex et d̄r excīeo et excīo. Cīeo et cīo
et omnia composita ab eīs sunt actīa. nisi q̄ cīeo
q̄ festinare ē neutru. Cīeo et cīo faciunt p̄teritū
in cīi. et supinū in cītū. Item cīeo et cīōposita ab
eo cor̄ pn̄l in supino et in p̄ticipio p̄teriti tempo
ris. Cīeo uero et eius composita eam producent

Cigneus. a. ū. i. candidus ul̄ ad cīgnū p̄tinēs. et
cīgnus. tūs. mas. ge. uox cīgni. Id̄r a cīgnus

Cignus dicitur. Et producit ḡni.
Cīgnus. ab hoc p̄terito cīani d̄r h̄ cīgnus ni. q̄
bene cantat. Vnde h̄ cīgnulus. li. dimi. et cīgnus
a ūm. i. Cīgneus. a. ūm. Item a cīgnus dīus est am

nis quidam cisticus. sed quia miram habet a quaqua suauitatem. cum quod autem tempore et estate quod nimis soluitur tunc est. Quodcumque enim lingua quidam est candidum de canticus. Reliquis vero anni tempibus tenuis est et quietus. sed huius. Pap. autem sic dicit. canticus natus genus. que et olor de. quod totus sit albus pluvis. a canendo dicitur. eo quod carmina modulatis uocibus fundat. Item canticus cisticus fluminus.

Cisticus est quaedam figura quod apud grecos nuncat mille. Cithara uenter.

Cithacium qui in uentre habet passionem. Et dicitur a cithara quod est uenter.

Citharista. A cithara figura greca et archos quod est praecepit componebat citharista et qui mille per milibus. quem nos millenarium vocamus.

Cithaste quidam heretici sunt. Vide in cerinciani. Cithaces quidam populi sunt quos uicit pompeii pirates erant. Et ponuntur cithaces pro piratis. et pira

Cilicia. pruincia asie minori iuxta mare pro cithaceis

caerulei monte. A cithace quidam nomine traxit.

Cilicinus a. um. a cithace de. ut canticina uestis que fit de cithace. Et producit pulchrum. Vnde in aurora dicitur. Pungens et uestis canticina tegit.

Cilicium. ac. de. uelamentum factum de pilis capillis uel

fauro. et e. neu. ge. vni centona fuit et mortui o

Cilicus. ca. cu. de. canticina. pulchrum cor penitentia

ciliu. A cilu de ciliu. li. ordo pilorum quod in foli

liculo quibus oculus regitur sive in cilio crescit. et componebat cu sup et inf et de supra et infra. et in ciliu.

Cilleo. es. vi. ubi actio. li. moue. Et caret superius.

Uilla. he. mensa cibatoria que finita comedione remouetur. Et de a cilleo. le. ul. a cibo. as. Et h

assidela dicitur. Et cornipit penultimam.

Uillones sine aspiratione dicuntur homines angusti capitis. quorum capita oblonga sunt.

Uillum. A celo. las. de. olio. li. folliculus quod oculi

regitur ex oculis certus. vel huius vidi. a galleo cilles

quod est mouere. quia sepe mouetur.

Uima. me. qui coma. sciz. summitus olerum vel arborum. Et dicitur a coma. me.

Uimba. in cumba exponitur.

Uimbalia acutabula quodam sunt que percussa se sunt

et tangunt et faciunt sonum. sic dicitur. qui cum bellum. et

castra simul percussunt. Et est imbalium pulchrum instrumentum musicum pro quo accutur. li. aduocatur.

Uimbia. bio. exponitur in cumba

Uimex. h. cimia vel cimica de quodam herba que ualde ueret. Vnde h. cimex. i. c. animal uide fetidum. et pro iste uimissa cimex nascitur in carne putida. tinea in uestimentis. Enixa in olere. Teredo in ligno. Tarmus in lardo. Et cornipit minime.

Uimicosus plenus cimicibus. A cimex dicitur

Uiminile lis. ge. neu. de. uas aquatilium ad abluer

das manus ut dicunt bacini. Et prodit nomen

Uiminum ni. ge. neu. genus herbe vel seminis. quod volgo de cuminu. et est calidum et secum. et prodit pulchrum. Vnde mat. Esse putat calidum medicum sicut et amminus

Uimis grece interpretatur dulcis.

Uimiterum. a omni quod est dulcis et sterion quod est statio componebat cimicem qui cimisterum. dulcis statio animarum. vel potius corporum. Vel de cimite nium qui cimisterum. quia ibi cimis mortuorum tenet. Vel de a cisis. qui cisis. li. annis ecclesiastis solet fieri. Vnde cimite

Uinara. re. pulchrum cor. instrumentum. h. nolli. li. dimini.

Et musici. Et de a deo. es. quod est mouere. qui cisis. li. comouentis aera sono suo. Vel quia ceterum. li. me

uef ad sonandum. Vnde dicit pap. Cinare sunt actabula que percussa in modulo concretae. Macha li. i. c. iii. dr. In ipsa renouata est in cinnos et a thans et canans et cimbalis

Cincinnatus. la. lum. in cinnus est.

Cinnomos. sa. lum. in cinnus uide.

Cinnamus. A cedo. dis. cecidi de h. cinnus nimirum qui prolice dependet. Cantus v. Cincimus magnis noctium pleni sunt supple. Et in cinnacis la. li. i. capillatus qui magnos habet capillo. an cinnos. Vnde Iero. in quadra epula. Cinomaculos pueros et calamistrulos et pigrina ungente oleum tempore deuita. Item cinnus de panicus uetus et detritus. et tunc inde de cinnomos sa. lum. i. panomus laciniatus tumulos huius huius. Vel huius pap. cinni dñi capilli dependentes vñ cinnomos sa sim cui capilli crassi dependent usque crinitus sic mulier. Et prodi pulchrum pone. Vnde in aurora dicitur. Cinni pulchri sunt uani diuinitus isti.

Cinctum adiubium. i. stricti consertim. A cingo gis cinctonum. ri. ge. neu. q. cingimur. a cingo si de cinctura. re. pulchrum prod. actus angendi. et id quo cingimur. Et dicitur a cingo. gis.

Cinctus tibi mas. ge. i. lata cinctura vel sona. a cingo gis. Item mobiliter cinctus. ra. cu. pticipium.

Cine grece latine eniti vel cingere.

Cinedos. a cinos de cinnicus. ca. cu. et cinedus datum in eodem sensu. i. caninus. Dicitur etiam canis a vel cinedi molles et effeminati et immundi. si canes qui et publice coeunt et ad uomitu redunt. Vel dicuntur sic satino et represores qui reuensione ledunt sicut canis mortuus. Juuenal. Castigas turpia cui sis inter socratis notissima fossa cinedos. Vnde et pro excellentia iniuridicie quidam pueri heretici dicitur cinnici. qui publice et in patulo cum uxoriis concubebant. predictantes publice esse concubendio cum uxoriis. in uicis et plateis ad modum canum. quod coniugium iustum est. et prodit pulchrum cinedus sic cinnicus eam cor

Cineraria. ce. ouis cinereum habentes colorant. re. gis. Et dicitur a cinis. Et cornipit penultimam.

Cinerulentus. ta. cu. plenus cinereus. a cinis et lentos

cinereus. nea. neum. nomen gentis. pulchrum prodit.

Et dicit pap. Cinei orti sunt a ietro genere mortis

Cingo. gis. xi. eti. circuare. circuare. cingulo se stringere. Vnde ubalia. Et componebat cingo cum ad et de actingo. gis. illud de cingere. parare adornare. Item componebat circuando. gis. Discingo cingis

Incingo gis. i. ualde cingere. Preicingo. gis. i. ante ul. ab anteriori pte. vel sursum cingere. Recingo iste cingere. Succingo. gis. i. subtus cingere. Et nota quod actingimur beliatur. Preicingimur itum Succingimur ministratur. Vnde quidam Actingor gladio preicingor gaufape sumpto.

Cingulatus. a cingulum de h. cingulatus. ti. qd. genitus calciamenti. et uocant cingulati a quibusdam

Cingulum. a cinctus. ti. p. diminuendum. Foliat de h. cingulum. li. quod est h. cingulum inuenit unde h. cingula. le. est cingulum neu. ge. hominum. Cingula fe. ge. aliqui animalium. Vnde cingula sunt hominum cingula strigunt equum.

Cinicus. ca. cu. i. caninus A cinos quod est canis Et cornipit pulchrum parsus si cimico barba petulans nonaria uellat. Vide eam in cinedus.

Cinifex his fe. ge. vel cinifex indeci. p. eodem vel alio genere pruorum musca vel porcina. et dicitur a cinos quod est canis. et sic uidet p. senbenduni

In pma lrā. Sed multi addūr. s. et dicunt scinifēs
p.s. in pma lrā. et ita cōmunit̄ scribit̄ Exod viij
facti sunt scinifēs in hominibus et iumentis. Item
pap ponit in pma lrā. s. et dicit. Scinifēs culicum
genus ē aculeis pmolectū. vñ in. s. de eo uide. Cini
phib antē p fluui p.c. scribit̄ in principio. Et tci
as q̄ in p̄ dī scinifēs p.s. in pma lrā et ulta. dix
it inquit et uenit cinonia et scinifēs. Et p̄ scribi
p ph ul p f. Et cor ni. In histonij autem dī q̄ ci
nifēs mūscē sunt adeo subtales ut uisum nisi acute
dentes effugiant et corpus cui insident acbo te
Q inistro. onis. mas. ge. dī illo q̄ nunt stimulo
cū folliculo ignis flāmā excitat. ul qui calamistū
calefat. sc̄z ferū quo capilli crīspant̄. hic wlgū
aniferus dī. Et componit̄ a cīnis et flo flas

Cinipheus. in ciniphis est

Cinipheus fluuius ē libie iuxta quē magni abuin
dant hīrci. vñ ciniphei dīr maiores hīrci licet ad
iectū sit qñq̄ gñaliter hīrcor et capraū cinipheg
phea pheū. p̄m bug. Pap̄ eīā dicit. Ciniphei byr
cī maiores. A flumine affrīcte ubi plurimi sunt et
magni. Item dīc. cinipheus fluuius m libia ubi gran
des hīrci nascit̄. et cor ni. et p̄ scribi p ph ul p f
Q inis. a candeo. des. dī h̄ ciner ul cinis hīci ci
neris. quia ex candore et mcendio fiat. vñ cinere
us. rea. reū. et cineus nea neū. Et ut dī in ḡc. Bis
duo nomina sunt que substantia uocant̄. que uel
in ul in er rectū posueri frequentier. vt puluer
ul puluis. uomer ul uomis. ciner ul cinis. cucum̄
Q inisculus. cili. mas. ge. penl cor̄ ul cucumis
diminitiuum paruuus cinis.

Cinnamologus. q̄. pn̄l cor̄ qui legit cinnama ē
quodā uis arabie qua legit et tenit modū ex frue
tibus cinnami. et componit̄ a cinnamū et lego is

Cinnamomū momi pn̄l prod̄ uide in cinnamū
Cinnamū ul cinnamomū ge. neu. ē būis arbus
tula h̄ mire ūtūl odoris. cuius fructus dīr scate
et dīr cinnamomū ul cinnamum a cāna q̄ cortex
eius in modū cānaq̄ sit rotundus et tenuis. Et ram
cor̄ex q̄ arbor dīr sic. Et cor̄ pn̄l cinnamom̄. mi.

Cinnus. ni. mas. ge. i. rostio oris. et cinnus mix
tio quaqlibz rex apozonabilis. et componit̄ concin
Q inoccephalus. a cīnos canis et cephas. Iñus ni.
caput dīr h̄ ano cephalus. li. pn̄l cor̄. gens habens
caput ad modū canini capit̄. et ecīā quoddā ge
nūl simiaq̄ sic dīr. Aug in xvij lib̄ de ci dei sic dicit
Quid dīcā dīr cīnocephalis quorū capita atq̄ ipso
latratū magis bestias q̄ homines confit̄. h̄iñ i in
dia nascuntur. uide in anubijs.

Cinoglossa. se. quedā herba. a cīnos et glossa qd̄
ē lmgua. de similitudine lingue canis sic dicta. Vel
q̄ ad morsuz caninū trita cū sale et imposita suc
Q inomia. mie. musta canina et uenēo + curnat
la. et dīr a cīnos canis. psal̄. Dixit et uenit cīnōia
et scinifēs. et cor̄ ni. fm usum. Inuenit ecīā ceno
pma p e. ut sup̄ habes in suo loco. h̄ aliud siḡt

Q inos ḡc̄ līc̄ canis sicut hugū in cano is.
Q inoch dīr latine lamentacō iēmie. Vnde Jeron
in plogo reg. Jeremias cū cīnoch. i. cū lamentacō
nibus suis. Et attenuatur in fine.

Cinus. ni. genus arboris ut lentiscus. fe. ge. Dañ.
Q inxia. ie. fe. ge. i. iuno. a cīgo. Sub cīno
gis. et dīr sic. q̄ eius honore et nomine pudle ma
nitate cingunē cū illis nubentibus presit.

Q uo ab exponitur in cīeo cīes.

Q iparissus. si. fe. ge. quedā arbor que et cīp̄sus

si uocat̄. et dīr a cīphas. q̄ caput eius a rotundita
te in acuminē eriḡt. ul dīcā ē cīparissus a quodā
eius nōis puēo in illā arborē h̄ poetā mutato. vñ
bec cīparissa se. nocturna vīago. Et habet cīparis
sūlīne cīp̄sus lignum imputribile.

Q ippus. a cīpi p̄terito de capio dīr h̄ cīppus. pi.
p geminū. p. et p trunko et p cumulo terre et p
lapide mortuo sup̄posito. et p cīmiteno. et pro in
strūnto quo reor pedes constringunt̄. q̄li cīpiens
ip̄ressus. si. in cīparissus exponitur. q̄l pedes
ip̄. iu. ca. cū. pn̄l cor. a cīp̄sus dīr. usd̄ h̄ cīp̄sus
ip̄icus ca cū pn̄l cor in cīp̄sus exponitur
ip̄inū vnguentū a flore cīpri uocatū. cuius odo
m̄ proprie refert. fm papiam.

Q iprius. ria. riū. de cīpro ubi nobiles uites sunt
affluentes. et dīr a cīp̄sus. et a cīpus dīr cīpacue. nā
cīp̄sus facit cīp̄sus. uide in cīp̄sus. Machi li ij c iiiij

Q ip̄sus. p̄ni. fe. ge. quedā ci. Prelatus est cīp̄sus.
uīta vnde et illa insula in qua ē illa dīcā ē cīp̄sus
ul cīpros interptāt̄ mixtura. vnde et illa insula ē
dīcā cīp̄sus. q̄ multe et uarie herbe ad confectōes
faciendas in ea rep̄iunt̄. Vnde cīp̄sus. p̄ria. p̄riu.
et cīp̄sus. ca. cū. pn̄l cor. Item a cīp̄sus h̄ec cīp̄ria
p̄rie genus coloris. quia ibi ualde abundat. et h̄ cī
p̄ris cīp̄ridis. i. uenit q̄ in ea colitur eadē insula
dicitur et paphus et ut dicit p̄s in rēatu possiu
q̄ Cīp̄sus facit cīp̄rus Cīp̄rus uero facit cīp̄acus
Cīragra gre ge penl acuta. i. manū infirmi
tas sicut podagra dīcā infirmitas pedū a ciros qd̄
ē manus ul pos quod ē pes et agros quod ē rētus
cū manus ul pedes contrahunt̄ ul componunt̄ ab
agros quod est fez agreste. Et inde podogr̄ et cīra
gra q̄ a fero dolore quia quod minute est abuū
ue et agreste uocamus.

Q inca. a circus dīr h̄ circa et circū Circa refertur ad
locū et ad tempus. vñ tempalis inuenit̄. ut circa
xx annos. et localis ut circa ecclēsiā. Circū ē tātū
locale q̄i vndiq̄ ut circū montē. Circa p̄ compōez
ul pōcius p̄ quandā irregulatā iūgīt cū istis q̄
circa p̄ cōūicōne causali ul illatiua. circū circa pro
aduēbō loci. et similiter circumquaq̄.

Q iranu. A circus dīr h̄ cīcīnus. ni. i. machinista
que apud carpentarios cīculū efficit. Isa. xlviij. Et
in arano tornauit illud. Item a circus arano nō
circūire. et cor̄ ci. Thob Cīcīnat egressus scrutatur
q̄mpita querit. Et dīr cīcīnus quasi cīcum nām

Q irciter dīr a circus et refertur ad numerū et tem
pū. et ē tantū tempale resp̄cū numeri. ut circiter
xx annos. circiter nonas decemb̄is. licet qñq̄ et nī
ueniāt locale h̄ imprope. ut in salustio. depressus
bumi circiter xx pedes. h̄ non fit n̄ ppter nūm
Q ircus. q̄. mae. ge. i. uentus qui diuīse et acrit̄
cūcītū facendo uolat. Et dicitur a circus cīci
cūcītator. oris. mas. ge. p̄p̄ qui famā portat
Et dicitur a cīculo cīculas.

Q circulator. ni. mas. ge. qui lōc̄ tornatiles fa
ct̄. Et dicitur a cīculo cīculas.

Q cīculo. las. i. cīcūdare ul tornare. et p̄ decip̄ē
inuenit̄. vñ ubalia. et denuaē a cīculas. et cor̄ cu
cīculas. h̄ idem quod cīcūs. q̄i dimi. et dīr a cī
cūs fm bug. Pap̄ uero dicit. Cīculas dīcīs eo q̄
in cīcūdatione curvit. Item cīculas ē figura pla
na que sub una linea cōtingit ad quā ex uno pūc
to quod intra ipsam ē om̄is q̄ recte dīr linee eq̄
sibi sunt. Item cīculas armilla uel frenum.

Q circum adūbium ē at qñq̄ pp̄o h̄m donatuz. et

seruit accō calui. et & tantū locale. vide supra in circa. Et sc̄ias q̄ cīrcū q̄n componit cū dōcēne in cīpiēte a uocali. m. debet scribi s̄; non p̄ferri ut cīrcūago cīrcūamīctus cīrcūeo cīrcūtus. xv. Cīrcū composita uocalis si comite. M̄ non p̄fertur s̄ sola figura tenetur. Vide in cīrcūeo.

Cīrcūago agis eḡi cīrcūactū. i. cīrcūducere. A ē cā et ago ḡs. Et debet scribi m. s̄; non p̄ferri. et q̄r penultimam in p̄nti. s̄; in p̄terito prod̄ eand̄

Cīrcūamīctus. A cīrcūamīcio. cīs. hic cīrcūamīctus. tū. et adiectiue cīrcūamīctus. ta. tū. Et debet scribi. m. s̄; non p̄ferri q̄n est vna ps. Si autem

sint due p̄stūtū. m. scribit̄ et proferit̄. et ita de si

mīlibus dicas. Psal'. Cīrcūamīcta uaneratibus.

Cīrcūegi cīrcūegisti ē p̄tentū de cīrcūago. is. et
Cīrcūeo si iui itū. cīrcūire ex cīci et prod̄ eo. Et debet. m. scribi s̄; taceti. Nam ut dicit hugo Quocens cīci ul̄ aliud adiūbū ul̄ ip̄o desinens in. m. compōnit cū dōcēne incipiente a uocali. debet. m. scribi ad oñdendū q̄ sit de integratē dōcēne illius. s̄; debet taceti. dicit̄ ergo cīrcūeo. cīs. et cīrcūamīcta q̄n ē vna ps. Contra h̄ non ē oñpō de ambio. quia. b. interponit̄. nec de comedo quia m. ē ibi accidentaliter pro. n. Ita dicit hugo in eo is. De hoc ecīā habeb̄ supra in cīrcū.

Cīrcūmīte q̄n ē iūbum modi impani prod̄ p̄nl̄. Jē. v. Cīrcūre uias. s̄; quando ē mobile cīrcūtus ta. tū. cīrcūti cīrcūre. ti. cor p̄nl̄. quia itū supinū cor. p̄mā. s̄lii xiiij. Omni regione cīrcūmīta.

Cīrcūtis quādō ē ūbum prod̄ p̄nl̄. Matth. xxiiij. Qui cīrcūtis mare et aridam. s̄; quādō ē casus ablī plīs nūj de cīrcūtus. ta. tū. cor penl̄. ut et cīrcūtus tū. tū. mobile. sent̄ et ubiq̄ cor. I p̄nl̄ q̄ itū supinū cor. p̄mā. Vnde in ps In cīrcūtu impij ambulant. Et nūj xiiij. Omni regione cīci ta. Et debet. m. scribi sed non proferri.

Cīrcūpes pedis mas. ge. a cīci et pes. Et cor p̄nl̄ genitū. et sūt cīrcūpedes obseq̄a seruorū uel Cīrcūcellio. cīci componit̄ serui obsequentes tur cīci cella. et inde h̄ cīrcūcellio onis. i. monachus qui p̄ diūlas semp̄ uagat̄ cellas. deuastando et deuorando quidqd̄ inuenit ibi. qui et cīrcūllon Cīrcūcellio. onis. mas. ge. Cīrcūllionis au. Yōtē sunt quidā heretici sic dicti quia agrestes sunt quos sc̄otopicos uocant qui xp̄m filiū dei adoptiū non xp̄um assenunt. Et uide nōmen cōpo sitū a cīci et cella. sicut et cīrcūcellio.

Cīrcūcisio. onis. a cīrcūcīdo. is. et ē cīrcūcisio in carne p̄pūci absēcio. quod solis iudeis fit. Hic nota q̄ in sac̄mentis ē duo considerare. sc̄; usum sac̄menti et ip̄m sac̄mentū. Ip̄m autē sac̄mentū dī a quibusdā opus opatū. Vl̄us sac̄menti ē ip̄a opatio. q̄ a quibusdā opus opans dī. Et dicit̄ qdā p̄babilit̄ q̄ nullo mō ip̄la sac̄menta uentile gis. i. opus opatū in eis gr̄am conferbat. excepta cīrcūcisio que dabat gr̄am q̄ptum ad efficiū p̄uātōs culpe et reatus. et q̄ptum ad quosdāz effectus positiōs sicut ordinare aiām et facere dignū uitā eterna. non tamē q̄ptum ad om̄nes effectus quos habet gr̄a baptīmalis. q̄ illa sufficit ad ualiter concupiscentiā rep̄mendā. et meritorie a gendū. ad quod gr̄a in cīrcūcisio data sufficere non ualebat. Et sic intellige quod dicit̄ Beda. Id inquit salutifere curationis auxiliū cīrcūcisio in lege contra originalis peccati uulnus agebat. qd̄

baptīmus agere reuelate gr̄e consuevit in tempe excepto q̄ regni celestis iānuā necdū intrare poterant. tñ in finu abrahe post mortē bñā req̄e cōsolati supne pacis ingressum spe felia expectabāt. Greḡ ecīā dicit in iiiij li mor̄ q̄i in p̄n. Qd̄ apud nos ualeat aq̄ baptīmal̄ h̄ eḡit apud uetus ul̄ p̄ p̄uālis sola fides. ul̄ p̄ maioribūs iūtus sc̄; sacrificij. ul̄ pro hijs qui ex abrae stirpe p̄derunt mīsteriū cīrcūcisio. Item sc̄ias q̄ q̄uis om̄s tenerent̄ ad h̄ndum fidēm quā habuit abraā nō tamē om̄s teneban̄ p̄mitari abraam in fidē. q̄ nec ad om̄s noticia abrahe uenerat. nec om̄nib⁹ datus erat in exemplū p̄mitabile. nisi mediante semine in quo om̄s gentes benedīcōnem consecut̄e erant. et ideo cīrcūcisio que erat signū fidei abrahe non omnibus popul̄ comperebat. Vnde solis iudeis data est Ex quo ul̄ q̄bus xp̄is nasci tunuerat Apud autem alios p̄plos remanebant alia remedia que ante cīrcūcisio fierunt data que remedia dca sūnt p̄ uba gregorij. Nolo ecīaz te ignorare q̄ p̄cēm originale q̄ptum ad culpā et rātū dñdit a p̄te in filios q̄tū autē ad pēalitates dñdit a femina. q̄ pater efficiens ē in gn̄atione et mater materiā ministrat. Cīrcūcisio autē data ē contra originale ad tollendā culpā non autem tollendā carnis corrūpcōez. et ideo uiris nō mulieribus data ē. et p̄pter hoc ecīā om̄e sacramentū impfectū. et sua impfectō in expectacōnem p̄fecti onis ducit. Animadīte ecīā q̄ cīrcūcisio data fuit pluribus de causis. ut p̄ obediēnciā mandati abraam placeret deo. cui p̄ p̄uācōnem adam displicerat. data ecīā fuit in signū magne fidei abrae. qui credidit se habituq̄ filium in quo fieri benedīcō om̄niū. Deinde ut h̄ signo discerneretur populus ille a ceteris nacōnibus. In carne nō p̄ pūcij idō iussa ē fieri. q̄ in remedīū instituta ē originalis peccati. quod a parentibūs trahimus p̄ concupiscentiā que in p̄te illa magis dñatur. Et q̄ in p̄te illa culpam inobedientie p̄mus hō sen sit. dicit̄ ut ibi signū obediēntie acipēt. Siebat autē octauo die petrino cultro. q̄ in resiliēreccōe cōmuni erate octaua futura p̄ petram xp̄m om̄nis ab electis absēdetur corruptō. et p̄ xp̄i resurreccōnem octaua die facta cīrcūcisio a peccatis anima cuiusq; in eū credentis et h̄ ē racō mīstica Alia ē lēalis que tangit̄ a rabi mor̄si. quia puer aī octauū diem ē ita tener q̄i in uentre matris. et ideo sicut animalia nō offerebāt p̄pter dcaz cām ante octauū diem ita nec puer cīrcūcīdebat. Sed potest queri. An octauū dies esset de necessitate cīrcūcisio. Et uide q̄ non. q̄ sicut ē p̄ter mittere determinatū tempus si preueniat̄ ita et si tardetur. s̄; p̄sebit̄ cīrcūcīdebat̄ post octauā et eis ualebat. ergo et puer poterant ante octauū diem cīrcūcīdi. et eis ualere. Responsio. Cīrcūcisio erat in p̄cepto et erat sac̄mentū. Octauū ergo di es erat de necessitate cīrcūcisio. q̄ptum ad obligacōnem p̄cepti ita q̄ reus erat qui illud temp̄ non obseruabat. s̄; non erat de necessitate eius q̄ptum ad efficaciā sac̄menti. q̄ ecīam in alio tēpo re cīrcūcisio facta suū effectū sac̄mentalem habebat. sicut ecīam actidit̄ de ministrantibū nostra sac̄menta qui seruant materiā et formā debitam et om̄ietū aliquid de ritu ad solemnitatē sac̄mēti ab ecclēsia instituto p̄tinens. Ad illud autē quod obiectū ē dico. q̄ sicut magister sen. uide

sentire. licet in imminentे mortis articulo diem puenire octauum. Alij uero dicitur quod non erat necessitas diem puenire. quod illis qui aucto octauum diem moriebantur ualebat ad salutem remedium quod ante circumcisione fuerat. quod adhuc efficaciam habebat. et hoc confirmant per iudiciorum quae nunc sunt qui nuper ante dient octauum circuiciduntur. Et eadem per simile quod nullum animal offerebat dominus aucto octauum diem. Secundum hanc ergo opinionem dicendum est quod non est simile de pueniendo et differendo. quod perceptum nullo modo quo transgredi debet ut pueniat. sed si tunc gressus fuerat differendo debet optuz potest illud implere in quocumque tempore.

Circuicio. das. dedi. circuicare. datu. ex circum et do das. et cor hec silla da ubiq in uerbo supino et principio. Vnde debet dici circuicabatur circuicare datus penitus cor. Ouid. Iussit et ambire circuicare litora terre. Item de cor in prentio ut circuicandi.

Circumforanus. ni. mas. ge. a circu et forus qui circuit forus causam causa aduocationum. vel forus rerum uenabilius causa decipiendi et auferendi aliquod qui et lustro dicitur. Et prod. pil. Et mutat. m. in. n. Circulum. uij. locus quem aqua est sequente. f. culuit. Et dicitur a circumluso. is.

Circumscriptio. ex omni parte vndiq. Circumumbo. bis. circumscripti pti. circumscribere. i. concludere. circumire. dampnare. reprehendere. includere. vel stringere. vel remouere. bonis propriebus pruare de re. Vnde circumscriptibilis. le. circumscriptibiliter.

Circumscriptio adiubium callido usitate surrepti scriptus. A circu ue. A circulando bis. cursive. bis. dicitur circumscriptus. ta. tu. perniciem in eadem significacione qua et suum ubum. Item circumscriptus. ta. tu. nomen. i. cautus vel callidus argutus vel strictus. et inde circumscriptio adiubium argute. caute. circumscriptio. vel stricte. Et componitur in circu

Circumscriptio. ta. tu. i. circum scriptus. ta. tu. datus. vndiq. cunctus. vel sepe ambitus. Et copiatur a circu et septus. Vel circumscriptio est principium figurae. deinde posite. et tunc descendit a circumscriptio is.

Circumspicio. cis. circumspexi. tu. A circu et specie componitur. et est circumspicere vndiq. aspicere. prius dare caure. vnde circumspecto. cas. fre. et circumspctus ta. tu. cautus. callidus. prudens. Et comparatur.

Circuuenio. is. circumueni circumuentum circumuenire. circumdare. stringere vel inculpare. decipere. iij cor xiiij c. sumquit titus circumuenit nos. i. decipit. Et cor ue in pnti. et in prentio prod. ue. et in his que ab eo formantur.

Circus. ci. mas. ge. i. circularis linea ad idem punctum rediens. Vnde et hoc circus. ci. dicitur est locum in quo equi curabant in circuitu circa mecum. i. teatrum. et quilibet locus in quo equi ita curunt potest dici circus.

Cirena regina fuit libie que ex suo nomine civitate condidit quam cirenum nominauit sum pap

Cirocopus. penultima acuta. interpretatur heres cirocopus a copos labor et miror vngentum vel ciros quod est manus dicitur mirocopus. pi. et hoc cirocopus. pi. in eodem sensu. scilicet vngentarius qui uel dicitur operatur vngenta. et cor co.

Cirographo. phas. i. manu scribere. A ciros et grapho. as quod est scribo. Vel dicitur cirographo. phas. i. cirographum facere. vel scribere characteres. Et tunc dicitur a cirographum. phi. Et cor gra.

Cirographus. A ciros quod est manus et graphos

vel graphia componitur hoc cirographus et hoc cirographi. Item ab eisdem et fin quod est a vel similis componitur hoc singraphus et hoc singraphum. et hoc singraphia. indeclin. Et nota quod cirographus et singraphus lepe accipiuntur indifferenter. Dicitur tamen hoc propter etat. quod cirographus dicitur conscripto manu. scilicet cauio que fit propter manu debitoris et committitur creditor. Singraphus dicitur conscripto. i. duorum scriptorum. Antiquitus enim creditor et debitor insimul in ligno vel in carta scribabant et nomine creditoris et nomen debitoris et testes et summam pecunie. et in medio hoc nomen singraphus capituloibus latis. et per medium diuidebatur. Postea si creditor plus exigeret quod debet. vel si debitor denegaret depositum utriusque afferebat premum quod habebat utrum due pretiosum conveniret et illud propter est singraphus. Singraphus etiam dicitur nota aliqua vel scriptura in re aliqua confirmanda facta sicut in cartis publicis ubi non unus scribit tantum sed plures ad confirmationem carte. et hinc singrapho. as. singraphum facere.

Cirogrillus erinacius spinosus maior ericio ciromancia. cie. fe. ge. diuinacione que fit in manu. A ciros manus et mancia.

Cirogralla. A ciros manus et nomos quod est mouens. dicitur hoc ciromata. te. et hoc ciromomas manus. i. ioculator quilibet qui manibus suis ludit. mouendo eas cum cultellis. Et inde eciam hoc ciromon in deinceps inuenit et in eodem sensu. et hoc ciromon dicitur est ioculator propter nomine qui per excellentiam ciros grece manus latine.

Cirotheca. ce. i. manu rectura vel repositorys a ciros et rego legis. vel teca quod est repotis scilicet scripni vel aliud ubi aliquid reponitur. Et est fe. ge. si est apotheca. ut vultus magister bene. licet quodam dicant quod est mas. ge. et iiii theca quod est grecum et sic aspiratur cum suis compositis. Vel potest esse latinum a rego is. et sic teca non aspiratur nec ciroteca.

Cirotecarius. a ciroteca dicitur hoc cirotecanus. nij. quod est facit vel uendit. Et cirotecarius. na. nii. s. huic. et uidetur uelle quod ciroteca sit fe. quia dicitur quod est.

Cirurgia. e. penultima prod. uide in chirurgicus. **C**irurgicus. a ciros quod est manus et ago gis componitur hoc chirurgicus. a. penitus cor. i. medicus manus et ferro punctionem organis. et chirurgicus a cum. vnde hoc chirurgia. gis. ipsa manu eius organo. Cirurgia etiam dicitur liber docens sanare plagas.

Cito adiubium loci. i. ex ista parte. Vnde cis et critra sunt eiusdem significacionis. nisi quod cis est tunc locale. Sed critra quod tempore. qndam tempore. ut critra diffinitum tempus. Item cis propter nominis propriis nominibus montium et fluviorum. ut cis renum. cis alpes. sed critra propter appellatiis nominibus locorum ut critra forus. sed quod per impropperatum cis proponit appellatiis. Critra propriis. Et critra comparatur critior criterimus. vel criterius. et est criterior id est quod interior. propter ex ista parte criterior. sed criterius. i. proximus. Item a critra criter. tra. tu. i. uicinus. proximus ex hac parte. quod potest esse positivus isto scilicet criterior natus. Itē cis nominis patris saul. Et ac in fine.

Ciston interpretatur letificans eos vel duricia eorum. **C**ista. a costa. te dicitur hec cista. te. dcā sic a costis ex caninis vel lignis quibus texitur. Et sum pap. Cista est grandis corbis.

Cistema. le. diminutiu parua cista. **C**istema locus aqua colligens sum pap. Potest

Ceteri dici cisterna locis profundus ubi colliguntur aqua pluviales. et de cisterna qui cis. i. inferius struc-
tus. a. cito. as. de catus. ta. tū. i. ue. **I**ta
loxi. Et computatur. catarior. simus. et inde citate tuus me. adiubium. citate et citatim. i. cito. mobiliter agiliter. similiter adiubium.

Citator in cis exponitur.

Cithara. re. dorica lingua pectus dicitur. Vnde hec ci-
thara. re. dca sic. quod in inicio creditur fuisse filii hu-
mano pectori. ut sicut a pectori ita ex ipsa catus
ederentur. sed postea paulatim fuerunt plures species
eius. et a cithara citharistes greci. unde citharisti
ta qui cum ei canit. Citharistes citharista mas. ge-
mons quidam est. Et scias quod ut dicit glosa super il-
lud r. sa. xxiiij. Bene canit et. admonet tuum cantum
miseria sua semper cantare ne iterum eidem pacia-
tur. Dicit enim hanc esse musicae naturam. si letet
inuenierit letiorum facit. si tristes tristorem reddit.

Citharedus. di. qui cum cithara vide in psaltes
canit. penultimus prod. Et dicitur a cithara. re.

Citharista. te. in cithara vide.

Citherea. is. citherus. ni. mons est. Unde sed cith-
rea re. i. uenus que in illo monte colitur. Vel quod
iuxta illum monte fuit nata de spuma maris. vnde
otherens. rea. reu. i. uenerous. a monte illo.

Cithisus genus arboris pinguis. a cithiso insu-
la ubi abundat. Item cithisus genus fructus her-
ba odorifera. sicut pap. Et corpn. Unde theodo-
Vesper oues cithiso capu depascit ab humo.

Citimus. in cis vide.

Cito. cas. A citus deniuaf cito. cas. i. festinare
ul. sit fre. huius ubi cito sicut predicam significati-
onem. Et nota quod cito. cas. per esse fre de cito et ci-
to sicut idem significant. et tunc composita uani-
e pferuntur. Nam si dindat a cito prod. penult. si a ci-
to corpn. eandem. Componit ergo concito. cas. Ex
cito. cas. ul. excito. cas. ul. sed magis sunt deniuata
ab excio ul. excio. Item componit incito. cas. i.
componere. prouocare. instingere. penult. corpn. qnd uenit
a cito secunde. ul. penult. prod. qnd uenit a cito cis quod
te. Item componit recito. cas. Suscito. as. A sur-
sum ul. susum. et cito. as. componit resuscito as.
In istis tribus solemus tamen corripere penult. non producere
sicut dicit hug. Alij uero dicunt cum quibus ego quod
cito. as. fre. de cito ul. cito cuius citu omniibz su-
is compositis corpn. et prod. ut excito ul. exci-
to. preter sollicito. recto. oscito. succito. et ab eo
compositu resuscito. et sed volit magister bene. In
uenit cito adiubium. i. statim penult correpta

Cittera in cis exponitur.

Citropodes dicitur quidam. sed esse debet initial
la. Citropodes ul. citropodes. Unde in s. vide

Citus. a cito is. pro festinare citus. ca. tū. i. uelox
et agilis. uiuax. vnde ter. citus puer natus est et pa-
filo. et compaginatio simus vnde citus. tū. i. uelox

Et componit pectus. ta. tū. i. ualde citus. Et scias
quod citu est super dico es. et sed corpn. et est super dico
cis quarto coniug. Et sicut sed prod. a. Unde quidam

A cito citu non uenit primo citu. Et idem dicas de
citue. ta. tū. Unde dicit pap. Cituo. ta. tū. i. uelox
a quod prima productitur. a cito uero corruptur

Cituo. cas. caui. penult. corpn. deniuatur a ciuis. Et
qui care ciuitate colere ul. ciuitate facere. ul. more
ciuius. ca. cu. penult. corpn. de a. ciuis se habere.
ciuis. Et similiter sed et sed ciuilis et sed le. dicitur ci-
uilis ad ciuem pertinens uel res ciuius.

Cimilis. a ciuis de res ciuis uel ad ciuitate pertinens
a ciuitatis. ratis. fe. ge. mansio. ci. et prod. penult.
ul. priuilegio ciuium ut possit. et gaudere. Actu
um xxij. Ego multa summa ciuitatem hanc co-
secutus sum. Et per formam ab hoc dico ciuili ad
dicta ras. Et corruptum penultimam ciuitatis.

Cimilis. a coeo. is. de h. et h. ciuis. co. ge. quod ciues
coemantur ut simul viuant. Vel ciues de a. cito as. quod
coemantur ad simul viuendum et habitandum. et in p.
componem h. et h. conciuis. Et dico conciues quod
habitant in eadem ciuitate. Et prod. ci. Vnde quidam
non bonus est ciuis qui perfert ciuibus hostem. sed
hug. Pap uero dicit. Ciues uocati quod in vnu coe-
ti coeant societas vinculo adunata. ad custodiendam
legem. A deo dies.

Ciuicatula. le. diminutum panua ciuitas.

Ciuicatas tatis. de a ciuis. et est ciuitas hominum
multitudo societas vinculo adunata. ab eodem
iure viuendum. Et ciuitas non saxa sed habitatores
uocantur. sed urbo ipsa mentia sunt. et dicitur ciuitas

Claudecula le. dimi. par quasi unitas ciuium
qua clades. Et corruptum penultimam.

Claudes. dis. fe. ge. de a cladeo. des. quod res tunc in
equaliter contingat. Vel clades melius deniuatur
a gladius qui glades. propter enim clades de pestilenti
a que fit per gladium. sive per interfectionem factas a
gladio. sed hug. Pap uero dicit. Clades dca quod cur-
rendo ledat. ul. clavi data. Clades morbus. cibes

Clam adiubium qualitatis. **C**alamitas piculū
T. occulte. latenter. Et dicitur a clavis.

Clamis clamidis. fe. ge. i. pallium quod ex una
parte induit neque consuitur. sed fibula infrenatur. Hoc
a grecis nomen accepit. Et corpn. penult. genitivi.

Clamo. as. aui. nū. neutru. clamorem facere
sonare. Et de clamare a calamus. qui calamar. vnde
clamosus. sa. sum. qui calamosus. a calamo. quod lo-
net. et ponit clamor quod est in situ. sed impotere. ut
clamo illum. i. clamore uoco. sicut hug. et prod. da
Iuuenal. lib. iii. Et plures una condamant uoce
sophiste. Et ut dicit pap. Clamo simplicis oris est
condamno cum alijs. reclamo incuso. Reclamo post
aliquem ul. iterum. Inclamo et succlamo murmurā
tis est proclamo laudandi ul. decantandi exaltatio.
Exclamo eleuo uocem. Clamare. sicut ualida intē-
cōne p̄ces effundere. Clamare uoce insonare.

Clamor. oris. mas. ge. a clamo. mas. de. Et est
clamor racionabilium. Clango uero irrationabilium

Clamosus. in clamo. mas. vide.

Clanculus. A clam dicitur clanculus adiubium dimi.
et clanculus. la. li. i. dubius. occultus. vnde clancu-
lo. lis. i. abscondere. occultare. ul. palliare. celare
Clandestinus. na. nū. latens et oculi. Et corpn. cu-
tus. Unde clandestino. as. idem quod clancular. et
notia quod clandestinus penult. corpn. non enim est compo-
situm a clam et tenendo ul. stando ut quidam dixe-
runt. sed deniuaf a clam. ut dicit p̄s in titulu p̄pō
nis. vnde cum non beat et a p̄mituo corpn. penult.

Clango. gis. go in xi clāxi. et xi in cū clāctū
ubum neutru. i. sonare. et est alau sive tuba. vnde
clāgor. oris. i. sonus. et est irrationalium ut anser
tuba alau. Sed clamor est rationalium ut homini-
nū. Inuenient autem clangui in p̄terito. vnde nū
num x. Si scilicet clangueris inuenient principes ad te. sed
per dico quod littera corrupta est ibi uicio scriptorum
et debet ibi legi clāxero. quod sicut facit p̄teritus
dīxi. et ita in similibus dicas.

Claredo into fern. ge. i. claritas. A clarus dī. et claritudo in eod sensu. Et ut dicit pap. Claritas ē splendoris. claritudo nobilitatis.

Clarero. res. rui. rere. ubum neutq. i. esse ul fēi clar manifestum. et dī a claro. ras. et proō pmā prosper. Ex opeū spē darebunt intima cordis

Claresco. cis. incipio clarere. ubum inchoatiū larifico. cas. caui. i. facere clau. ubum actiuū.

A clarus. ra. rum et facio. Et cor penultimam

Clarigato. a clarus et actō cōponit h clarigatō onis. i. clara actō scz q exponit clara et apta no ce. et p̄t esse ubale a clarigo as. i. clarigatōe face . i. causas bellī exponē. et est sumptū a romana consuetudine. Cū enim romani hostibus bellum indicere uolebant paterpatratus ad fines hostiū p̄ficicebatur et clara uoce exponebat quibus de causis bellū indiceret. que causaq expō clariga co dictabā. q clara uoce fieret. Expositis autem

causis hasta emissa in fines hostiū indicebat pug

Clarigo. cas. caui. gare. i. clarene ne pincipiū florere. h pap. Vel fm bug. Clarigare. i. clarigati oni facere. i. cas bellī exponē. uide in clarigatio

Clarus. nj. i. sol. et dī a clarus. quia sit boni clarus. Vel dī a claro insula qua colitur.

Claro. ras. i. clau facere et manifestum. h non est in usu. et derivatur a clarus. Et componitur declaro. ras. i. notificare. et proō cla.

Clarus. A celū dī clarus. ra. rum. q̄ splendeat et compaq clarior. simus. Vnde clare. rius. sime. adūbium. et h claritudo. inis in eodem sensu. Clarus componit pclarus. q̄clarus. ambo pro ualō clarus. Et proō cla. Vnde quidam. Quid tibi nobilitas quid uirtus clara parentum.

Classarius. nj. mas. ge. i. tubicen. et p̄pē militū

Classarius p rectore q nau et dī a classitū

ne impat. Et dicitur a classis. sis.

Classitū. A kalo lās quod ē uocare. dī h classi tum. i. cornu ul tuba ul aliud instrumentū causa cōuocandi factū. Classitū eciam dī signū bellicū; ul sonus tube ul alterius instrumenti bellici. p̄pē tamen classitū est concentus et concordia omniū instrumentorū insimul sonantiū. siue sint tube et corpora in bello siue sint campane siue eciam ho

Classis. A kalon qd est lig. Amnes. et cor pñl nū dī h classis. sis. q̄ de ligno fit. et est p̄pē clas sis multitudi nauis. Dicē tamen ecia classis una nauis. Et q̄ alia habebant signa bellica tam ro mani q̄ pedites ideo et milites dñr qñq classes qñq ecia tā milites q̄ plebei dñr classes. Cū eni ronulus rempublicā instituisset romanos in duas p̄tes diuisit scilz in nobiles et ignobiles. et utramq p̄tem classem appellauit. a quibusdā classis q̄ tā illi q̄ illi suū classitū. i. suū signū habebant. h illi scz nobiles dicebant p̄ma classis. Iq nobiles secūda classis.

Clatrus. A clavis ul clando. dis. dī hic clatus tri. i. npagulū quod oponit hostio. ul ipm̄ hos tiū p̄cipue ororu ul vineau et uindanoq ul trū cus. Orat. Obiectus ualeat confringere clatros. h bug. Vel fm pap. Clatri ligna uolubilia in caue is ualidissimi fustes qbz hostia obseruantur ualli.

Claua. ue. baculus hñs massam ferri in fine et aliqui eciam in principio q̄ uulgariter dī mala. et dī a clavis. ui. q̄ sit clavis ferris religata q̄ et catena dicitur. et producit cla. uide in clavis.

Clauator. A clavis dī clauatus. ta. tū. clavis

confixus. ul clavo ueste ul instrumento ornatus et p̄paratus. et h clauatus. n. quoddā genus clementi prodū. et dicūtur clavati q̄ clavilati. q̄ minutis clavis. i. acutis solea caligo vinciatur

Claudo. des. i. claudicare. et dī a claudio. is et dī a claudico. cas. Inuenit ecia h claudicaria rig. r. nauis oneraria ul sonoria.

Claudico. cas. ubum neutq. i. inequaliter incedere. Et dicitur a claudus. Et comipit penultimā

Claudo. dis. clausi. sum. vnde h clausura. re. Et nota q̄ iniqui dicebāt claudio. dis. fi. in eodem sensu in quo dicimus cludo. dis. Cuius latitudinem omnia composita a claudio ul cludo redolent.

Coinponit claudio ul cludo concluso. dis. conclusi conclusionis. Item discludo. dis. apire clausuram auferre. Item decludo. dis. i. ualde ul deorsum claudere ul discludere. Item excludo. dis. extra claudere. i. extra clausuram emittere. Itē includo. dis. i. intus claudio. Item intercludo. dis. inter aliqua claudere ul auferre. Item p̄cludo. dis. i. ante claudere ul auferre. Item occulto. dis. i. contra claudere. Itē re cludo. dis. i. iteq claudere ul retro claudere. i. apere. Item secundo dis. i. seorsum claudere. et segregatim separare. Item t̄nscludo. dis. i. ultra claudere ul fugare ul mittere.

Claudo et composita at eo omnia sunt actua. et omnia faciūt p̄teritū in si et supinū in sum. Itē omnia ab eo composita ubiq̄ mutant au in u longam. vnde desinūt in p̄ senti in cludo. et in p̄terito in clusi et in supio in clusum. Et scias q̄ antiqui ponebant claudio. dis.

ecia pro claudicare. Vnde claudus.

Claudulus. la. lum. dimi. de claudus.

Claucularius in clavis exponitur.

Claucularius. ra. rum. pñl cor. qui claves gerit. Inuenitur eciam substantiae declinatū in quolibet genere. Et componit a clavis et gero. n. Vel p̄ compom a clava et gero. et tūc clauiger idem est

Claus. a clando. is. dī h quod clauā gerens clavis. uis. q̄ claudat. vnde h clauicula. le. dimi a quo h clauicularius q̄ claves portat uel facit.

Vnde h clauicularia. n. in eodem sensu. et facit accusū sing. in eni et in im. ut clauem ul clavi et abltū in e et in l. ut clave ul clavi. Et accusati unus p̄lio in eq et in io ut claves ul clavis.

CEt scias q̄ clavis p̄t sumitur in theologia. Et p̄tās ligandi et soluendi q̄ ecclesiasticus iudex dignos recipere indignos excludere debet a regno. et ponitur in predicā diffinizione genus scz ptas. et subiectū ptas scz index ecclesiasticus. et actus fz excludere. et recipē. fm duos actus material clavis agire scilz et claudere. Cunus obiectū tangit in h quod dicit a regno. modus autē in hoc quod dicat dignos ul indignos. in illis in quos actus ex erit pensatur. Claves autē sunt due scz discernēdi. et potentia ligandi et soluendi. et secunda clavis que dī potest ligandi et soluēdi ē que inmediate seram apit peccati. Sed clavis que dicitur scientia ostendit cui apienda sit illa clavis et si obiectas claves in collatione ordinis cōferuntur h scientia non ē ex infusione semp h qñq ex acquisicōne. nec ab omnibz ordinatis habet et a q̄ibusdā non ordinatis habet ergo scientia non est clavis. et sic est tñ vna clavis. scz potestas iudicādi. Respondeo q̄ nō solū vna clavis sed due dātur in ordine. Vñ dico q̄ scientia que habitus ē

non ē clavis. sed auctoritas actus scientie exercēdi que qñq sine scientia est. Qñq scientia sine ipsa. sicut etiā patet in iudicibus secularibus. aliquis enim est iudex hñs autoritatē iudicandi qui nō habet iuris scientiā. et aliqñ ecclīlo hñ sciā; iuris qñ nō habet autoritatē. Et quia actus iudicij ad qñ quis ex autoritate suscepit obligat̄ non autē ex scīa habita. sine utraqñ fieri bene nō p̄t. Ideo auctoritas iudicandi que ē clavis ē sine scientia non p̄t sine peccato accipi. Sed scientia sine autoritate sine peccato haberi p̄t. A clavis componit̄ concilius. Et pro dī clā. Hic potest queri. An sacerdos ex uī clavii remittat p̄tū quo ad penā rāvatum Respondō. Idem ē iudicium de effectu quē potestas clavii actualiter exercitata completa in eo in quo contricō tempore p̄cessit. et de effū baptismi. qui iam habenti grām datur. Aliquis enim per fidem et contricōnem p̄cedentē baptismū grācias remissionis p̄tō q̄ptum ad culpā. consecutus ē sed quādo actualiter postea baptismū suscipit q̄ci a augetur et a reatu pene totaliter absolvit̄. eo q̄ sit p̄tīceps passionis xp̄i. Et similiter ille qui p̄ contricōnez consecutus est remissionē peccatorum q̄ptum ad culpam. et p̄ consequens q̄ptū ad reatu pene eternae que simul cū culpa remittit̄ ex uī clavii ex passione xp̄i efficaciā habentiu; augetur grā et pena dimittit̄ temporal. cuius reatus adhuc remanet post culpe remissionem. non tamen totius sicut in baptismō homo regnātur. et configurat̄ passioni xp̄i. que sufficiat̄ ad omnē penam delendā in se suscipiens ut nichil de prius peccati actualis pena ramaneat. q̄ non debet alicui imputari ad penā nisi quod ipsem fecit. In baptismō autē homo nouā uitam accipit̄ fit p̄ grām baptismalem nouis. Et ideo nullus reatus pene remanet. pro p̄cedenti peccato. sed in penitentia homo non murat̄ in aliā uitā. qui & non ē regnātio sed sanacō quedā. Et ideo ex uī clavium que opatur in sacramento penitentie nō tota pena remittit̄. sed aliquid de pena temporali cuius reatus post absolucionem a pena eterna remanet potuit. ut dictum ē. Nec solū a pena illa quā habet penitens in confitendo ut quidam dicunt. q̄ sic confessio et sacerdotalis absolucionē nō essent nō in onus qđ non competit̄ sacerdotis noue legis. sed etiam de illa pena que in purgatorio debetur aliquid remittit̄ ut minus in purgatorio puniat̄ absolutus ante satisfacciōnem q̄ si ante absolucionem decederet. Ex dictis collige q̄ deus p̄ seip̄ in contricōne delet culpā dimittit pene eternā reatu. infundit in anima grāz. sacerdos autē ex uī clavii in confessione aliquid dimittit de pena temporali. Vide in penitentia.

Clā. uas. uau. uare. i. clavis contigere. ubi; actū. Et dicitur a clavis. ui. Et pro dī clā.

Clāustralis in claustrum uide.

Clāustrellū. li. diminutiū puum claustrum.

Clāustrelsis in claustrum exponit̄.

Clāustru. a clāudo. dis. dī h̄ clāustru. tri. q̄a clā dāt ul̄ clāudat inhabitantes. vnde h̄ clāustrellū. li. dimi. et h̄ et h̄ clāustrelsis et h̄ se. et h̄ et hec clāustralis. et h̄ le. in eodem sensu. ree clāstri ul̄ p̄tinens ad clāstru. Et potest esse substītu h̄ et h̄ clāustrelsis. et hoc se. ul̄ clāstral monachus ul̄ monacha stans in claustrō in cenobio.

Clāusula. le. pñl̄ cor sicut est distinctū construc-

tionis. Et dī a clāudo. dis. Et ut dicit p̄p̄. Clāusula est in orationē brevis sententia.

Clāus. ui. mao. ge. i. acutus. dcūs a calib. q̄s calib. i. ferreus. q̄ sit de ferro. Et clāus dicitur uestis purpurea q̄ utebant̄ senatores. q̄ quibus dā clāudo aureis uel de alia materia erat ornata et uariata. Et in tali ueste sepe dīmōrat̄ dignitas. Clāus ei. dī gubinaculū nauis sc̄i temo ul̄ nīa nīa remonis. Proli xxiiij. Quasi sopitus gubinatur emissō clāudo. W. Clāua ferit clāus apit. clāus duo iūgit̄. Indue te clāudo. rege clāudo. p̄cute

Clementis. tis. omnis ge. i. misericors. V. clāus nobil̄ pius et sanctus et dī a clāus. is. i. defendo.

q̄ clāus. i. defendat̄ p̄tegat̄ et tueatur. sicut solis patronus dīentē. Et compatur. Et inde h̄ clementi. tie. a. dcō clementi addita a. Clemens compoñit̄ inclemens. et inde h̄ inclemens. tie. i. impieatis. crudelitas. Et pro dī cle. Vnde in aurora dicitur. Hinc pius hinc dulcis hinc clementis hinc q̄ benignus. Item idem. Donec honoret eos summi clementia regis. Et dī demens q̄i clementē men

Cleo. A deos quod ē gloria dī. Item habens. deo tles deui dītū. i. glorior. art. Item deo des. i. abscondere ul̄ sorbere. Itē deo des. i. inclinari.

Cleopatra. i. regina et soror p̄tomei regis alexandrie. Et coi pñl̄ naturaliter. Vnde in aurora dī. Nubit alex. idō cleopatra regia nident. Itē idem. Que iam cleopatre leserat intus amor

Cleophas frater ioseph sponsi uirginis marie pater symeonis q̄ symeon iacobu epō successit.

Cleos. i. gla. In de inditus. i. gloriosus. fm p̄p̄ Clepo. pis clepl̄ clepere ptū. i. furari. Et ē actiū cū omnibus suis compositis si qua sunt h̄ huget̄. P̄p̄ uero sic dicit. Clepere clam rāpe furari. furnipere. clare. Et corripit de.

Cleps. a clepo. is. dī h̄ et h̄ cleps ul̄ cleptes tis Clepsedra. A clepo. pis. dī h̄ clepsedra. i. furare. i. docillus qui obdit foramen dolis q̄ p̄ illū quis furat̄ liquorem. et uidef̄ esse compositus a clepo. pis. et idō quod ē aqua. siue liquor. vnde et quidam dicunt clepsidra pñl̄ pro dī et p̄ i qua si clepeus v̄dor. si pōsus uidef̄ ethymologia q̄ co p̄o. Sed siue sit ethimol̄ siue compō dicendum ē clepsedra pñl̄ cor. et p̄ e. h̄ hug. Item clepsedra dī quodō instrūntum quod immittit̄ in dolium p̄ forame supius cū furandi vinū. Itē clepsedra dī illud instrūntum p̄ qđ hore colligunt̄ sc̄i hōras colligunt Clepsedre etiam dicitur uasa p̄forata. q̄ hēbant̄ philosophi ad dīmēcēdam quātitā tem. Vnde marcial in sua astrologia. monstrū ē omnia signa paria spacia continere. multiplo appositione clepsedranum.

Cleptes cleptis in cleps est.

Cleptis. tū. tū. i. furatus passiue quod et pro gibboso dī. Et deriuatur a clepo pis. fm huguc

Clericalis. in clericus uide.

Clericus. a cleris ul̄ cleris dī h̄ clericus. ci. et dicitur ḡn̄liter clericū officiis qui in ecclesia xp̄i deserviunt. dū tamen ordinē habant. et ab illo tempore sic dicti sunt. ex quo matthias sorte elcūs est quē p̄mū p̄ apostolos legimus ordinatū. vii h̄ clericatus. tū. tū. et h̄ et h̄ clericalis et h̄. le. Vnde clericaliter adūbium. et h̄ clericalitas ratis h̄ hug. P̄p̄ uero dicit. Clericus dcūs q̄ ē de sorte dīi. ul̄ quia dīs foris ul̄ ys clericou est. Et

scias. op clericis qui ad diuinia mysteria applicantur competit rasura et consura in modum corone. ratione figure. op corona est signum regni et perfectio eius sit circulus. Illi autem qui diuinis ministeriis applicantur adipiscunt regiam dignitatem et perfecti in iustitate esse debent. Corona enim regale decus significat. et seruire deo regnare est. Unde ministri et clericis reges esse debent ut se et alios regant. qui buss petrus ait. Vos estis genas electi regale sancte docim. Competit enim eis ratione subtractionis capillorum et ex parte superiori per rasuram ne mens eorum temporalibus occupacionibus a contemplatione diuinorum retardet sed reudata facie gloriam dei expedire et libere contemperet. Summa enim capituli est, eminentia mentis. denudatio capituli est reuelatio mentis. Clericus enim secretorum dei non ignorans esse debet. Et ex parte inferiori per tonsuram condonatur ei capilli usque ad reuelacionem sensuum scilicet oculorum et aurum ut uicia in corde et ope pollulantia doceantur pacienda ne ad audiendum et intelligendum ubiorem dei procedant. per quo seruato redire in excelsis corona. Item figura rotunda nullus angulus habet. et signat op clericis non debent habere sorores in uita. quoniam ubi angulus ibi sorores. Et debet habere ueritatem in doctrina. quoniam ueritas angulum non habet sicut dicit Ieronimus. Item hec figura est omnium figurarum pulcherrima. Unde in hac deus celestis creaturas fecit. per quod significatur op clericis debent habere pulchritudinem interius in mente et exterius in conuersatione. Tales sane ut dicit dominus papa ad ministerium spiritualis eligendi sunt qui dignitate priuilegia sacra tractare. melius est enim dominum sacerdoti paucos habere ministros qui possint digne opus dei exercere. quam multos inutiles qui ordinatori onus que inducant. Ieronimus autem ad neophyton de uita clericorum sic dicit. Nec rusticus et tam simplex frater. ideo se sanctum putet si nichil nouerit nec peritus et eloquens in lingua extimetur sanctitate. multo ergo melius est e duobus imperfectis rusticitate habere sanctam per eloquentiam perfectam. Item quedam gloria dicit super illud Isa. xxix. ix. et dabit liber nescientibus lumen dicet et ei lege. et respondet nescio lumen et. Multo melius est imperiū legis confiteri quam iactare prudenter. nec posse scire quod dicitur. Vide in nubilo et in ordo. et in factu Ieronomus. A deo dicitur hunc deus et in factu Ieronomus. mihi heres. et cleronomus. et hereditas. Cleros grece latine sors vel hereditas.

Clerus. a deo dicitur hunc clerus. non. et multitudine clericorum. qui hereditarius vel sortitus qui sit sortitus deo. et de sorte domini. vel per quem dominus habet. Vel sed quis dicitur. Clerus dicitur a clerus. quia sit clerus libanarius in libanum est.

Libanarius. cij. mas. ge. i. panis in testa vel furno coctus. Et dicitur a libanum.

Libanum. a diuus. dicitur hunc libanum. non. penitus cor. et furnus vel fornax. qui diuanus. qui in erectione sit collatus. Clivus enim ascensus dicitur. Idem et alio nomine dicitur clinacius similiter a clivu. Et a libanum dicitur hunc libanarius qui custodit libanum. vel facit vel custodit libanum. et libanarius. ria. rium

Aliens. a colo. his. dicitur hunc et hunc diens. his. co. ge. a colendo patribus. vel dicitur a clivo. qui clivus et defensat dominum suum. sed hugo papus non dicit. diens a colendo patronum dominum. et amicus domesticus. qui per colen-

tes dicebantur. Item clientes discipuli qui colentes libentia. le. fe. ge. i. servicium vel multi et magistrum tuto seruorum. et dicitur a colo. his. Vel sum papa. Clientela officium domesticum. Et prodest te. Et formatur a deo clienti. In e longam addita la. sum pristinum orientulius. lib. dimi. parvus diens sive seruens clima. a cleo clavis per inclinari dicitur hunc clima matis. et tanta porcio terre sum quā mutatē meridies. et sum hunc in astrologia assignatur septē climata in maiori habitabili regione. sum quodā vel sum alias octo. Item clima dicitur plaga vel per celum sive mundum. Sicut consuevit dicitur. Quatuor sunt climata mundi. i. pars scilicet orientalis. occidentalis. septentrionalis. australis. Item clima grece dicitur gradacum. et in hunc clima maxima. quidam color retorius.

Climatenum. Clima grece dicitur gradacum. In de hoc clima materia. et sunt clima terrena que gradatim discurrent. vel in certa rei diuinacione. vel in certa profugia.

Climax. Clima grece dicitur gradacum. unde hunc clivus gradacum. quidam color retorius sed hugo. Vide eam super in iiii parte in capitulo de colo retorius.

Cline grece latine dicitur clinus. et uertitur in latum et dicitur hunc clinus. ni. i. clinus. A quod clinus as ubi actum clinicus. A clinis vel clinus dicitur hunc clinicus. ci. pnt cor. qui de clinico non dicitur. et pntipue galiticus. Et hunc clinica. cc. in eodem sensu. Et clinicus. ca. cum mobiliter potest declinari.

Clinus. Clinus. i. clinus. A quo dicitur clinus. nas. i. fletere. curuare. et pntipue ad culum. sed non est in usu. Et componitur inde acino. nas. et concino. as. de clinico. nas. Indino. nas. Interclino. as. Rectino as. Clinus et eius composita sunt activa. licet quoniam inueniantur in absoluta et passiva significacione. Ve in lucano. Indinant facta ducum. et omnia per dicitur. Maiori cedat caput inclinet seniori.

Clinus. ni. a quod clinico. nas. quod componitur actino. declino. uide in clinis. et in clinis as uide. et per dicitur clipeola. uide in clipeis.

Clipeolus. lib. dimi. pntus clipeus.

Clipeus. A clavo. is. i. defendit dicitur hunc clipeus. pei. i. scutum. sed scutum est militum. Clipeus peditum. Et dicitur clipeus. qui clipeus. qui defendat ab ictibus vel dicitur a clipeo. pis. quod est furans. qui clipeus. qui furatur corpora in ictibus. quod autem dicitur clipeus. qui de penus somo. i. subtrahens et furans corpus ictibus et hominologia est non compositionis ostensio. unde hunc clipeum pei. neu. ge. pictura vel rymago rotunda ubi tantum caput impingit. Vel dicitur sic locus ubi rymagines reponuntur. et hunc clipeolum. lib. dimi. et hunc clipeola. le. pnt cor. anulus. qui sit rotundus instar clipei. vel mobile rotundum ad modum clipei. et clipeatus. ta. tu. i. clipeo. pntectus vel armatus. et clipeo as. i. contegere vel armare clipeo. Et est actum. Et cor. sicut clipeus. unde patet quod scribitur per simplex p. Cuid in iiii epula. Quoniam manibus clipeus et

Clister. a clipeo et ster. acutus cuspidate bastam cuius componitur hunc clister. ris. quod etiam hunc clisterum inuenitur. scilicet instrumentum medicorum quo stercus infirmi in uentre perduratus faciunt exire. sic dictum. qui clepens stercus. Vel dicitur sic qui culus stercoris. vel qui colacum stercoris. qui per ipsum colatur stercus extrinsecus. Vel dicitur sic a deo dicitur quod est in dinari et stercus. qui stercus facit indinari. i. depositi. Et cor. pnt distere. Vnde dicitur macer de puluere anheri. Appositis digitis aut intus distere fuso. et declinatur hunc clister distens a macro. et sic ablatum

desinit in e. Et sic h̄ regulā desinentiū in er cresce
tiū in genitō cor pñl. ut puluer eris. clister tens
et inde dī clisteriso. sas. et est clisterisare p̄ foram
in anū aliquid emittere. dislūgere. h̄m pap. De
dici autē cōmuniter dicūt clistere. nō. penl prod
et tūc declinat h̄ clistere. nō. Et desinit abltiū in
clito. A cluo. is. p̄ resplendeo h̄ cli. N. clisteri
to. onis. i. filius regis ul̄ impatoris ut qui m̄ta
clitus. ta. tū. i. glorio. p̄ resplendet nobilitate
sue. nobilis. h̄ non ē in tū. Et denuat a deos qđ
est gloria ul̄ a deo deos quod ē gloriō. Et cōpo
nit datus cū in et dī inditus ta tū. i. ualde glori
osus. nobilis. Vel potest componi inclitus ab in
et clito. tonis. Vnde inditus. i. nobilis et glosus
h̄m hug. ul̄ inclitus h̄m pap̄ componit ab in et
deos quod ē gloria. Inde inditus. i. intus glori
sus. siue intus deos. Et cornpit cli

Cluosis. sa. sum. uide in cliuus.

Cluus. A deo. es. quod ē inclinari dī h̄ cliuus
ui. i. collis h̄m qđ considerat in descensu. sc̄z ascen
sus ul̄ pocius descensus montis ul̄ flexuositas vñ
cluosis. sa. sum. i. monticulosus ul̄ flexuosus. Clj
uus componit. h̄ et h̄ actiuus et hoc ue. ul̄ acti
uus. ua. uū. Vñ decliūus. p̄cliuus. Et quodlibet
istou comparat h̄m hug. Pap̄ uero dicit. Cluus
ascensus mons non altus. cluosis inclinatus p̄
ascensu sumit. Reg. j c ix. Cūq̄ ascendenter cliuū
ciuitatis inuenierunt puellas ic̄. Et producit cl̄

Clloaca. A colo. las. dī h̄ cloaca. ce. qđ ibi colit
tur que emittuntur. Et dī cloaca quelibet fossa
ad quā fodes defluunt. Vel h̄m quodā dī cloaca
a deo. es. quod ē abscondere ul̄ sorbere. qđ sterco
ra et immūda absorbeat ul̄ abscondat. Et prod
pñl. Vel h̄m pap̄. Cloace d̄cē sunt qđ p̄ eas colit
tur aque. ut quoctiens pluvie inundatio extiterit
per eas aque extra ciuitatem mittantur.

Clloacarius. n̄j. qui cloacā facit ul̄ purgat. a do
aca dr. et h̄ cloacaria. rie. in eodem sensu.

Clloca vna ex tribus p̄tib; interpretat cōuocacō
Cludo. dis antiqui. h̄ modni daudo. dis dicunt
Vñ p̄t componi h̄m antiquitatē condudo. exdu
do. dedudo. et cetera. uide in claudio. dis.

Cluniculū. li. ge. neu pñl cor. i. spati splēdona.
et dī a clunis. qđ pendeat a clune. Vel dī a duo
is. qđ defendat. Cluniculū etiāz dī foramē qđ fit
in camisijs mulieb; circa ignina. ul̄ generalē qđ
fit in pānis eaq. circa latios. h̄m hugacionem.

Clunis. A culus dī h̄ aut h̄ clunis. generis inc
n. i. nates. qđ sit iuxta culū. Vel pocius denuat a
cluo. is. pro defendo. qđ illa massa camis defendit
ossa sedentis. h̄m hug. Pap̄ uero dicit. Clunes d̄cē
Cluo cluis cui caret supio. qđ sunt iuxta culū
et signat duo. sc̄z defendere et resplendere. Cluo
componit p̄cluo. is. i. ualde defendere ul̄ ualde re
splendere. vñ h̄ et h̄ p̄clunis. Et duo p̄ defendo
cū suis compositis si qua habet actū ē Pro resple
dere neutq. et omnia carent sup h̄m hug. Pap̄ uo
dīc. Cluere pollere excellere uigere protegere

Coacenuo. uas. uawi. ex con et acuo as. et abi
cīf. n. et ē coacuare simul actuare. cunilarare
Coactim adiūbium. i. urgenter. Congregare
Coactor. tons. qui cogit. a cogo. gis Coactor
etiam dicitur aselli agitator h̄m papiam.

Coactix. tricis. fr. ge. mulier que cogit. Et fo
manir a coactor. or in rix.

Coactus. ta. tū. i. cōstrictus. in vñ collectus

Coacuo. is. acui. ex cō et acuo. a cogo cogis
is. i. simul acuē. Jero. in p̄logo libroq̄ salomōis
Sciat magis scripta mā intelligi. que non in ter
cū uas transfusa coacterint. h̄ statim de p̄lo pu
nissimo cōmentata teste suū saporem seruauerit
Coadiuuo. uas. i. simul adiūuo. Et componit
ex con et adiūuo. uas. Et abijcitur. n.

Coagito. ras. ex cō et agito. et coagitare ē sil
agitare. ul̄ cumularē cōmouere. ul̄ repellere

Coagulatus. ta. tū. cōstrictus ul̄ simul strictus
Coagulū. a cogo. gis. dī h̄ coagulo las
aguū. li. i. illud quod ponit in lacte ut coagule
tur. Vnde coagulo. as. i. simul stringere.

Coallbeo. bes. bni. coalbere. i. simul albere. A
con et albeo. Et abijotur. n.

Coaleo. les. in coalo. lig. uide.

Coalesto. cis. inchoatiuum a coaleo. les.
Coalo. lig. lui. i. crescere. ex con et alo alis qđ
etiam secūde cōjugatōis inuenit. coaleo les coa
lere. i. simul crescere. Inde coalesco. cis. inchoatiū
Coaltrico. cis. ul̄ coaltricor. caris. i. simul c̄ta
re. utigare. ex con et altrico ul̄ altricor.

Coamicio. cis. cui. coamicū. simul amicire. ex
con et amicio. cis. Et cornpit mi.

Coango. is. xi. ctū. i. sil angē. ex cō et angō is
Coargio. guis. gui. guere. simul arguere. ex cō
et arguo. is componit.

Coarto. ras. tui. coartare. i. simul artare. cōstī
genē. condempfare Ex con et aito ras
oax uox est ranarum.

Coaxo. as. ubum p̄pum ranau. Et dī a coax.
Octinus. in coccus uide.

Octineus. uide in coccus.

Octitus. ti. fluius infernalis. et interpretat luc
tus. Et prod pñl et etiā p̄mam. qđ duplicat c. ut
babet in doctrinab;. Cotta qđ uocal' coccitus c du
plicavit. Job xxj. Dulcis fuit glaris cocciti. Qđ
ubū tractans gḡ mor xv dīc. Greca lingua cotti
tos luctus dī. qui tamē luctus feminaq; ul̄ quoq;
libet infirmantiū. solet intelligi. Sapientes uero
huius seculi a uite ueritatis exclusi vmbō q̄sdaz
de ueritatis inquisitōne tenere conati sunt. Vnde
coccitū fluius ciurere apud inferos puraueunt ui
delict desigianites qđ h̄i qui digna dolorib; ope
faciūt. in inferū ad luctū decurunt. h̄ nos despi
ciamus vmbm carnalis sapientie. qui iā de ueri
tate lucē tenemus. et cognoscamus uoce bñ uiri
cocciton uel coccitū luctū infirmantiū dīc. Et sc̄i
as qđ pap̄ ponit coccitus in. q. et etiā in c. vñ in
c dīc. Coccitus inferni palus ul̄ fluius. h̄ hug
ponit coccitus in. c. et sic p̄ma h̄m eū est c. et
ita scribit cōmuniter. De coccito dī. Non nisi la
menta tua dant coccite fluenta. Quidam tñ coa
tuos scribunt per vinum. c.

Coctus. a. mas. ge. ē genus tincture sc̄z mediū
inter rubū et croccū. Coccū dīcūt greci nos rube
um seu ümiculū dicimus. Est enī ümiculus ex fil
neltribus frondibus. vñ coccinus. a. ù. et coccine
us. nea neū. illo colore tinctus. i. rubeus. Inueni
tur etiā h̄ coccinū. ani. in psa primo. Si fuerint
peccata uñ ut coccinū. ubi dicit glosa. Idez ē coc
cus et coccinū et ümiculus. Et sc̄ias qđ coccinum
substīt̄ cor mediū. Sed coccinus. na. nū. adiectī
prod pñl. sicut bissinus. na. nū. prod mediā. h̄ b
bissinū substātī eam cor. Et ut dicit pap̄. Coc
cineuni sanguineuni. A cocco dicitur.

Codea. A conca dī hec codea. Iee. dimi. q̄si concilla. Item codea dīr alte et rotunde tūres sc̄z a cido. q̄i cidee. q̄ p̄ circulū consendūt et orbem. vñ fm pap̄. Codea p̄ circuitū ascensus. Greč ūo dīt. Dic codea tūns scalam restam q̄ limacis.

Codeas. a codea dī h̄ codear ul̄ h̄ codeare n̄ a concavitate ul̄ ab usū p̄us codeanū dēm. codear ecīā quedā mensura sc̄l; dimidia p̄ dragne appendens siliquas nouē. quod triplicatū concūlū facit fm hug. In greč he dicat. Est codear p̄prie quo pulter pomis in ore.

Codearius. n̄j. ē lapis marinus codeis et arenis et lapillis concretus et asperimus. et dī a codea

Coctil. a coquo. is. dī. h̄ et hec coctib⁹ et h̄ le

p̄n̄ cor̄. quod coctum ē ul̄ aptum ad coqndum

Coctus. ta. tū. a coquo. quis. dī. q̄ autē dī cor-

tu q̄i coactū ab igne ul̄ aqua et h̄imologia ē nō

denuacō. Quod componit̄ h̄emicocitus. ta. tū.

Coicula uasa ūnia coqndi cā pata. et dī a coq̄

Codex. caudex idem ē quod trūcus. et mutata

au in o dī h̄ codex. dīcīs. in eodem sensu. Item p̄ translacōnem a codex uel caudex dī h̄ codex lu-

quid in quo continent̄ diūsi rami. et appella-

tio ista mō ampibata ē ut ec̄ quilibz lib̄ dicat co-

dex. Dīnt tamē codex et bber. q̄ codex ē p̄pne

multoz̄ libroz̄ q̄ ramq̄ ramos contineat in se

mūtros libb. h̄ lib̄ ē vnius uolumis

Codicillus. codicilli diminutiuum. p̄ius codex.

Codicillus ecīā dicebat illa carta in qua scriptū

erat testamentū aliuwus mortui extra ciuitate;

ul̄ in p̄egrinacōne. que postea mittebatur ad ro-

manos fm hug. Pap̄ uero dīcīt. Codicillus p̄ius

codex ul̄ scriptura nulla indigens solēnitate. sed

soliūmō testatoris uoluntatē signis. loco testam̄ti

Codiculus. li. diminutiuū. p̄us co-

babetur dex. idem quod codicillus. Et coīp̄it cu.

Coegi coegisti præteritum de cogi ḡis.

Coepo. Eo. Is cōponit̄ cū cō et dī coeo ie sub

tracta. n. et ē coire simul ire. et coire. i. cōiūgi. cō

gregari. coadunari. cōuenire. vñ q̄i uir et feminia

cōiungunt̄ in opere uenereo. dicūt̄ur tunc coire

Vnde h̄ coitus. tus. tui. i. concubitus. Item coire

q̄i q̄ ponit̄ transitus p̄ cōiungē. siue colligē et

congregare. et fm h̄ inuenit̄ eius passiuū in ter-

cia p̄sona. Vnde lucanus. Multūq̄ coitur h̄lani

genens. i. colligē et congregat̄. Coeo tñ neutrū ē

Coepūs. pi. uicanus ep̄i. a con et h̄t̄ absolutū

ep̄us. Vel fm pap̄. Coepūs cōiūctus et uicanus ep̄i

Coepulor. ans. i. simul epulani. a cō et epulor̄

dequo. as. awi. are. i. s̄l̄ eq̄re. ex con et eq̄ as

Vnde h̄ et h̄ et h̄ coequans. tis. Et scribit̄ per oe-

diptrongum. vñ p̄ q̄ prod̄ pn̄l. Reg ij li c viii.

Et mensus ē eos funiculo coequans terre.

Coercito es cui coerciti. ubum actū. i. s̄l̄ arca

re constringere. Et cōponit̄ ex cō et arceo ces vñ

h̄ et h̄ coercibilis. et h̄ le. vñ coercibilis adūbiū.

Coesus. a. ū. i. corrosus. a cō et esus. et p̄d pn̄l

retaneus. nea. neū. vñius et eiusdē etatis. ga-

la. i. p̄ficiab̄ in iudaismo sup̄ ml̄tos coetaneos

Coeterus. na. ū. i. simul eternus. Limens ? ē

a con et eternus. ut filius deo patri. Vnde h̄ co-

eteritas. tatis. uide in persona.

Cofinianus. n̄j. mas. ge. qui cofinos facit ul̄ ue-

dit ul̄ portat. et dīcīt a cofinie. ni.

Cofinulus. li. diminutiuum parvus cofinus.

Cofinus. ni pen̄l cor̄ dī a cauo. uas. q̄i cauus

q̄i lit cauus. fm rabanus. Et ut dīcīt pap̄. Cophi-

nos grecc corbis. Cofinus uas ex uiugulis aptus

aliquid mūdare. Vel ut dīcīt quedā glōsa in Jo-

bāne. Cofini sunt uasa ad simū portandū. ul̄ dic

q̄ cofinus ē gestatorū simi ul̄ ceni. quod q̄i idem

ē. Vel fm quosdaz. Cofini sunt uasa uiminea ad

opa seruūa depūtata. Luxta illud p̄s. Manus e

ius in cofino seruēunt. cogito tas

ogitatiuncula. le. dimi p̄ua cogitacō. Et dī a

ogiro. as. i. puro. et fit a secūda p̄sona ueibi

beatis cogo. ḡis. abstracta. s. et addita ro. vnd̄ i

balia cogitator cogitatix. cogitatio. et h̄ cogita-

tus. tus. tui. et h̄ cogitamen. inis. Cogito com-

ponit̄ excogito. as. PreCogito. as. Recogito. tas.

Et ab istis ubalia. Et dī cogitacō q̄ cogitat fre-

quenter animū reminisci.

Cognatus. Gnatus. i. filius cōponit̄ cū con et

abiecta. n. dī h̄ cognatus. ti. i. frater. q̄i s̄l̄ natus

et h̄ cognata. te. i. soror. q̄i simul nata. i. filia. Et

tūc ponit̄. g. in gnatus. et gnata p̄ p̄thesim. Ite;

natus. ta. tū. componit̄ cū con et ad et dī cognata

ta. tū. et h̄ cognatus. et h̄ cognata. Et agna-

tus. ta. tū. et h̄ agnatus et h̄ agnata qui ul̄ q̄ ul̄

quod ē de eodem genē natus ul̄ nata ul̄ natum

Tamen ibi ē dīn. q̄ agnati dīr qui p̄ uirile sexū

dīndunt. h̄ cognati dīr qui p̄ feminineū. Et dīcīt

agnati. q̄ accedit̄ p̄ natis et succedit̄ loco nato

num dī defuncti filij. h̄ cognati dīr. q̄ sunt de eo

dem genē nati. ul̄ q̄ sunt p̄pnie cognatio-

nis cōiuncti. Qui idē post agnatos habent̄ q̄ et

p̄ feminine sexus p̄sonas ueniūt. et a cognatus dī

h̄ cognacō onis. i. p̄ntela consanguinitas h̄ distīg-

Cognomen. inis. comme nomen tocius ua

cognacōnis. Vnde h̄ et h̄ cognominis et hoc ne

qui sunt eiusdē cognominis. ul̄ nominis. Et tūc

cōponit̄ a cō et nomen. et cognomino. nas. cog-

nomine appellare. ul̄ cognomen imponere.

Cognosco. cis. noui. notū cognoscere. i. s̄l̄ nos-

cere. vnde cognitor dī a cognoscendo racōnes u

trīusq̄ p̄tis. Cognoscere ecīā dī in alio sensu. ut

ibi. Cognovit̄ adaz uxorem suā. Cognosco cōpo-

nit̄ ex con et nosco et mutaſ. n. in. g. Cognosco

componit̄ cū pre et re. et dī p̄cognosco. cis. recog-

nosco. cis. De cognicōne sanctoz̄ dicā in orō. et

in sanctus. De cognicōnis nō nīcē utilitate dicā in

cūiosus. Item de cognicōne mortuoq̄ dicam in

defunctis. Item de cognicōne bonoq̄ angelōq̄

Cogno. ago cōponit̄ cū cō. H̄ dicā in intellūc-

et fit cogo. ḡis. coegi coactū. Vñ ubalia coactor

coactrix. coactio. Et ē cogere constringere ul̄ co-

adunare. x. Cogo cōstingo dico cogo coaduno.

Cohēo es si s̄l̄. s̄l̄ cohēo ex cō et cohēo. et p̄d he-

phēres. dis. cō. ge. i. simul cū alio heres. et cō-

ponit̄ ex con et heres. Et prod̄ pn̄l. ram in grō

q̄p̄ in obliquis. Ro. viii. Si autē filij et heredes

heredes quidem dei coheredes autēni xp̄i.

Cohibeo. eg. cohibus cohibere. i. coe-

cere refrenare constringere uare. Et cōponit̄ ex

con et habeo. es. Et abijat̄. n. Aliqñ tamē refine-

tur. n. et dī cohibeo. bes. cohibentia. h̄ tūc aliud

siḡt. sicut p̄tebit. Et nota q̄ uenialia cohibent̄

sed peccata mortalia prohibentur.

Cohors. a cohortor. anis. dī hec cohors. tis. a

frequencia cohortacōnis. Et ē cohors multitudo

rusticoq̄. casta multitudo militū. Cohors maior

continet q̄ingentos. Cohors minor continet tricētos. Itz cohors dī q̄dām genus minucōnis. A coartando ul̄ coercedo. q̄ coercedat cūcta interiora. i. cōcludat. ul̄ quia coercedat obiecto suo ext̄neos et ire p̄hibeat. Et h̄ s̄ in tali sensu melius scribit̄ p̄ vñū.o. et sine h̄. sc̄ cor̄s cortis.

Cohortor. aris. atus. cohortari. i. simul horta n. ex con et horror. aris.

Cohortio. tis. tiui. tire. i. simul hostire. siue ēpre Et cōponit̄ ex con et hostio. tis.

Cohū. hi. ge. neu. i. cornigia qua iugum ad te in omnem religatur. et dicāt a cohibeo. bes.

Cohjcio. cis. ex con et iacio. os. et abijs. n. et aliqñ retinet̄. et melius uide in coniūcio os.

Cohimo. mis. coenii coemptū. i. sil̄ emē. ex con et emo. is. et abijs. n. et mutat̄ e in. i. corrupta

Cohinqno. nas. i. cōmaculare. fedare. sil̄ peccare. ex cō et inqno. nas. Et cor̄ qui. Matth viij. Sz q̄ de ore p̄cedūt illa sunt q̄ coinqnant hominē.

Cohire infinituus de coeo. is. uide in coeo

Cohitus. tus. tui. concubitus. a coeo si iui itum et cor̄ pn̄l. sicut coitum supinum.

Coholax. acis. fuit qdā lectorur. a quo et qbbet parasitus potest dici colax.

Coholema. atis. A colo. lis. dī h̄ colema. matis. i. comixtio herbe et olei. ex qua luctatores in pa-

Cohlera. a colus ul̄ colon dī dī lestra vngebant h̄ colera. re. pn̄l cor̄ q̄ felicula sc̄ fellis effusio.

et ē vñus de quatuor humoribus corporis dī etiā colera ipse folliculus de quo fel effundit. Et no-

ta q̄ quatuor sunt humores corporis humani. sc̄ sanguis colera melancolia et fleuma. Et vñusquis q̄ predīcūt humorū suū elementū ymitat̄ Sang-

uis namq̄ ymitat̄ aerem. Colera ignē. Melanco-

lia terram. fleuma aquā. uide de h̄ in estas.

Coholencus. ca. cū. pn̄l cor̄. ille in q̄ magis dīna tur colera. Et dicitur a colera. re.

Coholicus. ca. cū. in colus est. Et cornipit penus.

Coholifū. a colo. lis. dī h̄ colifū. fij. i. panis qui post meridiem ul̄ post pmam laborantibus dat

ul̄ panis azimus. in modū uirilis membra factū q̄ solebant uti agoniste ut essent fortiores. Iuue-

nal. Comedūt colifia pauce. Sm̄ hug. Pap̄ uero dicit. Colifia dīr panes azimi et genus carnium

carpes asse et semicocte. qui ē uictus athletarū. et olimbus. bi. mas. ge. i. crescēs. pro. o. aii

herba in aqua. ul̄ cirsus uires. ul̄ aqueductus.

sc̄ locus p̄ quē aqua discurrat̄. In passione beati thōe iuenerit. fecit columbū et lacus aq̄u influētes

Sm̄ hug. Pap̄ uero dicit. Columbus ubi mūdant uestimenta ul̄ aquaꝝ influens locus. et prod̄ pri-

Cohollactaneus. nea. neū eos vñā sūllam sc̄ co-

lacte nutritus. ul̄ in eodeꝝ tempe. Et dī a collac-

to. fas. Actuū xiiij. Et manae qui erat herodis

Cohollacteus. tea. teū. i. dī terrauche collactaneus eiudem lactis. Collactei sunt qui idem lac susce-

runt. ul̄ in eod̄ tpe q̄si coetanei. Et cōponit̄ ex

Cohollacto. as. aui. are. i. sil̄ lac. a. con et lacteū

tar. et cōponit̄ ex cō et lacto. as. et mutat̄ n̄ i

Cohollaphiso. fas. collaphis cedere. A collaphis

p̄s dī. Vel sm̄ pap̄. Collaphisare collū cedē. vñ̄

collaphisatus. ta. tū. collaphis cefus ul̄ uberatus

Petri p̄ma e ii. Que ē enī grā si peccantes et col-

laphisati suffertis. q̄i dicat. si peccatis et punimī

Cohollarium. nj. quod est in col. Dī non ē h̄ grā

lo canis. A collum dicitur.

Cohollateralis. A cō et lateralī cōponit̄ h̄ et h̄ collateralē et h̄ le. qui ē a latere. ut uentus colla-

teral q̄i contiguus et uicinus et a latere existens.

Cohollatero. ras. raui. rare. i. simul laterare. pen̄l

cor̄. Et cōponit̄ ex cō et latero. ras. qd̄ ē cōiungi-

ul̄ aliquid alicui lateri apponē. Et ē actiuum.

Cohollatio. onis. in collatiuus. uide.

Cohollatiuus. a confero. ferg. dī h̄ collacō. onis.

Et collatiuus. ua. uū. i. largus. amplius. sumosus

capax. ubi multa conferunt̄. Vnde collatiue adū

biū conferendi. Vnde ps̄ dī agere de h̄ā collatiue

ubi oñdit q̄ h̄ā cui h̄ē cōferēt ad cōstitutōm sille

Cohollato. as. aui. are. atū. i. simul latare. ex con

et lato. as. cōponit̄. uide. in lato. as. et prod̄ la-

Cohollaudo. as. i. simul laudare. uide in laudō as

collectiuus. ua. uū. a colligo. gis. Vnde collecti-

uū homen dī quod in singū numero multitudinē

sigt. ut populus. multi enī homines in vno p̄lō

colligunt̄. Vide in tercia pte ubi agit̄ de sp̄bus

nominum. in capitulo de nomine collectivo.

Cohollega. ge. mas. ge. nomen officij uirop̄ ē. et

dī a collego. legas. et prod̄ pen̄l. x̄p̄ quidem col-

lege sunt in officio q̄ insimul legant̄ ad aliquod

officiū agendū. ut ad pacem inter aliquos cōpo-

nendā. xvij. Consortes cōiungit amor. socios la-

bor. vñus. Missio collegas ad eūdem cōpulit ac-

tum. ast eadem comites vnit uia. mensa sodales

Item lego. gis. cōponit̄ cū cō et dī colligo gis

et iñ h̄ et h̄ collega. ge. cō. gt. pen̄l cor̄. i. sil̄ colli-

gens ul̄ legens. sic enī cōuenē dicūtur sil̄ venien-

tes. sic college dīr simul legentes. uide in socius

Cohollegiū. gij. societas. a colligo. gis. i. simul le-

gō dīr collegiū. gij. vnde collegio. as. collegiū fa-

cēne congregare h̄ hug. pap̄ dīc. Collegiū ē socie-

tas collegaq̄ in vno honore positorum.

Coholleror. taris. atus. ani. i. sil̄ letari. a con et le-

tor. ans. Et prod̄ le. quia est ibi dr̄ptongis. ie.

Coholleuo. as. i. sil̄ leuio. uide in leuio. as.

Cohollibentia. tie. i. obediētia ul̄ consensus. et id

est collibentia. tie. Et dicitur a collibeo. bes

Cohollibeo. libeo uel libet cōponit̄ cū con. et dīr

collibeo. bes. i. simul libere ul̄ cōplacere. Itz col-

libere. i. obediētia ul̄ consentire. vnde collibesco is

inchoatiuum. et cornipit li.

Cohollibertus cum alio libertus. uide in libertus

Cohollibentia uide in collibentia.

Cohollibista. te. in collibium uide.

Cohollibiū. bij. dīr a collibeo. bes. et dīr collibiū p̄

ñū munuscūlū ul̄ fructus ut pomū nuces. cicer

frixum vuapassa quod et bellanū dī. et antepo-

metū. Et dīr a colibet. quia simul cū alijs platet

post carnū ferula. fructus solent diligi p̄ se nō

tantū. Vnde collibista. ste. dīr qui recipit collibia

et huiusmodi munuscūla p̄ usura ul̄ aliquo sei-

uicō. dīr eciam collibista qui uendit collibia.

Cohollib. bri. pen̄l prod̄ ē genus pecunie. ul̄ tu-

ta pecunia simul collibata. Et dīr a collibro bras

quod cōponit̄ a con et libro. bras.

Coholliculus. li. dimi. p̄uus collis.

Cohollido. dis. lisi. lisum. lidere. i. sil̄ ledē. ex cō et

ledo. dis. Vnde collidus. sa. sum. Et prod̄ li.

Coholligo. gis. gi. ctū. ligere. i. simul legere. a cō

et lego gis. et cor̄ li. si prod̄ in precento le.

Cohollinda. de. pn̄l cor̄ dīr a collū. et est collirida.

panis tenuis et q̄si subcinericus. ul̄ collinda est

panis modicus et triangulus. coctus et fructus de-

tenus. Reg. ii c vij. Collinum panis vñā. (Alex
and. Collinum panis quoddā genus esse membro
Collinum. A collum dicitur hoc collirium col-
linij. i. quelibet suspensio p̄pne tamen ad reigen
das frēs oculouꝝ. s̄m hūg. Pap uero dicit. Colli-
nū medicamentū collinia sonant q̄ uicia oculorū
teigant. Apoca. iii. Et collinio inunge oculos tu-
Collis. a collū dī b̄ coll. lvi. Et nos ut uideas
sunt colles p̄minentiora iuga montiū. q̄si colla-
ul ipſi ascensus circa summitates montiū. Et fa-
cit ḡtis pluralis in iū colliū. Et accusatiuus pl̄is in
es q̄ in is colles uel collis.

Collisio.onis.ve.ge.qi simul lesio.a collido is
ut p formacionem a collisus.si.addita.o. Itē col-
lisio est qdam spēs metaplasmi.que alio nomine
s: finalimpba.de qua dixi in quarta pte in cap
metaplasmi. Item collisiones sunt cū aspē conso-
nantes in constructione occurunt sibi ut ē illud
si uires auriga p lora p flagella p frena ut vult
pap. et collisio sic ē uictū contētū sub barbarismo
Collisus.a.u. qī fil lesus.a collido is. Et pō li.
Collito.tas.raui.caue.i. simul licare. Et cōponi-
tur a con et lito.tas.Et corripit h.
Colluico.ues.liu.liuere.i. fil liuere.ex con et
liued.es.vñ colluiesco inchoatū. Et producit li.
Colloquiū.quij.cōsiliū ul' concō quod uulge
dicit parlamentū. et dī a colloqr.enis.ul' pē dici
colloquum qī fil loqum.i. fil habere locutionem
Colloquor.nis.cutus sum.colloqui.i. simul lo-
qui.a cō et loquor.nis.Et corripit lo.

Mollucco. cas. caui. care. i. obscurare. et ē tractus
a ramis arborum. q̄ cadentes nemus obscurius faci-
unt. Et coponitur a con et lucus. Et producit lu-
Mollulum. li. diminituum parvum collum.
Collū. a colūna dī h̄ collū. li. q̄ sit longum et
rotundū ut colūna baiulans caput cuius anteri-
or ps gula posterior cernuix dī. fm hug. Pap et
dicit. Collū dictū q̄ sit rigidū et rotundū. caput
sufficiens ut columnā.

Luminans ut columna.
Colluo. is. i. simul luo ul simul delauare et de
struere. ul sordes congregare. et cōponitur ex con
Collustro. stras. strati. strare. i. simul **V**et luo
lustrare. ex con et lustro. stras.

Colluuiū. a colluo. is. dī b colluuiū. uij. et hec
colluuiū ei et b colluuiō. onis. in eō de; senku se;
aquaꝝ inundatio. ul̄ sordiū collō et congregacē
ex multa fluxione et inundatione aquanum.

Colo. as. aui. dī a colus. et est colare purgare.
foras emittere liquefacto cliqre. **C**olo cōponitū
cōcolo. as. docolo. as. Excolo. as. Precolo. as. Per
colo. as. Recolo. as. Suctolo. as. pax colare. ul
q̄ sunt subtus colare. ul post colare. Et est actū
cū omnibz suis cōpositis. et omnia pō hāc sūllaz
w. b̄ colo is eā cor. vii in grec dī. p̄ma dico co
la tūta dico colo. Itē. Nūc ego nura colo legō cal
colo. b̄s lui. ere. qn qz bz signi. **U**co gurgite colo
Ezōnes. Colo qui cōtē i habet. Colo tūra. I

hacōnes. Colo dūitātē. i. habito. Colo terraz. i.
aro. colo formā. i. orno. Colo deū. i. ueneror. colo
pntes. i. diligō. Haec significacōnes cōtinentur in
bijs ūsibus. Agros rus formā superos colit atq
pntes. hos arat h habitat ornat honorat amat
A colo ul colens y compōnem hic et h celicola
et h et h xpīcola. et h et h nūricola. agricola Et
scias q̄ buiūsmodi nomina composita a colo i3
sunt. cō. ge. sicut a gigno cōposita. Vnde in doct'
nali dī. Quod colo cōponit cōmūie locare dece

bit. Quod q̄ facit signo it̄. Item colo componi-
tur cū ad et dī actolo. Itē cū ex et dī excolo. I.
diligenter colere. Item a colo cōponitur incolo-
lis. I. habitare. Per colo. lis. I. pfecte colere. pcolol
lis. I. p̄ alij colere. Octulo. lis. I. abscondere. Re-
colo. lis. remeniorari. recordari. ad memorias re-
ducere. ul̄ iteq̄ colē. Colo actiuū est in omni sua
significacōne. nisi p̄ habitare ul̄ arare. tūc enim
ē neutrā. Composita uero ab eo si redoleant alia
tram p̄dcāq̄ significacōnū sc̄z arare ul̄ habitare
neutra sunt. In alijs significacōnibus omnia sūt
actiuā. Item omnia composta ab eo regnēt lai-
turam sui simplicis ubiq̄ p̄ter oculo. lis. Itē oia
ficiūt p̄teriti in lui et supinū in cultū. Et hec si
lab̄ co ubiq̄ corripitur in eis.

Collobiū.a collū dī h̄ colobiū.bij.i. palliū ū
gīnale usq; ad talos depensum et sine manicis. et
dī collobiū q̄i collobiū.a collo depensum ul' q̄a
sit longum. Et nota q̄ non solū ūgines s̄ etiam
diaconi utebant collobo. In loco cuius postea
usq; sunt dalmatica. q̄i sc̄z nudicas bēthioꝝ culpa
Coloma colonie id est calamus cū) batur,
spica sua. Et diatir a culmus.

Nolon dicit greci. Et interptat̄ memb̄. Item

colon u[erba] colos dicit[ur] greci fel. u[erba] aliud intestinu[erba].
A colon per compositionem monocolos dico
los u[erba] bicolos. tricolos. tetracolos. a monos quod
est vnu[erba] u[erba] dis siue bis quod est duo u[erba] tri[erba] quod
est tres u[erba] tria u[erba] tetras quod est quatuor et colon
quod est monib[us]. scilicet quod. habet vna[erba] u[erba] duas u[erba]
tres metri varietates. Vnde inuenit[ur] in odis ora
ci. Hec oda est monocolos. hec dicolos hec trico
los. i. habet in se vna[erba] u[erba] duas u[erba] tres metri ua
rietates. Pap[us] dicit. Colon culare intestinum
Valerius et Polinus dicit[ur] colonum r[ati]o[n]e et ciuitate

Colonia a colonus sive h[ab]itacione. n[on] i[n]staurata ciuitas vel castro vel villa quelibet a nouis instituta colonis. Iero in prologo Jeremie. Jam terras eorum colonizatione gentium possident. Colonia etiam dicebatur olim ciuitas vel regio capta a romanis. in quibus expulsis supducebant noui coloni a romaniis. Colonia etiam dicebatur ciuitas vel castro vel villa in confinio duarum regionum. a colonis frequenter ibi mutatio a romanis ne liceret eis esse infideles fuit hugo. Vel fuit pap Colonia est que per defectum indigenarum nouis cultoribus adimpleta. dicta per se agricultura dedita.

Colonii, ni. i. terre cultorū et p̄prie aduenā qui
abūde ueniens agrum locatū sibi colit. et dī a co-
lo. lis. fm̄ hug. Pap̄ ecīā dicit. coloni ab incolen-
do terram dici. aduenie sunt. Et producat lo-

oloquintida. dicitur coloquitis coloquitiis. cui
curbita agrestis et undementer amara. quod similis
ut cucurbita per terram flagella extendit. fructu ro-
tundo et folijs similibus cucumeri usuali. Vnde in
iiiij lib. reg. c. iiiij. Et collegit ex ea coloquitiis a
gri. Vel ut dicitur in historijs. Coloquitiis sunt agres-
tes cucurbitae amarissime minores hisque quod in ortis
nascuntur. Vel ut quidam dicitur herba est quasi uitis
se diffundens in sepibus fructu modico purpureo
et rotundo cum maturus est. Alexander sic dicit A-
grestis tibi sit coloquitiida curbita lector.

coloris tibi ut coloqimba tua bona rebus.
1. color dicitur a caleo. et calore ignis et solis coloris
conficiuntur. Vel dicitur a colo as. et olim coloris co-
labantur. ut essent nimis subtilitatis. unde coloris
loras. ubum actum. Alij vero dicunt quod a coloris
sit color per apocopam. Coloris componitur huius et hec

bicolor.oris.q̄i duorum colorum.vnde bicoloratus a
um.et h̄ et h̄ tricolor.oris.triū colorum.Vñ trico
loratus.ca.tū.et h̄ et hec multicolor.i.multaq̄
colorum.et h̄ et h̄ diūscolor.oris.i.diūsou colorum
ul̄ alterius coloris.Vnde discoloratus.ca.tū.Et
h̄ et h̄ vnicolor.i.vnius coloris.et h̄ et h̄ rubico
lor.i.rubei coloris.et h̄ et h̄ albicolor.et cū eis
dē cōponit coloro.ras.Et sunt omnia eius com
posita actua.Et cor̄ co.Et scias q̄ omnia cōpo
rita a colore ut bicolor.a decore ut dedecor.a cor
ge ut bicorpor sunt cō.ge.irregulariter.licet ali
qñ inueniant̄ in neutro genere.quod autoritati
attribuimus.Ezech xvi.Et sumpsihi uestimenta
tua multicoloria.Et cor̄ p̄mam color.Arianus
Ingenio mox subsistit forma colorum.Ite sm p̄p
Colores rhetorici sunt qualitates ul̄ species dice
di.de quibus habes in fine quarte p̄tis.Item de
colore nubium.uide in nubes.

Coloro.ras.rati.rare.ūbum actum a color dici
tur.Alij uero dicūt.q̄ a coloro fit color p̄ apoco
pam.Coloro cōponit cū cō et dī cōcoloro.loras
Ite cū dī et dī decoloro.ras.i.ualde colorare ul̄
colorum auferre.Et ut būiter dicamus cōponit
cū omnibus p̄dictis cū quibus et color.Et omnia
sunt actua Et producit̄ lo.

Colos ul̄ colon dicūt creci fel ul̄ aliud intelli
mū sicut dixi in colon.
Coloseum,a colosus dī h̄ coloseū.sei.quidam
locis rome ubi olim erant r̄magines omniū p̄
uinciarū et in medio erat imago rome tenē po
mum aureū in manu utpote dñā et regina oīm
et erant ita disposite arte nigromancie.q̄ quādo
aliqua puincia uolebat insurgere cont̄ romāos.
statim ymagō rome obūtebat dorsum illius pro
uincie r̄magini.Vel ut dicūt.r̄magō illius pro
uincie insurgebat contra r̄maginez rome.et tūc
romani ex īprouisu mittebant illuc exercitus
et prouinciā illam subiugabant sibi.Et tali arte
romani q̄i totū mundum sibi subiugauerunt.Ed
dictur in Wlgari colisie.uide in pantheon

Colosus.a colo.lis.dī h̄ colosus.si.i.aliq̄ res
in memoriā aliciūs mortui facta.ut tumuli et
r̄magines apud antiquos.et dī colosus q̄i colos
ossa.Et prod̄ perīl.Juvenal.ET de marmoreo ci
tharam suspende coloso.sm hug.Pap uero dic.
Colosus uocatur statua marmorea et alia.

Colostū.a colo.lis.dī h̄ colostū.tri.quod et
colustrū dicīt.i.lac concretū in māmis.ul̄ p̄oīg
nouū lac quod statim p̄mo mulget̄ post fetum
qd̄ cito coagulaet̄ Pap dicit.Colostū lac nouū p̄
o.Potest etiā in feminino genē dīlinari h̄ colus
tra.re.Vñ dicit auicenna in iij libro in c de lacte
Et colustra ē tāde digestionis.mel uero ip̄az nec
tificat.et acquint ex ea corpus nutrītū pl̄imū

Colubella in columnā uide.
Coluber.a colo.lis.dī h̄ coluber.bri.pn̄l cor̄
et h̄ colubra.bre.q̄ colat vmbīm.genus ē serpē
tis.vñ colubrinus.na.nū.Columb̄ ceterū fugit.Leo
nem interficit.**C**olubculus.h.di.puus coluber
Colū.a colo.as.dī h̄ colum.li.idem qd̄ qlus.
Vñ uigil.Tūc spissos minime qlos.cola q̄ plorū
humosis tenpe rectis.Item colū actipitur q̄ qd̄
colore rhetorico.Sūt enīz colū et coma duo co
lores rhetorici.Vide in fine quarte p̄tis.Pap sic
dicit.Cola dicūt p̄ que mussum fluit.a colādo
Columba.a color sm rabaīn.pca h̄ collū.li.

Et h̄ colubus et h̄ columba p̄p diūsos quos habet
in collo colores.et ē fe.ca.columba.ET dī colū
ba q̄i colens lumbos.Q̄ Et habet septē p̄pates
caret felle.nullū ledit.alienos pullos nutrit.gemi
tū p̄ cantu emittit.iuxta fluuiū morat.granū e
ligit quod comedat.In foraminibus petre nidi
ficat.que omnia in significacōne cōueniūt fidelis
anime.signat etiā et spiritum sanctum.

Columbar.a columbus dī h̄ columbar.anis.la
tibū foramen ubi nidificant columbe.Columbar
etiā dī quoddā genus vinculi.a collo.q̄ sit aptū
collo.Dñr etiā columbaria loca cōcaua in nauī p̄
que remi emittunt̄.q̄ sint similia latibulis colū
Columbinus.na.nū.pn̄l ubaq̄ ubi nidificant
prod̄.possessiū a colubus dī.Ite h̄ columbinus ni
q̄dam lapis.a colore illius avis sic dictus.

Colubulus.li.dimī.puus columbus.et h̄ colū
bulū.bule.pua columba.

Columbus.bi.in columba est.

Columndla.uide in columnā.

Columen.a colo.is.dī h̄ columen inis.alaci
tas ul̄ fortitudo.Et cor̄ lu.Vnde homerus.Hic
patric columen pugnat mauorcus hector.

Columis.a columnā dī hic et h̄ columis et h̄
me.i.sanus et alacer.q̄ erectus et firmissimus sit
ut columnā.a quo cōponit h̄ et h̄ in columnis
i.infirmitus.Et cornipit lu.

Columna.ne.dī a columnen inis.q̄ in summo
lit tonga.ul̄ q̄ columnen sustineat.Vnd h̄ colum
nula.le.dimī.et h̄ columndla.le.dimīn.et p̄ ab
iectionē n̄ inuenit̄ h̄ columella.le.Vnde Joseph
in viij.Quatuor columelle quadrangule stantes
Et a columella p̄ mutacōnem.m.in.b.inuenit̄
h̄ columella.le.similiter dimī.Et cor̄ co predicta
Orat in epp.Nempe inter uarias nutrīt̄ silua co
lumnas Et in aurora dī.Petra columna uia sol re

Columnella dimī.pua columnā.Indo morā
Columnelli.a columnā hij columnelli.nelloq
dentes qui canini dñr.a longitudine et rotūdite
sic dicti.q̄ sunt longi et rotūdi ad modum ca
lumne.sm hug.Pap uidetur dicere colomelli

Columnula.le.uide in columnā.

Colurus.a colon et urus cōponit h̄ colurus n̄
q̄i colon urī.i.membrī.i.cauda bouis filuestris
nā urus bos filuestris dī.Inde colurus cauda ill
ius.Vnde et quadā similitudine dñr coluri duc
arculi imperfecti in celo qui quadā p̄ deali p̄niden
ta fingunt̄ in firmamento.sicut enim cauda bo
uis facit arculū imperfectū.ita quidā ecclisi fingun
tur esse in celo imperfectū q̄tum ad uisum nost̄
sm hug.Pap autē sic dicit.Columnūmpfecti ecclisi
interpretant̄.Sūt autē duo diuidentes celū.vnus
p̄ mediū cancri et cap̄cornū.Alter p̄ mediū arie
tem et libīm.nec pueniūt nisi ad australēi circu
lūn.vnde imperfecti dicuntur.

Colus.colos ul̄ colon dicūt graci fej.ul̄ aliud
intestinum.et utīt in latinā formā.et dī h̄ colus
li apud nos.vnde colicus.ca.cū.ut colica passio
que fit in illo membro.Et colicus homo qui in
fimilitate coh patīt.Vnde mater de uiribus h̄ba
rū.Illius senen colicis cū melle medet̄.Item ūe
nit̄ h̄ colus.li.ul̄ colus.lus.p̄ rota femināq̄.sed
tūc deriuatur a colo.lis.et ē fe.ge.et secundē ul̄
quarte dedit.sm hug.Pap autē dicit.Colon ē
grecū.ē ge.nē.ē et in p̄bīca dī intestinū culare.
Item colica passio colū colatorū a colando mīt̄

Cohes instrumentū in quo ferme nent ge
ferme ul̄ quarte decimū. et cor̄ p̄mam. Quidius.
epi. Aptior ē dignis lana colusq; meis.

Coma. a coma. if dī h̄ coma. me. pprie capilli
mulier. a comendo. sicut celaries uiroy a cedende.
Vel dī coma p̄pe non ces capilli. Et ē nomē q̄
cū. Item a cumulo. as. p̄ contrariū dī h̄ cuma e.
ul̄ pocus h̄ coma. me. q̄i cuma. i. b̄uis dō. et h̄
coma. matis. i. censura. iudiciū. Et a coma. me. h̄
comaticus. ci. i. iūsificator. vīi comaticus adūbium
.i. b̄uiter compendiose. Item coluz et coma sunt
duo colores in rhetorica. Vide sup̄ in iiiij pte in
fine. Quidā tū dicūt q̄p coma ē q̄drupeis. Vnde
erat. Est coma q̄drupeis colub iuba hue leonis
Coma. matis. prod̄ co. in coma. me. est.

Comarchus. chi. p̄nceps sup̄ comites. a comes
Comaticus. a coma. me. h̄. et archos p̄nceps
comaticus. ci. i. iūsificator. vīi comaticus adūbium
.i. b̄uiter. compendiose. Comaticus eciam dī ab
breuiator compendiosus diuisus. Vnde dicit Jeron
in plogo oſee. Comaticus est quasi p̄ finā loq̄ns
Vbi dicit glo. abbuiator diuisus eo q̄p in singul
dausul̄ diuisas et plenaſ finā dicat. Et cor̄ tī
Comatulus. la. lū. dimi. a coma. me. dī. Jeron
in quadā epl̄a. Comatulus comptus lascivus do
musp tue recta non uideant.

Comatus. a coma dī comatus. ta. tū. i. comas
babens. et h̄ comata. te. qued gallia. sc̄z lombar
dia. q̄r comas solet nutrire. Et p̄d p̄nl comatus
ta. tū. adiectū. h̄ coma. atis. comata sublīm pl̄is
Combuo if i buo if iud̄. Iuui cor̄ p̄nl siue ma
Comedia. oda quod ē cantus ul̄ laus compo
nit̄ cū comos quod ē uilla et dī h̄ comedie id ē
uillanus cantus. ul̄ uillana laus. quia tractat de
ribus rusticis. et affinis cotidiane locutōni q̄
circa uillas fiebat et recitabat. uel dī comedie a
comesatōne. Solebant enim post obū homines
ad audiendū ea; cōuenire. Et differt a tragedia
sicut in tragedia dicet̄. Pap̄ autē sic dicit. Come
dia ē que res p̄uataq; et humiliū p̄son. iū comp̄
hendit. Non tam alto stilo ut tragedia. h̄ medio
cri et dulci. que sepe ecia de historica fide et de ḡ
uibus p̄sonis tractat. Itz dicit pap̄. Comedi dic
ti. q̄r p̄us post comediantes ad eos audiendos ue
nire solebant homines. Sed post aggressi gesta
vniuersou. et delicta corripientes in sc̄ena p̄ferebat
Et comedie est p̄teritū de comedie. et ḡtis dī come
dus. da. dū. Et utq; q̄ prod̄ me. h̄ comedie infiniti

Comedicus. ca. cū. ad comedie. vīus cor̄ penl̄
ul̄ ad comedendū p̄tinens. ul̄ deſtabilis. vīd co
medice. i. deſtabiliter. et dī comedicus a comedos
Comedo. dis. di. cōponif ex con et edo. dis. Et
q̄ turpis esset placido si dicret̄ comedo mutata ē
n. in. m. et ita est ibi. m. accidentaliter. Vnde non
ē contra regulā si ibi p̄feratur. Est enī regula q̄
ppō debet sillabicari p̄ se quod non fit hic. h̄ ut
dixi. m. ē hic accidentaliter. Et a comedo. dis. hic
et h̄ comedo. donis. i. gluso uorax. et cor̄ p̄nl sic
in ubo. vīn siue dicat comedo. edis. siue comedo
donis. semp̄ e corripi debet. sicut wlt huḡ et ec
magister bñ. Et habz comedo. dis. duplex sup̄ sc̄z
comesum et comedū. In comedie per vnum s
Comedo. donis. cor̄ p̄nl. In nō h̄ in oblique eam
prod̄. De h̄ uide in comedo. dis. Et ē cō. genens.
Comedus. da. dū. qui comedīā deſcribit. et dī
a comedie. Et producat me. uide in comedie

Comes. itis deriuat̄ a como. mas. et ē mas. ge
et cor̄ co. tamē uiccomes ab eo cōpositū acuit
co. licet sit b̄uis. Et a comes h̄ comissa. le. Item
iuuenit h̄ et h̄ comes. cō. ge. p̄ socio. h̄ tūc deri
u. tē a comeo. as. Et ē comes p̄p̄e in itinere. a co
meando. Socius in p̄culo. Collega in officio. cō
sors in p̄mio. Sodalis in mensa. xv. in collega est
Et sc̄ias q̄p comes ē cō. ge. decimacōte. h̄ omnis
in construccōne. Vnde lucan. Imperiū q̄p comes
De h̄ uide in tercia pte ubi agit̄ de omni genere
Et cor̄ co comes subſtī. h̄ comes accūs de comes
et comes futurū de como. mis. prod̄ co. Vnū ūlris
Hilis esto comes quorū te dogmate comes. Est
comune comes. comes ē mas nomē bohons. Est
mores comes dignus habere comes. uide etiam
Comesatio. tionis. feminini ge. In como mis
ner. p̄ vnum. s. uide in comedo.

Comeso. ab ultimo sup̄ huius ubi comedo sc̄z
comesu u in. o. fit comedo. fas. p̄nl prod̄ ubū fre
.i. freq̄nter comedē. pprie quid̄ est comesare sepo
et sup̄flue et luxuriose comedē. vīn h̄ comedatio
onis. et sunt p̄p̄e comedationes sup̄flua et luxuri
osa cōuiuia. Er debet scribi p̄ vnu m. et vnum s
sicut et suū ūbum. Et h̄ wlt huḡ et ecī magis
ter bñ. Vnde patet q̄ ad romanos c xiiij ubi di
In comedationibus et elateribus. debz comedatio
nibz p̄ vnu. m. et simplex. s. scribi ul̄ proferri
Comera. te. fe. ge. dī ordinatrix comau. et deri.
uat a coma. me. Juuenalis tamen cā metri inter
posuit s ibi. Ponit̄ comete tunicas. Itē iuuenit
cometa. te. mas. ge. ul̄ h̄ comeses h̄. ul̄ te. Et est
cometa quedam stella crinita et emittens dī se ra
dios flāmas ad modū criniū. Et semp̄ q̄n̄ appet
significat mortē ul̄ immutacionem alcuus p̄na
pis. ul̄ alicuius patrie destructionē. Et semp̄ diri
git radios suos ad illā pte cui minat̄. Quidaz,
tamen dicūt q̄ non ē stella. h̄ quedā nubes igne
et claritate accensa. quod magis credimus h̄ huḡ
et prod̄ me. Pap̄ uero sic dicit. Cometes stella ē
dēcis q̄p comas lumis ex se fundat. Quod gen⁹
sideris q̄n̄ appet pestilentia famē. ul̄ bellū uel reg
ni mutacionem signat. quē latini trinitē uocant.
q̄ in modū criniū flāmas sp̄argit. Alij dicunt cū
quāp̄is ego q̄p cometes nichil aliud est q̄p uapor
terrestris grossus cuius pte sibi multū coniaceat.
paulatim ascendens ab inferiori pte estus ad su
piorem pte eiusdem ubi concavitatē ignis conti
git. et ibi diffusus ē et inflamat̄. et ideo uide
longus freq̄nter et diffusus. Item sc̄ias q̄ stel
le h̄ntes comas efficienter et h̄m locū siue genā
cōnis sunt p̄pter aerem inflamat̄ ex uicinitate
ignis qui continet materia cometē et ipm̄ come
te. Aerent̄ dico. p̄p̄nū igni qui in se continet;
co lorem ignis. q̄n̄ in ipso uapor fatus inflamat̄
tur tūc continuatio fit cū lumine flāme cometē.
ab inferiori aere ubi stat uapor eiusdem nature
et ita diffuso illo qd̄ continuat̄ ei fit oblongum
et h̄ est cometē. Et h̄ queras. Cū cometes dicat̄
se habere ad bellū ul̄ ad mortē alicuius. an sit
huiusmodi signū ul̄ cā ul̄ effūs. Dico q̄ pprie
ē signū p̄dcōu. q̄p sicut dicit aristo. in lib̄ d̄ somp
no et uig. Talia sunt sicut consiliarius ciues con
siliū melioribus inuentis mutari p̄t. Ita dominū
marii bella et mortē continentū et regentū tu
bas signat. sicut inclinans p̄mū ad hoc p̄ ita; et
calorem et sitatatem ex quibus p̄uenit animosi

rae et concratio populoꝝ ad suicem. Et ideo si
nati comere p̄ius ē sup mart̄ qui est causa belli
et destructionis populorum. cā dico. Indivisa nō
necessaria. et ideo dī illa signare cometes. Cū tñ
eius signacō p̄xima non sit sup illa. Et scias
q̄ ut dicit p̄tolomeus. Homo sapiens dñatur as
tris. q̄ p̄ sapientiā suā p̄t uitare ea ad que astra
disponunt. Vide in astrum et in iupiter.

Comites. tis. mas. ge. p̄nl. p̄d. uide in cometa.
Comicis. a comedia dī comicus. ca. cū. i. come
duis ul̄ ad comediam p̄tinens. ul̄ facetus. Et comi p̄
pn̄l. Duo sunt ḡna comicorū sc̄z comediam scriben
tiū. sc̄z ueceres qui iocularores extiterunt. ut rēn
cius. noui q̄ et satirici quibus ḡnaliter uicia car
punt. ut p̄sius. iuuenal̄. Et nudi phigunt. q̄ uici
omis. a como. mis. h̄ et hec co. la denudent
mis. et h̄ me. i. suauis ul̄ curial et facetus. Sz fa
cetus de doctrina. comis de natura. Vel facetus i
factis. comis in dictis. Et cōpatur comior. simius
vnde comiter. mius. me. Vel comis ut dicit p̄p
compositus hilaris benignus. Et nota q̄ como
mis. et h̄ et h̄ comis et h̄. me. et h̄ coma. tis. p̄d
pmam. h̄ coma. me. eam cor. Vnde iūis. Caue
colore comis me fallit femina comis. i. suauis ul̄
Comitas. tatis. i. cunitalia. curialis et facetus
ul̄ suauitas. et format̄ a comi dact̄ de comis ad
dīta. tas. ul̄ h̄ p̄p. comitas benignas humanitas
Comitatus. tus. tui. i. comitis dignitas ul̄ terra
sive tm̄ spaciū p̄tū vnius comis tenz. et denuaꝝ a
comes. Itē inuenit h̄ comitatus. tus. i. societas
ul̄ comitacō. et tūc denuaꝝ a comitor. aris. Item
inuenit adiectiue comitatus. ta. tū. uide in comi
tor comitaris. Et corripit co.

Comitellus. li. uide in comitulus.
Comiciū. cīj. a cometes dī h̄ comiciū. cīj. i. tem
pus in quo consiles eligunt. ul̄ intronisant̄. Et
ecīa ipsa elcō ul̄ intronisacō dī comitiū. ul̄ sole
nitas que ibi tūc fiebat. et cōuentus totius popu
li. et locus in quo fiebat. Et comitiū dī q̄i coitiū
q̄ totus populus ad elcōnem et intronisacōnem
consulū cōueniebat. h̄ est ethimologia pōcū q̄
denuatio. ul̄ compō. vnde comitus ul̄ comitiales
morbis dī. i. caducus ul̄ passiuus. quia in comi
tis illi qui patiebant̄ repulsaꝝ p̄ pudore morbiꝝ
caducū incurebant. Quidaz ecīa p̄ timore repul
sa sc̄z timentes repelli. et comito. as. i. comitium
celebrare. ul̄ eligere ul̄ intronisare. ul̄ in comitio
ul̄ in cōuentu loqui. et p̄ compōnem incomitio
tias in eodem sensu. Item sc̄ias q̄ a comes itio. i.
h̄ntē comitatū. p̄t diuari h̄ comiciū cīj. i. placitū
qd̄ multi comites faciunt vñ plautus. Ibo intro
ut de capite nīeo faciant comiciā. Et inde comici
o cīas. i. comiciū celebrare. uel in comicio loqui
Et p̄ compōnē incomitio as. i. in comiciū addi
cere. Item incomiciare. i. comiciū celebrare ul̄ in
Comitor. a comes dī comito. comito loqui
aris atus sum. i. sequi. uel cū alio ire. Et inde co
mitans tis. ge omnis. Et comitatus ta tū. i. secu
tus. et cor̄ co et mi. Cūd̄ de arte. Ipse licet ue
niis musis comitatus homerus. Si nichil attule
ns ibis homere foras. Et fuit olim comune nūc
Comiculus li. mas. ge. penul̄. h̄ est deponens
cor̄. Et h̄ comitellus li. dī. i. p̄ius comes. Et sunt
ambo dī. de comes h̄ ueramq̄ eius significacione.
Commanipularis. a con et manipularis cōpo
nitū. h̄ et h̄ cōmanipulans et h̄ re. i. cōsocius si

mul cū alio manipularis. Et mutatur n̄ in m̄ se
Cōmater tr̄s. q̄i simul mater. ex 2̄ quente. m
con et mater. et p̄d ma. Et sc̄ias. q̄ due sunt spe
cies cōpaternitatis seu cōmaternitatis. una direc
ta. sc̄z cū ego suscipio de sacro fonte filiū beate
uel ip̄a meū. uel ad confirmacōm coram ep̄o te
neō filiū beate. Et si accepo. senīp̄ ē sepandū con
nubii. Alia ē indirecta. q̄i unus coniugū postq̄
sunt una caro effecti. filiū alioꝝ suscipit. In h̄ ca
su ambo p̄nes infantis compatres efficiuntur et
alteri cōiugū qui nō suscipit. qm̄ cōmunicant si
bi cōiuges accōnes. Et sic tā directa cōpaternitas.
ē indirecta. matrimonii impedit contrahendū.
Cōmeatus a cōmeo. Yet dirimit iam cōtractū
as dī cōmeatus tuſ tū. i. siml̄ meatus cōmeatus
ē dī expensa que ē necessaria in itinē simul cō
Cōmemoracio onis. fe. ge. i. re. h̄neantibus
cordacio uel simul recordacio. a cōmemoro ras.
vnde cōmemoracō fideliū defunctoꝝ. Et formaꝝ
ab hoc genituō cōmemorati. addita o

Cōmmemoro ras. ex con. et memoro ras. pn̄l
cōcepta. uide in memoro ras.

Cōmendacō. a cōmendo das dī cōmendati
tus cīa cīi. aliquis qui de suo noui dat ut res e
ius in nr̄a habeamus tutela. Et eciā cōmendat̄
ca res que nob̄ et nīē tutele commendaꝝ. Inuē
tur ecīā cōmendacō qui cōmendat nos ul̄ lau
dat. Vnde in ij ad comit. cīj. Aut indigemus cō
mendacōs ep̄lis. Et format̄ a q̄enitō cōmend
tus cōmendati addita cīus.

Cōmmendo. as. ex con et mando. Et mutatur
n̄ in m̄. et a in e. Et ē cōmendare tradere cōmit
tere ul̄ laudare. magnificare extoller. vnde cō
mendatorius. na. nū. Et h̄ et h̄ cōmendabilis et
h̄ le. Et cōmendatiuus. tiua. tiuum.

Cōmmentariuus. a cōmentū dī cōmentariuus a
ū. i. expositarius. na. nū. et h̄ cōmentariuus. nī. q̄
cōmentat. et cōmentator et cōmentariuus qui cō
ponit cōmentū et scribit. et h̄ cōmentariuus. i. a
manū ul̄ reponunt cōmenta. et h̄ cōmentanc
ius. et h̄ cōmentariolum diminitiuia.

Cōmmentacō. a cōmentū dī cōmentacō a ū
i. confictus falsus ul̄ expositorius ul̄ ad cōmen
tator. a cōmentū deriuat̄. h̄ p̄tinens

cōmentor. aris. atus sum. cōmentari. i. cōmentū
facere. ul̄ inuenire similia uel exponē. configere
mentiri. Et p̄t esse frequentaꝝ huius ubi com
misi. licet deficit in supiū. sīm usum. et redde
bit. eius significacione om̄is. Itē cōmentari. i. au

Cōmentū. a cōminiscor dī cōmentus. figurari.
ta. tū. et h̄ cōmentū. ti. i. fraus. mēndacō. machi
namentū. inuentū confitū. compōstū. ul̄ cōmen
tū est plurī studio ul̄ doctrina in mente habitu
rum in vñ colloc̄. et sīm h̄ quilibet liber et qđ
libet opus de qualibet arte compōstū dī cōmen
tū. h̄ in nr̄o uſu cōmentū dī libet expositorius.
qui deseruit expēni sentencie alicuius libri. et nō
constructioni libē. Et sīm h̄ sic diffinitur. Cōmen
tū ē expō ubiq̄ iūtūram non considerans h̄ sen
sum. In q̄ sit glosa dī a cōmēto req̄re in glosa.

Cōmīeo. as. i. fil̄ meo. ex con et meo as
Cōmerciū. ex con et merx mercis componi
tur h̄ commerciū. cīj. i. de plurībus rebus una nē
ditio. ul̄ diūsaꝝ rerū cōmutacō. ut si quis dare
ul̄ cōmutaret mantellū p̄ capa. ul̄ econiso. Vñ
et dī cōnēciū. q̄i cōmutacō merciū. Illa ex. go

mirabilis in carnacio ihu xpi fuit commercium qui coniunctum mercium. scilicet diuinitatis et humanitatis sicut homo deo quodammodo concessit humanitatem deus homini largitus est diuinitate. descendit diuinitas. ascendit humanitas. et exaltata est super eos angelorum. Vnde cantat in ecclesia. O admirabile commercium creatoris generis humani et omnimodo. omnis. simul cum alio miles. mas. ge

Commisior nomen. Ex con et miliro omnis componit cum con. et de commisior. cenis. i. commorari. ad memoriam reducere. excoigitare. adinuenire similia fingere. mentiri uel componere. Commisio etiam plura studio vel doctrina in mente habita in vnu collegere. Et facit superius commentum. In deo contentus. ea. tum. participantium.

Cominans. natus. natus sum. i. filius minari. In deo cominans. tis. ge. cois. et cori mi. Job xvij Cominans non infranxit contra me dentibus suis. Debet condit etiam cominans a commino. nas. et tunc prodest mihi. sicut mino. nas. xv. Dum rex minas lupus dominus adubiu iuxta. si illi dente minas. ne intinisse stat. fere. In piti. simul. prope. de proximo. Cui contrarius est eminus. cui duabus inscribitur pap. et componit ex eo et minus. Et sic de in g. Eminus ad longe est dominus ad prope commissura. re. fr. ge. i. incastratura. Spectat commissa. ligatura. Et de a commisso. tis. quod est coniugere. res enim que coniuguntur filii in vnu mitto. ommissum. si. in hinc traditum creditum. tunc conjuncti pcam forefacti. et de a commisso. tis. si.

Comitto. tis. ex eo et mitto. tis. et est committere filii mittente vel coniugere aliqua. vnu immittendo a lii scilicet incastrare. et committere. i. forefactre peccare. In deo commissum. Et committere. i. credere. in tute lai vel in fidem dare alicuius filium huic. In greci autem sic de. Comitto sensum portat cuiuslibet horum.

Coniungo peccato faeo reprehendo.

Comixtus. ea. tis. a commisso. ces. In hunc comixatio. omnis. i. simul mixtio. uide in misceo ces.

Commudo. das. in commodus. uide commodus. modus componit cum con. et dicitur commodus. da. dñ. i. utilis. bonus. mansuetus. qui cum modo. Vnde commodum de illud quod commoda tur. scilicet id quod non nisi iuris est. et ad aliud translatum est cum modo tempis. quod apud eum sit. vnde et commodus donum est qui cum modo datum vel ad utilitatem non possit etare. datum. vnde commodo. das. i. possit commodum facere. Et componit actummodo. i. ad commodus et similem usum dare possit. vel aptare. apte colloquere. et est actum cum oninibus suis compositis. Commodus compaginatur. vnu hunc commodatas. tatis. Et compotitur incommodus. da. dñ. et compaginatur. vnu hunc incommodatas. tatis. Et incommodo. das. i. offendere. incommoditate alicuius facere. et construere cum datu. Et est enentur. Item in eodem sensu construere cum actu et est actu filium huic. Pap uero dicit. Commodeare est idem quod possit quod sibi reddat uelut pecunia cuius commodo aliquid dare. i. possit. sicut commodus. i. possit emolumentum. merces. lucrum.

Commolo. lis. lui. lere. i. simul molere vel corretere. Ila. iij. c. facies pauperum commolitis. Et debet ibi coripi pueri sicut in legitimis. cum sit terce coniugio. Et componit ex con et mollo. lis. Et corripit mola. commonefacio. cis. i. admoneo. instruo. et acommodo. commonefacio. cit. sicut benefacio. cit. licet sit brevis. commoratio. omnis. habitaculo. mansio. tardatio.

a certioris. aris. Et forma est a commorati genitivo ex commoratus addita. o. Actum i. c. fiat commorati de eius deserta et non sit qui inhabitet in ea.

Commoror. aris. ex con et moro pueri cor. Et est commorari cum alio morari trahere facere. vel alio recipere et morari facere. Inuenientem commorari et proximum. a communis. communis. fm pueri venditae communis. cas. i. participare. communione dare. communis facere. immundum facere. inquinari. Matth viij. c. Non intelligitis quod omnia extinsecus introiens in hominem non potest eum communicare. i. immundum facere inquinare. Et componit communis cum ex et de excommunico. cas. extra communione facere. communione purare. Et est actum cum omnibus suis compositis. Et cor. ni. Vtque autem quilibet christiani noster tenet se communicare in anno dicto in communio. communio. a communis de communio nis iuri. i. commune facere. et hunc communio. omnis. quod a pluribus participatur ut corpus dominum. uide in missa. Hic potest queri. Utque sumens corpus christi cum conscientia peccati mortaliter peccat mortaliter. Et uide quod non nullus peccat faciendo id ad quod tenet sed iste peccator tenet ex precepto ecclesie semel in anno corpus christi sumere. ergo quis sit in propria posse candi non peccat corpus christi manducando sine sumendo. Ad hoc dicendum est quod habens conscientiam peccati mortaliter quod dimittere non potest peccat mortaliter accidens ad sumendum corpus christi. quod indigne accedit. Peccat etiam non accidendo tempe ab ecclesia constituto. sicut in passione. quod inobedientes est non tamquam est perplexus quod potest se ab hunc dubio eripere. peccandi proprieitatem dicitur. Nihilominus tamen manente tali propria minus peccat non sumendo quam sumendo. quod illud quod est malum filium se est in iiii. iij. malum quod illud quod est malum quod prohibetur. vnu potest debet se dimittere excommunicari quod cum propositu peccati mortalis corpus christi sumat.

Communis. munus. componit cum con. et de hunc et hunc communis et hunc commune. qui munus plurimum. uel qui cum munio. quod non est segregatus ab aliis in officio. vnu hunc communis. tatis. Et cor. iii. Inuenitur etiam communis accusatus plus de communis ratione quod uenit a communio iuri. ut leonis acti pte sigillo communis. et tunc prodest pueri sicut communis a uero. Item commune aliquam ponit per immundum. et est tractum a gentibus quas iudei reputabant immundas quod communiter vel communibus cibis ueſcebant. nec distinebant sicut iudei. vnu et animalia quibus gentes communiter ueſcebant communia. i. immunda dicebantur. vnu actu xij. Communis et immundus nunquam introiuit in os meum. et ampliata ueſcibus significacione quodlibet immundum dicebatur communis. Item quedam uba dicebant communis quod in leonina passiva acti pueri non in actua et passiva significacione. de quibus dixi super in iiii pte ubi egredi uibus in capitulo de genere ubiorum et in tractatu de participatione. de coitate vel coniuncta uita dicta in thomae.

Communitas in communis uide. **C**omo mas. i. ornare. et de a coma me. Et est ubi actum. vnu communis dñi argenti afores quod de soldida marta lucidum comant argenteum. Comare etiam inuenit per frondere. Et cor. pueri. sicut commo. mis. eam prodest. sicut in como. is. ostendam. **C**omo is compsi. pueri. i. ornare vel planare uel pectinare. Et componit actumomo. is. i. ualde coniuncto. is. deornare. Incomo. is. i. ualde comite.

Como et ab eo composita sunt actua. et propria cu-
hab como. as. corret co. Vnde in greco der. Como dum
tranes orno como splendeo dicas. Tercia dat como
dat quod prima como. Et comis nomen ecclesia propria co-
uide in comis. Item inuenitur comes mas. ge. uel
comunis subst*it*ut*u*m. et corret co. hab comes actus de hab
hab comis et hab. me. Et comes ubi futu*rum* de co-
mo. is. produc co. Xu. Si uis esse comes michi mo-
res accipe comes. Si michi fida comes sic ea can-
sim*er* comes. ui*de* ecclesia in comes.

Compactus. A compungo. qis. compagi copac
tii deniāt compactus. ra. tui. i. impulsus uel con
iuctus conformatus conglutinatus. et compactus
coniunctum adūbium conservit.

Compagines a compingo. qis. nō h̄ compages
qis. i. coiuncto. et h̄ compago gnis. sitr coiunctio
Compagines etiā ul' compages dñr capita ossi
um. qz compacta nūis uelut quodim glutino si
bi adhærent. et hinc compagineus. nea. neū. Et
cūlato. i. cōiuncto. Et uero cōnecta nūmūl

Copagino.as.i. coiunge. Et prodi copages penul
Gonipagino.nas.pn^l cor.uide in compages.
Gompago.inis pn^l pd in n^o.uid in copages

Compatiuus.a compo.ras.8i compatiuus u.
uii.et h compatiuus.u.i et h compat.i.u.i p qd
fit compatio.i collatio rei ad rem.ul quod pti;

ad compationē. Conipatiū autē nomen quid sit
et quō formet et cū quo casu construāt̄ dixi in
iij pte ubi detinuāt̄ de spēbz noīm in e de com
Pompareo. res. rui. simul parere. co Lepatiuo.
ram parere. ex con et pareo. res. Et proð pa. Ge
nes xxxvij. Puer non comparet et ego quo ibo
Ouid̄. Que nimis apparent retia uitat auis.

Domparo.ras.raui.ex con et paro.ras. Et est
compara simul pare. Itē compara.1. conferre as
similare. Itē compara.1. contra pare. Itē compa
ra.1. emē. et ex hac significacōne sumpta ē secun
da. nā qui aliquid emit pōū suū compat.1. con
fert rei emende. et corī pa. Vnde ouid de remed
Bella michi video bella parantur ait.

Pompasciuus. ua. uū. ex cō et pascua. i. comu
nis ad pascua uer ad pascendū. ver pascuus ager-
dicitus est. qui cōriter ad pascendū uicinius relictus ē
Pompater. tris. qui simul eiusdem filij pater. qui

filiū alicuius baptizat ul' xpianū facit. ul' ad bap-
tismū ul' confirmationē eū tenet. Et cor p.m.i pa-
ter. Vnde vindocinensis. Doctrine pater est usus
doctrina scolaris. Inter cīa perit cōtinuata uiget.
Et scīas q̄ due sunt spēs cōpatitatis. ut dixi su-
Compator. tens. compassus. **A**bra in cōmator
fīxū et cōmportat. sī uul' mī. illi. vī. vī. vī.

sum. et ē compati simul pati q̄ illi qui patit con-
dolere. unde h̄ compassio. onis. et compassiuus a-
ū. et est iūbum deponens compatiōr. Et cor pa-
Qompatriota. te. cō. ge. penl̄ prod. i. vnius uel
qui dēm patet. et conponit ex cō et patēt tr̄s

Cui dem patrie et componit ex eo et patria tue
Compescor. cris. ex con et pacifcor. et muta
tur a in e in p̄senti. h̄ in supino seruat a. unde fa
cit compactum. et est competisci simul pacisci
Compedio. pedica componit cū con et dicitur

Compeo. pecta compoim et cori cuncta
compedio. dis. diui. dire. i. incatenare. illaqueare
pedes restringere. Itē coqueditus. ra. tū. q̄sī cū pede
ul' pedica astriclus incatenatus. Et cornipit pe
Coqueditus. ra. tū. r̄m̄l. r̄m̄d. in compedio est

Compeditus. ra. tū. pn'l pro' in compedio est
ompegi gisti git ē pteritū de compingo q's.
Compello. bs. compuli compulsum. ex con et
pello. lis. et cor' pn'l. in pterito. et ē compellē sil'
pdle ul' impellē. ut ille computit me ad h. i. lpu

lit. Itēpi compellē. i. coadūnare. Virg in būc. Cū
vulernat q̄ greges coridōn et nīs in vnuz. i. co
adūnauerat. Et dicit pap. Compello. las. cōpello
lis ad p̄uocatōnem p̄tinet. Illud compuli h̄o con
pellau facit. ambo sunt actiua. Compellor inue
nitur deponens. Compellari alloqui.

Compendino.nas.nauū.nare.i. differre. unde
is compendinacō onis.i.dilacō. et cor di. h̄ pap
Compendiū.a compendo.dis. d̄s h̄ compēdiū
dij. quidqđ ē b̄ue et utile. et inde compendiosus
sa. siam. b̄uis et utilis. Vnde compendiose adiūbi
um. ut iste loquic̄t compendiose.i. breuiter et uti
liter. et hec compendiositas.tatis.

Compendo. dis. ex con et pendo. dis. componit
compendo. dis. et ē compendere simul pendere ref-
dere uel per soluene. ul' trutinare equare
Componit se faui i. remunerare. ul' modo in

Compensō. las. laui. i. remunerare. ul' redde do-
nare. trutinare. Et ē iūum frequentānū a cōpen-
do. dis. compensūl' compensū. u. in. o.

Compensor. oris. ille qui libenter reddit quod debet. et dicit a compendo. dis.

Qompensus. s. sum. i. redditus vel equatus vel
remuneratus. Et dicitur a compendo. dis.
Nomperi pnt cori e pntitu de comperto nis
et pntitu de compensatione. remuneratio et remuneratio.

Comptum est supinum de comperto ris.

Compes dis. fe. ge. cathena circa pedes. dictum
a compedio. dis. sm hug. Pap uero dicit. Com
pedes dce q continent pedes. compes compedis
fe. ge. Et corr pe. Inuenit autem in mas. ge. et reu
ni. c. Aggrauauit compedes meū. quod autoritas
ti ascribimus. ul' forte uicio scriptorum kā cornup
ca est. et dictum est meum pro mean.

Compesco. cis. pescui. ctiū. compescē. i. refrena
re. componē ex con et pesco. cis. quod non ē in
usu. Quidā tamē dicūt q̄ compesco ē compositū
a con et pede et capio. ul' a con et paſſor. uel a
con et pacō. cas. vñ compesco. cis. q̄i facio pacē
Alij a con et paſco. cis. et ē tractū ab equis q̄ cū
paſcunē ligantē et coercentē pedibus. h̄ illud ſup̄
compescitū non ē in frequenti usu fm̄ quod dīz.
Compētē tis ex con et ne ~~Et nō nō~~ p̄cē.

Competo. tis. ex con et pe. **E**t p̄d p̄n̄l p̄n̄e
to habet p̄teritū et supinū ad modū quarte. et c̄
competere simul petē. ul' cōuenire cōgnitere. a cō
peto autē. p̄ cōuenir deniāt competens nomen
omnis ge. i. cōueniens. Et compaēt competenterior
issimue. vnde competenter. tuis me. et h̄ competit
tia. tie. Et componit̄ incompetens. Et ē neut̄ ge
neris competo. p̄ cōuenire. et h̄ h̄ fecit ex se im
fatu. sicut in his. sicut in his. sicut in his.

Personale competit. s. in alijs signationibus est actuum
Compilatio. a pilus pro capillo de pilo. las. i. pi-
los auferre. qd componit cū con et de compilo
las. i. simul pilare. Et corpi in ista significacione
sunt pilus. Iter a villa n instrumentum regendi den-

sicut pilus. Itē; a pila p̄ instrumento terrendi den
uaē pilo. las. quod componit cū con et dī cōpi
lo. las. i. contundere ul' rapere. furari. expoliare.
Orat in sermonibus. Ne te compilent fugientes
quid iuuat bou. p̄prie quid compilare est aliena
dicta suis intermiserere. et hinc h̄ compileror qui
aliena dicta suis pmiscer. sicut solent pigmenta
rii in pila diuisa mixta cōtundere. Vnde orat in
ser. Ne me crispini scinia compilasse putas. et in
bac significacōne prodi pi fm hug. Vel cōponit
compilo a con et pilū. Vnde dicit mgr bene. Cō
pilo i. cū pilo franco seu fndio. n̄mō nul'. ou cū

ponit ab eo qd est pilu. Vnde ora. Ne te cōpi
lent fugientes qui iuuat hoꝝ. i. ne te confodiāt
Pap̄ dicit eaꝝ Compilaror q̄ aliena dcā suis per
miscer. uide in pilo las. Compilo ergo a piluſ cor
pn̄l. Compilo a pila ul̄ pilu eaz proꝝ. Vn̄ ūsus
Compilo tollo pilos compilo scripta librouꝝ

Compingo. pango. i. lugo ul. impello coponit
cu con et mutata a in I dī compingo. gis. cōpe
gi cōpactū. i. impellere ul cōsigere conglutinare
conforzare. Vii job x. Ossibus et neruis cōpegs
ti me. Item compingo Et componi a con et pin
go. gis. et dī compingo. gis. compinxī cōpinctus
compingene. i. simul pingene.

Compitū.a competo.tis.ōz b compitū.ti.col
lco plurū uiau.sic locus ubi plures uie se cōpe
tunt et cōueniunt sicut ē biuū et triuū et qua
druiuū.ul' componit a con et pital quod ē uia.
uide b et b compitalis et b le. et cor pīl cōpitū

unde h et h compitatis et h le. et cor pnti copiti
Complexor. pleto componit cū con. et dī cō
plexor. teris. libum cōmune olim nūc deponens
et ē complecti simul utqz brachijs cingere. vnd
h complexus. us. ui. et complexim adūbiū. et h
complexio actus complectendi. ul' quedā argum
tacō. que vndiqz complectitur adūsanū. et hoc a
litinis dī complexio. ul' cornutus silogismus. a
greas dilema. Et complexio dī natura ul' dispō
vñ h et h complexionalis et h le. liter. licas. et
complexionatus. ta. tū. cōplexione pticipans ul'
dispositus. Itē complexus accipit in passiva sig
nificacōne. i. cōiunctus ul' compositus. ut sermo
complexus dī constans ex dōnibus. scz orō. Et
componit incomplexus. a. ii. Item a complector
complexor artis. frē. De nominibus complexiuis
dixi in iij pte in capitulo de speciebus nominū.
Complex. a complico. cas. dī h et h complex
os. i. in malo consentiens alterius dolo simul cō
sentiens. pte quid complex ē qui aliquo peccato
ul' cōmune ē alteri implicatus ad malū semper ad
bonum nunqz dicimus implicem.

Perum nunc dicimus impudem.
Complexio.onis.actus complectendi.uide i cō
pleror.teris. Item complexio est quidā color re
thorius de quo supra dixi in quaesta pte m cō
colonibus rhetorigs

Complexus. r. um. in complexor. nis. est.

Complicitas. tatis. fe. ge. i. concors inter duos
ut plures dolositas in malo consenitus. Et forma-
tur a cunctis eo consilio. idcirco se fide-

Quia complexus complicitus additio casus fit complicitas
complicatio. casus. complicatioi complicitum. Inuenient
se complicatioi et complicitum maxime erudit. anti-

et complicavi et complicatū. maxime apud antiquos. et est complicare simul plicare. Et cōponitur ex con et plico. cas. ubale tamen retinet auctoritatem. complicatio. de huius in plico. cas. Et cor pli

Compilatio. de huius in plu. cas. Et cor plu.
Complodo. dis complosi complosum ex co et
plodo. dis. et e complodere sil' plodere. ul' sil' rep

proo. ob. et comprouere in ploore. ut in reg-
cute et claudere manus. et ponere simpliciter pro
iugere. vel concutere. Iud. viij. Ceperunt buccinis clâ-

Complosus. sa. sum. i. con. luid. in. pl. audo. di-
cussus. ul. coiunctus. a complodo. dis. et. pd. vlo.
Et scribitur per vnum s.

Compluo, si plui, p sincopā ul̄ pluin, i. pluuius
ingo, et ē ūbum actū, et componitur a con et
pluo. Vnde complutio enī et compluor erga u-

Qpluo. Vnde complutio.onis. et compluor ens in passhuo. vñ complutus.ca.tū.penl p̄vōd. Amorū iiii.c.Pars vna compluta ē. et ps lyp quia; nom. Complutus a ū.m cūpluo uiae. p̄mit anue

ompluuiū, uij. locus ad quem multe pluiae
simil confluunt ul compluunt. et dī a cōpluo is
Nompono. nis. sui. sitū. ex con et pono nis. et
componē simul ponē ul sepelire. ul constituere
ul ornare. Vñ et dī uox composita. i. ornata. i.
clementarijs sonis distincta. s̄m huc. Inuenitur
eīā compono in alijs significacionib⁹. sicut co-
tinet in hīo uerib⁹. Componit sepelit cōunigat
fingit et ornat. Instruit informat pacificare sol⁹
Nompos compotis. i. compotens assecutori sui
uott. cui omnia sucedunt ad uottū. et ē cōmunis
generis determinātione. tamen constructione est om-
nis ge. Vnde hoc. Constat eternū bonū esse sui
compos. De h⁹ dixi supra in tercia pte c de omni
agere. et cor pntl compos in obliquis.

Compotio. **tis. tui. tire. i. inuestire.** ut mādo uo
bis ut compotio eī p̄benda sua. et diuat a cō
Compotista. **te. uide in compotus.** **V** pos tis
et uide in compotus. **S**icut nō est satis
ut uide in compotus.

Compoto. tas. tui. rare. i. simul potare. Et est
potare luxurie. bibē uero nature. et prod̄ po. Iū
compor. et h̄ compotrix. cis. Vñ dicit pap̄ cō
potur u' compotrix s̄l potans. u' compor a
compto tas simul bibere. ultra modum potare
Compotix u' compotatrix uide in compoto
tis. Et producit penultimam naturaliter.

Compotus. a compuro. cas. ul. a computator
tions de h. compotu. ti i numeraco. ul. numeri
assignacō. ul. doctrinalis ars. Antiqui tamen dice
bant computus sicut exigit deniacō. quod nos
abhorremus. propter uocis absconciā. vñ h. et h
cōputista. te. qui doceat cōpotū. uel uacat cōpo
tu. Et cōmplet po cōpotus.

Omphendo. si di. suz. cōphendē fil. phendē fil.
capere. et componē ex con. et p̄henido. dis. quod
e idem qd̄ prendo. dis. uide in phendō. dis.

Omprendo. dis. comprehendи comprehensum idem
est quod comprehendē. et componit ex cō et pīdo
Ompetus. tū. tū. i. orū. dis. uide in prendo dis
cū. plurimū. et cū. plurimū. Quis tū sunt?

Natus planatus. a como. mis. Ouid qsy. Sint p
cul a nob̄ iuuenes ut femina comp̄ti. et com̄p̄at̄
Comp̄tus. a cop̄igo gis. & comp̄tior iſſimus
di comp̄tus. ca. tū. quod componit̄ incompt̄
us. ca. tū. Et a genito comp̄tci addita o fit hec
comp̄tio. onis. p̄tōꝝ suor̄ cū merore recordatio
Compungo gis. i. p̄ūgere simul cōmouere. p̄e

Catop̄ suoc̄ reminisc̄. continstan uid ec i pūgo 13
Gomputo. cas. tali cōputare pñl cor. 1. cōnua
re. simul putare. unde h̄ cōputator rōns. Et hinc
cōputare. i. h̄ uide oī ut in pūgo. 13.

Copulationis. a. s. uide etiam in puto. ras.
Qon ipso scribit p o et n. et nūq̄ inuenit̄ i ap
pone h; in compōne tantū. sicut di. dis. re. se. am
et mutat nūq̄ u in ni maxime seq̄nt. b. ut com

et mutat quicq; n in ni m.i.xime sequit.b. ut com
biuo.m. ut cōmitu.p ue compono. Item con in
compōne qñq; perdit n sequente uocali. ut coeo
cōg cā euphonie. sicut dixi sup in pma pte ubi

cois ea euphonie. huc dixi tunc in pma pte ubi
egi de syllaba in e de n. Inuenis autem cum scriptum p
u et m. et uenit solus p aponem. et h intelligo p
C Jonamen inis ge neu Ne ut dicā in suo loco

Conatus his ge nis ut sita in his foto
nibus. temptato. a conor. ans. et prod. pnt in ntc
Conatus. tis. tui. mas ge h in obliqs ea cor
et adiectiue cunatus. ta. ti. i. nisus temptatus. A

Contra. a cauo. uas. dī h̄ concā. ce. q̄ sit caua.
us q̄ deficiente luna cauaē. i. euauat. Et inueni-

nom multa esse gena concav. inter quas magis
niti fere habent. que et codice dñr. in qua carni
preciosus calculus solidat. et dicunt op nocturno te
pore litora appetit. et ex celesti rore marginatis
concipiunt. vñ et codice uocant. Item concava gena
liter appellat omnis pisces testa bñs. uid y in mai
Q oncaleo. les. lui. i. simul calere ex cõgurita
et caleo. Psal. Concaluit cor meum intra me.

Q oncordo. dis. concendi concendere. i. sil' candere
ex con et candeo des

Q oncentrio. nias. uide in centurio trias.

Q oncentus. tus. tui. i. cõuenientia et concordia
cõ. et xpe in cantu. et dñ a concino. nis. sñm hug
Pap uero dicit. Concentus cantus mixtus. i. sim
phonia a concino. Concentus ecia celi dñ a qbus
dñ esse. i. consonantia planera. Concentus ecia
dñ cantus continuus. et laus bonorum. Vnde Job
xxxviii. Concentus celi quis dormire facit.

Q onceptaculum. li. locus conceptionis. a concep
tione qm simul capto. et e concep
to. ras
tio quedam spes allothece que alio nomine dicit
silensis. de qua dixi in quarta pte ubi egit al
lotheca h p in e de sileni. pap uo sic dicit. Concep
tus suscepitus. conceptiones cu aliquid certum mete
concepimus. ut si pares iugantur numero pari par
Concepto. ras. freqnter conci. qm fit numerus
pe. a conceptio concepti. tu u in o.

Q onfessio e apud rhetores cu reus non id qd
factum e defendit. h ut ignoscatur postulat.

Q oncordia. tie. qm simul cadentia. ut conciden
tia geneae e cu diuina gena simul cadit in ead uo
Q oncordo. dis. concidi co dñe. et dñ a concido dis
cidere. i. simul cadit. a con et cado dis. et caret sup
et cor. i. Gen iii. Concordit voluntas eius. Itē con
cito. dis. di. concide. i. simul credo. et huc componi
tur a con et cedo. dis. di. et p dñ a ubiq. Job xvij
Concordit me vulnere sup vulnus.

Q oncio. aeo ul' cito componit cu con et dñ co
deo. es. qui. citii. et concio as cuiu citii. i. cõmoue
ul' cõuocare. Et prod pñl concitum qm uenit a co
cio. cis. h qm uenit a concio cies cor. uide i aeo

Q oncile. a concia de h concile his hies cuiu citii
ul' concilium. i. pisces qui latitat in concia. de cuius
sanguine tingit lana et fit purpura. Vnde et qm
qz ponit p tali tinctura. qm qz p uicijs que coinqu
nant et tingunt et inficiunt ad modum illius tinctu
re. Qm qz p inquinatis et sordidis et tinctis tinctu
ra uicioz. Vnde iuuenal p uicijs ul' uiciosis illis
ponens ait. Hoc ego non fugi a coolia. et p dñ a
Q oncilegus. gi. mas. ge. qm concilia legit. i. collu
git. et componit a concile et lego. gis. et cor le

Q onciliabulum. li. dñ a concilium. qm consiliabulum

ul' locus in q actipimus consilia. ul' locus in q ml
ti homines sunt sui iuris.
Q oncilio. a concilium dñ concilio. as. aui. amicis
et concordem facere. ad integratatem reuocare. con
iungere. sociare translatiue. qm cilia coniungere. Et
nota op maiores minoribus conciliant et no ecō
iiso. et componit reconcilio. as. conciliante noui
amicci. reconciliant ueteres. Itez conciliamus deo
qm pmo a gentilitate conuictum. reconciliamus
qm post peccatum penitendo regredimur. et est con
cilio actuum cum suis compositis.

Q oncilium. li. componit ex con et cilium. quadaz
similitudine ciliorum. qz sicut ciba iuguntur cu oculi
quiescere cipiunt. Ita qm concorditer iuguntur ho

mnes in concilio. Et est tractu a romano more
tempe enim quo cause agebant cõueniebat oes
in vnu. et cõmuni intencione tractabant. vnde et
conclu a cõmuni intencione et a cõmuni cõuen
tione dictum est. qm consilium ul' confiditum.

Q oncilio. nas. nawi. nare. i. cõmiserere. cõponere
ordinare. pparare. Vnde xph. Lingua tua concin
nabat dolos. i. cõmiscebat componebat. Itē p
biou xij. Qui autē testis ē repentinus concinnus
linguā mendacij. et deriuat a concinnus. ni.

Q oncinnus cinni. a con et cinnus componitur
concinnus. na. nū. concors. affabilis. benignus. in
quo mores concorditer cõmixti et compositi sunt
Et cõpatatur cõcinnior. illius. vnde cõcinnus nis
me. adiubium. et hec concinnitas. tatis. cõcordia
cõgruitas. et p cõponem incõcinnus. Vei h qd
incõcinnus cõponit a con et cinnus. et concors et
consonans. sicut cantus cõgnorum.

Q oncino. nis. concinwi concitum. i. simul ul' co
corditer canit. cu alio cõuenire. ex co et cano nis

Q oncio. cis. cõcini concitum. i. cõmoue. Met cor ci
ul' cõuocare. Vnde h concio onis. i. cõuocatio. ui

Q oncionabulum. a concionor na h de concio
ris. dñ h cõcionabulum. li. i. concitum. ul' locus con
cilioz. Vnde in decretis Innocentij pape. Si stan
cedes de tuo pessimo concionabulo.

Q oncionor. nans. concionatus concionari. qm
populi alloqui cõuentu facere. et dñ a concio. o
nis. quod est cõuocatio.

Q oncipio. pis. concepi pñi. ex con et capio. et
est concipe simul capere. Vnde et mulier dicit con
cipere qm sperma viri cu suo concipiat et concres
cit. Concipere ecia inueni p mente ul' in nite con
cipere. ul' intelligere. xvi. Concipit h mente mulier

Q onciones. a cõcipio. is. dñ h concipit alio
n cõcipio. cõponis. et sunt conciones quedam
stellae que concipientibus aptantur et fauent

Q oncilio. onis. fe. gen. pñl prod. qm sil' cito. a
concio. dis. Phil si. Videte concisionem.

Q oncitanu. ni. i. donu imparonis. a concito as
quexcitat animos militum ad obediendum ei.

Q ondasso. as. ubum neutru. i. condamare. com
bodore ul' naues coniugere. congregare. Et compo

Q ondaus. a con et da h nre a con et classitu
uis componit h condauis. uis. ablatu ab hac con
daue. et h condauue. uis. ablatu ab hoc condau
dñ. i. cella ul' thalamus. camera secreta sub daue
domus. alterius clausa. ul' que sub multis clauibz
contineat. et ad quia p multas claves uenit. Vnd
in iij. li. reg c vj dicit. Heliseus pphera qui ē in
israel. indicat regi israel omnia uba quecuz lo
cutus fueris in condauo tuo. Itē reg iij c iij. Ille
dormiebat sup lectu suu in condauo. et prod pñl

Q ondino. a con et dino. nas. componit condi
no. nas. i. sil' dinare. pñl prod. vii h et h condi
nis. et h. ne. et condinus. na. num.

Q oncordia. die. a concors. i. cõuenientia. cu alio
pacificac. Item concordia ē color rhetorius. de
quo dixi in iij pte in e de col' reti. uide ecia in

Q oncordo. das. daui. dare. ubum pax pacis
neutru absolutu. et dñ a concors. dis. h hug. Pap
uero dicit. Concordare. cõuenire. vnius ordinis fi
eri. concordo et concordor inuenitur.

Q oncors. Cor componit cu con et dñ h et hec
et h concors dis ois ge. qm vnius et eiusdem cordis
vñ concorditer adiubium. et h concordia. a qm co

Concremo. as. aut. a con **I**cordiosus. sa. sum.
et tremo. as. et e cōtremare sit tremare. et cor̄ cre
Concretus. a concreto. cis. dī concretus ta tū
pt̄cipiū. coagulatus ul̄ cōmixtus crescentio ul̄ si
mul cretus. vñ concretum adiūbium. i. coagulañ
conglobati. h̄ hug. Vd p̄ dici concretus. a conc
no. vñ dī. pap̄. Concretus a concreto. i. cōiunctus
Concuba. be. ge. con. pn̄l cor̄ **I**conglobatus
qui ul̄ que cū alio cubit ul̄ cubat. a concubo as
Concubina. a cōcubo bas **I**al̄ a concubo. his.
ul̄ a concubo. his. dī h̄ cōcubina. e. que ad usus
ueneris non legittime tenet. vnde h̄ cōcubinula
le. dimi. et h̄ et h̄ cōcubinalis. et h̄ le. et cōcubi
narus. n̄a. n̄u. in eodem sensu. qđ ad cōcubinam
pertinet. et h̄ cōcubinatus. tūb. tui. talis ppteris
Concula. a concā dī h̄ cōcula. le. dimi. pua cō
a. et cōcula dī quedaz mensura que dragma et
Conculco. cas. caui. care. i. simul **I**dymidia est
calcare. superare. ex con et calcō cas.
Concupiscentia. tie. uide in concupisco. cis.
Concupisco. cis. ibum inc̄. oartm a cōcupio is.
a quo h̄ et h̄ et h̄ concupiscentia. n̄o. cōpatur. Et
m̄i concupiscentia. et h̄ concupiscentia. e. Et scias
q̄ uba inchoatiua carent pteritis ut feruesco. ni
si ferre ascisco et cōcupisco que mō non signifi
cant inchoacionem. vñ habent pterita suorū pri
mitiorū. sc̄ ascui et concupiui. et ualeat tantū nūc
cōcupisco q̄tū cōcupio. vnde concupiscentia. non
Concurrents. s̄m q̄ sumit a con **I**cōcupientia
putulis est supexcrestantia vnius diei ul̄ plurū
sūb q̄nqua. in gradua septimanas. ul̄ plurū īdeo
dixi q̄ in anno bisextili supexcrescunt duo dies
In reliquo uero annis vnuis rantiū. v. Ebdoma
de decies quine numerant in anno. Atq̄ due post
quao lux vna due ue supsunt. et ab illo incremē
to originem habent concurrentes. abj postea tor
mant vno addito sic tamen q̄ septenariū nūm
nō excedant. vnde scias q̄ pm̄us annus cidi so
lans habet vñi p̄ concurrente. secundus habet du
os. tertius habet tres. q̄rtus habet quatuor. q̄ntus
habet sex. ppteris bisextilem. Sextus habet septes
Septimus h̄z vñi. et sic p̄cedendo usq; ad xxviii
anos inuenit q̄ postea reiuit ad caput. p̄cedēdo
p̄ ordinē sicut p̄us. vñ et appellatur circulus so
lans sive concurrentiū. Si autē uis scire quotus
sit annus concurrentiū adde anno dñi ix annos et
a totali summa subtrahē xx viii quociens pote
no et quotus sit annus adi solans quod residuit
uerit demonstrabit. et si nichil remalent ultim⁹
annus ent. Potest eañ sciri concurrente p̄ h̄o uer
ius. A vi. b. v. c. iiiij. e. iiij. d. iii. Primus concurrentis
sc̄ septimus ē g. Hoc ē dicere. q̄n̄ a e dñicalis h̄z
tūc ē sextus concurrentis. et q̄n̄ b ē dñicalis littera
iūc ē q̄ntus concurrentis et sic de ceteris. que autē
sit h̄z dñicalis omni anno patebit in pascha sui
Concus. ci. mas. ge. quid la **I**lin op̄i paschabali
p̄u. qui in concā regitur et dicitur a concā. ce.
Condicō. onis. fe. ge. componit̄ a con et dicio
nis. quod ē p̄t̄as. et ē condicō lex ul̄ pactum. et
tūc scribit̄ condicō p̄ solū e. sicut et dicio. Inueni
tur eañ condicō p̄ e solam. i. constitutō. et tūc ē
nibale huius ubi condo. dis. condidi. conditū. Itē
a condicō condicō. xi. cū. deniuañ h̄ condicō v̄
nis. et subtrahē t. et sic scribit̄ p̄ solas e. et sunt
condicōnes p̄p̄e testiū. a condicendo. q̄i condicōnes
q̄ non ibi rantiū vnuis testiū iurat h̄ plures. Ila;

in ore duou ul̄ triū testiū stat omne ubum. uel
condicōnes q̄ inter se cōueniat sermo testiū q̄i
condicōnes h̄m hug. Pap̄ dicit. Condicō cōuenit
potestas fortuna. casus exitus. et cor̄ di cōditio
Vñ in aur̄ dī. Dispar condicō dissimil̄ q̄ mod⁹
Condicōnalib. a condicō dī h̄ et h̄ condicōnal
et h̄ le. et inde condicōnaliter adiūbium. uide ne
decipiaris in ortographia huius dōnis condicōna
hs. quia potest scribi p̄ e ul̄ p. t. sicut et condicō
a quo uenit sicut in condicō patet.
Condicō. cis. simul dicere statuē decemē. sp̄o de
re. ibi nō vnius h̄ plures dicunt̄. ubi vnuis plura
dicunt̄. Et cōponit̄ ex con et dico cis. Et prod̄ di.
Condilomata. te. fe. ge. qđdam genus glandiū
instar nodorū minororū. et dicitur a cōdilus dili.
Condilomaticus a cōdilus li dī condilomaticus
ca. eti. i. nodosis. p̄stulosis. vñ condilomata
passio dī manū nodositas ul̄ eti. alioq̄ memoriū
que plena sunt pustulis.
Condilus. a condo. dis. dī hic condilus. li. i. no
dus. et p̄cipue qui arpet in articulū digitorū. pug
no clauso quo solemus q̄nq̄ capita puerorū lude
do p̄cutere. et maximā lesionē inferre. Vnde mar
ialis capella. Ictibus cruris uticem complicatis
q̄ in condilos digitis vulnerabat.
Condio. dis. iui. itū. ire. quarte ē cōiuḡ et sim
plex. i. saporare. dulcorare. et ē ibum actū. Inde
h̄ condimentū. ti. uel potest deniuañ condio a cō
dui. di. quod ē genus cibbi et p̄ similitudinē co
pa mortuorū condit̄ dñr q̄i speciebus aromati
cis inungunt̄. Gen̄ l. Precepit q̄ senis suis medi
cis ut aromatibus condirent patrem.
Conditio. onis. a condo. is. itū. uide in condicō
Conditor. tons. mas. ge. deniuañ a con onis
dio. iui. dire. ditū. et sic prod̄ pn̄l. Vel p̄t̄ deniua
n a condo. dis. dere. conditū. et sic pn̄l cor̄. Vnde
Conditor alme siderū. i. factor actor. Vnde iūs.
Conditor abscondit conditor fricula condit.
Conditūr quarte cōiuḡ. a condio. is. iui. pen̄l
prod̄. Sed conditūr terce cōiugacōnis a cōdo io
id ē facē constrūe. edificare constitue. et etiā p̄o
abscondere ponit̄. cor̄ pn̄l. Vnde quid. Conditūr
urb̄ conditūr olus. si conditūr aur̄.
Conditus. ra. tū. a condo. dis. condidi conditū
cor̄ pn̄l. et sic sumit gen̄ xlxi. ibi. Et lia condita
iac̄ h̄e conditus a. tū. a condio. si iui itū. p̄d pn̄l
et sic sumit gen̄ l. Et conditus aromatibus cōdi
tys est in loculo. Et coloç iij. Scimo noster sem
Condo. si id iui. i. facē edi. p̄ sale sit conditus
ficate cōstrūe constitue et ponit̄ q̄n̄ p̄ suo cōpo
sito. sc̄ p̄ abscondere. Condo componit̄ abscondo
dis. Recondo. dis. et ē compositū a condo. dis. a
con et do. das. et cor̄ in sup̄ pn̄l hue di. uide in do
dis. **C**ondoliū. h̄. ge. n̄eu. i. anulus. a cōdo dis
Condo. onis. mas. ge. i. gladiator. a condo dis
Condono. nas. nau. i. sil̄ donare. ignoscē. conce
dere. remittē. et cōponit̄ ex cō et dono. et p̄d do.
Conduco. cis. xi. cū. conductre. ex cō et duco
cis. et ē conductre. simul ducere. aliquibus duca
tū p̄bere. n̄ice de constituta aliquid ducere. Vnde
iūs. Conducit p̄cū tradens p̄bens q̄ ducatum.
Qui capit ille locat. conductat qui preciū dat.
Conduplicacō ē quid̄ color rhetorica de quo
dixi sup̄ in iiiij p̄te in e de colonibus rhetoricae
Condus. di. mas. ge. quoddā genus apli. a cō
do. dis. ul̄ h̄ pap̄. condus cōfus patera vocilum.

Constabularius. stabularius componit cū cō
et dī h̄ constabularius. rī. qd frequentius inue
nit constabularius rī. et designat dignitatē sū
officiū. vñ h̄ constabularia. rī. eius uxor ul̄ dig
Confectus. ta. tī. a conficio. cīs. feci cō. **I**nfectū
quod in sex inuenit significacōnibus. ui de
in conficio. pāp sic dicit. Confecta debilitata. im
munita. examinta. s̄ potest significare sex. sīc et
Confedustus. ta. tī. a confederō suum ubum
rās. i. in eodē federe cū alio cōiunctus. scīz soci
us consors cōmanipularius. consodalis. collatera
lis. concomes collega. consocius. contubēnio. cōcu
binarius. cōiuctuanus. collaterensis.

Confertio. tīs. conferti conferū. ex con et farti
o tīs. et ē confertire constipare. constipare. replere
confolare. in vnu colligere. comouere. sīl furtire

Confero cōfers cōtuli conferre collatū. ex cō et
fero. et ē conferre simul ferre ul̄ cōmiserere. vñ et
conferre dī pugnare. disputare. Nam et q̄ puget
brachia conferunt. sicut qui disputant uba. et est
conferre simul enogare. et ē conferre q̄i compare
congregare. s̄ bona conferunt. mala uō inferūt.

Confertus. ta. tī. i. spissus. constipatus. reple
tus. a confertio. tīs. Et compagētior istimis. Iez
a conferto conferto. tas. ubum fre. Pāp uero di
cit. Conferta in vnu collā. plena compata cōso
ciata. Luc vj. Mensurā bona et conferta et coagi
tata et superfluentē dabūt in sinū uestrum.

Confestim adūbium q̄i cū festo. a con et festī
quod ē lignū ad quod tigna festinant. sicut enī
tigna festinant ut sint cū festo sic et nos festina
mus ut quod facere uolumus sine intervallo fit
confestim. q̄i statim cū pñtia pteruntis rī ul̄ tē
pis. ul̄ confestim componit a con et festino nas
ul̄ a con et statim. s̄ p̄us dñm uerius est.

Conficio. cīs. confeci confectū conficerē. ex cō
et facio cīs. et ē conficē id qd simul facere. Itē cō
ficerē finire p̄ficere. Ecias conficerē. i. destituē de si
cerē. ubi enī est confecō multaq̄ reū ibi multaq̄
reū ē defecō. et conficerē. i. componē sūne cōmis
cerē. et sm h̄ p̄tinet ad medicos qui multa com
miserent. ad facendas suas cunfecōnes. Et confi
cerē. i. vincere. ut w̄lgo dī. Ille confecit hostes
in p̄lio et h̄ significacō est tracta a p̄cedente. ubi
enī ē hostiū confecō ibi multoq̄ cōnuxio. Itē
conficerē. i. tingere. sic ergo conficerē in sex inue
nit significacōnibus. Item conficerē. i. consecrare

Confidens. a confido. dis. dī. confi corpus xpī

dēns. tīs. omnis generis. et compatur. Vnde con
fidenter dentius illūm adūbium. et h̄ confidētia
ne. et actipēt in malo et in bono. ut confidēt
uel cū fidētia iste loquit̄. i. audacter p̄sumptiue
ul̄ cū audacia ul̄ p̄sumptōne. Et prod̄ fi.

Configo. gīs. xi. xū. configere. simul figere. ex
con et figo. gīs. Et prod̄ fi. Psal. Confige timore
Confinis. a con et finis cō. tuo carnes meas
ponit h̄ et h̄ confinis et h̄ confine penl prod̄. i.
uianus. eundem finem habens. vnde confinit ad
ubum. et h̄ confinitas. tatis. et h̄ confiniū. Ibo
p̄ vicinitate ul̄ locus ubi fines duas terraq̄ con

Confio confis cōfui confire confitū. **I**ueniūt
id ē efficere. ex con et fio. et transit ad actuam
signtionē. Actipē eaā confire in passiuā significa
cone scīz p̄ effici. et p̄d. i. aū. o. fio unde in fio is

Confirmatio ē vnu de septē sacramentis de quo
Confiteor. tīs. generis om̄ require in vngō

nis. a confiteor teris. Et corripit fi.

Confitor. teris. confessus suz. ex con et fateor
componit. Vnde h̄ confessor. oris. h̄ confessio o
nis. h̄ et h̄ confitens p̄cipiū. Et cor̄ predca
fi. Vnde quidā. Confiteor sponte. fateor mea fac
ta coacte. Et sic scias q̄ confessio ē legitima
coram sacerdote p̄tōu declaratio. et dī confessio
q̄i simul ul̄ ex toto ul̄ vndiq̄ fassio. nā ille uero
confiteor qui totū fateor. Hic nota q̄ septē cō
stantie assignant̄ a tulio et a boetio. scīz q̄d
ubi quibus auxilijs cur quomō q̄n. Sed nunqđ
omnis circūstantia ē confitenda. Ad h̄ dicūt qdā
q̄ omnes circūstantias que aliquā notabilē quā
titatē peccato addūt confiteri necessitatis ē. si me
mone occurrant. Alij uero dicūt q̄ non sunt con
fitende de necessitate in circūstantie q̄ ad aliud ge
nus peccati trahunt. et h̄ p̄babilius ē. h̄ attenden
dū ē que ad alia spēni mortalib⁹ trahunt. Cuius
racō est. q̄ uenialia non sunt de necessitate cōfes
sionis s̄ solū mortalia. que quantitatē infinitā q̄
dīmō h̄n̄. et q̄ circūstantie aggrauantes q̄ alia
spēni peccato nō tribuūt ul̄ que tribuūt quidem
h̄ non mortalib⁹ peccati nō sunt de necessitate cō
fessionib⁹. tamen ea confiteri p̄fectionis ē sicut et
uenialia. Item scīz q̄ sacerdos debet scrutari cō
scientiā peccatoris in confessione q̄i medicus w
nus et iudex cāz. q̄ freqūter que p̄ confusione cō
fites rāceret interrogatus reuelat. Sed tamē in
interrogacōnibus faciendis tria sunt attendenda
Primo ut quilib⁹ peccator interrogēt de peccati
que consueuerunt in hominibus illius condicōn
abundare. Nō enī oportet q̄ a milite de p̄tō dī
nicoq̄ queraſ. aut religiosq̄ aut econūso. Secun
do ut non fiat explicita interrogacō de p̄tōs. mil
te ill̄ que omnib⁹ manifesta sunt. de alijs uero a
fūencōnibus p̄tōs ita debet a longinquō fieri:
interrogacō ut si cōmisit dicat. et si nō cōmisit nō
addiscat. Tercō ut de p̄tōs p̄cipue carnalibus n̄
dīndat nimis ad p̄ticularēs circūstantias. q̄a hu
iūsmodi delcābilis q̄to magis in spāli consider
tur magis concupiscentiaz nata sunt mouere. ul̄
dī in iij ethicōz. et idō p̄t contingere ut confi
sor talia querens et sibi et confitenti noceat. Ei
sic qñq̄ deficiant in suo scrutinio iniqtates scri
tantes. s̄ illud dauit̄. Defecerunt scrutantes sc
tinio. **V**olo ecīā te scire q̄ homo in confessi
ne dēbet famā alterius custodire quantumcum
p̄t. s̄ suā cōsciām magis debet purgare. et idē
si circūstantia que dicit in cognitōnē p̄sonē
de necessitate confessionis sm regulā data tur
debet confiteri occultando p̄sonā q̄tum p̄t. si a
non sit de necessitate confessionis debet dimiti
ne p̄tēn altenus p̄dat. Debet autē quisq̄ sal
femel in anno p̄pō confiteri sacerdoti. Sed qd
p̄tōr scīat sacerdotes suū hereticū aut sollicita
re ad malū. aut fragilē qui ad p̄tēn quod qu
ei confiteor sit pronus ul̄ si reuelator esse confi
sionis p̄babiliter extimāt. uel si p̄tēn cont̄ ipi
sit de quo quis confiteri debet. Dico q̄ in casib⁹
ill̄ in quibus p̄babiliter timet penitentes p̄culū
sibi ul̄ sacerdoti ex confessione ei facta deb̄ reci
rere ad supiorem ul̄ ab eo petere licentia alii cō
fitedi. q̄ si licentia habere non possit. idem ē i
dicū quod de illo qui non habet copiā sacerdotis
vnde magis debet eligere laico confiteri nec in l
transfredit̄ p̄ceptū ecclesie. q̄ p̄ceptū iuris posī

qui nō se extendit ultra intentionem p̄cipientis q̄ ē finis p̄cepti. hoc autē ē caritas h̄m aplum. nec iterū sit aliqua iniuria sacerdoti. q̄ p̄uilegiū mēt amittere. qui concessa sibi abutē p̄tate. Itē sci as q̄ q̄nq̄ casus ponunt quibus licet alteri con fiteri q̄ p̄prio sacerdoti sine eius licentia. Primus est si sit uagabundus. Secūdus si mutauit domi cibū. Tercius si offendit in aliena prochā. Quar tuis p̄pter maliciā sacerdotis qui renelat confessio nes ul̄ incitat ad malū. Quintus in articulo neces sitatis. Sed h̄ quem potest Illud p̄ quod impedi tur diuinū mandatū non potest p̄ mandatū uel p̄uilegiū alicuius hominis concedi. h̄ mandatū diuinū ē ad rectores ecclesiarū ut diligenter vol ti pecoris sui agnoscant. proi. xxvij c. qđ sp̄edit si alius q̄ ipse confessionē eius audiat. go h̄ nō p̄t p̄ alicuius homis p̄uilegiū uel mandatū ordi nari tolli. Ad h̄ respondeo. q̄ rector ecclesie deo volūtū pecoris sui agnoscere dupl̄t. Vno mō per sollicitam extenonis comitacionis consideracionēz q̄ iuigilare debet sup̄ gregem sibi cōmissum et in hac cognitōne non oportet q̄ credat subdito h̄ certitudinē facti inq̄ptum potest inquirat. Alio mō p̄ confessionis manifestacionem et optuz ad hanc cognitōne non p̄t maiorem certitudinem; atcipe q̄ ut subdito credat. q̄ hoc ē ad subueni endū conscientie ipsius. Vnde in foro confessiōis credit et p̄ se et contra se. non autē in foro exte nō siudicij. et iō ad hanc confessionē sufficit q̄ credat subdito dicenti se alteri absoluere ualenti conf. sum fuisse. et sic patz q̄ talis cognitō peco ne p̄ p̄uilegiū alicui indulxit de confessione audi oida non impedit uide in penitentia et ī sigillū.

Conflages. a conflo. as. hee et. **I**et in raptus. **A**ges. i. loca montuosa ad que multa confluit flamina sive uenti. et facit genitū. ium conflagi um. sicut manes manū. Et producit fla.

Conflatorū. rī. ge. neu. locus ubi sit conflatio et dī a conflo as h̄ hug. Vel conflatorū dicitur ubi ferrum ul̄ argentum conflatur.

Conflicetus. a configo. gis. h̄ conflictus. tus tui bellū pugna. et conflicto. as. ubum. fm. huuenit eaā in depo. genē conflictor. tans. Et inde h̄ conflictacō. onis. cuncta. dō. contentō. pugna uborum Tizini i. c vj. Conflictacōnes hominū mēt cor. **C**onfligo. gis. confixi. conflictū con. ruptu. Rigere. ex con et fligo. gis. et ē configere sīl flige n̄ ul̄ pugnare. et p̄ eod̄ sumit configo as. et p̄. **N**ono. conflas. ex con et No. 43. **H**oc uide in flo. has.

Confedio. dis. di. confossum confodē. i. simul fodē. ex con et fodio. Et cor̄ fo in p̄ iti h̄ in p̄ tenito producat. uide in fodio fodis.

Conformis. a con et forma componit h̄ et h̄ conformis et h̄ me. i. unius et eiusdem forme. Et iñ conformiter adūbium et h̄ conformitas tang.

Confotus. ta. tū. i. simul fotus. a confuso es ui. confotū. Et prod̄ fo. Ia. līx. Et quod cōfotū. **C**onfragus. ga. gu3. i. **D**icit erumpet in re giliū tibiosus. tumulosus. ul̄ pocios asper et spissus condensatus confractōne ramou aridou. et dicit a confringo. gis. sim hug. uel h̄m pap. Contra ga dūr loca ubi vndiq̄ uenti curvant ac frangit se.

Confrater. ex con et frater com. **I**et cor̄ fra.

ponit h̄ cōfrater tri. et prod̄ fra naturalis. et di cultur confratres q̄i simul fratres. sive in ecclēsia sive in alio loco ul̄ consolit. sive eaā h̄m carnē. **C**onfratissa. se. ex con. dī de hoc uide in frater et fratissa componit h̄ cōfratissa. se. i. cōsoror ul̄ congregatio confratum ul̄ consorum.

Confrēsus. sa. sum. i. confractus contitus con custus. et dī a confredeo des. Et producit frē.

Confringo gis confregi confractū confringere id est simul frangē. et componit ex cō et frango.

Confuga. ge. co. ge. simul cū alio fugiens. Et dī a confugio. gis. Et compit tu.

Confugela. le. pn̄l prod̄ uide in confugium. **C**onfugū. a confugio. gis. dī h̄ confugū. gij. et h̄ cōfugela. le. securitas et tutela. ul̄ adiutoriū ul̄ locus refugij. Et compit penultimam.

Confundō. ex con et fundo is componit cōfun do dis. confudi confusum. i. cōmiserere. ul̄ confusa re cōuincere. argē. ponit eaā p̄ decipē uel frus trā. Ad iom̄ v. Spes autē non confundit. i. nō decipit ul̄ frustrā sperante. et īdeo non facit enu bescere. q̄ dat qđ p̄mittit. q̄ ē de deo et in deo q̄ non p̄t decipē nec decipi. q̄n enī alicui aliqd p̄mittit et nō ei dat quod. iñ confundit et eru.

Confuso. ras. rati. ratū. rare. ex con. **I**beſcit. et fuso. ras. componit. Et prod̄ fu. Et est ubum at. i. et cōfusare argē cōuincere confundere. **C**onger ul̄ congrus. gn. quidā p̄scis similā ag uille. si grandis. et moras in calamo petraq̄ suo aqua. Et dicitur a congero gens.

Congeries. ei. fe. ge. i. cumulus. a congero ns.

Congerminalis in germino. nay. uide.

Congero. ns. congessi congestū. ex con et ger

ris componit. i. simul gerore. cōgregare accumula

lane. Et compit ge. uide in gerro ns.

Congestus. a congero. ns. congregatus. accumulatus. et h̄ con

gestus. us. ui. i. congenes accumulatō. et conges

tim. i. accumulatum aduerbiūm.

Congianū. rī. i. bñhoū donacō imperatoris. q̄a quilibet imperator. fauorem p̄pli captans adiace bat ut largior uideret in donis. Et eaā con giani um dī frustum tamis vndiq̄ equatū. et h̄ et hec congialis et h̄ le. i. rotundum.

Congio. gis. giui. gitū. gire. i. p̄ augmentū creare ul̄ equare ul̄ congregare.

Congius. gi. mas. ge. genus mensura scilz sex lexanor. et dicitur a congio. gis.

Conglōbo. a con et globo as cōponit conglōbo. as. i. simul globare coactiare. in modū giovi rotidare. Vnde globatim adūbium. i. spissim uel

Congredior ens gres. **M**aculatim. et cor̄ glo bus sum. ex con et gradior. et mutat a in e. et ē

congredi concurrere simul ḡdi. ul̄ conrigē p̄se disputare. Illi autē p̄prie congreduint qui simul

contra se gradiunt ad pugnā uboq. ul̄ manū.

Congruo. is. ui. ex con. ul̄ armoz. et cor̄ gre et gruo. is. et est conglōbo cōuenire concordare.

Congrus. gri. uide in conger. **I**uide in gruo is.

Congruus. a cognuo. is. dī congruus. a. uim. id est cōueniens. et cōpatitur p̄ supplecōnē congruus magis cognuuus simus. Vnde congnie congruent adūbium. et h̄ cōgruitas atis idz qđ cōuenientia.

Congruus componit incongruus. i. inconueniens et cōpat. vñ incongrue. et h̄ incongruitas ratis.

Conhibentia. a conhibeo. bes. dī h̄ conhibēta

tie. i. assensus. id est conuenientia et collibentia ut ille sine cohibetia vel conuenientia vel collibetia frim recessit. i. sine assensu. de h uide eciā in cohibeo. **C**ohibeo. habeo componit cū con et retinet n que auferit in cohibeo. et dī cohibeo bes. i. o culos claudē. et qd clausio oculoq signat assensu; iō cohibē ponit p assentire. obedire. et tūc iī dī. **I**nnecto. tas. rauī. tare. ē frē. cohibentia tie de coijcio cīs in omni sua significatione.

Conjector. toris. mas. ge. pn'l prod tā in nominato qd in obliquis. dī interpres uel conjecturis pentus. sacrilegus diuinus. Et deriuat a conjecturis. iecū. Geñ xi. Ut conjecturis iūtas pbare.

Conjectura. a coijcio. cīs. h̄ conjectura. re iudiciū suspicio opinio. suspicio cogitacō ul' existi macō. et hinc h̄ et h̄ conjecturalis et h̄ le. quod conjectura aliqua ppendit ul' habet. ul' qd conjectura sumit. Vnde conjecturaliter adiūtum qua

Conifer. ra. rum. pn'l cor. ferens. Mī opinatiue contos. et componit a conus et ferens. ul' fero.

Conijcio cīs ieci iectū iūcere. i. simul iacere. Itē conijcere. i. existimare. opinari. cogitare. ppendē. quibusdā conjecturis. et componit a con et iaco cīs. Geñ. xl. Que audiui te prudentissime coijce. Et scribit coijcio p duo. i. quia componit a co et iacio. cīs. et mutat a in i. Inuenit ecīā coijcio

Conniuentia. tie. que et alio. h̄ cīs abiecta. n. nomine dī cohibentia uide in cōniveo ues.

Coniveo. ues. et cōnivo uis cōniū cōnixū. uel cōnixi in ptenito facit supinū cōnixū. h̄ non ē in usit. i. oculos claudere. ul' palpebras iūgere. et ponit sepe p assentire. qd clausio oculoq assensum signat. et componit a con et nix nūis. qd nix a cīm oculoq pstringit. Albedo enim disgregat uisum. et prod ni. Ita dicit hug in cōniveo. Vel h̄ quosdā. Cōniveo componit a con et nitor tens. Pap uero dicit. Cōnivere consentire oculos claudere interdum dissimilare. paq dormire. In conniuentia consentiens. quod prod p̄mam et secūdam fm pap. Vnde h̄ cōniuentia. tie. assensus. vñ cōniuentia capituli factū est. i. assensu. Et in iij sensi iij. Sane dici potest et credi oportet iuxta scōrum attestaciones cōniuentias. itē. Greç dicit. Qui michi cōnijuet oculis signum michi prebet.

Conijgalis penultima prod in cōjuncx est

Conijgalis onis. fe. ge. i. conseqñis uboq dedi nact. et dī a cōnigo. qd p consonantes cōnugat. i. affines et consimiles apud grecos cōnugatio discernit et hec orō ad grecos spectat. ul' dī dedi nact ubi sic. qd plurima uba cōnugant in ea id ē sub. eadem declinacōne ponuntur. et h̄ orō p̄tinet.

Conijgiū. a cōjuncx dī h̄ cōnigiū ad latinos

gī sēz legittimaz psonaq inter se cōeudi et copula

landi contractuz. ul' legittima uiri et mulieris cō

juctio indiuiduā consuetudinem uite continens.

Conijgus. iugū componit cū con ul' sin qd ē con et dī cōnugus. a. um. et siniugus. a. ū inuenitur. omnia in eadem sensu. i. eiusdē iugū uel sub eodem iugo positus. Vnde quedā pnomina ab a nsta: dīr cōnuga ul' siniuga. i. eidem iugo certitudinis ul' diffinicōnis psonaq subiacentia. Et componit in cōnugis. ga. gī. diffimilis. non eiusdem cōnugij. Vnde idem anstarcis dicit uba esse non cōnuga. sēz non eodem iugo certitudinis et diffinicōnis psonanum subiacentia.

Conijctio. a cōjuncto is dī h̄ cōjunctio onis q

dīm ps orōnis indeclinabilis cōjunctua aliaq p tium orōnis quibus consignificat. Propriū autē cōjunctio ē diūsa nomina ul' quascumq dōnes casualeas ul' diūsa uerba ul' adūbia coniūge. Et scias qd nulla cōjunctio ul' prepō aspirat. Et ut dicit pap. Cōjunctio est dīcā qd sensus sententiās qd coniūgit. Cōjunctio ecīā dī quidā color in rhetorica. de quo dixi in quarta pte in cōde colo ribus. rhetoricas. Et scias qd nulla cōjunctio componit cū iubo. vnde isto ē ubum simplex. nec ecī cū nomine componit cōjunctio. p̄ter si et ne. ut **C**onjunct. gīs. cō. ge. h̄ qdā n̄fique et ne quis componit a con et iugum. et dīr cōnuges quasi eiusdem iugi. a iugo quod imponit matrimonio coniungendis. et quo copulentur ne separantur. Vel dicunt cōnuges penl corā a cōjuncto gīs uel a cōiungendo qd sunt cōiūcti qd ntūs pocius exige uide. Iūdū uo dicit qd cōnuges appellant p̄ter iugū matrimonij cui se subiūgant ne p discordiam separant. Secūdū uero pris quem seqr cō iūx deriuat a cōjuncto. gīs. et habet. n. in. ntō h̄ non in obliquis. Vnde in vj li sic dicit. In x desinentia si a ubis sint in go desinentibus ablata x et addita gīs faciunt fm. ut regis a rego rex regis. Cōjuncto cōiungis cōjuncto gīs. quod ecīā in genito dīcē cā n amittit. ne si cōjunctis dicamus ubum esse putef. Idem ecīā in quarto li dicit qd cōjuncto desinit in nx. h̄ in obliquis amittit n

Conjuncto. uig. in cōniveo ues exponitur.

Conjuncti p̄teritū de cōniveo. ues.

Conjubo is. i. sil' nubē. ex cō et nubo. uide in

Conuo. is. ui. utū. i. sil' nūē ul' ānuere. nubo

et ē ubum neutq et componit ex con et nuo is.

Cononi in conus exponitur.

Conopeum in canopeum exponitur supra

Conor. aris. natus sum conari ubum deponēs annī attemptri. et dī a conus. coni. et prod co

Vnde ouid. Quidqd conabar dicē ūsus erat.

Conquerens. tīs. p̄ticipiū de conqueror. tīs. et ē qd. omnis. et cōmpit que. uide in queror tīs

Conquexi est p̄teritū de conquinisco.

Conqñisco. cīs. conquexi. i. oculos claudere ul'

Conquiring. tīs. genens om̄. habet inclinare

mis. penultima producta. uide in quero. ns.

Conquiero. ns. conquisiui conquisitū conquirere

id ē sil' querē. et prod q. et cōponit ex cō et qd

Consanguinitas ē vinculū psonaq ab eodem

stipite descendentiū carnali p̄tagacōne cōstitutum

et dī consanguinitas a con et sanguis qd cōmune

sanguinē habentes. ul' de uno sanguine pceden

tes. Et scias qd fm canones duo fratres sunt i p

mo gradu. filij duoq fm in secundo. nepotes in

tercio. p̄nepotes in quarto. Gradus autē est ha

bitudo psonaq distantium quo cognoscit̄ quota

generacōnis distantia due persone inter se diffe

Sed quid si aliquae persone attinent sibi ex

vna pte in secundo gradu ul' tercio ex alia nō in

qnto nunquid p̄t contrahē. Dico qd sic. qd semp

standū ē remotior psonae in consanguinitate. In

hoc enim casu remotior psona extra metā cō

consanguinitatis existit. vnde nō attinet illi exquo de

eius consanguinitate nō est. qnī sicut oliz omis

consanguinitas in septimo gradu terminabatur

Ita hodie in quarto. saltē quo ad p̄hibicōnes

cōpule cōnugalis. Et ut dicit pap. Cōsanguinitas

qd sanguinis p̄linquitas. consanguinei sunt dī q

ex uno sanguine. i. ex uno patris semine nati sunt.
Conscidi disti patrem de conscientia. dicitur et cor
sci. Et dicitur. iij. li. c. xxvij. Conscidi uestimenta mea
Conscientia. a conscientia. cas. denuntiait h[ab]it[us] conscientiae.
cognitio sui ipsius cordis. Et scias quod conscientia
trans et recta obligat diuissimode tamen. Nam
conscientia recta obligat simpliciter. et per se. Hoc
enim est dictum per ipsam quod in se bonum est et ex
iudicio rationis bonum apparet. Unde si non fiat
malum est et si fiat bonum est. Sed conscientia erro
nea non obligat nisi per accidens et per quid. Si enim
dicitur aliquid faciendum illud in se fieri considera
tum non est bonum necessarium ad salutem sed apprehendit
ut bonum. et ideo cum non liget nisi secundum quod est bonum.
non obligat voluntas per se ad hoc sed per accidens scilicet
ratione apprehensionis. quia iudicat bonum. et ideo
si fiat aliquid quod est secundum se malum quod errans ratione
non iudicat bonum peccatum non errat. si autem non
fiat. peccatum incurrit. Et si obiectas uide quod consci
entia erronea nos non obligat. perceptum enim intentionis non per
potest obligare contra perceptum suspicionis. sed
deus superior est nostra conscientia. ergo conscientia
natura non potest nos obligare ad perceptum faciendum suo per
ceptum. Dico quod conscientia obligat non uitute propria
sed uitute percepti divini. non enim conscientia dicit
aliquid faciendum hac ratione quod sibi uideatur. sed hac
ratione quod a deo perceptum est. unde per accidens ex uitute
divini perceptum obligat inquit dicitur sed ut perceptum
a deo. et ideo dicendum conscientie plus obligat
quam perceptum platonis. sicut et perceptum diuinum in curia uitute
ligatur. sicut patet si perceptum regis non pueniret
ad populum nisi mediante aliquo principe si prin
ceps diceret hoc est perceptum a rege quis non esset
uel dominum suum obligaret ut perceptum regis. ita quod con
temptores penam mererentur. Et scias quod conscientia
est quoddam dicendum rationis. Et ut dominus est obligatus
uitute percepti divini sub cuius ratione apprehendit
illud quod ratio dicit et ideo si illud apprehendit
ut dicitur sub precepto cadens peccat qui mortaliter
omittendo quod conscientia dicit. et si sit uel
ale vel mortuus. Si autem non apprehendit ut dicitur ca
dens sub perceptu vel prohibitione tunc non fit dicens
contra conscientiam sed propter eas. et ita non peccaret
mortaliter. sed uenialiter vel eam nullo modo. sic quod
conscientia dicit alicui quod bonum est facere aliquod
opus consilium. si non facit non peccat. quod non appre
hendit illud ut bonum debitur et necessarium ad sa
lute et perceptum subiacens. uide in ignoro et in af
fectus. **Hic** etiam sciendum est quod secundum dyo in viii
c de divi no. Diuina sapientia coiungit principia secun
dorum ultimorum primum. quod pertinet in libro de causis ostendi
tur. In ordine causarum oportet quod consequens percep
tione simile. nec hoc potest esse nisi sed quod aliquid perti
cat de perfectione eius quod quidam inferius modo est
in secundo ordine creaturae quam in primo. Unde sed
quod inferior creatura de similitudine suspicionis
pertinet est supremum in inferiori. et ultimum in super
iori. quod est deficiens receptum quam in superiori sit. In
ter creaturas autem talis est ordo. ut primo sit ange
lus. et secundo sit rationalis anima. et quod rationis
anima corpori coniuncta est. ideo cognitio debita sibi
secundum suum proprium ordinem est cognitio que a sensibili
bus ad intelligibilia procedit. unde non puenit in
cognitionem uentatis nisi inquisitio percedente. et
ideo cognitio illa rationalis dicitur. Quia uero angelus
simpliciter incorporeus est. nec corpori uenit cognitio

o nature sue debita est ut simpliciter sine inquisi
tione uentate apprehendat. propter quod intellectual
natura nominatur. oportet ergo quod in anima ratione
naturae que angelo in ordine creaturae contiguatur
sit participatio intellectualis uitatis. sed quod aliquas
uentates sine aliqua inquisitione apprehendat. sicut
apprehendunt prima principia naturaliter cognita
ta in speculativo quam in operativo. unde et talis uit
us intellectus uocatur sed per eum in speculativo. Quid enim
est per eum in operativo est sinderis dicitur et h[ab]it[us] conuic
tus scintilla dicitur. quod sicut scintilla est modicum quid ex igne
envolans. ita hec uitus est quedam modica principia
tio intellectualitatis respectu eius quod de intellectua
litate in angelo est. Et propter hoc eam superior racio
nis per scintilla dicitur quod in natura rationali supremum
est. unde Ieronimus dicit quod per aquilam significatur que certa
ra animalia in uolando transcendit. ita et h[ab]it[us] trans
cendentis rationabilem. que per hominem significa
tur. concupiscentibalem que per uitulum. Irascibilem
que per leonem. sicut autem non contingit in specula
tione intellectus errare circa cognitionem primorum
principiorum. quod semper repugnat omni ei quod contra
principium dicitur. Ita etiam non contingit errare in
speculacione principis primi. et propter hoc dicitur quod superior
rationis scintilla que sinderis est extingui non potest
sed semper repugnat omni ei quod contra principia
naturaliter sibi tradita sit. Item scias quod sicut
dicitur ars in vii etiologis. Ratio in eligendis et fu
giendis quibusdam silogismis utitur. In silogismo
autem est triplex consideratio. sed tres processus ex qua
rum duabus tercia concludit. Ita etiam contingit
in exposito dum ratio in operando ex uniuslibet pri
cipiis circa particularia iudicium assumit. Et ex uniu
ersalia principia iuris ad sinderis pertinent. Rationes
autem magis appropriate ad opus pertinent ad habi
tus quibus ratio superior et inferior distinguuntur. sin
desis in h[ab]it[us] silogismo quam maiorem ministrat. Cu
ius consideratio est actus sinderis. Sed minorem
ministrat ratio superior vel inferior. et eius consideratio
ratio est ipsius actus. sed consideratio conclusionis
elicite est consideratio conscientie. Verbi gratia. Sin
densis hanc ponit. Omne malum uitandum. Ratio
superior hanc assumit Adulterium est malum. quod lege
dei prohibetur. siue ratio inferior assumit istam. quod
est malum. quod inustri siue in honestum. Conclusio autem
que est adulterium hoc esse uitandum ad conscientiam
pertinet. et inde dicitur si de perpetrato siue de puni
tione de futuro. quod conscientia et factis remunatur
laurem applicat. vel eam quod per eam aliquis sibi con
scius est per eum que fecit uel facere intendit. Et
et faciendis contradicit. et inde dicitur conscientia. quod si
cum alio scientia. Dicitur uniusialis quod ad actum pertinet
propter hoc etiam dicitur scientia vel dicendum rationis. Et
propter hoc contingit conscientiam errare. non per sin
desis errorem. sed per errorem rationis. sicut patet in
heretico cui dicitur conscientia ut prius promittat se
combinari per lumen. quod ratio superior ipsa est in hoc
quod credit iuramentum simpliciter esse prohibetur. et
sed secundum hunc patet qualiter dicitur sinderis lex
naturalis et conscientia. quod lex naturalis nominatur
ipsa prima principia iuris. sinderis uero nominatur
habitus eorum siue potentiam cum habitu. Conscientia
uero nominatur applicationem quandam legum natu
ralium ad facienda per modum conclusionis. Et no
tum est quod conscientia a diuisis diuissimode dimittitur siue
describitur. Nam sinderis omnis est conscientia est spissus

corrector et pedagogus anime sibi sociatus qua
separat a malis et adheret bonis. Sed h[oc] attend[atur] q[uia] spūs q[uia] sum[us] p[er] spūali quadā opacōne ul[icet] p[er] spūali dono. et h[oc] mō sum[us] h[oc] spūs et non p[er] na
tura anime. Vel conscientia fm q[uia] a quibusdam
describitur ē dāmen rōnis quo indicat et ligat
ad faciendū ul[icet] non faciendū. Vel fm damascen
Conscientia ē lex intellectus nostri. Berni. Multi
multa sciunt et seipso[n]s nesciūt. dicit. finxi me esse
qd nō eram. dixi me uelle qd nolebā. aliud cor
de dicebā et aliud ore uolebā. Et ita sub ouina
pelle wlpinā conscientiā abstundebam. Wlpina
plane conscientia ē tepida. conūscō et animalis
cogitacō. et facta confessio. buis et rara compunc
tio. obedientia sine deuocōne. Ico sine edificacōe
sermo sine circūspēctione. O q[uia] sunt dura m̄ ista
que loquor. qm̄ loqñdo me ipsum ferio. Verū p
tamen q[uia] me non nego p[ro]tōrem h[oc] p[ro]tīn meum
cognosco ent forte apud d[omi]nū iudicē piū ipsa cog
nitō culpe impetratō uenie. uide in oīū. Itz di
cit glo sup illud Isa. xxx viii. Obsecro dñe mem
to queso qm̄ ambulauerim coram te in ueritate
z. Iturus ezechias ad dñū narrat opera sua. Felix
conscientia que in tempe maloꝝ p[er] recordari bo

Conscio. scio componit cū con et dicit. nou
conscio. cis. simul scire. et p[ro]p[ter]e d[omi]ni de malo. tūc
enim aliquis conscientia cū in malo et sedē conscientia
ē. vnde h[oc] conscientia. et conscientius. cia. cū. et p[ro]p[ter]e
in malo. Vnde quidā. Conscientius ipse sibi de se pu
rat omnia dici. Pap[er] uero dicit. Conscientia consciens
intulit. Conscientius p[re]ticeps in scientia aliq[ue] ha
bens testis. Job xv. Ecce enim in celo est testis
meus. et conscientius meus in excelsis.

Conscio. cra. craui. crare. deo dare. simul sa
re. ex con et sacro cras. Et corripit se.

Consecraneus. a consecrator. aris. quod cōponit
ex con et sector. aris denuat consecraneus a um
qui simul sectat. ul[icet] consecraneus eiusdem secte. Et
tunc componitur ex con et secta. te.

Consedi ē p[re]teritū de consideo. des. quod cōpo
nit ex con et sedeo. des. Item idem p[re]teritū habet
consido. dis. h[oc] infinitiuus p[ro]dōcōu facit conside. vñ
dicit pap[er]. Consedi a consideo et consido p[re]teritū
Vnde ecc xj dicendū ē In medio magnatoꝝ con
siderē illū faciet. Et h[oc] ē infinitiuus a sedeo produ
cit p[ro]l[ati]oꝝ sicut sedere. Si uero sit infinitiuus a sido
dis. p[ro]l[ati]oꝝ cor. sicut sidere. Similiter in epl'a ad op[er]is
c i legi debet. Et cor resuscitauit et conside fecit
in celestib[us] in xpō ihesu. Et ut genealiter dica
mus. considerare nūq[ue] in infinito inuenit h[oc] conside
re q[uia] qm̄ uenit a sedeo e muratur in J. Et sci
as q[uia] considerare a sedeo des non f[ac]t[ur] ponit in uerisu
heroico. q[uia] breuis sciz si inter duas longas sciz co
et de non ponit in usu heroico. vñ qm̄ considerare
inuenit in usu est infinitiuus de sido. dis. qd p[ro]d
si. sicut in illo usu. Considerare duces in nos conci
Consentaneus. a consentio tis de i dem p[ro]mpti
nuat consentaneus. nea. neū. qui facile consentit
ul[icet] conueniens congruus.

Consentes. a consentio. tis. hij consentes consen
tiū d[omi]ni sibi ul[icet] bonis consentientes. ul[icet] consentes q[uia]
cessentes. q[uia] diuina essentia cui semp[er] assistit sem
per reficiunt hij et consentanei dicuntur.

Consentio. tis. si. sum. ex con et sentio. tis. et ē
consentire consensum prebere. quasi simul sentire

Conseptū ti. neu ge. i. ambitus. locus circūdīca
clausus. A consepio pis. coniēpi. conseptū. deriu
tur. Reg lib[er]ij iij c. xj. Ducite eā extra consepta
templi. i. ext[er] ambitū ul[icet] clausuram templi.

Conservo. ns. penl[ati] cor. uide in sero. ns.

Consideo. des. consedi considerare confessum id ē
simul sedere. ex con et sedeo. des. muraſ[er] e in J et
cor. si. uide in sedeo et in considerare

Considerare ē infinitiuus duoꝝ ubiq[ue]. sciz de con
sideo. des. secūdū coniug. componit ex cō et sedeo
et tūc prod[er] p[ro]l[ati]. Vel p[er] esse infinitiuus de cōsido
dis terce cōiug. quod componit ex con et sido.
dis et sic cor. p[ro]l[ati]. uide eciam in consedi supra

Considero. ras. raui. rare. i. prospicere. et p[ro]p[ter]e ce
lestia. Et componit ex con et sidero. ras. qd non
est in usu. Et uide q[uia] sidero denuat a sidus. Vnd
dicit ps. in vj lib[er]ij. Sidus sideris. sidero. ras. quod
non ē in usu. pondero. as. et considero componit
ex con et sidero. vnde patet q[uia] considero scribitur
in secūda filia sine c[on]sidero et sidero carent c

Consid. dis. ex con et sido is. et Ijn p[ro]ma filia

prod[er] si. Vnde naym iij. Que cōsidunt in sepibz

in die frigoris. Et debet prod[er] penl[ati] de cōsidunt

Consiliū. a consulo. lis. Uide ecia in sido dis

de h[oc] consiliū. li. qd ex animi p[ro]uidentia. abici tri

buit. vñ h[oc] consiliolū. li. dimi. et consiliarius. a. ū

et consilior. liaris. consiliū habere. secūdū uoluē. iu

dicare. exquirere. vnde consiliatoriū locus consili

ū. Item consiliarius qui consulit ul[icet] secretarius

sicut dei filius d[omi]ni consiliarius patris. i. secretarius

q[uia] omnia secreta eius ab eterno nouit. Et scribū

tur p[ro]dā sine c[on]sidero in secūda filia. ut consiliū consili

ariū cōsilior. et filia sic et cōsulito cari c[on]sidero

filia. Et srias q[uia] diuina deliberatō et mulroꝝ cō

filia requirunt in magnis et dubijs. ut phis dic

in iij ethic. In hijs autē que sunt certa et detini

nata non requirent consiliū. Nam ut dicit glo sup

illud ad tessol. in epl'a. c v. Omnia p[ro]bate. certa

discussione non egent Ita deus mycat sinam sed

non consilium. uide in mors.

Consisto. tis. consisti constitū. inuenit ecia con

stitū. ex con et siste componitur uide in siste

Consistoriū. a consisto. tis. dr h[oc] consistoriū. rij.

.i. uelibulū. porticus. locus ad consistendū. Hes

ter v. At ille sedebat sup soliū siū in consistorio

palaci contra hostium domus. Ut et in patricis

Consobrini. q[uia] consororini. uide in consobrinus

Consolor. a con et solor. aris. componit cōsol

lor. aris. atus sum deponens nūc antiquituz uero

cōmune. p[er] quo consulo apud latinos antiquis nūc

inuenit. Et ē consolari confortare. solaciū prebere. sil

sol. in. q[uia] consolidare. vnde consolabilis. le. consol

lano. tis. ge. omnis. consolatorius. na. nū. consol

abilitat adiūbiū. et ē consolator qui soli se appli

cat. et solitudinē alloquo suo leuat. Et p[ro]d[er]

dcū hanc filiam so. Vnde ouid[us] metam xij. Con

solor socios ut longi tedia pelli. mente fer. it pla

cidia vñ cōsuevit dici. Diaro cōsolor p[er]stolor sy a

Consors. sors componit cū con et dr. Idolor

h[oc] et h[oc] consors. tis. i. socius eiusdem sortis. Vnde

hoc consortium societas. p[er]t scribitur.

Conspargo. gis. si sum. componitur ex con et

spargo. gis. et mutat a simplicis in e. Inuenit

eciam conspargo. gis. si pocius h[oc] accidit ex una

scriptorum. Requiere in conspersus.

Conspersio. a conspergo spargis dñuaſt huc cō
ſpergo. omis. Inuenit̄ etiā cōſpersio li magis hoc
uidet̄ elle ex uicio ſcriptorū. et ē cōſpersio farina
p aquā conglutinata ſine ferinto. Idem ē et azia
Prima cor̄ v. Ut ſitis noua conſpersio. ſicut eſtis
Conſpersus. ſa. ſum. a conſpergo ſi liꝝ laſimi
et ē conſpersus iñfius repletus. ſicut conſpergo
Conſpicax cīſ in cōſpīcō uido. in fundo repleo
conſpicillum a cōſpīcō cīſ dī h̄ conſpicillum li
locus ad conſpiciendum aptus. Plautus in caſia
Conſpicio conſpexi ūgineſ.

Conſpīcō cīſ. xi. cītū. ex con et ſpecio cīſ et eſt
compiſtre ſimul ſpectre. Vnde conſpiciuſ. a. um
aptus et abil' ad conſpiciendū. uſl ſpecioliſ p̄dla
rus. altus. et h̄ et h̄ et. h̄ conſpicax. cīſ. in eodem
ſenuſ. uſl ſubtus ad conſpiciendū. Et compaſt. vñ
h̄ conſpicacia. cie. et h̄ conſpicacitas. ratiſ. ſpecies
uſl ſubtilitas. uſl aptitudo uideſti.

Conſpīcō. a con et ſpīco. cas. componit̄ cōſpīcō
cīſ. ſpīcas colligere. In quo ſenuſ inuenit̄ conſpi
cor canis deponens. et prodi penl. Item conſpīcor
pt componi a con et ſpīco. cīſ. Vel denuat a cō
ſpīcō. cīſ. Et tūc cor̄ p̄nl. Et ē idem quod aſpīcō
Vnd̄ grec. Conſpīcor aſpīcō conſpīco colligo ſpī
cas. Paſp dīat. Conſpīcar n̄mari intendere credē
et a conſpīcor h̄ et h̄ conſpīcabil' et hoc le. cō ſpī
cibiliter. conſpīcābundus. dī. dum. i. abil' ad con
ſpīciendū uſl ſimilis conſpīcanti uſl decorus.

Conſpīcīuſ. a. vñ in conſpīcō. cīſ. uide.
Constantiopolis. polis p ciuitate componit̄
ad constantinus et dī h̄ constantinopolis ciuitas
cei antī. quedā ciuitas impialis ē in grecia. vñ
conſtantinopolitanus. na. vñ. de illa ciuitate. Et
cor̄ po constantinopolis. Et eſt totus orientis ca
put. ſicut rome occidentis.

Conſtellaſco. a conſtello quod componit̄ a con
et ſtello. aſ. dī ſtellaſco. oniſ. quod ſepe po
nīſ. p ipſo ſigno ſtellaſ. fm bug. Et ut dīat paſp
Conſtellaſco latini uocant ſupſtitioſes mathe
maticoſ. i. noracōſ ſideſ quō ſe heat vnuſ quiſ. p
Conſtero. iſ. conſtraui conſtratiū et conſternor
ane. atus. depo. dī pme cōiug. Et eſt conſternor
animal' uſl corpis uſl manipuli uſl lculi uſl aſelli
uſl manis. h̄ conſteſan mentis ē. Conſteſan enī
ē nīcīte deficere. terreni. ſupeſteri. turban. cadere
exanimem eſſe. uſl aliquo ūmore uſl aliquo caſu
vnde conſternatus. ta. tū. territus conſurbatus Cō
ſtematus p̄p̄ mente. ſtratus uero corpe. Et utq̄
q̄ tamen conſtero q̄ conſternor componit̄ a con
et ſtemo. n̄is. q̄ autē conſternor componatur a
ſtemo. wt p̄s in viii h̄b in tracitu de figura ū
bi. ubi dīat. Inueniunt̄ q̄dam que ſepe nō ſoluſ
cōiug ſi etiam genus uſl ſignificacionem ūbi p̄mu
tant in compōne. ut ſperno. iſ. actiū. aſpernō a
ueq̄ deponens. ſtemo. n̄is. actiū. conſternor n̄nis
Conſternor anſ in conſtero iſ eſt ſi deponens
conſtiro. pas. paui. are. i. ſimul ſtip. are. ex cō
et ſhipo. pas. Et prodi ſti. luſ in vii. Pompeie dē
Conſtit̄ p̄nl cor̄ ē. Iſ ſi aces ſhipata catervis
ſtentū de conſtito. et conſto. ſtas.

Conſtituo. ex con et ſtatuo componit̄ cōſtituo
iſ conſtitutū. ūbum actiū. i. ſimul ſtatuo
ere. Cū autē ponit̄ absolute. i. ſine actō. tantum
ualet q̄tum ponē terminū. Vnde ſalustius. In di
em tertium conſtituit̄. i. terminū ponūt.

Conſtituſo uſl edictū ponit̄ p eo qđ rex con

ſtituit uſl edict. uſl facit fm paſp. Conſtituōnes
eaſi p̄nt dia qđ facit ecclēſia. uſl congregacō ali
Conſto. cas. conſtit̄ conſtitū. Dīqua religioſouſ
Inuenit̄ etiā conſtitū. ex cō et h̄ ſo cōponit̄. Et ē
conſtar simul ſtare. Item conſtar. i. conſtitui. ut
domus conſtat ex recto pīete et fundamento. i. con
ſtituit̄. Item conſtar. i. pſeueraſ. ut iſte conſtar
in apōlo. i. pſeueraſ. Item conſtar. i. certum et
ap̄tu eſſe. Item conſtar p̄tinet ad paſi. ut h̄ ca
pa conſtat in bus denanjs. Viſi conſtaſ. n̄is. ois
genens. Et compaſt. Vnde conſtanter. tuis. ſame
adiuibium. et h̄ conſtantia. tie. et conſtaſ. dī quia
vndiq̄ ſtar nec in aliquam p̄tem p̄t deſtinari. et
componit̄ incoſtantia. Vnde hec incoſtantia
Conſtruccō. a conſtruo. iſ. h̄ conſtruccō. tionis
et conſtructiuſ a ū. et h̄ et h̄ conſtructibilis et h̄
le. Secundū uero paſp. conſtruccō a multitudine la
pidū et lignouſ dca et ſtrue qđ eſt compō. Itē co
ſtructō dī quedā dīconū congregacō ut ſortes le
git ūgiliū. quod etiā dī oracō et etiā locuſ. ſic
conſuevit dici ſortes legit ūgiliū. h̄ eſt vna oracō
vna conſtruccō et vna locuſ. Oracō eſt in diſcret
ua conſtructō transiua locuſ de pīti et affir
Conſtuprō. pranis. i. ſimul ſtuprā. Imatua
a con et ſtuprō. uide in ſtuprā. Et eſt iſtu natura
liter. Et ut dīct hug p̄ ſtuprō e deponens cuſ
ſuis compositis. h̄ inuenit̄ in actua ſignificacōe
conſtrupro. pras. Jere iſ. Conſtuprēunt te uſque
Conſubſtantialis. a con et ſubſta ūad uitet in
ciuitate componit̄ h̄ et h̄ conſubſtantial' et h̄ le.
id ē eiusdem ſubſtantie. Vnde filius dei dī cōſub
ſtantialis patni quia eſt vniuſ et eiusdem ſubſtan
tie et nature ſecum. i. cum patre.
Conſueo. es. conſueui uſl conſuetuſ ſuz. vñ con
ſuetū et conſuetudo. et hinc conſuetudinarius a ū
et cōponit̄ conſueo a cō et ſueo es qđ nō ē in uſl
Conſueſco. cīſ. conſueui uſl conſuetuſ conſueſ
cere conſuetudinem facere. h̄ paſp. Et fm hugū
conſueſco eſt inchoatiū de ſueo ſueq̄.
Conſuetudo. a conſueo. es. h̄ conſuetudo. dīnis
et ē conſuetudo ius quoddā morib⁹ conſtitut⁹
quod p̄ lege ſuſcipit̄ cum deficit lex. nec diſcat
ſcriptura an rōne conſtat. ſicut dīct. yſid etiā v
Nec miq̄ tanta ē uis conſuetudinis p̄ fm ecclēſie
cuiuſlibet conſuetudinē uſl ſua uſl vniuſ ſi baptiſ
mo debet fieri in mīſio. Conſuetudo tamē nō p̄t
tollē uis naturale ſue diuinū. i. p̄cepta et probi
bitiones dīi. ymo tamen conſuetudo abrogat̄ a le
ge. Hīs uero poſitū ſue humānū tollit conſuetu
do uſl in toto ſi ē grālis. uſl in p̄te ſi e p̄ticularis
Ita tamē q̄ non ſit contra uis naturale ipa cō
ſuetudo. q̄ tūc nec miq̄ poſitū poſſet tollē. Ex h̄
p̄t conſcludi. licet p̄ parentheſim q̄ ſi pſonalis de
cime non dei h̄ hominū p̄cepto debent̄. uide q̄
conſuetudo contraria a culpa liberet nō ſoluētes
uide q̄ inquā et ueq̄ eſt ubi ecclēſia non conſueuit
hīuſmodi decaſias exigere.
Conſul. a conſulo. lis. dī h̄ conſul. lis mas geni
Vnde conſulatus. tuis. mas. ge. et h̄ et h̄ conſula
no et h̄ re. dignus conſulatu. et p̄ compōne p̄ ſo
ſul. lis. loco conſul poſitus. Ex conſul. h̄. ext̄ cō
ſulatu poſitus cuſ p̄us eū habuent. ſicut diſc h̄
hīd uero dīct p̄ conſules appellati ſunt. uſl a cō
ſulendo cuiuſbus uſl a regendo cuncta conſilia. Ex
conſul ſe autē dīr q̄ i. a conſulatu exierint ūnū
diſſerente p̄acto uis annō. Proconſul dia

tur qui uice consulis fungatur.

Consularis in consul est.

Consulo. a con et fileo. les. componit consule
hs. i. dare consiliū. et h̄m b̄ construit cū datō. at
consulo tibi. Item consulo. i. interrogō consilium
accipio. et h̄m hoc construit cū actō. ut consulo
te. Et ē actm̄. Vnde dicit pap̄. Consulo tibi consi
liū do. Nam consulo te interrogat̄ ē. et tunc ha
bet passiuū. i. consiliū peto a te. Vnde ūsus. Con
sulo te querens tibi consulo consiliū dans.

Consulto. ras. frē de consulo. hs. cōsultu u. s o
cōsultus a consulo. lis. dī. con. fit consulto
sultus. ta. tū. qui consulit. ul̄. disertus. et cū cōsi
lio. et compatur. Et componit inconsultus. a. u
h̄m hug. Pap̄ uero dicit. Consultus interrogatus
cōsulturus interrogatus. Consultū p̄uidentia
consiliū placitū. Inde consultare deliberare. Con
sultus dī causidicus. Consultus eciā qui consiliū
cōsultū accipit. In cōsultus dicitur ab eo q̄ nō ac
cipiat consiliū. In grec autē tales ūsus ponuntur
Consultor poscit qd̄ cōsultus bene noscit. Con
sultor rogat cōsultus consilium dat.

Consummo. as. aui. are. i. finire. p̄ficere. ad ef
fectū ducere. complere. Et componit ex cō et su
mo. as. quod deniū a summa. me. et sic patet
q̄ debet scribi p̄ geminū. m. Ille consummat qui
in bono expendit. Ille consumit qui in malo de
uastat et dissipat. Vnde quidā. Cōsummare mea
uolo h̄ consumē nolo. Et ē actn̄ cū suis compo
sitio. Et inde cōsummatu. ta. tū. Lut ij. Post p̄
cōsummati sunt dies octo. i. finiti p̄fecti completi
et inde h̄ cōsummacō. onis. i. completo. Vnd̄ p̄
Omnis consummacōnis. i. op̄is uidi fine. Ponit̄
at cōsummare alī p̄ consume et econūso. Ī p̄pe tū
Et debet scribi summo cōsummo. as. consumma
cōsummatu. p̄ geminū. m. xv. OI summare
duplex. sibi vlt h̄ sumere simplex.

Consumo. consumis. consumpli. ptum consu
me. i. destrue in malo expendere. absūmē. qd̄ cō
ponit ex con et sumo mis qd̄ scribis p̄ vnū. m
quod patet in p̄terito sumpli. q̄ format a p̄fenti
h̄m p̄s. o. mutata in p̄si. vnde et consumo sumis
p̄ simplex in scribendū est. et prodi su. et inuenit
poni p̄ consummo. as. et econūso. Improp̄e tū
et a consumo is. consumptus. ta. tū. Et scias q̄
p̄pe loquendo consummo. as. ponit̄ in p̄te bona
h̄ consumo. mis. tercie cōiugacōnis in mala. sic
dixi in consumo mis.

Consumpli ē p̄teritum de consumo. mis.

Consumptum ē supinū de consumo. mis.
Consutilis. a consuo. is quod componit a con
et suo. is. dī. h̄ et h̄ consutilis. et h̄ e. pe. cor̄. et cō
ponit inconsutil. le. Ioh xix. Erat autem tunica
inconsutilis. de quo dicam in suo loco.

Contagii. A contingo. gis. dī. h̄ contagii. gij
et h̄ contagio. onis. in eodem sensu. i. labes purre
do. lues. ul̄ moribus pecou siue ouiuū. q̄ contactu
vniuersitus gress corrumpt̄. vñ cōtagii dī. mor
bus. q̄ quidquid tetigerit polluit. vnde contag
osup. sa. sum. sordidus. uide in pestis.

Contamino. as. aui. are. i. polluē deturpare co
rump̄. ubū actm̄. Et cōponit ex cō et tāno. as
quod est aduersari. Et corripit mi.

Contemno. nis. contemp̄i p̄tū. ex con et tēno
nis. et ē contemne uilipendē. aspernari. non cura
re. depiciari. Et caret p̄ in p̄nti. h̄ habet. m. ante n

h̄ in p̄terito habet. p. quia format a p̄ma p̄sona
p̄ntis no mutata in p̄si. Et in sup̄. q̄ format a
p̄terito p̄si in p̄tū. Vñ contemptus cōtemp̄o h̄nt p̄
Contemplor. templū componit cū con et dici
tur contemplor. anī. uidere. p̄spicere rimari. Et
pp̄rie refetur ad inuisibilia. licet qñz ad inuisibilia
transferuntur. vnde contemplatiū a um. qui mora
tur in contemplacione. uel ad contemplacionem p̄
tinens. Et ut dicit gḡ sup̄ ezechielem. Contempla
tūa uira ē cantatē dei et p̄ximi tota mente regi
nē. ab extori accione quiescē. ita ut iaz ne libeat
age. si calcatis curis omnibus. ad uidendū faciē sui
conditoris animus in ardescere. uide in uita.

Contemporaneus. a con et temporancus cōpo
nit contemporaneus. nea. neū. cū tempe ueniens
ul̄ simul in tempe exīs ul̄ ueniens. ul̄ eiusdem
Contemptibl̄ cōceptui abil. a contēna. **I**mp̄is
Contemptus. ta. tū. sp̄rotus. repulsus. a cōtēno
nis. h̄m pap̄. Et substantiue h̄ contemptus tuſ vi
de in contentus. et in temno et in temptus.

Contendo. dis. di. contentū ul̄ cōtentum litiga
re ul̄ simul ire ul̄ simul tendere. extendē pugna
re. Et componitur ex con et tendo.

Contencō. a contendō. is. h̄ contentō onis pug
na disceptacō. litigii. Et describē sic. Contentō ē
impugnaciō ueritatis ex confidentia clamoris. Itē
contentō ē quidā color in rhetorica de quo dixi
sup̄ in quarta p̄te in cō de coloribus rhetoricas

Contentiosus. sa. sum. qui non racōne aliquid
h̄ sola p̄tinacia contendit. vnde et dī a contēde
h̄m pap̄. Dicitur etiam contentiosus litigious

Contento. tas. frequenter contendere. a cōtēdo
dis. contentū. contentu u mutara in o.

Contentus. ta. tū. a contineo. neg. nui. contentū
id ē patiens sufficiens paucō. h̄m pap̄. Itē cōten
tus p̄t a contendō deniū. et tūc contentus q̄ si
mul tentus siue tensus. Item inuenit̄ cōceptus
p̄ p̄spretus. xv. Contemptus sp̄retus contentus
sufficiens ē. Primū cōtēnor dat cōtēneo q̄ secūdū

Contermīno. as. aui. ex con et termino. Et est
conterminare simul terminare ul̄ cōjungere. vñ
b̄ et h̄ conterminalis. et h̄ le. i. cōfinal. et cor̄ m:

Contermīnus. na. nū. i. uicius. coniunctus. ex
con et terminus componitur.

Conternans dī ille qui est in complecōne ter
cī annī. vnde dī conternans q̄i complens tercīū
annū. q̄i triennis ul̄ triū annō exīs. Vnde Isa
xv dī. Vectes eius usq; ad segor uitulā confrī
te. i. uitulā triū annō. Vel segor cūitatē p̄uam
dicit uitulā conternantē. i. robustā. q̄ h̄m glosām
animalia sunt robusta tercīū año. sicut homo in
xxx anno. Iere. xxxvij dī. A segor usq; ad ozo
nam uitulā conternantē. ubi quidā bbri falsi ha
bent consernantem. Et h̄ pap̄ conternans ē mitu
la tercīū agens annū. et ē gener̄ omnis contēnas

Contestor. caris. simul testari. ex con et testor
ans. Et ut dicit pap̄. Contestari ad iudices obtē
tari uo ad adūsanos p̄t. Dī ecīa contestari adiu
bare firmiter asserere. sicut firmū ē testamentum

Conticco. ces. conticui conticīū. ex con et tāco
ces. et ē conticere simul statim tacere. nichil p̄fer
re. Et ē neutq;. Et cor̄. ti. Et a secūda p̄sona conti
ces addita co fit conticisco. cis. inchoatīn. Psalm̄

Imp̄i in tenebris conticescēt.

Conticiniū. nij. neut. ge. noctis tp̄us dī. quando
cūcta silent. a conticeo. tīces. Qualiter p̄tes noctis

distinguuntur dicimus in crepusculum.

Contigo. gis. ē p̄tentiū de cōtingo is. Et cōt̄ ti
Contingacō. onis. fe. gen. tignou coniūctio. ul'
coaptracō in edificō. et d̄z a contigno. nas. quod ē
tigna compone commūgere. coapcare in structura
edificij. l. tectum tigna ferunt que contignatio
iūat. s̄c x. In p̄gnis humiliabit cōtingatio.

Contiguus. a contingo. gis. d̄z contiguus a um
. i. uicinus. pximus. q̄ contingit domū alterius.
vñ contiguo. is. contigi. i. contingi. esse uel heri
contigui. vñ contiguas uanitas. sed continuu
us ē uicinus sine interpo. q̄ simul teneat. Vñ
aqua in uase ē uasi contigua. sed non est cōtinua
ei. h̄ aqua aque. h̄ in se cōtinua. q̄ aqua aq̄ con
tinua est q̄ terminus idem. Nam sic dicit aī in li
v̄ p̄bif. Contigia sunt quoq̄ ultima sunt s̄l. Cō
tinua autē quoq̄ terminus idem et vñus ē utrūs
q̄ que tangint̄. et h̄ signat nomen. Nā cōtinuū
a continendo d̄z. qñ ergo multe p̄tes continentur
in totū. et q̄i simul se tenent. tūc ē cōtinuū. h̄ h̄
non p̄t esse cū sint duo ultima s̄l solū cū est vñū
Item in principio sexti dicit aī. Continua quidem
quoq̄ ultima vñū. Et scias q̄ omne cōtinuū ē t̄
diuisibile in infinitū. intellege inoptum cōtinuū

Contineo. es. cōtinui contentū. ex con et teneo
nes. vnde continens. et compatur. Vnde h̄ conti
nūtia. e. i. abstinentia. castitas et ē continere s̄l tenē
babere gerere abstinenre. in castitate manere. et h̄
p̄p. continens non solū in castitate manē diaē
post corrupcōez. h̄ et ab omni uicō. Sap viii. et
ut scili qm̄ aliter non possum esse continens n̄

Contingo. gis. contigi contactū cōtinū deus det
gere simul tangere. ul' accidere attractare. ex con
et tangu. gis. vnde contactus. tūs. et adiective cō
tactus. ta. tū. Et scias q̄ accidit malū. evenit ca
su. obtingit sorte. contingit facto. Porest eq̄ā com
poni contigo ex con et tangu. gis. et tūc facit p̄
tētū continxi continctū contingere. i. simul tige

Continuus. a contineo. inficere contaminare.
nes d̄z continuus. a. u. i. uicinus. ul' sine interpo
lacōne. q̄ simul teneat. Vñ h̄ continuas. tatis.
et cōtinuo. as. aui. cōtinuu facere. ul' cōtinue ha
bere. vnde cōtinuāt. i. cōiuncti iugiter. Et ē acti
uū cōtinuo. as. cū suis compositis. fm hug. Pap
sic dicit. Continuare cōiungere. dilatare. plonga
re. Item a cōtinuus denuat cōtinue adūbiū. p̄
quo sepe ponit̄ cōtinuo. i. cōtinuan ul' statū. Vi
Contiquia. imbrū collcō. Vnde in cōtiguus sup
quāh connens aquam. ex quib; uide cōponi.

Contror. a contus p̄ instruūto p̄scatōne dici
tur contror. caris. ibuni deponens. et ē cōtari cō
to aliquid p̄quirere. ul' scrutan. et ponit̄ p̄ inter
rogare mueligare. Et componi p̄contror. aris. i.
inquiero. ul' p̄quirre interrogo. Et scribit̄ p̄. o. In
uenit̄ et̄ā cōtior. ans. p. u. p̄ morari ul' dubita
re. Vnde quidā. Contror p̄quirro. cōtior dubito
mori. q̄. Et in grec d̄i. Percontror notat id qd̄
p̄scrutor p̄ o scriptū. Percurtor q̄ p̄ u dicitur esse

Contracto. a contraho. is. d̄i h̄ contr mor
no onis. i. collcō cōstricō. abūiacō. ul' dūrata
Vna ezedis vii. Ecce uenit contracio. Inuenitur
eq̄ā ibi fm aliam lām contricō. Iero. Contricio
que d̄z habet scissura. i. contextus et p̄plexio ul'
collectio omnium malorum.

Contracto. ex con et trato. as. componi^r con
tracto as. et contracto. as. inuenit̄ .i. simul tracta

re. ul' inter manus tractare et palpare.

Contractus vendicō locacō et cē species con
trahō. is. xi contrahē yl' duccōnis. fm p̄p
.i. simil trahere. abūiare. comutare. colligē. con
stigere. decūtare. ex con et trahō is componiē.
Contrarius. na. nūm. adiectiū. i. adiūsatius. Cō
trātū et̄ā ēt̄ā quidā color in rethonica de q̄ sup
dixi in quarta p̄t in e de coloribus rethonicis

Contricto. as. in contracto vide.

Contrēmico. as. ibiū inchoatū a contremo is
Contrēmo. mis. wi. contremē. i. simul tremere.
ex con et tremo mis. Et cornpit tre.

Contributis. a con et tribulū compōnit h̄ et h̄
contribul̄ et h̄ le. simul eiusdem tribus. Et prod
bu. Sed tribulo. las. corr. bu. vnde uisus. Dat tri
bula tribules generat tribus vna tribules.

Contritio. onis. fe. ge. formae a contentus a u
contenti addita. o. vnde patet q̄ non ē ibi c̄ sed c
sola in p̄f̄ fill'a. sicut nec in contritus uel cōtri
tū. quod formae a contriti p̄tento de contro is
ui in tū. et d̄z contricō q̄i simul contricō. ul' ex ro
to tricō. q̄ de omnibus peccatis penitens deb̄ do
lere. Contricō autē sic diffiniſ. Contricō est dolor
de peccatis assumptus cuj̄ p̄posito confitendi. et
satisfaciendi. Ille dolor d̄z esse acer. q̄ offendimus
dū creatorem omniū. Acnor. q̄ offendimus pa
trem nostrum qui nos pascit multipliciter. Acer
nūs. q̄ offendimus redemptorem nūm. qui nos
liberauit p̄p̄ sanguine a vincu. o p̄ctōu. crudeli
tate demonū. et acerbitate iehenne. Et scias q̄ cō
tricō ē a deo solo optū ad formā qua informat̄
h̄ optū ad substantiā actus e ex libero arbitrio et
a deo qui operatur in omnibus opibus nature et
uolūtatis. Et contricō potest dici dolor assūptus
a nobis cū dei grā. Sed p̄t quen. An post hāc
uitā anime de pctis cōterant̄. Ad h̄ dico q̄ i cō
tricō tria consideranda sunt. Prmū ē contricō
nis genus quod ē dolor. Secundū ē contritionis
forma q̄ est actus iūtis grā informatiū. Terci
us ē efficacia contricōnis. q̄ ē meritonus et lac
mental. et quodāmodo satisfactorius dolor cōtri
cōnis. Anime ergo post banc uitā que in patria
sunt contricōnē h̄ē non p̄nt. q̄ carent dolore.
pter gaudiū plenitudinē. Ille autē quo sunt i in
ferno carent contricōne. q̄ si dolorem h̄ēant defi
cit tamē in eis grā dolorem informatiū. Sed ille
que in purgatorio sunt habent dolorem de pctis
grā informatū. h̄ non meritonus. q̄ non sunt in
statu merendī. In hac autē uitā tna pred. ī inue
nī p̄nt. Et scias q̄ contricō differet ab attricōne
sicut informatū ab informi. q̄ attricō ē dolor s̄i
caritate. Contricō uero ē dolor grā et caritate fuz
matus. q̄tē nota q̄ quoq̄ p̄cipia sunt diuersa
oīlo vñ eoq̄ non p̄ fieri id quod ē alteq. h̄ ac
tricōnis p̄cipiū ē timor seruīlis. Contricōnis au
tē timor initial. ergo attricō non p̄ fieri cōtricō
Prēterea. naturalia non sūt gratuita ut cōmuni
ter dicit̄. h̄ naturale dicit̄ quod ē ante grām. Et
sic attricō inter naturalia computab̄. Igit̄ non
porest fieri contricō cū sit gratuitū bonū. Itē ad
ūte q̄ contricō et attricō non dicit̄ habitū. h̄ ac
tū cantū. et actus ille attricōnis informis trāsīt
et non manet adueniente caritate. et q̄ color ille
attricōnis qui erat informis non manet adueni
ente caritate formari nō potest. Proinde attricō
non potest fieri contritio.